

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

36'ncı Birleşim
18 Aralık 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)

A) GELİR BÜTÇESİ

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Isparta Milletvekili Osman Zabun'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Isparta Milletvekili Osman Zabun'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

3.- Isparta Milletvekili Osman Zabun'un, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

5.- Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç'un, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

6.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

9.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Isparta Milletvekili Osman Zabun'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, konuşmacı kürsüde konuşmasını yaparken sürekli laf atılmasına ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesi görüşülürken Bakanın verdiği rakamlara ilişkin açıklaması

9.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

10.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

11.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

12.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

13.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

14.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

15.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

16.- Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Başkanı Woo Won-Shik ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

18 Aralık 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşimini açıyorum.

Yeterli çoğunluğumuz vardır, gündeme geçiyoruz ve görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, şimdi program uyarınca sırasıyla 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddelerini görüşüp oylamalarını yapacağız.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226)¹

1. 226 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)²

A) GELİR BÜTÇESİ

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin gider bütçesiyle ilgili 1'inci maddesini tekrar okuttuktan sonra oylarınıza sunacağım.

1'inci maddeyi okutuyorum:

2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1- (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

- a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 18.801.514.833.000 Türk lirası,
b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 1.637.331.680.000 Türk lirası,
c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 87.139.973.000 Türk lirası,
ödenek verilmiştir.

BAŞKAN - 1'inci maddeyi daha evvel kabul edilmiş bulunan cetvelleriyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir Bütçesine ilişkin 2'nci maddeyi okutuyorum:

Gelir ve finansman

MADDE 2- (1) Gelirler: Bu Kanuna bağlı (B) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

- a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 16.082.032.487.000 Türk lirası,
b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 145.096.263.000 Türk lirası öz gelir, 1.499.024.964.000 Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 1.644.121.227.000 Türk lirası,
c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 84.171.212.000 Türk lirası öz gelir, 2.968.761.000 Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 87.139.973.000 Türk lirası,
olarak tahmin edilmiştir.

(2) Finansman: Bu Kanuna bağlı (F) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin net finansmanı 226.500.000 Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

BAŞKAN - Şimdi 2'nci maddeye bağlı cetvelin bölümlerini okutup ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Buyurun, okuyun.

B – CETVELİ

Kodu	Açıklama	2026 Yılı Bütçe Geliri
01	Vergi Gelirleri	15.681.078.653.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	301.540.319.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	103.150.750.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
05	Diğer Gelirler	1.682.866.789.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
06	Sermaye Gelirleri	203.258.310.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
08	Alacaklardan Tahsilat	1.910.422.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
Toplam Bütçe Geliri		17.973.805.243.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
09	Ret ve İadeler (-)	1.891.772.756.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
Net Bütçe Geliri		16.082.032.487.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
2'nci maddeyi kabul edilen ekli cetveliyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

3'üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 3- (1) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ödenekler toplamı ile 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan tahmini gelirler toplamı arasındaki fark, net borçlanma ile karşılanır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi için sisteme girebilirsiniz.

3'üncü madde üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bir bütçe görüşmelerinin daha sonuna geliyoruz. Özellikle, sadece 2025 değil, yirmi beş yılın toplamını özetlememiz gerekirse ve insafli davranmak gerekirse AK PARTİ'li arkadaşlar aslında büyük işlere de imza attılar; ülkemizde yollar, köprüler, hastaneler-enerji alanında, savunma sanayisi alanında- hava alanları, stadyumlar yapıldı. Hayatın konforu çeyrek asır öncesine göre biraz düzeldi, ciddi bir atılım var. Ancak yirmi beş yılın toplamına baktığımızda gerçekten büyük bir felaketle de karşı karşıya olduğumuzu belirtmek durumundayız.

(Uğultular)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Sayın Başkanım, sükûneti temin etmenizi rica ediyorum.

BAŞKAN - Evet, lütfen ikaza meydan vermeyelim. Sayın hatip kürsüde, dinleyelim lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu gerçekleşen icraatların, eldeki imkânlarla mukayese edildiğinde çok çok az olduğu ortada. Aslında, AK PARTİ'li arkadaşların görmesi gereken bazı rakamlar var. 2025 yılında bu ülkede evlenen şahıslardan tam 380 bin kişi boşandı. Bu ülkede 2025 yılında uyuşturucudan 375 bin kişi gözaltına alındı. Bu ülkede alkol fabrikalarının sayısının arttığı bir yana; kumarın, bahsin, sanal bahsin her çeşidinin zirve yaptığı bir dönemdeyiz. Sadece 2025 yılında sahte içkiden 152 kişi öldü bu ülkede. Bu ülkede literatürde eş benzeri bulunmayan bir kelime, "ev genci" diye bir tabir ortaya çıktı; hayattan bağını koparmış, ümidini kesmiş 5 milyon ev genci var bu ülkede. Bu ülkede cezaevleri yüzde 140 oranında dolu, 430 bin kişi cezaevlerinde. İş kazasında AK PARTİ iktidarları döneminde 55 bin kişi öldü. Her iş kazasından sonra bir günah keçisi arayıp sorun bitirilmeye çalışılıyor. Bu ülkede icrada 26 milyon dosya var ve ne acı ki "Maaşları şu kadar yükselttik." denilirken tarihinde ilk defa açlık sınırının altında asgari ücretliler ve emekliler maaş alıyor. Bu ülkede 2002 yılında açlık sınırının altında geliri olan şahıs sayısı yüzde 1,35 idi, bugün ülkemizin yaklaşık yüzde 20'si açlık sınırının altında gelire sahip. Ayrıca, sosyal yardım alan insan sayısı 20 milyon; bu, şu anlama geliyor: Ülkedeki her 3 seçmenden 1'i yardıma muhtaç. Elbette bugün şunu da görmek durumundayız ki bu ülke geçmişte de çeteleri, mafya babalarını tanıdı ama hiçbir zaman bugünkü kadar felaket bir durumla karşı karşıya kalmadı. Uyuşturucu baronları değil ki sadece ülkede, dünya çapında uyuşturucunun merkezi olan bir ülke hâline geldik. AK PARTİ'li arkadaşların vicdanına şunu sormak isterim: Yirmi beş yıl öncesi ile sonrasını kıyasladıklarında sanki ülkemizi uzay çağına taşımış gibi davranıyorlar. İfade ettim, bazı güzellikler olabilir ama bunlar çeyrek asır, yirmi beş yıllık, yirmi üç yıllık süreyle özetlenecek bir durum asla değil.

Evet, eğitimde bazı icraatlar oldu ama bilelim ki bu ülkede artık üniversiteler işsiz üreten fabrikalar hâline geldi. (CHP sıralarından alkışlar) Evet, bazı imam-hatiplerin başarısından söz ediliyor ki bununla, bu memleketin bütün evlatlarının başarısıyla hepimiz iftihar ederiz ama başarılı imam-hatip sayısı 10'u geçmez; Türkiye genelindeki yüzde 99'u ne yazık ki zayıf, kaldı ki bütün liselerin durumu ortada. Evet, bazı değişiklikler yaptınız, okul müdürleri eskiden bir sendikanın referans listesiyle atanıyordu, şimdi başka bir sendikanın referans listesiyle ama eğitimde müfredatı, içeriğe müdahale etmediğiniz sürece yapılan işin hiçbir anlamı olmaz. Nitekim bugünkü gençlik yirmi yıl önceki gençlikten çok daha geri durumda ise gerek eğitim gerek ahlak gerek donanım bakımından ülkenin ne hâle geldi ortaya çıkar.

Ne yazık ki "Ömer, Ömer..." diyerek Hazreti Ömer vaadiyle yola çıkanlar, karşımıza bula bula Turist Ömer getirdiler. (CHP sıralarından alkışlar) Bugünkü yaşam da ne yazık ki bundan farklı değil. İşte, onun için de bugün ülkemizde bir öz eleştiri yapmak gerekirse 28 Şubatın ürünü olan birinci AK PARTİ dönemi, 15 Temmuzun ürünü olan ikinci AK PARTİ döneminden daha ılımlıydı; hiç olmazsa kısmen özgürlük, demokratikleşme, kısmen finansal istikrar söz konusuydu ama 15 Temmuzun ürünü olan ikinci AK PARTİ döneminde özgürlükler tamamen rafa kalktı. AK PARTİ'li arkadaşların üzerine alınmasına da gerek yok, zaten şu grupta birinci AK PARTİ döneminden kalan, AK PARTİ'nin kurucu kadrosunda var olan şahıs sayısı 5 kişi değil, onun için sizden önceki dönemden bahsediyorum. Önceki dönemdeki partinin isimleri Abdullah Gül, Bülent Arınç, Ahmet Davutoğlu, Ali Babacan, Abdüllatif Şener, Mehmet Ali Şahin; bunların hepsi ne yazık ki şu anda devre dışı bırakıldı.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Necmettin, bu senin konun değil, bu seni ilgilendirmez! Bu seni ilgilendirmez Necmettin, konuya dön, sana ne!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Şu anda, bugün, yirmi beş yılın ortalamasını ortaya çıkardığımızda geldiğimiz yerin bir felaket olduğunu görmek durumundayız. Eğer bu yapı millî görüş geleneklerinin üzerine konmuşsa, mirasyedi olarak bizim tapulu malımıza gecekondyu yapıp bizzat bunun hesabını sormak elbette bizim de hakkımızdır. Ne yazık ki en acı fatura da şudur: Bu milleti bin yıllık inancından soğutma başarısı diyemeyeceğim, beceriksizliği bu dönemde yaşandı. İnsanlar bugün dindarlara kuşkuyla yaklaşmaya başlamış ise bunu sizin sorgulamanız gerekir. Aslında bizim şu sözlerimizi bir muhalefet partili olarak biz değil AK PARTİ'nin içindeki vicdanlı, insafli arkadaşların gündeme getirmesi gerekirdi. Ne yazık ki bunları onlar konuşamadığı için biz onlar adına söylemek durumundayız.

Bakin, bu ülkede istiklal mahkemelerinden sonra ikinci büyük felaket sizin döneminizde 15 Temmuz KHK'leriyle yaşandı. Bu ülkede milyonlarca insan, 2 milyon kişi terör soruşturmasından geçti. Devletin makamlarınca beraat ettiği, soruşturmasına gerek olmadığı söylendiği hâlde, binlercesi hâlen işsiz durduğu hâlde, yargısız infazlarla da yüz binlerce insan hapis hâlinde, yüz binlerce insan görevden atıldı. Siz KHK meselesini konuşmadığınız sürece, buradaki vicdani sorumluluğunuzu gündeme getirmediğiniz sürece konuşacak bir şey yok.

Aslında biz bu dönemin iki panzehir kelimesini açıklayacak olursak şunu söylememiz lazım: Bir, faiz; tarihin en faizci hükûmet dönemiyle karşı karşıyayız. (CHP sıralarından alkışlar) Yirmi beş yıllık süreç içerisinde 600 milyar dolar bu ülkede faize para ödendi ve 2002 yılında geldiğinizde bütçe açığı neyse bugün de aynı oranlarda. Hâlen ülkenin gelirinden 2 trilyon, geçtiğimiz sene,

2026'da ise 2 trilyon 800 milyar faize kaynak aktarılacak. Bu, şu manaya geliyor: Bu ülkenin toplam geliri 5 lira, bu gelirin 1 lirasıyla faizcilere para ödeniyor ve faizcilere ödenen bu 1 lirayla borcumuzdan 1 kuruş eksilmiyor, sadece günü gelmiş borçlar öteleniyor.

Tabii, AK PARTİ'li arkadaşları şu bütçe muhasebesinde öz eleştiri yapmaya, nefislerine soru sormaya, gerçek anlamda bu yaşadıklarımızı müzakere etmeye davet ediyorum. Gerçekten sosyal felaketle karşı karşıyayız, dış politikadaki durum ise bundan daha feci.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Uzatma yok değil mi Başkanım?

BAŞKAN - Teşekkürler.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo Sayın hemşehrim Necmettin Bey, ağzına sağlık.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Burak Akburak.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; on bir gündür 2026 yılının bütçesini görüşüyoruz ancak bütçeyi yalnızca rakamlar üzerinden konuşursak eksik konuşmuş oluruz çünkü bütçe vatandaşın hayatına dokunduğu ölçüde anlam taşıyor, sadece devlete katkısıyla ölçülmemesi gerekiyor.

"Ekonomi" dediğimiz şey somut, soyut bir kavram değil. Ekonomi, evine ekmek götürmeye çalışan bir baba. Ekonomi, çocuğuna harçlık verip veremeyeceğini düşünen anne. Ekonomi, ay sonunu nasıl getireceğini düşünen emekli. Ekonomi, öğrenci, öğretmen, çiftçi, emekçi, esnafıdır. Bu ülkede çocuğu başka şehirde üniversite kazanmasın diye dua eden anneler-babalar var çünkü kazanırsa masraflarını nasıl karşılayacağını düşünüyorlar? Barınmayı düşünüyorlar, yemeği düşünüyorlar, ulaşımı düşünüyorlar ve sonunda "Keşke kazanmasaydı." diyorlar. Üniversite hayatı boyunca bir yandan çalışmak zorunda kalan gençler var; dersine değil akşam yemeğine odaklanan, sınavdan önce not değil vardiya planı yapan gençler var. Bu gençlerden akademik başarı bekliyoruz, üretkenlik bekliyoruz, umut bekliyoruz. Özel okullarda çalışan, emeğinin karşılığını alamadığı için geceleri direksiyon başına geçen öğretmenlerimiz var; gündüz öğrencisine emek veren, gece geçimini düşünmek zorunda kalan öğretmenler bunlar. Bu tabloyu normalleştiremeyiz. Okullar açılmadan hemen önce televizyonu açıyorsunuz; defter, kalem, çanta reklamı değil banka reklamı izliyorsunuz, okul alışverişi için kredi öneriliyor. Eğitim harcamaları kredi konusu hâline geldiyse burada oturup düşünmemiz gerekiyor. Geçtiğimiz günlerde basına yansıyan bir haber vardı, emekli maaşı ev kirasına yetmediği için banyosuz, küçük otel odalarında yaşayan emeklilerimizin haberi. Otuz yıl, kırk yıl çalışmış; bu devlete, bu millete hizmet etmiş insanların emeklilik hayatını bu koşullarda geçirmek zorunda kalması hepimiz için düşündürücü. Vatandaşlarımız yalnızca yoksullaşmıyor, aynı zamanda yalnızlaşıyor; geçinemediği için sosyalleşemiyor, evinden çıkamıyor, çocuklarının hayatına yeterince eşlik edemiyor. Pazara gidemeyen, faturalarını ödeyemeyen, sağlık harcamasını öteleyen milyonlar var. Bu tabloyu rakamlarla ölçemeyiz çünkü bu tablo, istatistik değil hayatın ta kendisi.

Değerli milletvekilleri, elbette ekonomik büyüme rakamları var, bunları yok saymak doğru değil ancak mesele yalnızca büyüme değil asıl mesele büyümenin adil olup olmadığı. Bugün barınma maliyeti adil değil, beslenme maliyeti adil değil, eğitim için katlanılan yük adil değil; esnafın, işçinin, emekçinin omuzlarındaki yük adil değil. Geçtiğimiz aylarda açıklanan TÜİK verileri bize önemli bir tabloyu gösteriyor. Türkiye'nin en yoksul ilçelerinin önemli bir bölümü Karadeniz'de. Bunun nedeni yıllardır yapılması gereken yatırımların ihmal edilmesidir. Yatırımın olmadığı yerde iş olmuyor, işin olmadığı yerde genç, gencin olmadığı yerde de üretim olmuyor. Türkiye yalnızca büyükşehirlerden ibaret değil, tüm illeri, ilçeleri, köyleri, dağları, kıyılarıyla bir bütün. Yatırımların da sosyal hizmetlerin de ülkemizin her köşesine eşit şekilde ulaşması gerekiyor. Karadeniz'in bölgelerinde özellikle büyükşehirler dışında kalan iller uzun süredir hak ettiği payı alamıyor. Ordu ve Trabzon gibi iki büyükşehrin arasında kalan Giresun da bu durumun en somut örneklerinden biri. Bu kürsüden defalarca dile getirdim, bitmeyen yol projeleri var, değerlendirilemeyen turizm potansiyeli var, satılan kamu arazileri var, vahşi madencilik nedeniyle zarar gören doğal alanları var. Giresun bütün bunlarla mücadele ederken aynı zamanda tarihine ve onurlu geçmişine de sahip çıkmaya çalışıyor.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz ağustos ayında memleketim Giresun için bir çağrı yaptık. Giresun'un 42'nci, 44'üncü ve 47'nci Gönüllü Alaylarının Kurtuluş Savaşı'nda gösterdikleri fedakârlık ve kahramanlık karşılığında hak ettikleri İstiklal Madalyalarının Giresun'a verilmesi gerektiğini defaatle dile getirdik. Bu çağrı kısa sürede yalnızca bir talep olmaktan çıktı ve sahiplenmeye dönüştü. Giresun Esnaf Odaları Birliğinin öncülüğünde başlatılan imza kampanyası memleketin dört bir yanında çiğ gibi karşılık buldu. Giresun'da yaşayanlar kadar Giresun dışındaki hemşehrilerimiz -İstanbul, Bursa, Sakarya, Kocaeli başta olmak üzere tüm şehirlerdeki Giresunlular- ve tüm vatandaşlarımız bu sürece dâhil oldular. Fiziki olarak toplanan imzaların yanı sıra, dijital imzalar da toplandı, kısa sürede 260 binden fazla imza toplandı. Bu imzayı bir sayıdan ibaret görmemek gerekiyor çünkü buradaki hedefimiz aslında 1 milyondur, kısa sürede yaşanan gelişmelerden dolayı da artık imza kampanyamızı nihayettlendireceğimizi düşünüyoruz. 7 Şubat 1939 tarihinde Resmî Gazete'deki kararda, Giresun'un 42'nci, 44'üncü ve 47'nci Gönüllü Alaylarının Kurtuluş Savaşı'ndaki fedakârlıkları nedeniyle İstiklal Madalyası'yla onurlandırılması gerektiği açıkça belirtilmiş ancak bu karar, aradan geçen uzun yıllara rağmen hayata geçirilmemiş. Bu durumun bir eksiklik olduğunu düşünerek Millî Savunma Bakanlığımıza yazılı talepte bulundum. Bu süreçte başvurular yaptık, yazışmalar yaptık; yapılan yazışmaların neticesinde Millî Savunma Bakanlığımız bize bu yazıyı göndererek İstiklal Madalyalarımızın sancaklarıyla birlikte İstanbul Harbiye Askerî Müzesi envanterinde bulunduğu bilgisini ulaştırdı. Bununla yetinmedim, bizzat Harbiye Askerî Müzesine giderek Giresun'un Gönüllü Alaylarına verilmesi kararlaştırılan 3 İstiklal Madalyası'nı yerinde gördüm. O an şunu bir kez daha düşündüm: Gerçekten bu topraklar kolay kazanılmamış, o sancaklar hepimizi tabii duygusal anlamda başka yerlere götürdü. O an şunu bir kez daha düşündüm: Bu sancaklar ve madalyalar gerçek sahibine yani Giresun'a iade edilmeliydi. Burada özellikle Sayın Millî Savunma Bakanımıza teşekkür ediyorum, askerî yetkililere teşekkür ediyorum, Harbiye Askerî Müzesi Komutanlığındaki görevlilere teşekkür ediyorum. Müze yetkilileri bizzat tarafıma şöyle bir bilgi verdiler: "Müze şu anda tadilatla, yirmi iki ay sonra hizmete açılacak." Tüm milletvekillerimizin bu müzeyi görmesini tavsiye ederim. Evet, Giresun Sancakları

ve İstiklal Madalyaları inşallah yirmi iki ay sonra burada sergilenecek. O gün geldiğinde, bu toprakların verdiği mücadelenin simgeleri hak ettikleri şekilde milletimizle buluşacak.

"Bu memleket Türk'tür ve öyle kalacaktır." Milis Yarbay Topal Osman Ağa'nın 21 Aralık 1922 tarihinde söylediği bu söz bugün hâlâ bu toprakların ruhunu yaşıyor. Giresun, Sakarya'dan Büyük Taarruz'a kadar cepheden cepheye koşmuş, canıyla ve canıyla destan yazmış bir şehirdir. Giresun, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Muhafız Taburu'nu yöneten Milis Yarbay Topal Osman Ağa'nın memleketidir. Haymana dağı eteklerinde 42'nci Alayın başındayken şehit düşen Binbaşı Hüseyin Avni Alparslan'ın da memleketidir. Kendi ili dışında 2 şehitliği bulunan tek şehirdir. Birinci Dünya Savaşı'nda, Çanakkale'de imparatorluğun kalbini savunurken Harşit'te Anadolu'nun kapılarını korumuştur. Giresun, Harşit Vadisi'nde Ruslara geçit vermeyen, Anadolu'yu savunmasız bırakmayan Çepni evlatlarının memleketidir. Bu mirasa sahip çıkmak yalnızca Giresun'un değil Türk milletinin meselesidir. Tescillenen madalyalarımız için Sayın Cumhurbaşkanımızdan ve Meclis Başkanımızdan beklentimiz, Giresun'un kahraman alaylarına layık görülen 3 İstiklal Madalyası'nı temsilen 1 madalyanın şehrimize takdim edilmesidir. Bu adım atıldığında Giresun'un vatansever kahramanlarının hatırası layıkıyla onurlandırılmış olacaktır.

Memleketin kahramanları için verilen bu mücadeleyi sahiplenen milletvekillerimize; Sayın Hasan Turan'a, Nazım Elmas'a, Ali Temür'e, Elvan Işık Gezmiş'e, Ertuğrul Gazi Konal'a çok teşekkür ediyorum. Ayrıca ,GESOB Başkanı Sayın Ali Kara'ya, araştırmacı yazar Murat Bıyık'a, tarihçilerimize ve sürece katkı sunan tüm kişi ve kurumlara ayrıca Giresunlu tüm hemşehrilerime teşekkür ediyorum.

2006 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'de.

Sayın Bülbul, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, 3'üncü madde üzerinde yaptığım bu konuşmada "terörsüz Türkiye" hedefine giden ve Türkiye'nin geleceğini ve hepimizi yakından ilgilendiren önemli süreçle ilgili değerlendirmelerimizi paylaşmak istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, tarihten günümüze, bulunduğu coğrafyada hem bölgesel krizlerin hem de küresel güç mücadelelerinin odağında yer almaktadır. İçinden geçtiğimiz bu dönem, küresel ölçekte yükselen kaotik ortam ve şartlar barındırmaktadır; dünyada süregelen bu çalkantılı dönemde ahlaki, hukuki ve siyasi krizlerin gölgesinde büyüyen jeopolitik rekabetler, ekonomik gerilimler ve stratejik çatışmalar uluslararası sistemde derin bir istikrarsızlık tablosu ortaya koymaktadır. Dünya genelinde yükselen güvenlik riskleri, devlet dışı silahlı örgütlerin varlığı, bölgesel güç rekabeti ve organize göç hareketleri; ulusal güvenlik mimarilerinin acilen ve yeniden ele alınmasını, modern tehditlere uygun bir biçimde tahkim edilmesini zaruri kılmaktadır. Bütün bu zorlu şartlar altında Türkiye için tarihî bir fırsat penceresi aralanmış bulunmaktadır. Vârisi olduğumuz asırlık medeniyet birikimi, muazzaz millet varlığı ve güçlü devlet geleneği, bölgesel ve küresel tehditlere karşı yegâne güvencemizi teşkil etmektedir. Bu çerçevede, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ortaya koyduğu kararlı liderlik ve millî duruş doğrultusunda şekillenen terörsüz Türkiye süreci, devletimizin bekasını doğrudan ilgilendiren, milletimizin huzuru, vatan topraklarının bölünmez bütünlüğü ve kardeşlik hukukunun ebediyen muhafazası bakımından hayati öneme sahip olan bu süreç, milletimizin hafızasında onlarca yıl kan ve gözyaşıyla anılan bir dönemin geride bırakılmasına imkân tanıyan tarihî bir eşiği ifade etmektedir. Bu sürecin sağduyu, sorumluluk ve devlet ciddiyetiyle ele alınması, istismar yerine istikametın esas alınması yalnızca siyasi değil aynı zamanda millî bir vecibedir.

Yaklaşık yarım asırdır bölücü terörle mücadele eden ülkemiz, bugün terörsüz Türkiye ideale kararlılıkla yaklaşmaktadır. Bu hedef, geçici bir siyasi söylem değil milletimizin ortak talebini yansıtan, devletimizin iradesini ortaya koyan ve Türk demokrasisinin geleceği açısından vazgeçilmez bir stratejik vizyondur. Terörü kesin olarak sona erdirmek ve Türkiye'yi huzur içinde geleceğe taşımak millî bir yemin niteliğindedir. Türkiye Cumhuriyeti geçmişte ödediği ağır bedelleri yeni yüzyılda tekrar etmeyecektir. Terörle mücadelede yalnızca askerî tedbirlerle yetinilmesi mümkün değildir. Kronikleşmiş sorunların kalıcı biçimde çözümlenebilmesi için siyasi ve demokratik aklın da devrede olması kaçınılmazdır. Bu noktada kamuoyunda sıklıkla birbirine karıştırılan "müzakere" ve "pazarlık" kavramları arasındaki ayrımın açık biçimde ortaya konulması gerekmektedir. Var olan muhataplık süreci terör örgütüyle bir pazarlık anlamı taşımamakta; örgütün silahlı mücadeleyi sona erdirdiğine, kendisini feshettiğine ve sahadan çekildiğine dair beyanlarının Türkiye Cumhuriyeti devleti tarafından doğrudan teyit edilmesini amaçlayan sınırlı ve kontrollü bir mekanizma olarak değerlendirilmelidir. Bu çerçevede, muhataplık hiçbir şekilde taviz verme süreci değildir.

Bu tarihî aşamaya gelmesinde 27 Şubat 2025 tarihinde kamuoyuna yansıyan açıklamalar ile PKK'nın 5-7 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirdiği sözde toplantıda yapısal dağılma ve silah bırakma yönünde aldığı kararlar dikkate değer bir dönüm noktasıdır. Devletimizce yürütülen teyit süreci örgütsel fesih iradesinin açık bir şekilde ortaya konulmasını, silahlı şiddetin sona erdirildiğine dair taahhütlerin devletimizin meşru zemini tarafından doğrudan teyit edilmesini ve bu taahhütlerin fiiliyata dönüşüp dönüşmediğinin hukuki ve kurumsal denetim mekanizmasıyla izlenmesini amaçlamaktadır. TBMM bünyesinde kurulan Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu bu sürecin demokratik ve hukuki altyapısını teminat altına alan önemli bir mekanizmadır. Türkiye, bu süreci kendi özgün şartları, yüksek güvenlik kapasitesi ve güçlü toplumsal iradesiyle yürütmektedir. Uluslararası örnekleri incelendiğinde, silah bırakan yapıların sağlıklı bir tasfiye sürecinden geçmediği takdirde farklı isimler altında yeniden ortaya çıkabildiği görülmektedir. Bu nedenle, silahların belirlenen takvim doğrultusunda teslim edilmesi, örgütsel ve ideolojik yapının bütün türevleriyle birlikte tamamen tasfiye edilmesi, yurt içi ve yurt dışındaki tüm finansal ve lojistik ağların kesilmesi ve yargıya intikal etmiş olan suçların adalet önünde tek tek değerlendirilmesi esastır. Bu süreç, devletimizin egemenlik haklarını zedeledikten, üniter yapımıza ve anayasal düzene bağlılık temelinde yürütülmektedir.

AYYÜCE TÜRKİŞ TAŞ (Adana) - Nasıl olacak?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) - Milliyetçi Hareket Partisi için temel olan, devletin bekası, milletin huzuru ve bin yıllık kardeşliğimizin ebediyen yaşatılmasıdır. Bize göre herkes, eşittir Türkiye'dir; terörün bu kardeşliği daha fazla zehirlemesine

asla müsaade edilmemelidir. Türkiye Cumhuriyeti etnik ayrışmanın değil millî birlik ve dayanışmanın devletidir. Bu gerçeklik anayasal vatandaşlık anlayışımızda da açık bir şekilde tezahür etmiştir.

Değerli milletvekilleri, terörsüz Türkiye hedefi yalnızca bir güvenlik meselesi değil aynı zamanda toplumsal huzurun, kalkınmanın ve istikrarın temelidir. Huzurun tesis edildiği yerde yatırım, refah ve sosyal adalet güçlenir. Terörün gölgesinden kurtulan şehirlerimizde ekonomik ve kültürel hayat yeniden canlanacaktır. Bizler bu sürecin devlet ciddiyetiyle, hukuk devleti ilkesinden sapmadan ve millî kararlılıkla yürütülmesini savunmaya devam edeceğiz çünkü biliyoruz ki barış, ayla değil adaletle; kardeşlik, dayatmakla değil rızayla inşa edilir. Terörsüz Türkiye bir lütuf değil milletimizin en tabii hakkıdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin çizdiği istikamet doğrultusunda bu sürecin başarıyla sonuçlanması için gereken siyasi ve hukuki sorumluluğu üstlenmeye hazırız. Türkiye'nin yeni yüzyıla huzurlu, güvenli ve terörden arındırılmış bir ülke olarak gireceğine olan inancımız tamdır.

Sözlerime son verirken bu tarihî sürecin aziz milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, başta Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli ve Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere bu mücadelede emeği geçen herkese şükranlarımı arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Mahmut Dindar.

Sayın Dindar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yarın 19 Aralık; dönemin iktidarlarının -ironik bir şekilde- cezaevlerinde "hayata dönüş" adı verdiği katliamın ve Maraş katliamının tarihi.

Yine, gazeteci Nazım Daştan ve Cihan Bilgin geçen yıl 20 Aralıkta SİHA saldırısı sonucu katledildiler. Nazım ve Cihan şahsında, hakikatlerin açığa çıkması için yaşamdan koparılan, katledilen basın çalışanlarını saygı ve minnetle anıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Ölümlerin, katliamların, yok saymaların yaşanmayacağı bir gelecek için mücadeleye devam edeceğimizin sözünü halkımızın huzurunda bir kez daha yinelemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bizler günlerdir bu bütçenin; kadınları, gençleri, emekçileri yok sayan bir bütçe olduğunu söyledik ve söylemeye de devam edeceğiz. Bir de bütçede kim yok biliyor musunuz? Toplumun birçok alanında yok sayılan engelliler. Milyonlarca engelli yurttaş bugün fiilen, ev hapsine benzer koşullarda yaşamaya mahkûm edilmiştir. Birçok engelli, bırakın sokağı, evinin dışına bile çıkmadan yaşamak zorunda kalıyor. Geçen hafta Ankara'nın göbeğinde, akrabaları tarafından yedi yıl boyunca insanlık dışı, dehşet verici koşullarda, bir kümeste yaşamaya mahkûm edilen engelli bir çocuğun dramı kamuoyuna yansdı. Ben, milletimiz adına bu korkunç tablodan utanç duydum. Kim bilir kaç engelli çocuk bu şekilde yaşıyor, bilen var mı? TÜİK her zaman olduğu gibi engelli yurttaş sayılarında bile birbirleriyle tutarsız istatistikler yayınıyor. Elimizdeki bilgilere baktığımızda, Türkiye nüfusunun içerisinde engellilerin oranı yüzde 12'nin üzerindedir ancak bütçede engellilerin hizmetine sadece yüzde 1,2 pay ayrılmaktadır. Bu ayrılan pay oranı da engellilerin yıllardır çözüm bekleyen sorunlarına yanıt vermekten oldukça uzaktır. Erişilebilir olmayan kentler, ulaşım engelleri, yoksulluk ve ayrımcılık, engellileri toplumdan koparmakta; eğitimden, istihdamdan ve sosyal yaşamdan maalesef dışlamaktadır. Unutmayalım ki herkes bir engelli adaydır. Trafik ve iş kazaları, yoksulluk, yetersiz sağlık hizmetleri, şiddet, çatışmalar ve ihmal engellilik durumlarını yeniden açığa çıkarmaktadır. Toplumda yerleşmiş ön yargılar, ayrımcı söylemler ve sağlamlılık ideolojisi bu eşitsizliği derinleştirmektedir. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ne Türkiye taraf olmasına rağmen iktidar -gereğini yerine getirmek şöyle dursun- engellileri görünmez kılmayı tercih ediyor. Erişilebilirlik hakkı yirmi yıldır ertelenmektedir. Engelli erişilebilirlik mevzuatı kâğıt üzerinde vardır ama evde, sokakta, okulda, iş yerinde yoktur; bu yüzden engelliler eğitimden, sağlıktan ve çalışma hayatından dışlanmaktadır. Resmî veriler bile engellilerin yaklaşık yüzde 80'inin iş gücü piyasasının dışında olduğunu göstermektedir. Kamu ve özel sektörde uygulanması gereken istihdam kotaları fiilen yok sayılmaktadır. Engelli istihdam kotası mevzuatına uyulsaydı eğer 2026 yılında 20 bin atama yapılması gerekirdi, EKPSS'ye girmiş 100 bini aşkın engelli yurttaş atama beklemezdi. Hasbeler, bu mevzuata uyulup kamuda çalışma koşulları olan engelliler en düşük statülü kadrolara sıkıştırılmaktadırlar, mobbinge ve ayrımcılığa maruz kalmaktadırlar, görevde yükselme ve atamalarda ayrımcılığa maruz kalmaktadırlar.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; engelliler hakkında tüm kararları kendinize göre almayın ve unutmayın, engellilerin hakları bir lütuf değil en insani haktır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Biz, yerel yönetimlerimizde bu hakkın uygulanmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yaptık. Van Belediye Eş Başkanlarımız Neslihan Şedal'ın ve Abdullah Zeydan'ın Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Dairesi Başkanlığı kuruldu ve yine bu daire başkanlığına engelli bir yurttaş atandı. Sayın AK PARTİ'liler, kayyım zihniyetinin o kadar engelli hassasiyeti var ki yaptığı ilk işi engelli olan daire başkanını görevden almak ve sürgün etmek oldu.

Değerli milletvekilleri, 2024 ve 2025 yılları engelliler açısından hak kayıplarının daha çok arttığı yıllar olmuştur. Engellilerin emeklilik koşulları ağırlaştırılmış, engelli aylıkları açlık sınırının çok altında kalmıştır. Engelli araç alımında ÖTV koşulları zorlaştırılmıştır. Araç alımına getirilen yeni sınırlamalar ve ehliyet düzenlemeleri engellilerin bağımsız yaşama hakkını da kısıtlamıştır. Bugün binlerce engelli yurttaş birkaç bin liralık yardımla hayatta kalmaya zorlanmaktadır; bu, bir sosyal politika değil açıkça sadaka anlayışıdır. Engellilere en az asgari ücret düzeyinde temel yurttaşlık geliri sağlanmalıdır. Protezler, tekerlekli sandalyeler, işitme cihazları ve diğer yardımcı teknolojiler döviz artışları nedeniyle ulaşılamaz hâle gelmiştir. Millî ve yerli teknoloji üretiminin engelliler için baston, tekerlekli sandalye, işitme cihazları ve diğer tıbbi medikal araçlara yönelmesi lazımdır. Bu alanda bir araştırma geliştirme enstitüsü görevlendirilmelidir. İşaret dili bir ana dil olarak tanımlanmalı ve kamu hizmetleri mevzuat ve temel yayınları işaret diliyle de sunulmalıdır. İşaret dili tercümanları, erişilebilir kamu hizmetleri ve ayrımcılığa karşı etkili yaptırımlar hayata geçirilmelidir. 2026 yılı işaret dili farkındalığı yılı ilan edilip 81 ile işaret dili tercümanları atanmalıdır. Adliye, hastane, üniversite, varlık kurumları başta olmak üzere işaret dili tercümanı olmayan ya da ihtiyaç hâlinde ulaşılmayan kurumlar kalmamalıdır. Rehabilitasyon, engelliler için bir lütuf değil doğrudan bir haktır. Bu hak yalnızca tedaviyle sınırlı değil eğitimle, sosyal yaşamla ve toplumsal katılımı bütünlük içinde ele alınmalıdır. İşte bu bütünlüğün en önemli zemini okullardır ama birçok okulda yeterli sayıda psikolojik danışman yok, rampa yok,

engelli asansörü yoktur. İdareciler ve müfredat engelli haklarından bihaber. Okullarda özel eğitim öğretmeni eksikliği nedeniyle rehabilitasyon süreklilik kazanmamakta, kaynaştırma ve bütünleştirme uygulamaları kâğıt üzerinde kalmaktadır. Sınıf mevcudu 30 üzeri olan sınıflarda engelli öğrenciler akran zorbalığı ve diğer ayrımcılıklara maruz kalmaktadırlar. Özel gereksinimli öğrenciler ya sınıf içinde yalnız bırakılmakta ya da eğitim hakkından fiilen mahrum edilmektedir. Engelli eğitimin gerçekten bütünleşmeye imkân sunabilmesi için yalnızca sınıf kapılarını açmak yetmez, duygusal ve psikososyal destek de hayati önemdedir. Bu nedenle, özel eğitim öğretmenleriyle birlikte psikolojik danışmanların da okullarda aktif görev alması gerekmektedir. Bu alanda eksikliğin giderilmesi için en az 5 bin eğitim öğretmeni ve psikolojik danışmanın bir an önce ataması yapılması gerekiyor. Bu adım engelli bireylerin eşit, onurlu ve kapsayıcı bir eğitim hakkına erişmesinin temel koşuludur.

Sözlerimi bitirirken bütçede engelli hizmetleri payının yüzde 10'a, kamuda engelli kotasının yüzde 10'a yükseltilmesi gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin.

Sayın Aytekin, buyurun. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzde duran bu bütçe metni kalemle yazılmış rakamlar ve soğuk tablolardan ibaret değildir. Bütçeler bir ülkenin vicdanıdır, ahlaki ve siyasi tercihlerinin en somut belgeleridir. İktidarın her fırsatta övünerek sunduğu "denge" kelimesinin arkasında milyonlarca insanın hayatından yapılan acımasız fedakârlıklar ve derin bir adaletsizlik gizlenmektedir. Bu bütçenin tercihleri son derece nettir; bir yanda kaynağı belirsiz bir zenginliğe hizmet eden faiz harcamalarına ve yandaş şirketlere garanti ödemelerine trilyonlar akıtılırken diğer yanda emeklinin sofrasından, gencimizin eğitiminden, çiftçimizin toprağından acımasızca kesintiler yapılmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe, halka değil ranta hizmet eden bir anlayışın bütçesidir.

Değerli milletvekilleri, Anadolu coğrafyası devlete özel bir anlam yükler. Nitekim, Şeyh Edebalî'nin "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." sözü bu anlamın vücut bulmuş hâlidir. Devlet canlı bir organizmaya benzetilir. Bunun da öncüsü sosyolojinin fikir babası sayılan ve AKP'lilerin de sıklıkla atıf yaptığı İbni Haldun'da görülür. İbni Haldun altı yüz yıl önce yazdığı Mukaddime eserinde devleti canlı bir yapıya benzetirken yöneticileri de uyarır. Bu eserde kamu israfına dikkat çekerken bir toplumun çöküş alametlerini şöyle sıralar: Dayanışmanın yok olması, üretimin zayıflaması, tüketim çılgınlığı, vergilerin artması, liyakatin dikkate alınmaması, adaletsizliğin yaygınlaştırılması, göçün hızlanması, bencillik ve kibir, gösteriş, riyakârlık ve dalkavukluk. Altı yüz yıl önceden günümüze tutulan bu ışık AKP iktidarının düştüğü boşluğun gölgesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bütçenin denk olması üniversitelerde devlet bütçesi dersi alan öğrencilerin de bildiği bir gerçektir ancak bu ilke iktidar tarafından hiç edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 2026 bütçesiyle saniyede 495 bin 658 lira, dakikada 29 milyon 739 bin lira, saatte 1 milyar 784 milyon lira, günde 42 milyar 824 milyon lira, yılda toplam 15,6 trilyon lira vergi toplanacaktır. Bu vergilerin 3,5 trilyonu gelir vergisi, 1,7 trilyonu kurumlar vergisi, 5,6 trilyonu KDV, 2,5 trilyonu ÖTV'den oluşmakta; devlet toplayacağı 15,6 trilyon verginin yaklaşık 10 trilyonunu doğrudan düşük gelirliden toplayacak. Tüm bunlar yetmez gibi, bu bütçede dolaylı vergilerin oranı da yüzde 62 olmuş yani devlet, vatandaşına hissettirmeden toplam verginin yüzde 62'sini dar gelirliden toplayacak. "Faiz haram." diyen arkadaşlar bu bütçeye tam 2,7 trilyon faiz ödemesi yazmışlar, üstelik hepsini de borçlanarak yapacaklar. Bu kalem olmazsa bütçe denk olacak ama bütçe denk olmaz. Neden biliyor musunuz? Çünkü o zaman faiz lobileri aç kalır, İngiltere'deki emlakçılar müşterisiz kalır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçeyle istenen bellidir: "Gel vatandaş, bize para ver, bu parayı yiyeceğiz, az biraz da hizmet edeceğiz." Bu düzen harami düzenidir, "Ali Baba ve Kırk Haramiler'i gitti, Şimşek efendi ve bürokratları geldi.

Değerli milletvekilleri, Genel Başkanımız Özgür Özel bu düzenin kurduğu şirketi kamuoyuyla paylaşmıştı: Kara düzen anonim şirketi yani KADAŞ. Devleti şirket gibi yönetiyorlar ama öyle bir şirket ki cirosu ile borcu eşit, onun dışında giren her kuruluş KADAŞ patronu Erdoğan ve ekibi tarafından nemalandırılıyor. Bu KADAŞ'ın son işinde şöyle bir durum var: Ulaştırma Bakanlığı bir ihale açtı ve lokomotif zinciri ihalesi yapmaya karar verdi. Öyle bir şartname yazdılar ki beş yılda 600 milyon euroluk adrese teslim ihale tasarlandı, bunu ifşa edince bu ihale ellerinde patladı. Bu, Bakanlıkta olan kara düzen anonim şirketinin işlerinden sadece bir tanesi.

Değerli milletvekilleri, 1924'ten 2002'ye yetmiş sekiz yılda 28 vergi affı çıkartıldı, 2002'den bugüne ise 12 vergi affı. Neden? Bütçe öyle bir açık veriyor, devlet öyle bir zarar ediyor ki para gelsin de nasıl gelirse gelsin mantığı egemen kılınmış. Yandaş müteahhidini Resmî Gazete'yle affedip vatandaş da resmî tebligatla vergi dairesine çağırıyorlar. Vatandaş da "Nasıl olsa bir vergi affı çıkacak." diye borcunu ödemiyor. Sonra bir bakıyoruz, futbolcular Anadolu'daki illere taşındıklarında aldıkları evlerle vergi rekortmeni oluyorlar. Devlet 2026'da toplayacağı verginin yüzde 66'sını en alttakilere yüklüyor.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Yazık! Yazık!

ENSAR AYTEKİN (Devamla) - Bir örnek verelim: Mesela, Sağlık Bakanlığına her gün 4 milyar TL ödeyeceğiz. Sağlık Bakanlığından memnun muyuz gerçekten? Hepimiz milletvekiliyiz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle milletvekilliğini sekreterliğe indirdiniz. Hepimiz her gün şu telefonu alıyoruz: "Vekilim, falanca hastanede sıra bulamıyoruz, bir arasanız da bize yardımcı olsalar." Halkın gözünde en çalışkan milletvekili en çok hastane randevusu alan milletvekili oldu. (CHP sıralarından alkışlar) Her gün 4 milyar TL'mizi alacak olan Sağlık Bakanlığının durumu tam da budur. Peki, bu kadar parayla ne yapıyorlar? KADAŞ'ı besliyorlar. Bakan hastane sahibi olunca ihaleler de mal temini de yandşa gidiyor. Hastaneler halkın şifa bulduğu bir yer değil KADAŞ'ın müşteri garantili hastanelerine hasta taşıyan bir acenteye dönüşmüştür.

Değerli milletvekilleri, AKP'lilerin özellikle kapatmak istedikleri bir cinayet var, Kocaeli'deki Dilovası Parfüm Fabrikası. Burada 7 yurttaşımızı kaybettik. Nisanur ve Cansu birbirlerinin üzerine kapanarak can verdiklerinde 15 yaşındaydılar. Sigorta yok, mesai sınırı yok, iş yerinin ruhsatı yok, tabelası yok, adresi yok, denetim yok; sonuç 7 can kaybı. Patron ne yaptı peki? Valize doldurduğu paralarla kaçarken yakalandı. Bu durum tam bir Türkiye özetidir. O 7 kişi bütün halkın minyatürüdür, parayla kaçmaya çalışan patron da AKP'nin ta kendisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Memleket yanmış, yıkılmış umurlarında değil, "Biz çantamızı doldurup gidelim de bizden sonrası tufan." denmektedir. Emekliye "Çok uzun yaşıyorlar, öledikleri için bütçe hesabı şaşıyor." diyecek kadar pervasızlığın içindedirler. Bunlar o kadar pervasızdırlar ki deprem öncesi denetimi yapmaz, kara düzen anonim

şirketine kaynak yaratsın diye kaçakları görmez, o binalarda on binlerce insanı öldürürler, sorumluluk almazlar, sonra sağ kalanlara bina yapar, satarlar; o binayı yandaşlarına yaptırırlar, o hafriyatı Sındırgı'da olduğu gibi yandaşlarına kaldırırlar, sonra tutup sağ kalan vatandaşın yine para alarak o binaları satarlar. Kazanan kim? Kara düzen anonim şirketi.

Değerli arkadaşlar, önümüzde iki seçenek var: Ya Nisanur ve Cansu'yu ölüme gönderen, faiz lobilerini besleyen, halkı müşteri gören kara düzen anonim şirketine onay vereceksiniz ya da "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." diyen, cumhuriyetin kimsesizlerin kimsesi olduğu onurlu devleti seçeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim tarafımız bellidir; bizim yerimiz halkın, milletin yanındır. O nedenle bu bütçeye halkımız adına, milletimiz adına "hayır" diyoruz, reddediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam.

Sayın Çam, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe kanunu teklifinin 3'üncü maddesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Her yıl yaptığımız gibi bu bütçe görüşmeleri aslında bizlere bir muhasebe yapma, bir sonraki dönem için eksikleri giderme, daha iyi hizmet etme fırsatı veriyor. Ülkemizin jeopolitik konumunun getirmiş olduğu sorumluluklar gereği, iktidarıyla muhalefetiyle sıkı çalışmamız gereken bir dönemdeyiz. Bu coğrafya tembellik kaldırmaz. İktidara geldiğimiz günden bu yana gerek partimiz gerekse hükûmetlerimiz eser ve hizmet üreterek milletimizin gönlünde taht kurdu. Bundan dolayı milletimiz 24'üncü kez yine bize bütçe yapma yetkisi verdi. Liderimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, koyduğu hedefler doğrultusunda ülkemizi başarıdan başarıya taşıdı; binbir çeşit badireden salimen çıkarttı. Bu azim sayesinde asrın felaketi olan 6 Şubat depremlerinin ülkemize getirdiği ağır maddi ve manevi yükleri teker teker aşıyoruz. Çok şükür ki etrafımızdaki her türlü ateş çemberine rağmen, ülkemiz güven ve istikrarın merkezi olmuştur. Tabii ki zaman zaman bazı zorluklar yaşansa da hiçbir tehdiye ve krize duyarsız kalmıyoruz, taviz vermiyoruz. Böylece tüm dünyanın gıpta ettiği itibarı elde ediyor, yeni nüfuz alanları oluşturuyoruz. Dedik ya, bu coğrafyada başarılı olmak için çalışkan olmak gerekir. Hükûmetimiz daha şimdiden 2020 takvimini doldurdu bile. Bu yıl ülkemiz uluslararası faaliyetlerin buluşma noktası olacak. NATO liderlerine Ankara ev sahipliği yapacak. Artık bir marka hâline dönüşmüş olan Antalya Diploması Forumu'nun yanı sıra COP31 İklim Zirvesi için 200 ülkenin önemli temsilcileri Antalya'da buluşacak. Türk Devletleri Teşkilatı 2026 Turizm Başkenti olan Ankara'mız önemli etkinliklere ev sahipliği yaparken liderler de ayrıca İstanbul'da bir araya gelecek. Ankara dünya başkentlerinin odak noktası hâline geldi. Neredeyse her gün bir ya da birkaç dünya liderini milletin evinde, Külliye'de ağırlıyoruz. Bu nedenle, resmî heyetlerin ağırlanmasına yönelik kapasite artırımı çalışmaları hızla devam etmekte. Havalimanı metromuzun projesi geçen hafta tanıtıldı, yakında da inşaatına başlanacak. 50 bin kapasiteyle 7/24 yaşayan bir spor kompleksi olacak Ankara'mızın stadyumu da açılacak; UEFA, FIFA kriterlerine uygunluğuyla pek çok turnuvaya ev sahipliği yapacak.

Peki, bizdeki bu hummalı çalışmalar devam ederken şu canım memleketimin ana muhalefeti ne yapmakta? Sadece kurultay. Onca belediye yönetimi sizdeyken halkımızı mutlu edecek, heyecanını artıracak "Vay be, helal olsun, iyi iş çıkartmışlar." diyebileceğimiz tek bir icraatınız var mı? Maalesef yok. Ama hakkınızı yememek lazım. Marketing işlerinde elinize kimse su dökemez. O konuda açık ara birincisiniz. Ne yalan söyleyeyim, icraat yapmadan, vatandaşa hizmet götürmeden en iddialı şov becerisine kimse sizin kadar sahip değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kime diyorsun ya, kime diyorsun! Allah Allah!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Arkadaşlar, sizin yaptığınız bu siyasete ne diyorlar biliyor musunuz? Mikrodalga siyaseti. "Mış" gibi yaparak, koca bir seneyi daha sıfır icraatla kapatıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Siz yönetiyorsunuz, siz; biz yönetmiyoruz ülkeyi. Demek ki mikrodalga siz oluyorsunuz.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Sosyal medya belediye anlayışıyla bol bol gürültü ve görüntü vererek, şekil yaparak kendinizi kamufle ettiğinizi sanıyorsunuz lakin sadece kendinizi kandırıyorsunuz. Ege'nin incisi İzmir'in caddeleri aylarca çöp kokularından geçilmedi. İzmir o durumdayken sanki Ankara'mız, Antalya'mız, İstanbul'umuz çok mu farklı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, affedersin, Türkiye'de lağım patlamış, her taraftan lağım akıyor; sen İzmir'i konuşuyorsun be!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Yıllar önce -Cumhurbaşkanımız- o mis gibi temizleyip size teslim ettiğimiz Haliç'e yazık ettiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Her tarafta pislik var! Çöp hiç olmazsa artık. Lağım patlamış Türkiye'de, lağım!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Dinle, dinle! Mezarlıktan mı geldin yine? Mezarlıktan mı geliyorsun?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Yahu, başlattığımız arıtma yatırımlarımızı bile durdurdunuz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Lağım patlamış her yerde!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - ...sonra da "Marmara Denizi kokuyor, İzmir denizi kokuyor..."

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Mezarlıktan mı geliyorsun Veli Bey? Garip konuşuyorsun, mezarlıktan geliyorsun yine, belli!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Haram yemiyoruz hiç olmazsa sizin gibi! Bizde açık, sizin gibi gizli yapmıyoruz o işleri biz!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Tabii, size neden bu durumları düzeltmiyorsunuz diye sorduğumuzda bir cevabınız var: "Para yok."

VELİ AĞBABA (Malatya) - İçiyorsunuz malt viskileri...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - E, paralarınız tabii ki olmaz; paralar balya hâlinde bir yerlere taşınırsa, baklava kutularında etrafa hediye olarak dağıtılsa...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Elbise kılıflarına gel!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - ...milyonlarca lira Ankara'mızda kâğıt bardaklara, kefenlere, tabutlara...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Elbise kılıflarına gel, çikolata kutularına gel! Kutulara gel, kutulara!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - ...konserlere harcanmış gibi gösterilirse tabii ki ne plan tutar ne de para yeter. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Memleketi bok götürüyor...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Belediyelerinizin kasalarından gelen pis kokularınız kanalizasyonlardan, çöp yığınlarından gelen kokuları bile bastırıyor maalesef. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bundan dolayı işlerinizin bereketi de yok, hayrı da yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bal tutan parmağını yalar; arıyı yediniz, arıyı, arıyı!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - AK PARTİ'li belediye başkanlarımızdan devraldığınız şehirlerimize, ilçelerimize çivi dahi çakmadınız; o devasa yatırımlar maalesef çürüyor. Üstelik bizim dönemde yapmış olduğumuz pek çok eseri, parkı, kreşi badana boya yapıp, adlarını değiştirip yeni icraatmış gibi açıyorsunuz. Binlerce insanımıza ücretsiz verilen yemek ikramlarını durdurup onun yerine parayla yemek sattığınız kent lokantaları hikâyenize devam ediyorsunuz. Lokanta esnafının rızıkına da mâni oluyorsunuz, lokantacılar sizden şikâyetçi. (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bunu fakire fukaraya anlat, fakire fukaraya. Git bakalım kent lokantalarına, kent lokantalarına bir bak bakalım.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ya, kahve makinesi aldınız, 3 milyonluk kahve makinesi alıp dağıtıyorsunuz. Kahve makinelerini ne yaptınız, kahve makinelerini?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Bir de belediyelerimizin geçmişte yaptığı, ücretsiz olarak dağıttığımız yemekleri küçümserdiniz, "makarnacılar" diye dalga geçerdiniz.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Dondurma dağıtıyorsunuz, dondurma.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Evet, bir iş yapıyorsunuz, gölge bir kabineniz var, Hükümetimizi de takip ettiğinizi söylüyorsunuz.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Konteyner konteyner paraları dışarı götürmeseydiniz insanlar aç kalmazdı.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Tamam, gayet güzel, lütfen, şikâyetimiz yok bundan; buyurun, bizi lütfen takip edin, takip edin ki belki bir şeyler öğrenirsiniz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - İşte, kahve makinesi dağıtıyorsunuz, kahve makinesi. Siz de aldınız mı kahve makinesi? 3 milyonluk kahve makinesi aldınız.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Ama asıl benim size bir sorum olacak: Onca suistimal, hırsızlık, irtikâp ve daha pek çok nahoş iddiaya rağmen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sola bak, sol tarafına bak, sol tarafına; oraya anlat, oraya anlat! Oraya bak, irtikâpçılar orada, rüşvetçiler orada, haksız zengin olanlar orada!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - ...kendi belediyelerinizin takibi için niye gölge başkanlar atamıyorsunuz, niye duyarsız kalıyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yoksa takip etmek işinize mi gelmiyor? Vallahi sizin bu karmaşık hâlleriniz hem bizlerin hem de vatandaşlarımızın kafasında deli sorular oluşturuyor.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Ya, vatandaş illallah etti sizden de... Sandığı getirin.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Cumhurbaşkanımız 11 ilin deprem yaralarını sarsın, ülkemizin kalkınma hamlelerini yürütsün; askerî, ekonomik, istihbari, diplomatik; daha binbir çeşit konuyla uğraşsın, ülkemizi güçlü devletlerle yarışır hâle getirsin, yakın ve uzak coğrafyaların hemen hemen her krizini çözmeye çalışsın; Ukrayna-Rusya, Etiyopya-Sudan gibi pek çok ülkenin arasını bulsun, Balkan ülkelerinin ihtilaflarını çözsün, katliamları durdurmak için Filistin davasına hamilik yapsın; siz ise bırakın devlet meselelerini, yönettiğiniz belediyelerin otobüslerini, metrobüslerini çalıştırmaktan acizsiniz.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Ya, Filistin mi bıraktınız, darmaduman ettiniz! Hâlâ "Filistin" "Filistin" diyor. O kadar insan katledildi.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Artık, Ankara'da tahammül sınırlarını zorlayan trafiğin rahatlaması için numunelik birkaç yeni yol, köprü, kavşak bile yapmadınız. Susuzlukla imtihan ettiğiniz başkentimizin isale hattını yenilemek şöyle dursun, mevcutların bakımını dahi yapmadınız.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sizin yüzünüzden yağmur yağmıyor, yağmur yağmıyor sizin yüzünüzden. Memlekette nur kalmadı; nur, nur.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Uğursuzlar! "Maşallah!" dediğiniz çocuk kırk gün yaşıyor. Uğursuzlar!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Her yağmur yağışında rögarların taşmasını ve şehirlerin sel felaketleri altında perişan olmasını keşke biraz engelleseniz. Bu millet size yerel yönetimlerin bir kısmını test amaçlı teslim etmişti; yazık ettiniz, tüm verilen fırsatları da heba ettiniz. Unutmayalım ki milletimiz yetkiyi verdiği gibi almasını da bilir.

Evet, değerli arkadaşlar, bu bütçe döneminde pek çok saygıdeğer milletvekilinin yüce Meclisimize hitapları oldu, hepinizi dinledik ancak geçen hafta Genel Kurulda çok üzücü bir hadise vuku buldu. Grup Başkan Vekilimiz Sayın Leyla Şahin Usta'ya hemcinsimiz bir vekilden yapılan ağır hakaret hepimizi derinden üzdü. Bu hadise beni ideolojik saiklerle kılık kıyafet özgürlüklerinin baskılandığı, nefret suçlarının bol bol işlendiği ODTÜ'deki o sancılı öğrencilik yıllarıma götürdü. Yıllardır hâlâ değişmemiş, nobran, kendini beğenmiş zihniyetin yeniden tezahürünü bir anlık da olsa hissettim. Bir meseleyi bahane edip de karanlık bir ruh hâliyle...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Onu tam da Leyla Hanım yaptı işte. Bir meseleyi bahane edip 2 kadın vekili hedef gösterdi.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - ...bir parlamentere, bir hemcinsine nefretle hakaret edebilmek, seçim zamanlarında uyumluymuş gibi görüntü verip belli bir güce ulaştıktan sonra kendi düşünce sisteminin dışında olan herkesi sindirme çabası aslında tek partili baskıcı dönemin özlemini yansıtıyor. Kendisinin de inkâr etmediği bu ağır hakareti ve yaklaşımını kınadığımı ve reddettiğimi buradan bir kez daha kayıtlara geçirmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ya, vekilleri sosyal medyadan hedef gösteriyorsunuz, bir de burada mağduru oynuyorsunuz ya; çok ayıp vallahi, çok ayıp!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Evet, arkadaşlar, unutmayalım ki Türkiye özgür, modern ve fikre saygılı bir anlayışla, bu tür ayrımcılıkları, Cumhurbaşkanımızın iradesi ve vizyonu ile çoktan geride bıraktı.

Bu vesileyle 2026 bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Bütçeyle ilgili bir şey söylemedin ki, ne anladık biz!

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ne oldu? Bütçe nerede, bütçe? Bütçe nerede, bütçe?

BAŞKAN - Şahıslar adına ilk söz İstanbul Milletvekili Sayın Seyithan İzsis'e aittir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, memlekette lağım patlamış, hâlâ "çöp" diyor. Futbolcusu, yorumcusu bahisçi olmuş; hâlâ "çöp" diyor.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Efendim, neye göre konuşuyor şu anda? Şu an neye göre konuşuyor Başkanım?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Memlekette her tarafta lağım patlamış, hâlâ konuşuyorlar!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Başkanım, şu an neye göre konuşuyor? Neye göre konuşuyor efendim?

BAŞKAN - Sayın İzsis, buyurun.

SEYİTHAN İZSİZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

3'üncü madde, bütçeyi, kuru satırlara dizilmiş rakamlar cenderesinden çıkararak devlet yönetiminin ruhunu oluşturan bir ilke ve ahlak metni olarak önümüze seriyor. Bütçe, basit bir muhasebe cetveli değil milletin alın teriyle oluşmuş imkânların kutsal bir emaneti, kamu hizmetlerinin istikametini tayin eden manevi bir pusuladır ancak kıymetli arkadaşlar, emanet sadece bütçede değil dilde de başlar çünkü bu yüce Meclis kürsüsünden çıkan her bir söz kâğıt üzerinde kalmaz; milletin sofrasına oturur, yuvaların içine süzülür; çocukların diline, gençlerin zihnine karışır. Bu sebeple, siyaset yalnızca söz söyleme mahareti değil, sözü incitmeden taşıma sorumluluğudur. Biz buraya kalp kırmaya değil gönül yapmaya geldik; sözü inceltmeye, milletin üzerindeki yükü hafifletmeye geldik. Bilirsiniz, bir cümle de emanettir, bir kuruş da; bu ulvi duruşu en iyi özetleyen Yunus Emre'nin hikmet dolu çağrısıdır: "Benim işim sevi için/ Dostun evi gönüllerdir/Gönüller yapmaya geldim." (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Üstat Sadi Şirazi der ki: "İnsanoğulları birbirlerinin uzuvları gibidir, başka insanların gamını çekemiyorsan sen neden kendine diyorsun insan?"

Kıymetli milletvekilleri, birbirimizi inciten söz sadece karşı tarafı değil bütün milletin ortak gönlünü incitir. Bizim siyaset anlayışımız gerilimi büyütme değil milletin büyük birlik duygusunu güçlendirmek, ortak paydaları onurlu büyütme, bizim ifranımızı da insanımızı da aziz görmektir. Öyleyse bize düşen insanı kimliklerinden soyarak yalnızlaştırmak değil onu ait olduğu tüm güzelliklerle birlikte korumaktır. Uzlaşacağız ama yozlaşmadan uzlaşacağız. Farklılıklarımız çatışmanın değil milletçe eriştiğimiz olgunluğun vesilesi olmalıdır. Hazreti Mevlana'nın işaret ettiği gibi: "Aynı dili konuşanlar değil aynı şeyi hissedenler anlaşır." Bizler farklı parti aidiyetlerine sahip olup farklı cümleler kurabiliriz ama aynı milletin duasına, aynı vatanın istikametine hizmet etmek gibi ulvi bir mecburiyetin neferleriyiz. AK PARTİ olarak siyasetin ölçüsü lafın yüksekliği değil hizmetin sahiçiliğidir diyoruz. Bu kardeşiniz, otuz yıla yakın bir süredir alın teriyle yoğrulmuş ülkemizin tüm renklerini bağrında taşıyan Esenyurt'un bir evladı olarak konuşuyor: Hayatım boyunca bir mücadele oldu. Garsonluk da yaptım, hamallık da yaptım ve de şu sokaklarda nelerle karşılaştım biliyor musunuz? Hayatın zorlu akışında sözün ruhunu ve siyasetin hakiki sorumluluğunu öğrendim. Sahada gördüm ki bize düşen, partiye veya görüşe bakmaksızın her bir hemşehrimize aynı şekilde şefkatle ve yapıcı bir sözle sarılmaktır. Bizi birleştiren de işte bu gönül yapma sorumluluğumuzdur. Öyleyse burada kurduğumuz üslup da yaptığımız iş gibi yapıcı, birleştirici ve vakar sahibi olmalıdır. Ne söylediğimiz kadar nasıl söylediğimiz de mühimdir. Kamu kaynağı bir emanettir, doğru ancak insanın gönlü de aynı derecede kıymetli bir emanettir. Bu yüce Meclis milletin kardeşliğini çoğaltmalı, ayrılığı asla büyütmemelidir. Peygamber Efendimiz "İnsan bir hazinedir, içine girmesini bilene." "Gelin, tanış olalım/İşi kolay kılalım/Sevelim, sevillelim/Dünya kimseye kalmaz."

2026 bütçesinin ülkemize, aziz milletimize hayırlar ve bereketler getirmesini temenni ediyor, yüce Meclisi en derin duygularıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına ikinci söz Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'ye aittir.

Sayın Süllü, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2024 bütçe dengesizliğini hassas kuyumcu terazisiyle, 2025 bütçesindeki 1,9 trilyonluk bütçe açığını ise ayarını bozduğunuz cumhuriyetin ilkeleri terazisiyle anlatmıştım. 2026 bütçesinde öngörülen 2 trilyon 712 milyarlık açığı görünce kantarla geldim. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü tam olarak bütün memlekette denge bozulmuş durumda, kantarın topu kaçmış durumda. Bildiğiniz gibi, bu deyim, ağızdan "dın" "ıman" sözlerini düşürmeyen, halkı sömürerek kandıran, Nasrettin Hoca'nın verdiği dersle, ölçüyü kaçırp aşırı davranmak olarak dilimize yerleşmiştir. Çengele asılan aşırı ağırlıkla top hareket ettirilip demir kol yere paralel geldiğinde denge tam olur. Top az ya da aşırı itildiğinde denge bozulur. Bugün sadece bütçede değil tüm memlekette kantarın topunu kaçırdınız. (CHP sıralarından alkışlar) 2026 bütçesini kantara çıkararak nasıl ölçüsüzce kantarın topunun dengeyi bozduğuna bir bakalım. Gerçi Sayın Şimşek bütçe açığını deprem harcamalarına bağlayarak aslında düştüğünü söylese de bu, gerçek değil. Zira depremden önceki yıllarda da bütçe açığı gittikçe artıyordu ve bütçeden gelir-gider dengesi rakamlarına baktığımızda dengeyi bozanın kamu yatırım harcamaları olmadığı son derece açık.

Öngörülen net bütçe 16 trilyon 216 milyarın yüzde 61'i dolaylı, yüzde 38'i gelir ve kurumlar vergilerinden. Gelir vergisinin yüzde 66'sı ücretlilerden alınırken yasalarla toplanmasından vazgeçilen vergi 3,5 trilyonu geçiyor. Vergi harcamalarının asgari ücret ve deprem muafiyetlerinden olduğu söylene de içinde yandaş şirketlerin silinen borçları, vergi muafiyetleri ve tabii ki teşvikler var. Kantarın topunu sermayeden yana kaçırarak iktidar, yükü ücretlinin, dar gelirlinin sırtına bindirerek dengeyi bozmakta, vergi adaletsizliğine yol açmaktadır. 18 trilyon 929 milyar bütçe giderlerinde cari transferler ve personel giderlerinden sonra en büyük kalemi 3 trilyona yaklaşan faiz giderleri. Bakın, 1.405 yerel yönetime gelirden ayrılan pay ise sadece 1 trilyon 602 milyar. Belediyeler tasarruf tedbirleriyle halka hizmet edemez hâle getirilirken, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde tasarruf olmadığını, daha dün bütçe görüşülürken dakikada 2 asgari ücret harcadığını hep birlikte gördük. (CHP sıralarından alkışlar) Hani hep söylüyoruz ya bütçeler tercih meselesidir diye; bütçe açığını kapatmak için tarımsal destekleri, eğitimin payını her yıl düşüren iktidar, sosyal yardımların payını sınırlıyor ama şehir hastanelerine, köprülere, uçulmayan hava limanlarına garanti ödemelerini tıkr tıkr yapıyor. Gider dağılımını

adaletli sağlayamayan iktidarda, vatandaşın gelir-gider dengesi de ne yazık ki bir türlü tutmuyor. Halkı öncelemeyen iktidarın kaçırdığı kantarın topu sadece ekonomik yaşamda değil toplumsal yaşamda da tüm dengeleri altüst etmiş durumda. (CHP sıralarından alkışlar)

İktidarın kaçırdığı kantarın topu sadece ekonomik yaşamda değil tüm dengelerde; yürütmeye, yasamada, yargıda gün geçtikçe siyasallaşma ve otoriterleşmede ölçüsüzce aşırı davranmayla kantarın topu iyice kaçmış, demokrasinin dengeleri kaybolmuştur. Hakta, hukukta, özgürlüklerde, dış politikada, çevrede, doğada, canlı hayatın her alanında bozulan dengelerle sonunda vatandaşın ruhsal dengesi de bozuldu. Fransız yazar Jean Christophe Grange "Hayatınızda denge sorunu varsa etrafınıza iyice bakın, muhtemelen birini yanlış yere koymuşsunuz." diyor. Halkımız da kantarı topunu kaçıracak dengeleri altüst edenleri çok iyi biliyor, hayatından çıkarmak için sabırsızlıkla sandığı bekliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak tüm dengeleri yerine oturtmak için hazırız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

On dakika süreyle soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sisteme giren sayın milletvekillerine sırasıyla söz vereceğim.

İlk söz Sayın Aykut Kaya'ya aittir.

Buyurun.

AYKUT KAYA (Antalya) - Antalya'mızın Seydikemer-Kalkan D400 Double Kara Yolu yıllardır tamamlanamamıştır. Seydikemer'den Eşen'e kadar olan kesimde yol büyük ölçüde bitirilmiş olsa da Eşen-Kınık arasında yalnızca 2,5 kilometrelik bir bölüm yapılabilmektedir. Kaş-Kınık sınırına gelindiğinde ise çalışmalar âdeta durmaktadır. Kınık-Çavdır kavşağından Kalkan'a kadar olan kesimde tek bir çivi dahi çakılmamıştır. Yazın Kınık-Çavdır, Kınık-Değirmen, Kınık-Hal, Ova 112, Ova hal ve Yeşilköy kavşaklarında yaşanan ölümlü kazalar bu ihmali açıkça ortaya koymaktadır. Bu kavşaklar bölge halkı tarafından ölüm kavşakları olarak da anılmaktadır.

Şu anda Genel Kurulda bulunan Ulaştırma ve Altyapı Bakanımıza açıkça çağrıda bulunuyorum: Seydikemer-Kalkan Yolu bir an önce hızlandırılarak tamamlanmalı, yarım kalan işler bitirilmeli, tehlikeli kavşaklar acilen güvenli hâle getirilerek can ve mal kayıplarının önüne geçilmelidir. Tarım ve turizmin kalbi olan Kaş ilçemizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Altın...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Tarihî İpek Yolu antik dünyadan beri dünyanın en önemli yollarından biri olma özelliğini, aynı zamanda uluslararası bir yol olma özelliğini hâlâ koruyor Sayın Bakan fakat tarihî İpek Yolu'nun en harap verici dönemini yaşıyoruz. Özellikle Urfa, Mardin, Cizre arasındaki 458 kilometrelik yol ne yazık ki yol alınabilecek durumda değil; çukurlar oluşmuş, yamalar yapılmış ve tarihî İpek Yolu şu anda tarihinin en utanç verici dönemini yaşıyor. Bu utanca ne zaman son vereceksiniz?

Aynı zamanda, Mardin, çevre yolu olmayan tek büyükşehir olma özelliğini hâlâ koruyor. Mardin'e çevre yolunu ne zaman yapacaksınız? Sürekli reklamını yapıp halka umut verdiğiniz çevre yolunu 2026 yılında Mardin'de görmek istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı, 2005 yılında ihalesi yapılan ancak on altı yıldır yapımı tamamlanamayan Taşova-Alpaslan-Ayvacık hattı ve yazılı soru önergemize verdiğiniz cevaba göre 2025 yılında tamamlanacağı söylenen Çorum-Mecitözü-Amasya yolu ne zaman tamamlanacak?

Sayın Adalet Bakanı, Amasya E Tipi Cezaevi ve Gümüşhacıköy Açık Cezaeviyle ilgili olarak personel eksikliği sebep gösterilerek tayin taleplerinin geri çevrildiği, mahkûmların kalabalık koşullarda ve hatta yer yataklarında yatırıldığı, temel hijyen koşullarının sağlanamadığı iddiaları gündeme gelmektedir; bu iddialara açıklık getirir misiniz?

Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, her seçim dönemi Karadeniz'de doğal gaz, Gabar'da petrol bulunduğunu anlatıyorsunuz. Peki, o zaman neden bu ülkede her ay doğal gaza, elektriğe ve benzine zam yapılıyor? Bulunan bu kaynaklar milletin cebini doldurmuyorsa kimin cebini dolduruyor?

BAŞKAN - Sayın Arslan...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Petrol fiyatlarında yılbaşından bu yana yüzde 25'lik bir düşüş ve beş yılın sonunda Brent petrol varil fiyatı 60 doların altına gerilemişken yılbaşından bu yana akaryakıt fiyatları ne yazık ki yüzde 20 oranında artırılmıştır. Bu artışın bir kısmı dolar kurundaki artışa bağlanmış olsa da Hükûmet siyasal bir tercih gerçekleştirerek artışlarına devam ettirmeyi sürdürmüştür. 2021 yılı dâhil, son beş yılda 1 trilyon 213 milyar lira petrol ürünlerinden ve doğal gazdan alınan ÖTV ne yazık ki kayıtlarda yerini almıştır.

Bunun yanı sıra, son altı yılda petrol ve doğal gazdan alınan vergilerdeki artış oranı yüzde 1.961'dir. Hükûmet petroldeki düşüşü pompa fiyatlarına ne zaman yansıtacaktır, vergi dairesi olarak gördüğü akaryakıt istasyonlarında bu anlayışından ne zaman vazgeçecektir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Avşar...

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Ulaştırma ve Altyapı Bakanımıza sorum: Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunda da bu Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Hattı'yla alakalı Çorlu ve Ergene bağlantısının önemini arz etmiştik. Bunu bu sürece kadar değerlendirebildiniz mi? Çorlulu ve Ergeneli hemşhelerimiz için büyük önem taşıyor bu hatta bağlanmak. Yollarımızla alakalı, Muratlı Çevre Yolu, Süleymanpaşa-Hayrabolu yolu 2017 yılında başladı, bir kangren hâline döndü, çökmelerle ilgili acil çalışma gerektiriyor. Kınalı-Çerkezköy-Saray hattı, Süleymanpaşa-Muratlı-Büyükkarıştıran kavşağındaki yol henüz bitmedi. Bir de Şarköy'den Malkara, Süleymanpaşa, Karıştıran mevkiine olan yollar var. Bu Kınalı-Malkara yoluyla beraber, o şantiyeyle beraber de yollarımıza acil hizmet bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Komisyon...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ABDULKADİR URALOĞLU - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Engellilere yönelik verilen hizmetlerin yetersizliği konusunda bir söz alındı. Engellilere yönelik koruyucu, eğitici ve rehabilite edici faaliyetlerin yürütülmesi için Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Programı kapsamında kaynaklar yaklaşık yüzde 30 oranında artırılmış ve 250 milyar liraya ulaşmıştır. Özellikle engelli vatandaşlarımızın eğitim desteği için birkaç örnek vermek gerekirse 56 milyar lira, yine, okul çağındaki engelli çocuklara açılan okullar için 48 milyar lira ve ücretsiz taşıma adına da yaklaşık 11 milyar liralık bir destek sağlandığını söylemek isterim. Girişimci Destek Programı İş Geliştirme Desteği kapsamında da engelli girişimciler için desteğin üst limitine 150 bin lira ilave edilmiştir.

Bir başka konu: Günler önce gündeme gelmiş olan TÜRASAŞ tarafından lokomotif cer zincirinin alınmasıyla ilgili ihale buradaki bir sayın milletvekili tarafından gündeme getirilmiş. Öncelikle şunu söylemek isterim: TÜRASAŞ, bugün, Türkiye'de 160 kilometre hızla giden elektrikli treni, E5000 elektrikli lokomotif ve banliyö trenini yerli olarak üretmiştir; 225 kilometre hızla gideni de inşallah önümüzdeki aylarda raylara indirmiş olacağız. Şimdi, buradaki, bu bütün bunlardaki yerlilik ve millîlik oranına dikkat ediyoruz, özellikle ASELSAN ve TÜBİTAK RUTE'yle çalışmalarımıza da devam ediyoruz. İhaleye konu dizel ve elektrikli lokomotif üretimi için, 6 akslı lokomotif üretimi için cer zinciri alınması ihalesiydi, sadece 1 adetti bu; bu prototipler üretildikten sonra devamının getirilmesi söz konusuydu. 2 milyon 355 bin avro yaklaşık maliyetle çıkmıştı ve 8 civarında firma bundan dosya almıştı ama maalesef yapılan spekülasyonlar üzerine hiçbirisi teklif vermedi; bakın, bu açık ihaleydi. Dolayısıyla buradaki bir yerli ve millî prototip lokomotifin geliştirilmesi bu spekülasyonlardan dolayı geciktirilmiştir. Ben üzüntümü ifade ediyorum ama burada kararlılıkla yolumuza devam edeceğiz. Dolayısıyla bunu da inşallah başarmış olacağız.

Tabii, bütçemizle ilgili bir sayın milletvekilimiz "Kantarla tartıyorsunuz." dedi. Yani biz gerçekten kantarla değil de dijital hassas terazilerle yolumuza devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu anlamda bir şüpheniz olmasın, inşallah bu hassasiyetle de devam edeceğiz.

Bir başka vekilimiz Seydişehir-Kalkan yoluyla ilgili konuyu gündeme getirdi, daha önce de bahsetmişti. Bazı sıkıntılar oldu, orada bir ikmal ihalesi de yaparak hızlıca devam edeceğiz Değerli Vekilim.

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Bakanım, Seydişehir değil Seydikemer.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Seydişehir değil Seydikemer Sayın Bakanım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ABDULKADİR URALOĞLU - Diğer dediğiniz kavşaklar konusunu da arkadaşlarımıza inceletiyoruz.

Yine, tarihî İpek Yolu'nda Urfa-Mardin-Cizre yolunun her türlü bakım onarımı yapılıyor ama büyük onarımda... Sayın Vekilim, tespit ettiğiniz eksiklikleri iletin, ben bire bir baktırayım. Dolayısıyla orada devam ediyoruz. Yine, Mardin çevre yolunun güneybatı kesimini yatırıma teklif ettik, inşallah alarak önümüzdeki sene ihale etmeyi planlıyoruz.

Bir başka proje Taşova-Ayvacı yolunda, Taşova-Ayvacı yolu için açıkçası gerçekten çok, çok zorlu bir arazi ve orada ilerlemekte biraz zorlanıyoruz. Öncelik noktasında belki biraz daha destek vermemiz gerekir.

Mecitözü-Çorum yolu, tabii, burayı bu sene bitirmeye gayret edelim dedik ama iyi iş çıkardık orada. İnşallah önümüzdeki sene bitirmiş olacağız. Hemen Amasya'nın çıkışında bazı kamulaştırma problemlerinden kaynaklandığını da söylemek isterim.

Yine, Halkalı-Kapıkule arasındaki hızlı trene Çorlu ve Ergene bağlantısının yapılması noktasında bir talep var. Bu, daha önce de gündeme gelmişti, arkadaşlarımızı çalıştırıyoruz. Üretim merkezlerine, sanayi merkezlerine "iltisak hattı" dediğimiz demir yolu hatlarının bağlanması talebi kesinlikle doğru taleptir, biz de bunun üzerinde çalışıyoruz.

Hayrabolu yolunun yapılması; burada tabii ağır taşıt trafiği var, ağır taşıt trafiğinden dolayı bazı yapılan imalatların da bozulmuş olması gündemde. Bunu da inşallah bir ikmal ihalesi gerekiyor, bunu yaparak orada da hızlıca devam edeceğiz.

Kınalı-Malkara Otoyolu'nun devam ettirilmesi noktasında da orada kredi anlaşması aşağı yukarı bitti, hızlıca doğrudan yolumuza devam edeceğiz.

Ben tekrar bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyor, saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - 3'üncü maddeyle ilgili görüşmeler tamamlanmıştır.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Bütçe Düzenine ve Uygulamasına İlişkin Hükümler

Bağlı cetveller

MADDE 4- (1) Bu Kanuna bağlı cetveller aşağıda gösterilmiştir:

- 1 inci madde ile verilen ödeneklerin dağılımı (A)
- Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından ilgili mevzuata göre tahsiline devam olunacak gelirler (B)
- Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerine dayanak teşkil eden temel hükümler (C)
- Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar (E)
- 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkânları ile bu imkânlardan harcanması öngörülen tutarlar (F)
- 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarları (H)
- Çeşitli kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine göre bütçe kanununda gösterilmesi gereken parasal sınırlar (İ)
- Ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin tutarları (K)
- 11/8/1982 tarihli ve 2698 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen okul pansiyonlarının öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri (M)

h) 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri (O)

ı) 3634 sayılı Kanun uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ile günlük kira bedelleri (P)

i) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı ile 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azami satın alma bedelleri (T)

j) Kanunlar ve kararlarla bağlanmış vatani hizmet aylıkları (V)

BAŞKAN - 4'üncü madde üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Birol Aydın'a aittir.

Sayın Aydın, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir bütçe maratonunun daha sonuna doğru yaklaşıyoruz. Bakanlarımızın, bakanlıklarımızın, bağlı kuruluşlarımızın bütçelerini değerlendirdik, konuştuk, bugün maddelere geçtik. Ben sözümün hemen başında... Geçtiğimiz hafta çokça konuşulan ama sonunda birtakım tepkilerden dolayı kariyer uzmanlarına verilecek olan 60 bin liralık seyyanen zammın geri çekileceğine dair güçlü duyumlar dolaşıyor. Ben iktidara, iktidar partisindeki arkadaşlara ricada bulunuyorum; analarının ak sütü gibi helal olan bir parayı geri çekmeyin, verin, ve 2026'da bunu biraz daha genişletme çabası içerisinde olalım. Bunun altını özellikle çizmek istiyorum; bunu verilmiş bir hak gibi görün ve zaten haklarıdır, daha fazlası da verilmesi gerekiyor diye ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçeyi ister kalem kalem ele alalım ister bütününe bakalım; bu, Türkiye'mize yaraşır bir bütçe değildir. Bu bütçe sınıfı bırakın takdirle geçmeyi, kıl payı geçme karnesi bile değildir. Bu bütçe iktidarın tasdiknamesidir. İşte, bütçede 4 rakam var: 16,2 trilyon gelir, 18,9 trilyon gider, açık 2,7 trilyon, faiz ödemesi 2,7 trilyon. Sadece bu 4 rakam bile birçok şeyi ispat ediyor, gösteriyor.

Değerli milletvekilleri, bu bütçeyi böyle akrostiş bir şiirle ifade edelim dedim. Bütçeyi ister yan yana yazın ister yukarıdan aşağıya toplayın, çıkarın, bölün, ortaya böyle bir şey çıkıyor; çıkan şey borçtur, üretmeden tüketmektir, enflasyondur, çözümsüzlüktür.

Evet, ilk olarak şiirin ilk başındaki "borç"la başlayalım. Değerli arkadaşlar, bir borç-faiz sarmalının daha katmerlisini yaşayarak görüyoruz bu bütçede. Değerli arkadaşlar, sadece bu yılın ilk dokuz ayında vatandaşlarımızdan topladığımız her bin liralık verginin 214 lirasını faize aktarmışız. Bu rakam, 2018'de, parlamenter sistemin geçerli olduğu zamanda 125 liraydı yani aradan şu kadar zaman geçmiş, 2 katı artmış. Yine, 2018 yılında bizim bütçeden, toplam bütçe gelirleri içerisinde faize ödediğimiz miktar yüzde 8,9 iken bugün 16,3'e çıkmış. İşin özü, faizin borcu, borcun faizi derken milletin alın terini küresel faiz lobilerine âdeta aktarmışsınız, peşkeş çekmişsiniz.

Değerli arkadaşlar, vaktimiz kısıtlı, hızlıca aktarıyorum. Şimdi, geliyorum şiirimizdeki "üretmeden tüketmek" başlığına. İktidar dünü tüketti, bugünü tüketti, artık yarınları tüketmeye başladı. Tarımda, hayvancılıkta, sanayide, eğitimde, hemen hemen her alanda 3 çeyrek asırlık bütün birikim bugüne kadar bitirildi ve şimdi en esaslı, en kritik meselemizi size aktarmak istiyorum; o da değerli arkadaşlar, şunu izah edecek bir aklın çıkması gerekiyor: Macunlama yapmadan, yirmi beş yılda nereden nereye geldik? Bir nüfusun kendini yenileyebilmesi için en az 2,1 doğurganlığın olması gerekiyor, bugün biz 2025'te doğurganlık oranı olarak 1,5'in altına düştük, bütün vahamet burada; bu, burada dursun. Esas, ayrıca bir vahim tablo var, bir gençlik meselemiz var. TÜİK'e göre 15-34 yaş arası genç nüfus olarak kabul ediliyor, bu yaş grubu en üretken ve en dinamik nüfusu oluşturmaktadır; 26 milyon insanımızı ihtiva etmektedir ve toplam nüfusun yüzde 30'udur. Bu yüzde 30'un yaklaşık 6,5 milyonu yani yüzde 27'si ne istihdamda ne eğitim hayatında. Bu oran AB ortalamasıyla mukayese edildiği zaman çok vahim bir yüksekliktedir; AB ortalaması yüzde 10'dur, bizde yüzde 27.

Değerli arkadaşlar, biz on gündür burada, iktidar sıralarındaki arkadaşların bu kürsüden çok iyimser konuşmalarını izledik. Hayret ettik mi? Etmedik yani geçen yıl ile bu yıl arasını mukayese ettiğimizde etmedik ama dinledik. Hâlbuki tablo çok net: Üretmiyoruz, tüketiyoruz ve artık tükeniyoruz. Üretmiyoruz, tüketiyoruz ve artık tükeniyoruz. Aşağı yönlü, yukarı yönlü bütün grafikleri yorumlarken sanırım şaşırıyorsunuz. Bakınız, nüfusumuz azalıyor, nüfusumuz yaşlanıyor, üretim azalıyor, istihdam azalıyor; buna karşılık işsizlik artıyor, borçlanma artıyor, enflasyon artıyor, faiz ödemeleri artıyor. İktidar ve iktidardaki arkadaşlar "Uçacağız, ha uçtuk ha uçacağız." derken ve demeye devam ederken biz de diyoruz ki: Evet, iktidarın ayakları yerden kesilmiş, havadalar ama uçağın burnu toprağı gösteriyor, yeri gösteriyor. Pilot ve yardımcıları ya bu durumun farkında değil ya da "mış" gibi yapma kararı almışlar.

Değerli arkadaşlar, bütçenin 4'üncü harfine geçmeden yani "çözümsüzlük" faslına geçmeden önce enflasyonu ifade etmek istiyorum. Türkiye'nin dünyadaki yeri... Arkadaşlarımız şöyle diyor: Dünyanın her yerinde enflasyon problem. Bu cümleyle şunu anlıyoruz: Bu arkadaşlarımız dünyada Arjantin'den başka bir yer bilmiyorlar. Bunlar, bu diğer ülkeler dünyada değil. Çok vahim bir durum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, ayrıca, bir şeyin altını çizmek istiyorum: Bakınız, kapı kapı dolaşıp borçlanılıyor. Soruyorum iktidardaki arkadaşlara, Hükûmetteki arkadaşlara: Yüzde kaçla borçlanıyorsunuz? Yüzde 37'yle hatta yüzde 40'la borçlanıyorsunuz. Yüzde 40 faiz, önümüzdeki yıl, ondan sonraki yıl, ondan sonraki yıl aldığınız borcun faizi olarak yüzde 40 ödeyeceksiniz. Bu anlayış enflasyonu kalıcı olarak düşürebilir mi, tek haneye getirebilir mi? Niye macunluyorsunuz? Niye milleti yanıltıyorsunuz? Niye millete yalan söylüyorsunuz? Bu olmaz. Bu doğurganlık, bu işsizlik, bu yüksek faiz, bu bütçe içerisinde ödenen faizler ortadayken siz enflasyonu kalıcı olarak düşüremezsiniz. Öyleyse ne yapmalı? Sayın Cevdet Yılmaz'a ve Sayın Mehmet Şimşek'e tavsiyemiz ne olabilir? Şair naatında Peygamber Efendimiz'i anlatırken şöyle diyor: "Dönünce bütün gövdesiyle döndü." Bir bu anlaşılsaydı son yüzyılda; muhatabına sadece göz ucuyla, başıyla değil gövdesiyle birlikte dönmenin inceliği ve derinliği anlatılıyor burada. Ama siz değerli arkadaşlar, milletin size söylediklerini işitiyorsunuz ama duymuyorsunuz, bakıyorsunuz ama görmüyorsunuz çünkü rakamlara çünkü muhalefetin itirazlarına çünkü bu işi bilenlerin ikazlarına bütün gövdenizle dönüp bakmıyorsunuz. Dönün muhataplarınıza, gerçeklere ve matematiğe dönün, problemlere ve sahici çözümlere dönün. Bu çıkmaz sokaktan gerisin geri dönün. Dönmez ve bu çözümsüzlük

hâlden dönmeye Sayın Erdoğan'ı ikna edemezseniz ona da gidin deyin ki: İşte atın, aha bu da eyerin. İstifa edin. Bu, sizin için de millet için de daha hayırlı olur diyorum.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi, söz hakkı İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık on gündür bütçe kanunu üzerinde çalışmalar yapıyor ve sonuna yaklaşıyoruz. Bugün de seçim bölgesi Afyonkarahisar'ı anlatacağım. Zirai don olayından başlayalım. Bu ülkede her yıl don olur, don tek başına çiftçiyi batırmaz. Çiftçiyi batıran don olduğunda koruma mekanizmasının çalışmamasıdır, Afyon'da yaşanan tam olarak budur. Binlerce üretici sigorta yaptırmıştır ama don teminatı olan poliçe değil çünkü don teminatının primi küçük ve orta ölçekli üretici için karşılanamaz düzeydedir. Üretici ya hiç sigorta yaptırmamış ya da daha düşük primli olan dolu teminatlarına mecbur bırakılmıştır. Sonra çıkıp denildi ki: "Sigorta yaptıran çiftçi korunmuştur." Hayır, sigorta yaptıran çiftçi de korunamamıştır çünkü TARSİM vardır ama erişilebilir değildir, vardır ama gerçek riski kapsamamaktadır. Dolayısıyla sorun sigortanın yokluğu değil sigortanın yanlış kurgulanmış olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, Afyonkarahisar'da üreticiyi vuran tek afet don değildir. Bugün karşımızda adı hastalık olan ama etkileri bakımından doğal afetten farksız bir tablo vardır, o da şap hastalığı salgını. Bu salgın tarım ve hayvancılık yönetiminin kriz anlarındaki zaafırlarını açıkça ortaya koymuştur. Şapla mücadele hâlâ yangın söndürme mantığıyla yürütülmektedir. Salgın çıktıktan sonra karantina gelmektedir ama salgın çıkmadan önce ne yapıldığı belirsizdir. Sınır kapılarında biyogüvenlik yeterli midir? Hayvan hareketleri gerçekten denetlenmekte midir? Aşılama bölgesel risklere göre mi yapılmaktadır? Bu sorular cevapsız kaldıkça her şap hastalığı salgını bir öncekinden daha yıkıcı olmaktadır.

Bir diğer kritik başlık destek ve tazminat meselesidir. Hayvanını kaybeden üretici aylarca bekletilirken bankalar da Tarım Kredi de beklememekte, faiz işlemeye devam etmektedir. Aşı konusu ise ciddi bir güven sorunu. Aşı sahaya geç ulaşmaktadır yani yeni varyantlar konuşulmakta ancak aşının güncelliği belirsizdir. Üreticiyi ayakta tutacak bütüncül bir kriz yönetimi yoktur.

Değerli milletvekilleri, bugün Afyonlu pancar üreticisi özelleştirilen şeker fabrikasına sadece ürün satmıyor, aynı zamanda fabrikanın finansmanını da üstleniyor. Fabrika çiftçiye sezon başında gübreyi avans olarak veriyor. Bu gübre vade farkıyla yani faiz eklenmiş şekilde veriliyor. Çiftçi daha tohumu toprağa atmadan, daha pancarın fiyatı ortada yokken faizli bir borcun altına sokuluyor. Peki, iş pancar alımına gelince ne oluyor? Fabrika bu kez diyor ki: "Ben pancarı sabit fiyattan alırım." Yani girdiyi verirken faizi serbest bırakıyor, ürünü alırken fiyatı kilitliyor. Bir de makine meselesi var. Yıllardır Afyon'da pancar söküm ve yükleme işi çiftçinin kendi makineleriyle yapıyordu, şimdi fabrika kendi makinelerini aldı. Ne oldu? Çiftçinin makineleri atıl kaldı, borcu duruyor, makine çalışmıyor. Bu, çiftçiye "Yatırım yap." deyip sonra oyunun kuralını tek taraflı değiştirmektir.

Şimdi, gelelim mısıra. Afyon'da mısır var ama pazarı yok. Neden? Çünkü ithalat var. Devlet mısırı hasat döneminde ithal ediyor. İthal mısır piyasaya girdiği anda yerli mısırın fiyatı düşüyor, tam çiftçinin ürünü tarladayken. Şimdi soruyorum: Mazotu ithal eden kim? Devlet. Gübreyi ithal eden kim? Devlet. Mısırı ithal eden kim? Devlet. Sonuç ne? Mazot pahalı, gübre pahalı ama mısır ucuz. Bir de Toprak Mahsulleri Ofisi uygulaması var. Ofis bir nem oranını belirliyor, diyor ki "Bunun üstünde almam." ama nem çiftçinin kontrol edebileceği bir şey değil. Tarlada ölçüyorsun yüzde 18, kamyonla ofise gidiyorsun yüzde 20'ye çıkıyor. Ofis almıyor. Peki, çiftçi ne yapsın? Ambara koyamaz, çürür; bekleyemez, borcu var, mecburen tüccara gidiyor ve ürününü zararına satıyor. Afyon'da çiftçi bugün üretmeye devam ediyorsa kâr ettiği için değil bankalara borcunu ödeyemediği için, bataktan kurtulma umuduyla ekiyor. Bu düzen böyle giderse yakında üretecek çiftçi de kalmayacak.

Bugün Afyon'da çiftçiyi yalnızca piyasa koşulları değil kredinin faizleri de nefessiz bırakmaktadır. Ziraat Bankası ve özellikle Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla kullanılan krediler bir destek aracı olmaktan çıkmış, üreticinin sırtında âdeta sürekli büyüyen bir faiz yüküne dönüşmüştür. Bugün Afyonlu çiftçi, tarlasını değil borç takvimini takip ederek üretim yapmaya zorlanıyor. Açık söyleyeyim: Bu faizlerle tarım olmaz, üretici ayakta kalmaz, üretim biter.

Değerli arkadaşlar, Afyon'da yatırımlar sorulunca hep aynı cevaplar verildi, "programda" "bir sonraki etapta" "planlama aşamasında..." Siz erteledikçe Afyon zaman kaybetti. Söz verdiniz, takvim koydunuz, açıklama yaptınız, takip etmediniz; fotoğraf verdiniz, sonuç üretmediniz. Afyonkarahisar'da yıllardır duyduğumuz bir cümle vardı: "Afyon lojistik merkez olacak." Bu vaatlerin somut karşılığı olarak yıllar önce Afyonkarahisar'da PTT lojistik merkezi yapılması için bir taşınmaz PTT'ye kazandırıldı. Bu taşınmaz sıradan bir tahsisle değil Millî Emlak tarafından Ankara'nın Çankaya ilçesindeki bir taşınmazla takas edilerek PTT mülkiyetine geçirildi. Aradan yıllar geçti, ne lojistik merkezi yapıldı ne verilen sözlerin hesabı verildi. Şimdi ise bambaşka bir tabloyla karşı karşıyayız: Bu hedef için tahsis edilen taşınmazla ilgili satış konuşuluyor. Soruyorum iktidara: Afyon'u lojistik merkez vaadinden neden çıkardınız? Bu kararı kim aldı? Yerine kimi koydunuz? Afyon'un iktidar nezdindeki yeri gerçekten bu mu? Bu konuda iktidar vekillerinden de fotoğraflı bir açıklama bekliyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, gelin, söylenenler ile yaşananlar arasındaki diğer uçurumlara bir bakalım: Hızlı tren projesi... Afyon'un kalkınma hayallerinde en çok söz verilen, en çok fotoğrafı çekilen, en çok manşet olan konusu. Bakın, tarih tarih anlatacağım. 2013 yılı, basında ne çıktı? "Pazarlıkla Ankara-İzmir hızlı tren hattı Afyon için çağ atlatacak ve iki buçuk yılda tamamlanacak." Aradan zaman geçti, 2015: "Afyon lojistik üs olacak, çalışmalar hızlandı." 2017: "Şantiye kuruldu, bir sonraki etap Afyon." 2019 seçimleri öncesi: "Şu tarihte bitecek. Afyon hızlı trenle buluşuyor." Seçim bitti, tarih değişti; 2021: "Proje revize edildi, biraz gecikme var ama sorun yok." 2023 seçimleri öncesi, yine manşetler: "Afyon hızlı trenle çağ atlayacak, bu kez kesin." Seçim bitti, bir kez daha tarih değişti. Sonra ne dendi? 2024'te basında çıkan açıklamalarda "Deneme sürüşleri 2026'da, yolcu taşımacılığı 2027'de başlayacak." dendi. Yani 2013'te "Çağ atlayacak." denilen Afyon'a 2027 için hâlâ "İnşallah." deniliyor. Soruyorum buradan: 2013'te verilen tarih neden tutmadı? 2015'te söylenenler neden gerçekleşmedi? 2019'da atılan manşetlerin hesabını kim verecek? 2023'te "Bu kez kesin." diyenler bugün nerede? Yoksa her seçimde bulunan doğal gaz gibi Afyon'a da her seçim öncesi tren sözü mü veriliyor? Hangi iktidar milletvekili çıkıp da "Biz Afyon'a şu yıl şu sözü verdik, tutmadı." dedi? Hiçbiri. Ama fotoğraf çekilirken, müjde verilirken hepsi koşuyor.

Aynı dili Eber Gölü'nde de kullandınız. 2019'da "Eylem planı hazır." denirken gölün su seviyesi düşüyordu, 2020'de "Çalışmalar sürüyor." denirken sazlıklar kuruyordu, 2021'de "Koruma altında." denirken balık ölümleri başladı, 2022'de kaçak sulama hâlâ önlenemedi; 2023'te kirlilik arttı, yangınlar çıktı; 2024'te bazı bölgelerde artık derinlik metreyle değil santimle ölçülür hâle geldi.

Şimdi de gelelim gündeme. Afyon'u siyaseten de kandırdınız. 2023 seçimlerinde meydanlarda ne dediniz? "Biz kazanamazsak PKK affolur, Apo çıkar, Demirtaş serbest kalır." dediniz, korku salarak oy istediniz, yalanı "siyaset" diye millete sattınız. Bugün ne yapıyorsunuz? Dün "beka" deyip milleti korkuttuğunuz ne varsa bugün hepsini elinizle alıp pazarlık masasına koyuyorsunuz; dün adını anmaya cesaret edemedikleriniz için bugün yol, yöntem, kılıf arıyorsunuz. Bu yaptığınız, siyaset değil milletin aklıyla dalga geçmektir. Afyon bunu yutar mı sanıyorsunuz? Afyon not eder, Türkiye unutmaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bakin, Afyon'un tarihiyle övünmek kolaydır ama Afyon'un bugünkü sorunlarıyla yüzleşmek zordur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Kamil Aydın.

Sayın Aydın, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; MHP Grubu adına söz konusu maddede söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi, aziz milletimizi ve kıymetli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, siyasi görev ve sorumluluğumuz kısaca iki temel esastan oluşmaktadır. Bunların birincisi, 86 milyonluk aziz milletimizin ve kutlu devletimizin istek, beklenti ve ihtiyaçlarına yönelik makro derecede gerekli kanuni düzenlemeleri gerçekleştirmek; ikincisi ise seçim bölgelerimizin ve bölgelerimizde yaşayan vatandaşlarımızın mikro seviyedeki talep ve beklentilerine kulak verip onları bu yüce Meclise taşıyarak çözüm üretilmesine katkı sağlamaktır. Ben de bu görev ve sorumluluk bilinci içerisinde ülkemizi ve milletimizi ilgilendiren önemli bir konuyu ele alarak akabinde seçim bölgem Erzurum'un birkaç beklenti ve taleplerine değinmeye çalışacağım. Tekrara düşmeme adına ve zamanın sınırlı olmasına binaen şu ana kadar bütçe görüşmelerinde tüm arkadaşların sık sık ifade ettiği konulardan ziyade, özellikle felaket ve her türlü yıkımların temel taşıyıcısı olabilecek toplumsal ve sosyal birtakım çözülme, bozulma veya dejenerasyonlara kısaca değinmeye çalışacağım.

Sayın milletvekilleri, bilindiği üzere, her somut ilerlemenin yani bilimsel, kültürel, teknolojik ve ekonomik kalkınmanın temelinde zihinsel, bedensel ve ruhsal sağlıklı, güçlü toplumsal yapıların taşıdığı insan kaynağını görmekteyiz. Devleti ebet müddet kılan bu güçlü kaynağın maalesef bugün 3 boyutlu bir risk, tehdit ve tehlike sarmalının etkisinde olduğunu açıkça görmekte ve bundan endişe duymaktayız. Bunlardan birincisi, sosyal medya odaklı teknolojik bağımlılık; ikincisi, erişimi gittikçe kolay ve kullanımı büyük tahribatlara ve felaketlere yol açan madde bağımlılığı ve üçüncüsü ise maddi kazanım sağlamanın en kısa ve emeksiz yegâne yolu olarak görülen kumar ve bahis oyunları bağımlılığıdır. Bütün bunların sonucunda toplumsal bir travmaya dönüşen şiddet, cinnet, cinayet, intihar, boşanma olayları hızla artış göstermektedir. Dahası adaleti yeşil sahada, emaneti adalet sarayında korumakla yükümlülerin bizatihi istismarda bulunmaları da bu toplumsal yozlaşmada sözün bittiği yer noktasıdır. Bağımlılık odaklı sosyal çürüme ve yozlaşmadan arınmanın yegâne yolu üçlü sacayağına oturtulmuş, yakın ve etkin iletişim ve etkileşim içerisinde olan aile, okul ve toplum eğitiminden geçmektedir. Diğer bir ifadeyle, aile içerisinde insani, ahlaki ve millî değerlerin yaşatılıp çocuklara taklit yoluyla aktarımı, akabinde okul ortamında daha sistematik ve kuramsal boyutta anlatılıp öğretilerek pekiştirilmesi ve nihayetinde toplumsal hayatta somut uygulamaya aktarılması sağlanmalıdır ancak böylelikle sağlıklı toplumsal fabrika ayarlarına dönülebilir, sosyal kalkınma süreklilik arz edebilir ve bilimden teknolojiye, siyasetten ülke yönetimine Makyavelci bir yaklaşımla bireysel kazanımı veya nemalanmayı öncelemekten ziyade yüksek idealleri gereği, olana değil olması gerekene kendilerini adayan örnek şahsiyetlerin sayısının artması sağlanabilir.

Sayın milletvekilleri, kadim şehrim Erzurum'u da içine alan Doğu Anadolu'da yaşamak bir bedel ödemekten öte vatan savunması bağlamında kutlu bir görev addedilmektedir, dolayısıyla ödenen ağır bedeller orada varlığını sürdürmeye çalışan ve kamusal bağlamda vatandaşa hizmet etmeye gayret eden toplumun tüm kesimleri tarafından üstlenilmektedir. Bir başka ifadeyle, tarımdan hayvancılığa, eğitimden sağlığa, ulaşımdan ticarete her sektörde en meşakkatli coğrafi ve iklim şartlarında bile dadaşlar yüksek bir adanmışlık ve moralle iş ve görevlerini ifa etmeye çalışmaktadırlar çünkü bilgiler diyarı kadim şehrimin bir bilgesinin de ifade ettiği gibi "Altım çamur, üstüm yağmur, yine gönlüm hoş idi." deme erdemine sahip kutlu bir şehirdir Erzurum yani Erzurumlular kanaat ve şükür vasıflarını da asla yok saymazlar.

Tarihin her döneminde olduğu gibi bugün de bölgenin her türlü hizmet noktasında nirengisi olan Erzurum'a yapılan her türlü yatırım ve hizmet için başta Cumhurbaşkanımıza, bakanlarımıza ve Cumhuriyet milletvekillerine şükranlarımızı sunuyoruz.

Genelde Doğu Anadolu insanının, özelde ise dadaşların diğer bir kalbî teşekkürü de Namık Kemal'in Hürriyet Kasidesi'nde ifade ettiği hâliyle "Felek her türlü esbâb-ı cefâsın toplansın gelsin. Dönersem kahpeyim millet yolunda bir azîmetten." diyerek terörsüz Türkiye işaret fişğini atan bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'ye yöneliktir.

Bu arada, gıda sektöründe 3 harfli yapıların oluşturduğu tekelleşmeyi semt pazarları marifetiyle akamete uğratan Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanımıza da hemşehrilerim adına teşekkürlerimi arz ediyorum.

Yine de devletimizin kaim olması adına insanımızın yaşatılmasının gerekli olduğu kadim geleneğimiz gereği Erzurum'un makul ve yerinde birtakım taleplerini de göz ardı edemeyiz. Bunların başında, Türkiye genelinde olduğu gibi, ilimizde de emeklilerin ve asgari ücretlilerin durumlarının iyileştirilmesi ve 2 üniversitede eğitim hizmetinin her kademesinde varlık bulan akademik ve idari personellerin maaşlarının iyileştirilmesi ve yine, akademyadaki 67 yaş sınırının kaldırılması gelmektedir.

Öte yandan, ülke sathında kangren hâlini alan ticaret erbabına, esnaf ve sanatkârlarımıza yönelik kredilerin normalleşmesi talepleri de göz ardı edilememektedir.

Yine, 6'ncı bölge bağlamında, 2'nci Organize Sanayi Bölgesi'ne yoğun iş yeri talebi gereği ilave arsa tahsisinin sağlanması konusu da aynı şekilde hizmet bekleyen, çözüm bekleyen bir taleptir.

Sayın milletvekilleri, Erzurum'un barınma, ısınma, istihdam ve ulaşım odaklı bir talep mukaddimesi söz konusudur. Beklentilerimiz, özellikle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın bölgede, deprem bölgesinde duaya matuf hizmetleri yanı sıra 500 bin konutluk başlatılan bir projenin 4.905'inin de Erzurum'a ayrılması gerçekten takdire şayan bir durumdur fakat öte yandan

Erzurum'un ikinci dereceden deprem bölgesi olması hasebiyle "Yarısı Bizden" kampanyasına da ilave edilmesinin gerçekten kentsel dönüşüme büyük katkı sağlayacağı kanaatini taşımaktayız.

Ve yine, özellikle, tarım ve hayvancılık bölgesi olan Erzurum'da, çiftimizin ve besicimizin hâlihazırda sağlanan bütün iyileştirmelerin, katkılarının, desteklerin devam ettirilmesi noktasında talepleri bulunmaktadır.

Yine, bu bağlamda, inşası süren ya da proje ya da plan, program bağlamında ele alınan göletlerin, sulama alanlarının, barajların da bir an önce tamamlanması diğer bir taleptir.

Isınma büyük bir sıkıntı. Gerçekten sekiz ay ısınmak zorunda kalan Erzurum'umuz özellikle doğal gaz temininde gerçekten şehir merkezinde oldukça güzel bir hizmet almakta fakat zaman zaman aksaklıklar oluşmakta. Bir diğer beklentimiz de, özellikle güzergâh üzerindeki mahalle statüsündeki köylere de bu doğal gazın iletilmesi noktasında gerçekten müthiş bir talep var, eğer bu Doğu Anadolu Bölgemizde gerçekleştirilirse inanın, göçün batıya yönelik olmasının önünde en önemli engellerden biri de bu hizmet olacaktır.

Ulaşım da tabii ki hava yollarını takdir ediyoruz ama kara ve demir yollarının da geliştirilmesi kaçınılmazdır. Yüksek hızlı trenin Sivas'tan daha ötesi olan Erzincan ve Kars'a kadar gitmesi en büyük talebimizdir. Yine, aynı şekilde, bizim şehir merkezimizdeki hafif raylı sistem imkânının da sağlanması coğrafya için çok da zor olmasa gerek. Bu konuda Sayın Bakanımızla yaptığımız görüşmelerde, bunu yerinde tespit edip gerekli girişimlerde bulunacağını ifade ettiler.

Diğer önemli bir beklentimiz ise sağlıkta. Evet, şehrimizin kuzey kısmı nüfus yoğunluğunu arttırmakta. Buraya da bir butik hastane talebimiz vardı; ağız diş sağlığı hastanesi, çok üniteli bir hastane beklentimiz vardı. Sağlık Bilimleri Üniversitesine bağlı Erzurum Tıp Fakültesinin de Erzurum Teknik Üniversitesine bağlanması yine hizmetler noktasında büyük katkı sağlayacaktır kanısındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Devamla) - Diğer, son bir isteğimiz, TEKNOFEST 2026 peygamberler şehri Urfa'ya verildi, büyük memnuniyet duyduk. Yine, bugün, yapay zekâ dediğimiz olgunun, ta 1958-1959 eğitim öğretim yılında Erzurum'da tartışıldığını dikkate alarak inşallah 2027'nin de Erzurum'da gerçekleşmesi dilek ve temennileriyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu.

Buyurun Sayın Otlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, milletvekilleri; bugün burada neredeyse her kesimin konuştuğu bir kavrama yeniden dikkat çekmek istiyorum: Milliyetçilerden liberallere, sol sosyalist kesimlerden muhafazakârlara kadar herkes "sosyal çürüme"den bahsediyor. Hemen her gün, her saat sosyal yaşamdaki çürümenin derinliğini gösteren yeni bir örnek yaşanıyor. Kadın cinayetleri, uyuşturucu şebekeleri, rüşvet, ihale fesatları, kayırmacılık, yalan habercilik, adaletsiz yargı mekanizmaları; tüm bunlar madalyonun aynı yüzüdür ve kaynağı, yaşadığımız ekonomik, siyasal sistemdir. İlköğretim sıralarına kadar düşen cinsel taciz ve şiddetten Parlamento çatısı altına uzanan erkek cins şiddetine, ana akım medyadaki bir genel yayın yönetmeninin uyuşturucu, kadınlara dönük psikolojik ve cinsel şiddet vakasına, sözde dezenformasyonla mücadele eden kurumun başındaki kişiye uzanan rezalete, borç batağına batmış ve aile mirasını tek başına almak için tüm ailesini katleden kişiden annesini pencereden atarak öldüren evlada, ilkokul yaşlarına kadar düşen uyuşturucu kullanımından uyuşturucu mücadelesinde yer alan kamu görevlilerinin uyuşturucu şebekeleriyle bağlantılarına, hakkını ödememek için işçiyi öldüren patrondan zenginleşerek yozlaşan sendika patronlarına, MESEM politikalarıyla çocuk yaşta katledilen öğrenci çocuk işçilerden iş yerinde cinsel işkenceye uğrayıp iç organları patlatılan çocuğa; eğitimden sanata, sağlıktan spora kadar her alanda sayısız örnek vermek mümkün. Şüphesiz bu, toplumun kendiliğinden bir dönüşümü ya da bireylerin tercihiyle olan bir durum değil, ne içinde bulunduğumuz kapitalizm koşullarından ne de siyasal iktidardan ayrı ele alınamaz; aksine, bu durum planlı bir iktisadi ve siyasal amacın ürünüdür. Basitçe söylersek; egemen düzen eliyle yapılan taammüden toplumsal cinayettir bu ve elbette yeni bir durum değil, bir süreç olarak yaşanan neoliberal sistemin sonucudur, yirmi üç yıllık siyasal iktidar buna sadece hız ve derinlik kazandırmıştır. Toplumsal çürüme sınıfsaldır. Kapitalizmin varoluşsal krizinin kaçınılmaz sonucudur. Sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesinin, servet dağılımındaki uçurumun sosyal yaşamdaki karşılığıdır. Bir taraftan sınırsızca zenginleşirken milyonların yoksullaşması suçun da çürümenin de toprağını oluşturuyor. İşsizlik milyonların hayatına hükmederken yoksullar, geleceğini kaybetmiş gençler çareyi umut tacirlerinin, mafyatik yapıların, uyuşturucunun, bireysel şiddetin gölgesinde arıyor; bu ekonomik ve siyasal düzen suç ve suçlu kavramını üretiyor.

Basitçe düşünelim: Geçmişte sınırlı düzeyde de olsa uygulanan sosyal devlet uygulamaları yok edilirken üniversiteyi bitirmiş gençlere iş imkânı yaratılmaz, siyasal mülakatlar dayatılırken gençlikten akademik, bilimsel, kültürel faaliyet beklenebilir mi? Gülüstan Doku'nun, Rojin Kabaiş'in failleri kamu görevlileri eliyle bulunmazken, cezasızlık politikasıyla erkek şiddeti desteklenirken toplumda kadına dönük şiddetin azaltılması mümkün olabilir mi? İşçilerin ücret için başlattıkları grevler yasaklanırken işçilere şiddet uygulayan patronlarla mücadele edilebilir mi? Neoliberal ekonomi politikalarıyla kamu kaynaklarının talan edilmesi, bilimsellikten tamamen uzaklaşan eğitim sistemi, devlet ve iktidar bürokrasisindeki yozlaşma bu çürümenin yatağıdır. Toplumun siyasal yaşama katılımının en asgari demokratik koşullarının dahi ortadan kaldırılması, faşist baskılarla toplumun mücadele damarlarının kesilmesi en temel nedenlerdendir. Bu düzenin ekonomik ve siyasal yapısı toplumun sosyal ve kültürel yapısını da doğrudan etkiliyor yani her şey birbiriyle bağlantılı olarak yaşanıyor. Neoliberalizm işçi sınıfına taşeronlaştırmayı dayatır ve siyasal iktidar bu sömürü sistemini güvencelerken aynı sistem sosyal alanda da inşa edilir hâle geldi. Politik suikastlar, toplu katliamlar, büyük vurgunlar devletle bağlantılı mafyalardan mahalle çetelerine taşere edilmeye başlandı. Taşeron şirketlere kadar taşeron çeteler üretildi. Hrant Dink cinayetinden ülkücüler arası hesaplaşmanın örneği olan Sinan Ateş suikastına uzanan örnekler bize bu tabloyu gösterir. Sermaye transferleri aynı zamanda bir suç transferi sürecini tetikledi; servet bir azınlığın elinde yoğunlaşırken suç, yoksul halkın yaşadığı mahalleli gençlerin elinde yoğunlaştı. Kamusal işlerde ihalelere karıştırılan fesat sosyal alandaki suçların çetelere ihale edilmesine vardı. Çeteleşme, kendiliğinden gelişen, bireylerin tercihleriyle şekillenen değil ekonomik ve siyasal koşulların yarattığı zorunlu bir olgu hâline geldi. Âdeta bir kısır döngü yaratıldı; bu düzen suçu üretiyor, sonra en alt tabakadaki suçlular için hapishaneler üretiliyor.

Bu hapishaneler, suçun asıl öznelereyle değil nesneleştirilmiş bireylerle dolduruluyor. Sonra, yapılan yasal düzenlemelerle dolup taşan hapishaneler belli oranlarla boşaltılarak suçun yeniden üretimine zemin yaratılıyor. Yoksulların emeği sömürülerek yapılan yeniden sermaye üretimi, aynı zamanda, yoksulların bilinci köreltilerek suçun da yeniden üretimi sağlanıyor. Böylece, toplum çürümeye itilerek bu sömürü düzeninin bekası sağlanıyor. Öte yandan, buna baskın çıkanlara da polis ve yargı marifetiyle baskı uygulanıyor. Daha dün bu topraklarda adalet, özgürlük, eşitlik isteyen, kadın cinayetlerine karşı mücadele eden, yoksulun hakkını savunan sosyalistlere, yurtseverlere yeni gözaltı saldırıları oldu. Asılsız iddialarla çok sayıda ESP'li ve ESP dostu evleri basılarak gözaltına alındı. Asılsız iddialarla, sahte delillerle, açık ve gizli itirafçı ifadeleriyle devrimcilere, sosyalistlere saldıran bu rejim mi toplumsal çürümeyle, suçla mücadele edecek? Suçu üretenler suçla mücadele edemezler. Eğer "Suçla mücadele ediyoruz." deniliyorsa, o hâlde en baştan, devlet bürokrasisinden, patronlar sınıfından, toplumu saran çıkar gruplarından, devlet yetkilileriyle iş birliği hâlinde çalışan mafyalardan, suç şebekeleriyle iltisaklı yargı mensuplarından, yalan haberlerle toplumu aldatan medya gruplarından başlanılsın. Bakalım gerçekten suçla mücadele ediliyor mu; o zaman göreceğiz gerçek suçlunun, suçluların kim olduğunu.

Bugün 18 Aralık Uluslararası Göçmenler Günü. Göçmenlerin değil sömürünün sınırları olmalıdır. Geri gönderme merkezleri Türkiye'de göç yönetiminin cezalandırıcı karakterini açığa çıkarmaktadır. Bu merkezler koruma yerine kapatma işlevi görmektedir. Göç İdaresi Başkanlığının bütçe belgelerinde kurumsal başarı, kapatılan ve geri gönderilen kişi sayısı üzerinden ölçülmektedir. İnsan onuru yerine sayısal hedefler esas alınmaktadır, bu anlayış insan haklarıyla bağdaşmamaktadır. Taleplerimiz nettir, göçmenlere yasal geçiş ve güvenceli statü hakkı tanınmalıdır. Göçmen kampları ve geri gönderme merkezleri kapatılmalıdır. Göçmen emeği üzerindeki sömürü son bulmalı, sigorta ve sendika hakları güvence altına alınmalıdır. Göçmen kadınlar için sınır dışı tehdidinden bağımsız koruma mekanizmaları oluşturulmalıdır. Sağlık hizmetleri ücretsiz ve erişilebilir olmalıdır. "Sınırsız, sınıfsız, sömürsüz bir dünyada eşit ve özgür bir yaşam için göçmenlerle birlikte mücadeleye devam edeceğiz." diyor bugün DEM PARTİ resmî sitesinde.

Bugün ayrıca 19 ve 22 Aralık 2000 yılındaki hapishaneler katliamının 25'inci yıl dönümü. Hapishanelerde gaz bombalarıyla, silahlarla ve Bayrampaşa'da devrimci kadınları yakarak katledenleri burada bir kere daha protesto ediyoruz. Bu hapishane katliamlarında katledilen tüm devrimci arkadaşlarımızı saygıyla anıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Özgür Karabat.

Sayın Karabat, buyurun.

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri seyreden aziz yurttaşlarımız; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Hafta başında kaybettiğimiz kıymetli arkadaşımız, Şehzadeler Belediye Başkanımız Gülşah Durbay'ı bir kez daha rahmetle anıyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, elbette siyaset aynı zamanda eleştiriyi barındırıyor, bir o kadar da ortak değerleri yaratma ve onları güçlendirme işi. Bütün dünyada ve Türkiye'de hatta bu Parlamentoda ben hepinize desem ki "gelir dağılımı adaleti" elbette ki önemli bir kavram, ben desem ki "vergide adalet" elbette mühim bir kavram, desem ki "kalkınma" "müreffeh bir toplum" elbette önemli kavramlar diyeceğiz mutabakat hâlinde. İşte, ben bu bütçenin bu kavramları ne kadar büyüttüğü çerçevesinde yaklaşmak, görüşlerimi ve eleştirilerimi sunmak ve önerilerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette vergiler halktan adil toplanmalı ve ve adil bir şekilde dağıtılmalıdır. Fakat halktan adil toplanan kaynaklardan bahsederken, bütçeler halkı sadece kaynak olarak görmemelidir, bütçeler halkı sadece gelir veren olarak görmemelidir. Elbette size şundan bahsetmek isterim: Ekmeğe zam gelince dar gelirli yanıyor; çiftçi, mazota zam gelince üzülmüyor; elektrik, su faturası kabarcınca emekçi elbette üzülmüyor. Peki, kim üzülmüyor değerli kardeşlerim? Yaratığımız politikaları bir düşünelim; faiz artarken ve azalırken kazanan hep aynı kişiye, kur artarken ve azalırken kazanan hep aynı kişiye, enflasyon artarken ve azalırken kazananlar hep aynı kişilerse ve bütün bunların hepsi bir servet transferine yol açıp onları büyütüyorsa işte onlar üzülmez değerli kardeşlerim, onlar keyif çatar. (CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla tam da bu noktada "Tok, açın hâlinde anlamaz." sözünü bir kez daha hatırlatmak isterim.

Sayın milletvekilleri, "Türkiye büyüyor." deniliyor ama büyüme kime, nasıl uğruyor, ondan bahsetmek isterim. Değerli milletvekilleri, TÜİK verilerine göre, Türkiye'de nüfusun en zengin yüzde 20'si gelirin yaklaşık yarısını, yüzde 48'ini alıyor ve yine toplumun en fakir yüzde 20'lik kısmı ise gelirin yüzde 6'sını alıyor. Dolayısıyla kurdun bile kuzuya yapmayacağı bir taksimatla karşı karşıyayız. Servette de benzer bir tabloyu sizlere arz etmek isterim. Toplumsal servet birikiminin çok önemli bir kısmını yine toplumun yüzde 1'lik kesimi elinde tutuyor. Bu noktada şöyle bir tespit yapabiliriz: Yoksulluk aşağı doğru yayılmış, zenginlik tepede dar bir kesim tarafından kilitlemiş ve sınıfsal geçişkenliğin âdeta minimize edildiği bir ekonomik düzende yaşıyoruz. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, bütün bunların hepsine "ekonomi politikası hatası" diyemeyiz; bu bir tercihtir, bu bir tercihtir değerli kardeşlerim. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun adı sınıfsal bir tercihtir ve bedelini milyonlar ödüyor.

Bakın, Genel Başkanımız da bu kürsüden hatırlattı, ben tekrar etmek istiyorum: Toplanan vergi gelirlerinin yüzde 85'i bütçenin vergi gelirleri, bunun 63 lirası dolaylı vergiden oluşuyor, 25 lirası çalışandan, 11 lirası kurumlardan alınıyor. Bu ne demek oluyor biliyor musunuz? Siz vergi ödeyecek sanayici, vergi ödeyecek ticaret adamı, kazanan ticaret adamı yaratamamışsınız, bunu yaratamadığınız için de çalışanın sırtına vergiyi yüklemişsiniz.

Değerli arkadaşlarım, bir vergi dilimi var, nasıl yapıyorsunuz, biliyor musunuz? Bir vergi dilimi var; 158 bin lirayı geçtiğin anda yüzde 20, 330'u geçince yüzde 27 ve şunu söylemek isterim: 73 bin lira maaş alan birisi 3'üncü maaştan sonra artık en yüksek vergi dilimine geçiyor. Değerli arkadaşlar, eskiden "3 ikramiye alıyorum." diye övünen çalışanlar bugün ücretliler maaşının 3'ünü vergi olarak ödüyor, dolayısıyla 9 maaş alıyor. Böyle bir düzenle karşı karşıyayız ve size bir yanılısamdan da bahsetmek isterim: Enflasyonu düşürüyoruz, bakın, sonra "düşük enflasyon" diye memura, işçiye düşük zam, düşük asgari ücret.

Değerli arkadaşlar, dikkatle dinlemenizi ve hesap makinelerinizi açmanızı istiyorum. Bir dört yıllık süreç arz edeyim size. Diyelim ki ekme 2,5 lira ve ona 2,5 lira zam geldi, 5 lira oldu, dolayısıyla ekmeğin enflasyonu yüzde 100; ikinci sene 5 lira zam geldi, 10 lira oldu, yine yüzde 100; üçüncü sene -dikkatinizi çekiyorum- 5 lira zam gelirse, 10'dan 15'e çıkarsa, 5 lira zamla yüzde 50

enflasyon; dördüncü sene bir 5 daha gelirse 15 lira 20 lira olur, yüzde 30. İşte, sizin yüzde 30 enflasyon hikâyeniz bu; yüksek zamlar üzerinden yine aynı zam, yine aynı hayat pahalılığı, yine ekmeğe aynı zam geliyor ama diyorsunuz ki: "Enflasyonu yüzde 100'den yüzde 30'a düşürdük." İşte, yanılısamanız bu değerli kardeşlerim. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, işte, bütün bu yarattığınız yoksulluk sonucunda Cumhuriyet Halk Partili belediyeler sosyal politikalar uygulayınca da burada "Fantezi yapıyor." diyorsunuz. Belediyecilik Kanunu'nda yeri olduğunu ilgili kanun maddesini açınca görürsünüz, esas vazifeler... Ama ben size şunu söyleyeyim: Ekrem İmamoğlu kent lokantasını açınca küçümsüyorsunuz, Mansur Yavaş emekliye 3 milyarlık destek verince dudak büküyorsunuz; Mersin Büyükşehir -Vahap Seçer- sosyal yardım bütçesini yüzde 80 artırıyor, 1,5 milyara çıkarıyor, böyle bakıyorsunuz; Zeydan Karalar -Adana Büyükşehir Belediye Başkanımız- 1,5 milyarlık sosyal yardım bütçesi yapıyor, onu da ne yazık ki Silivri'ye gönderiyorsunuz. Buradan da oraya, Silivri'ye selam olsun değerli kardeşlerim. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bakın, enflasyonla mücadele "Porsiyonları küçültün." diyerek olmaz, enflasyonla mücadele kredi kartı limitlerini düşürerek olmaz, enflasyonla mücadele faizleri artırarak da olmaz; enflasyonla mücadele ekmek yerine pırlantadan vergi alarak olur değerli kardeşlerim. (CHP sıralarından alkışlar) Ekmekten vergi alıp pırlantadan almıyorsanız, bunu sorgularız. Bir başka kolaycılığınız var, ona ben "vergi kolaycılığı" diyorum; o da ne? Çalışandan almak. Hemen kaynaktan kes, vergiyi al, çalışandan al. Değerli kardeşlerim, dolayısıyla çalışanlardan aldığınız vergide hem ücret dilimleri konusu hem de enflasyonla bunların baskılanması konusu son derece önemli.

Ben şimdi size başka bir durumdan bahsetmek isterim. "Türkiye büyüyor." diyorsunuz, buraya çıkan her bakan bu ülkenin büyüdüğünden bahsediyor. Ben rakamlarınızın bir an için doğru olduğunu kabul ederek size başka bir durumdan bahsetmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, bakın, 1,3 trilyon dolarlık bir ekonomik büyüklüğümüz var; 3,7 büyümeye "güzel büyüme" diyorsunuz yani 48 milyar dolarlık bir büyümeden bahsediyoruz. Peki, aynı anda bizim hedef alacağımız ülkeler -muasır medeniyet seviyesindeki ülkeler, mesela ABD- ne kadar? 30 trilyon dolar, değil mi? O yüzde 1 büyüse 300 milyar dolar yapıyor yani biz üçte 3,7 büyümekle övünemeyiz çünkü onlar yüzde 1 bile büyüdüğünde yaklaşık bizim 10 katımız bir büyümeye yol açıyorlar. Aynı şekilde, hani "Almanya, Almanya..." diyorsunuz ya, Almanya 5 trilyon dolarlık büyüklüğünü yüzde 1 büyütse 50 milyar dolar yapar yani bizim kadar büyür; eğer 3,7 büyürse yine 4 katımız büyür; her defasında bu durumda maç "10-0" "10-1" "5-1" gibi mağlubiyetle biter. Dolayısıyla bu, küresel pozisyonlardan kopuş anlamına gelir. Eğer bir beka problemi arıyorsanız işte gerçek beka problemi budur. Türkiye'yi dünya liginden koparıyorsunuz. Bu büyümelerle övünmeyin; gelin, hep beraber -CHP'nin ekonomik programında olduğu gibi- bir sıçrayarak kalkınma, yeni bir ekonomik devrim, yeni bir üretim devriminden birlikte bahsedelim. Bu devleti güçlü devlet, bu milleti güçlü millet, zengin millet, eşit yurttaş; bu iddialarla buluşturalım. Başka türlü, övündüğünüz bu büyümeler klasik makroiktisatçıların sunduğu tabulara sadakati gösterir ve üzümlere söyleyeyim, hiç kimseye bu ithamda bulunmak istemem ama gerçekten büyük bir vatan hainidir değerli kardeşlerim, gerçekten büyük bir vatan hainidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla Türkiye'nin yeni bir üretim devrimine, yeni bir ekonomik yapıya, yeni bir bütçe anlayışına ihtiyacı var. O bütçe anlayışını inşallah ilk seçimde gelecek iktidarda Cumhuriyet Halk Partisi olarak gerçekleştireceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Isparta Milletvekili Osman Zabun...

Sayın Zabun, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri, ekranları başında bizleri izleyen çok kıymetli vatandaşlarımız; ben de 2026 gelir bütçemizin 4'üncü maddesi üzerine partim adına, parti grubum adına söz almış bulunuyorum.

Şimdi, bütçeyle ilgili değerlendirmelere ve sözlerime geçmeden önce bir hususla ilgili bir aydınlatma yapmak istiyorum. Bu bütçe görüşmeleri kapsamı içerisinde Cumhuriyet Halk Partisinin Isparta Milletvekili Sayın Halıcı buraya geldi ve Isparta'da yaşanmış olan bir hadiseden dolayı burada hem yargıladı hem mahkûm etti, ondan sonra da geçti yerine oturdu. Şimdi, bu Mecliste defalarca lekelenme hakkı ve masumiyet karinesinden bahsettik. Orada bir öğretmenin Atatürk'e hakaret ettiğine dair, bir kitap üzerinden hakaret ettiğine dair sözler söyledi hâlbuki, şimdi, soruşturma kapsamında işin detayı ortaya çıkıyor yavaş yavaş; ortada onun iddia ettiği gibi bir "Nutuk" söz konusu değil, ortada yine onun iddia ettiği gibi Atatürk'e karşı herhangi bir hakaret söz konusu değil. Hani lekelenme hakkı? Size gelince var, başkalarına gelince yok! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hepsini, şimdi, herkesi...

CAVİT ARI (Antalya) - Siz yapmıyorsunuz Osman Bey(!) Lekelemedik kimseyi koymadınız Osman Bey!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, bakın, o öğretmenin hakkını nerede ödeyeceksiniz?

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, Atatürk'e hakaret eden savunacağınız bir adaletten bahsedin!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, siz geldiniz buraya, o öğretmeni Atatürk düşmanı ilan ettiniz ve adamı lekelediniz; nasıl ödeyeceksiniz hakkını? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - E, siz binlerce insanı lekelediniz Osman Bey, hiç takip etmiyor musun? Onlarca insan içeride, yüzlerce insan sayenizde mahkûm, şu an yargılanıyor.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Arkadaşlar, bir şeyi ortaya koyarken masumiyet karinesi ise herkese eşit, herkese aynı seviyede olması gerekiyor.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Bu hassasiyet bir tek Atatürk'e hakaret edenlere ama!

CAVİT ARI (Antalya) - Çok dokunmuş galiba bu durum size Osman Bey.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şimdi, Isparta'ya hızlı tren geliyor mu, gelmiyor mu? Ulaştırma Bakanı orada, onu bir söyler misiniz?

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, öbür taraftan, değerli arkadaşlar, buraya bütçe görüşmeleri kapsamında birçok konuşmacı geldi. Her ne hikmetse yatıp kalkıp "Sarayın bütçesi, sarayın bütçesi..."

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta'ya hızlı tren geliyor mu, gelmiyor mu? Ulaştırma Bakanı orada Sayın Hatip.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Sarayın bütçesiyle yatıyorlar, sarayın bütçesiyle kalkıyorlar!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sarayda yatan belli. Sarayda yatanları karıştırma!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Ya kardeşim, sizin o "saray" dediğiniz Külliye'nin oluşturmuş olduğu prestije sizin ufkunuz yetmez, onu anlamaya yetmez! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Orada bu memlekete, bu millete hizmet eden binlerce insan çalışıyor; devlet memuru çalışıyor, emek sarf ediyor, bu ülke için, bu ülkenin geleceği için emek sarf ediyor; birazcık saygılı olun!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta için ne söyledin, Isparta için? Isparta için ne söyledin sen?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Osmanlı İmparatorluğu da öyle batmıştı!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, yine, burada, bütçe görüşmeleri kapsamı içerisinde, geliyorsunuz, "Son bütçeyi yapıyorsunuz." diyorsunuz; işte, efendim, bunu yıllardır dinliyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, Isparta'ya hızlı tren gelmiyor, önce bunu anlatır mısınız Isparta halkı için?

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, siz bizim dediklerimizi değil de kendiniz ne yapmak ne istiyorsunuz, Isparta'ya neler yapmak istiyorsunuz onlardan bahsedin. Akıl vermeyin siz bize!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Bakın, 24'üncü bütçemizi yapıyoruz, 24'üncü bütçemizde hep aynı şeyleri söylediniz, yine de söylemeye devam ediyorsunuz ama her ne hikmetse her sandığa gidişte vatandaş Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı, Cumhur İttifakı'nı iktidara getiriyor ve sizi yüzüstü yatırıyor!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta-Antalya yolunuz bozuk, önce bir onu anlat Ulaştırma Bakanlığına!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Son seçime bak, son seçime!

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, gidici olduğunu sen de anladın değil mi!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, diyeceksiniz ki: "Son seçimler, yerel seçimlerde biz 1'inciyiz."

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, Isparta'ya neler yapmaya çalışıyorsunuz onu anlat, onu. Bizim konuştuklarımızı anlatmana gerek yok. Memlekete faydalı bir şeyler anlat, dinleyelim.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Ya, bakın, arkadaşlar, son 2024 yerel seçimlerini siz kazanmadınız; biz biliyoruz, biz kaybettik, kabul ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Evet, bravo(!) Sonunda kabul ettiniz. Bak, bu yüzden fırça yiyeceksin. Osman, seni severim, bu yüzden fırça yiyeceksin şimdi!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Siz kazanmadınız ama siz bu mantıkla giderseniz inanın, bir dahaki seçimde ana muhalefet partisinin sıralarında bile oturamazsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Bak "Kaybettik." dediğin için fırça yiyeceksin şimdi. Yani Osman Bey, doğruyu söyledin diye şimdi fırça yiyeceksin Grup Başkan Vekilinden, haberin olsun.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, öbür taraftan, yine, özellikle, buraya geliyorsunuz, bu ekosistemle ilgili yolsuzluk soruşturması üzerinden sürekli yakınıyorsunuz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, Isparta'ya hızlı tren gelecek mi? Ulaştırma Bakanlığının Cumhurbaşkanlığından bütçesini bir açıklasana! Antalya-Isparta yolu yok.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Bakın, arkadaşlar, eğer siz bu soruşturma ile ilgili bir şey söylemek istiyorsanız gidin, önce bunu, şikâyet eden CHP'lilere söyleyin; önce bunu, bütün gerçekliğiyle, çıplaklığıyla ifade verip bütün yapmış olduğunuz eylemleri ortaya döken CHP'lilere, suç ortaklarına söyleyin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta ilçe yolları kötü. Isparta'nın sorununu anlat Beyefendi.

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, sen avukatsın, lekelenmeme hakkında daha iki dakika önce bahsettin.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Eğer bunu istiyorsanız, buraya odaklanmak istiyorsanız gidin, "Arınmalıdır." diyen Genel Başkanınıza söyleyin, Genel Başkanınıza söyleyin.

CAVİT ARI (Antalya) - İki dakika önce lekelenmeme hakkında bahsediyorsun, bir avukat olarak daha yargılaması başlamamış, herhangi bir karar verilmemiş kişiler hakkında ön yargılı konuşamazsın!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, bakın, bir de şöyle bir şey var...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ya, sen Isparta'dan bahset, Isparta'dan.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, bakın, bunu da kabul edin; Cumhuriyet Halk Partisine oy veren seçmenin de bir arınma hakkı var kardeşim, hiç olmazsa onların arınma hakkına saygı duyun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Eğirdir Gölü kuruyor, kuruyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Sen kendi kafandan mahkûm etmeye çalışıyorsun insanları.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu ülke sizden arınacak!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'dan bahset, Isparta'dan.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, öbür taraftan, buraya geliyorsunuz, öyle bir tablo çiziyorsunuz ki yani yanmış bitmiş, kül olmuş, bütün memleket perişan olmuş; böyle bir tablo çiziyorsunuz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kendi kendini methetmeyi bırak!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'dan bahset, Isparta'dan. Isparta'da her şey yolunda galiba!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Devlet hastanesinde doktorunuz yok, hemşireniz yok. Isparta'ya bağlı olan ilçelerin köy yolları bozuk, ilçe yolları bozuk. Teşekküre geliyor mu Isparta'ya, onu bir anlat, bak Ulaştırma Bakanı orada.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Ya, kardeşim, biz demiyoruz ki her şey dört dörtlük. Biz diyoruz ki 86 milyon, bu 86 milyon içerisinde elbette bazı sıkıntılar olabilir, bazı problemler olabilir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - "Olabilir." değil; var, var!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Ama hiç merak etmeyin, o sıkıntıları, o problemleri çözmek için sizden daha fazla dertleniyoruz, sizden daha fazla mücadele ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta-Antalya kara yolu ne durumda? Isparta'dan bahset, Isparta. Isparta'da kara yolu ne oldu, Antalya kara yolu? Isparta'da ne oldu, Isparta'da?

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, biz sizden alkış falan beklemiyoruz kardeşim, zaten siz diyorsunuz; hatırlarsanız bir Grup Başkan Vekiliniz vardı, Engin Bey, ne diyordu?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Eğirdir Gölü ne oldu, ne durumda Isparta'da?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Bakan, Isparta'ya hızlı tren ne zaman gelecek? Isparta-Antalya yolu ne zaman olacak?

OSMAN ZABUN (Devamla) - "Dünyanın en doğru işini yapsanız da kardeşim, bizden alkış beklemeyin, biz sizi alkışlamayız." diyordu.

CAVİT ARI (Antalya) - Ama işte, doğru şey yaptığınız yok, sorun orada!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Doğru bir şey yapın, Allah aşkına!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Biz sizden alkış falan beklemiyoruz, biz milletimizden bekliyoruz alkış.

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, doğru bir şey yaptığınız yok artık, kalmadı; dolayısıyla alkış yapacağımız bir şey yok.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ya, Isparta'yla ilgili bir şey söyleyebilir misin?

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, öbür taraftan, sürekli yalan ve manipülasyon üzerinden, iftira üzerinden siyaset yapıyorsunuz ama bunun da değifresini biz biliyoruz; neden böyle yaptığınızı biz biliyoruz ve milletimiz de burada bir kez daha duysun diye buradan ifade etmek istiyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - İftirayı atan ile yalanı söyleyen kim, herkes biliyor!

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, Isparta Belediye Başkanı aldığı aracı ne yaptı, bir açıklayabilir misin?

OSMAN ZABUN (Devamla) - Hani sizin teşkilatlarınıza gelip de sizin teşkilatlarınıza eğitim veren bir Sedef Hanım vardı ya, Sedef Hanım ne diyordu?

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, Isparta Belediye Başkanı aldığı aracı ne yaptı? Audi duruyor mu, durmuyor mu? Audi duruyor mu, durmuyor mu; onu bir söyleyin.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Diyordu ki: "En büyük yalanı atacaksınız. Bu yalan öyle bir yalan olacak ki kocaman bir yalan olacak ve bunu sayısız defa tekrar edeceksiniz; bakın, kitleler nasıl peşinden gidiyor göreceksiniz." Sizin teşkilatlarınızı eğiten anlayış bu.

CAVİT ARI (Antalya) - Savunduğun Belediye Başkanı aldığı aracı ne yaptı? Soruyorum: Audi duruyor mu, durmuyor mu?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Para sayma makinelerini anlatsana sen bir!

OSMAN ZABUN (Devamla) - O yüzden, biz sizden başka bir şey beklemiyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, Audi ne oldu, Audi; duruyor mu, durmuyor mu? Araç ne oldu, bir açıkla Osman Bey.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Eğirdir Gölü kurudu, Eğirdir.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Ama burada kaçırdığınız bir şey var: Bu millet sizin yalanlarınızı yutmuyor, sizin yalanlarınızı görüyor...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'dan bahset, Isparta'dan.

CAVİT ARI (Antalya) - Araç ne oldu, araç; Audi ne oldu?

OSMAN ZABUN (Devamla) - ...ve bugüne kadar olduğu gibi, her zaman doğrunun yanında durmaya devam ediyor, Allah'ın izniyle bundan sonra da durmaya devam edecektir, hiç merak etmeyin. (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Zabun, Isparta Belediye Başkanının aldığı o bağış aracı ne oldu?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'dan bahset, Isparta. Hızlı tren ne oldu, hızlı tren? Bakana sorsana, hızlı tren ne oldu?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, Audi'yle ilgili bir şeyler söyleyin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen... Lütfen...

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, öbür taraftan, bakın, 2026 bütçesini konuşuyoruz. 2026 bütçesi neyi amaçlıyor biliyor musunuz? Güçlü ve lider Türkiye'yi hedefliyor 2026 bütçesi, terörsüz Türkiye'yi hedefliyor...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yahu, Isparta'dan bahsetmeyecek misin sen?

OSMAN ZABUN (Devamla) - ...tüm dünyada ekonomik büyüklüğüyle, ilkeli duruşuyla güven adası olan Türkiye'yi hedefliyor; vatandaşlarının hayat kalitesini yükselttiği, refah düzeyinin artırıldığı, gelir dağılımındaki adaletin her geçen gün daha güçlü hâle getirildiği bir Türkiye'yi hedefliyor; şehirlerinin imar edildiği çürük ve çarpık kentleşmeden kurtulan bir Türkiye'yi hedefliyor.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'nın gülünü soldurdunuz, gülünü! Isparta'nın güllerini soldurdunuz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Madem o kadar güçlü, var mısınız emekli maaşlarını 2 katı artırmaya? Güçlü Türkiye!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'nın güllerini soldurdunuz!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, siz diyorsunuz ki: "Bu bütçe yokluk bütçesi, bu bütçe yoksulluk bütçesi -efendime söyleyeyim- şudur budur." Bir sürü olumsuz şey söylüyorsunuz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Hadi o zaman vatandaşa açalım bütçeyi, saraya değil!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Ama inanın -bakın, benim orada bir dakika sürem kaldı- yani şu kadar kâğıt var, bu kadar kâğıda ben sadece rakamları yazdım...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yahu, Isparta'dan bahset, Isparta! Isparta'da her şey yolunda mı?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Cari açıktan bahset, cari açıktan!

OSMAN ZABUN (Devamla) - ...bazı bakanlıkların büyük rakamlarını yazdım; bu rakamlarda, bu, sizin "Yokluk ve yoksulluk bütçesi." dediğiniz bütçeyle biz yıllarca hangi hizmetleri yapmışız, inanın bunların detayları var ama bunları siz anlamazsınız yani bunları kabul de etmezsiniz, kabul etmenizi de beklemiyoruz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'nın hakkını biz savunuyoruz!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Oylama hazır mısınız; milletvekili olarak siz getirin, emekli maaşlarını 2 katına çıkaralım!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Şimdi, öbür taraftan, sizin rahatsızlığınızı biz biliyoruz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta'nın hakkını biz savunuyoruz, biz!

CAVİT ARI (Antalya) - Osman Bey, doğru bir şey anlat da biz de öğrenelim! Anlattıkların hep hikâye.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Sizin rahatsızlığınız, brifinglerle hizaya sokamadığınız yargı; artık bu imkânınız kalmadı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Çünkü yargı siyasetin, sizin etkinizde! Yargıyı çünkü siz etki altına soktunuz!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Sizin rahatsızlığınız, artık gençlerimizi ikna odalarına sokup istediğiniz biçime sokamamak; bunun rahatsızlığını da biliyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sen avukatsın bir de, neyin ne olduğunu biliyorsun. Avukatlığa başladığın dönemde böyle bir yargı yoktu. Daha doğru bir yargı vardı...

OSMAN ZABUN (Devamla) - Ben buradan son olarak şunu söylüyorum...

CAVİT ARI (Antalya) - ...daha tarafsız bir yargı vardı!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ispartalı gençler işsiz, işsiz!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Isparta için ne yaptınız?

OSMAN ZABUN (Devamla) - "Bu ülkenin üzerinden elini çek CHP, elini bu ülkenin üzerinden çek CHP, çek elini bu ülkenin üzerinden CHP!" Siz bu sözün kime ait olduğunu çok iyi biliyorsunuz, ne anlam ifade ettiğini de çok iyi biliyorsunuz!

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım...

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, sayın hatip grubumuza sataşmıştır, 69'a göre söz istiyorum.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sataşmada ne denmiş efendim?

BAŞKAN - Şimdi açtım mikrofonunuzu.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın hatip grubumuza sataşmıştır "Arının da gelin." diyerek; iki dakika, 69'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani hızlı tren ne zaman Isparta'ya gelecek söylemedi, Isparta-Antalya yolu ne zaman olacak söylemedi.

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Van) - Hiç sataşmada olmadı.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekilini dinleyelim, bir müsaade edin.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Isparta Milletvekili Osman Zabun'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Değerli arkadaşlar, yavaş yavaş anlaşıyoruz ama sizin uygulamalarınız, pratiğiniz buna uymuyor. Lekelenmeme hakkı ve masumiyet karinesi evrensel hukuk ilkesidir ve her şeyin başında gelir. Burada anlaşıyor muyuz?

OSMAN ZABUN (Isparta) - Biz anlaşıyoruz da siz anlamıyorsunuz!

MURAT EMİR (Devamla) - Peki, değerli arkadaşlar, bizim belediye başkanlarımızı Aziz İhsan Aktaş'ın sözleriyle, iftiralarıyla cezaevinde tutuyorsunuz. Birkaç belediyemize tam da bu nedenle kayyum atadınız. Siz millî iradeye darbe yaptınız bir kişinin sözüyle, Aziz İhsan Aktaş'ın sözüyle ve Aziz İhsan Aktaş'ın iddialarını gerçekmiş gibi, olmuş gibi bizim arkadaşlarımızı linç ettiniz.

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - Başkanım, iddianameyi okudun mu, iddianameyi?

MURAT EMİR (Devamla) - Hâlâ gelip burada yüzüstü yüzüstü "Arının da gelin." diyecek kadar da cesaret sahibisiniz.

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - Murat Başkan, okudun mu iddianameyi? Sizlerden biri okudu mu Başkanım?

MURAT EMİR (Devamla) - Peki, arkadaşlar, bu Aziz İhsan Aktaş sadece Cumhuriyet Halk Partili belediyelerde mi iş yapmış? Hayır. Aziz İhsan Aktaş 120 küsur işi CHP'li belediyelerde yapmış, 500 küsur işi de AKP'li bakanlıklarda ve belediyelerde yapmış. Bunlarla ilgili bir kurşluk sorun çıkmamış mı? Yok. Bir kurşluk rüşvet olmamış mı? Yok. Siz buna inanıyor musunuz?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Suç duyurusunda bulunun! Suç duyurusunda bulunun!

MURAT EMİR (Devamla) - Ben Isparta Milletvekiline soruyorum: Bizim Avcılar Belediye Başkanımıza daha Belediye Başkanı olmadan, seçim sırasında, iddiası o ki 4 tane araç göndermiş, Doblo; bu yüzden arkadaşımızı hapiste tutuyorsunuz. Peki, Aziz İhsan Aktaş diyor ki: "Isparta Belediye Başkanının altındaki A8'i ben verdim." Gel, onu cevapla. (CHP sıralarından alkışlar) Onun niye gereğini yapmıyorsunuz? O niye ortada yok? Onun niye dosyası ortada yok?

Arkadaşlar, hukuk herkese lazım, hepimize lazım, size de lazım ama sizin siyasi geçmişiniz Ergenekon, Balyoz; buna benzer birçok dava, bugün belediyelerimize karşı yapılan operasyonlar birilerini kirliletmek ve karalamakla geçmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - On iki sene önce FETÖ'nün evraklarını burada...

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Altay, buyurun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkanım...

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan, biraz önce...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Başkanım, söz talebimiz var. Soru sordu, cevap vermem lazım.

BAŞKAN - Bir saniye...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sataşma var, sataşma var Sayın Başkanım.

CAVİT ARI (Antalya) - Sataşmadı, sana cevap verdi! Var olan bir şeyden bahsetti Osman Bey!

BAŞKAN - Sayın Zabun... Sayın Zabun... Sayın Zabun, bir saniye... Bir saniye...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Ama bir saniye... Dinleyin beni ama lütfen... Lütfen, bir dinleyin.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, sataşma yok! Isparta Belediyesine verilen aracı konuştu sadece Başkan. Üzerine niye alınıyor? Ne sataşması var?

BAŞKAN - Bakın, konuşma...

MURAT EMİR (Ankara) - Çıksın versin canım cevabı.

BAŞKAN - Bir müsaade eder misiniz.

CAVİT ARI (Antalya) - Gelsin Belediye Başkanın cevap versin.

BAŞKAN - Sayın Ari, müsaade eder misiniz.

Sayın Zabun konuşmasında Sayın Engin Altay'dan bahsederek bir sataşma yaptı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Söylediğim bir sözü tahrip etmiştir, evet.

BAŞKAN - Sayın Altay'a söz vereceğim.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Isparta Milletvekili Osman Zabun'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Çok teşekkür ederim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Osmancığım, hepsini birden hoplattın.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Hiç hoplamadık, hiç hoplamadık. Öğleden sonra da ben hoplatırım biraz, bir konuşmam olacak.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Yani Engin Bey, hepsini...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sizden sonra da ben varım, hadi bakalım.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Evet, siyaset münakaşa ve müzakere işidir değerli arkadaşlar. Yıllar önce, ben Grup Başkan Vekiliyken, sevgili kardeşim Mehmet Muş da Grup Başkan Vekiliyken çok hararetle bir tartışma esnasında Mehmet Muş bana dedi ki "Bizi alkışlamanız lazım." oradan oraya. Ben de dedim ki -gergin de bir ortamdı- "Dünyanın en doğru işini yapmanız da sizi alkışlamayız." doğru. Dedim de... [AK PARTİ sıralarından alkışlar(!)] Dur, dinleyin ama. Gene aynı sözümdeyim. Bu, sizin yandaş basın tarafından hatta Tayyip Bey tarafından da böyle ekrana yansıtıldı. Efendim, şöyle söylediniz: "Engin Altay demiş ki 'Dünyanın en doğru işini yapmanız da biz karşı çıkarız.' Engin Altay demiş ki 'Dünyanın en doğru işini yapmanız da biz bunu desteklemeyiz.'" Böyle diyen de "Dedi." diyen de namerttir, onu söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar) Ama siz nerede gördünüz, muhalefetin iktidara güzelleme yaptığını nerede gördünüz? Böyle bir örnek var mı? Şu olur: Ben bu kürsüden Binali Yıldırım'a teşekkür etmiş adamım. Ben bu kürsüden Mehmet Muş'a "Dünyanın en doğru kanununu yaptın, en yerli ve millî kanunu yaptın." demiş adamım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Niye Anayasa Mahkemesine gittiniz? Niye Anayasa Mahkemesine gittiniz?

ENGİN ALTAY (Devamla) - Onu gel ben sana anlatayım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Niye gittiniz? Biliyorum ben niye gittiğinizi!

ENGİN ALTAY (Devamla) - Ama tekrar söylüyorum: Cumhuriyet Halk Partisinin AK PARTİ'yi alkışlayacak bir hâli yok, AK PARTİ'nin de milleti içine düşürdüğü şu hâl ve durum içinde alkışlanacak bir hâli zaten yok. (CHP sıralarından alkışlar) Milletten aldığınız bedduadan Allah sizi korusun!

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Biz de söylediğinizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz!

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkan...

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, sataşma yok. Sataşma olmadı ki, ne sataşması?

BAŞKAN - Evet, Sayın Zabun, buyurun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Başkanım, sataşma var.

BAŞKAN - Yani bakın, Sayın Zabun, ciddi bir eleştiri yapmadı Sayın Emir. Eğer siz bunu...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Az önce Grup Başkan Vekili partinin tamamını itham etti. Öyle bir şey yok. Murat Emir Bey'e verdiğiniz gerekçeyi söyleyin.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Doğrudan doğruya sataşma yaptı. 69'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN - Bir müsaade eder misiniz...

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, herhangi bir sataşma yok. Sadece Isparta Belediyesinin de aldığı aracı hatırlattı Başkan, sataşma yok.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ben Sayın Zabun'la konuşuyorum; bir müsaade edin, bir müsaade edin.

CAVİT ARI (Antalya) - Sataşma olmadı Başkanım.

BAŞKAN - Yani sataşma diye söz aldınız...

Peki, söz vereceğim. Yeni bir sataşmaya mahal vermeyin, konuyu burada kapatalım lütfen.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, A8'i soracak Osman Bey.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta'ya hızlı tren gelecek mi, Bakana sorar mısın Sayın Hatip?

BAŞKAN - Buyurun.

3.- Isparta Milletvekili Osman Zabun'un, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yani burada Sayın Grup Başkan Vekilimiz geldi...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta'ya tren ne zaman gelecek, Sayın Bakan soru bekliyor sizden. Isparta'ya hızlı tren gelecek mi, gelmeyecek mi; bak, Bakan burada soru bekliyor.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Bir dinler misin!

OSMAN ZABUN (Devamla) - ...Isparta'da Aktaş meselesiyle ilgili "Isparta Belediyesine de araç verildi, A8'i o verdi." Evet, doğru, o verdi. Ama nasıl verdi?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Isparta-Antalya yolu ne zaman yapılacaktır?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta'nın gülleri soldu, Isparta gül çiftçisi perişan durumda; bir ondan bahset.

OSMAN ZABUN (Devamla) - Bence bu soruyu bunu sürekli gündeme getirmektense şu anda İl Başkanlığınızı yapan, o dönemde Belediye Meclis üyesi olan arkadaşına konuyu bir sorun, Sayın Karaca'ya; o size zaten cevap verecektir, onun imzası var altında. Belediye Meclisine getiriyor aracı, Sayın Belediye Başkanı "Böyle bir teklif var, bağış yapılacak ve bunu Meclis olarak biz kabul edeceğiz." diyor. Çıkıyor ve bunu oy birliğiyle...

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, iş makinesi alsaydın keşke; A8'le ne işi var, kim biniyor arabaya?

OSMAN ZABUN (Devamla) - ...sizin şu andaki İl Başkanınız, o dönemdeki Belediye Meclis üyeniz de altına imza atıyor "Bu bağışı kabul ediyoruz." diyor. AK PARTİ'li Isparta Belediye Başkanı her şeyi şeffaf ve Isparta Belediye Meclisinin kararıyla yapıyor.

CAVİT ARI (Antalya) - İş makinesi alanları suçluyorsunuz Osman Bey, iş makinesi alanları suçluyorsunuz; A8'in keyfini sürüyorsunuz!

OSMAN ZABUN (Devamla) - Sizinkiler ile onu kıyaslamanız mümkün değil.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - A8'in keyfini sürüyorsunuz!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Isparta Milletvekili Osman Zabun'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Ben sayın milletvekiline teşekkür ederim. Burada her şey açıklığa kavuşmuştur, Belediye Başkanının, Aziz İhsan Aktaş'ın bağışladığı -nasıl bağışladığı daha sonra anlaşılır, tırnak arasında, bağışladığı- A8'i hâlâ kullandığı...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sizin de onayladığınız...

MURAT EMİR (Ankara) - ...ama Doblo seçimlerde kullanıldı diye -hiç haberi olmayan- bizim Utku kardeşimizin hâlâ hapiste olduğu gerçeği bir kez de burada tutanağa geçti, kendisine teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN ZABUN (Isparta) - İl Başkanına sor, İl Başkanına; İl Başkanının imzası var.

MURAT EMİR (Ankara) - Keser dönecek, sap dönecek; o da yargılanacak, bunu alanlar da yargılanacak! Aziz İhsan Aktaş'ın da bir iftiracı olduğunu herkes görecek! (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN ZABUN (Isparta) - İl Başkanını da götür o zaman, İl Başkanını. İl Başkanını da götür.

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu...

CAVİT ARI (Antalya) - A8'in keyfini sürüyorsunuz Osman Bey! Keşke iş makinesi alsaydınız da memlekete faydalı bir şey yapsaydınız.

BAŞKAN - Sayın Ari... Sayın Ari, Sayın Grup Başkan Vekiline söz verdim, lütfen...

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

2.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, konuşmacı kürsüde konuşmasını yaparken sürekli laf atılmasına ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, bağırarak kişinin haklı olduğunu göstermiyor. Şu kürsüde herkes düşüncesini ve siyasi görüşünü, eleştirisini hakaret içermedikten sonra yapmakla mükellef fakat anlayamadığım konu şu -ve anlamakta da zorluk çekeceğim, herhâlde anlayamayacağım gerçekten- kürsüde konuşmacı konuşmasını yaparken muhalefet sıralarından onun konuşmasını duyurtmamak adına sürekli sataşma, bağırma, laf atma...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Laf atmak sünnettir Sayın Yenişehirlioğlu(!)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Yenişehirlioğlu, siz yıllardır bu görevi yapıyorsunuz, biz konuşurken iktidar sıralarından aynı şey yapılıyor.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Dolayısıyla bu, bu Meclise çok yakışan bir hadise değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Laf atmadan olur mu? Seninkiler hiç atmıyor ya(!)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ben bunu çok doğru bulmuyorum ve bunun Türkiye'ye karşı doğru bir tavır olmadığını da düşünüyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Sizin Grup Başkan Vekiliniz söz atıyor her şeyden önce.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ayrıca, biraz önce Sayın Grup Başkan Vekili Murat Emir Bey "bir kişinin sözüyle" diye hakaret eder bir vaziyette hepimize döndü. Şimdi, bu yargılamalar bir kişinin sözüyle gerçekleşmiyor ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bitireceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen oyunculuk yapa yapa avukatlığı unutmuşsun!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yok, ben yirmi yedi yıl avukatlık yaptım, avukatlığı da çok iyi biliyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama unutmuş gibisin!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Çok iyi biliyorum.

Şimdi, BDDK kararları ortada, tanık ifadeleri ortada, birçok delil var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - "Gizli tanık" diyelim, gizli tanık!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Dolayısıyla hadiseye bu kadar müdahil olmak ve en azından yargının hadiseyi, meseleyi açıklamasını, soruşturmanın tamamlanmasını, yargılamanın bitmesini hiç beklemeden bu kadar savunmak zaten normal bir davranış değil.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Neden tutukluyorsunuz o zaman? Neden tutuklu devam ediyor yargılama?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Velhasıl bizler burada muhalefet partili kardeşlerimiz konuşma yaparken hiç bu kadar koro şeklinde itirazlar yükseltmiyoruz, onun konuşmasını dinliyoruz. Hassaten rica ediyorum...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, Isparta'yla ilgili tek bir kelime söylemedi, onu söyledik.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - İstedğini konuşur, size mi hesap verecek? İstedğini konuşur.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Olur mu? Isparta Milletvekili... Ama Ispartalı hemşehrilerimiz...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yani bizim konuşmacımız burada konuşurken "Isparta'ya tren geldi mi, Isparta'ya tren geldi mi?" diye sürekli konuşmanın bir manası var mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yol geldi mi? Yol geldi mi?

BAŞKAN - Teşekkürler.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz Isparta'nın hakkını, hukukunu savunuyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... Bakın...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Aynı şey yine oluyor. Siz de müdahil olmuyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Doğru söylüyor, Mahmut Tanal diyor ki: "Tren geldi mi? Gelmedi."

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, Isparta'dan arıyorlar, Isparta'dan, izliyorlar.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - O zaman aynı şeyi biz yapalım, CHP'li konuşmacılar çıkarken koro hâlinde konuşturmayalım.

BAŞKAN - Ya, bakın... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, son kez söz veriyorum, bir daha açmayacağım.

Buyurun.

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Yenişehirlioğlu bağlamdan koptuğu için uyarıyor, söylemiş olalım bir kez daha: Evet, doğru söylüyorsunuz, İBB dosyası için bir tane iftiracı yok, 3-4 tane iftiracı ve 3-4 tane de gizli tanık bulmuşsunuz; maşallah, orada bir sorun yok.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sizin kendi arkadaşlarınız söylüyor.

MURAT EMİR (Ankara) - Burada tartıştığımız şu: Aziz İhsan Aktaş Isparta Belediye Başkanının altına A8 veriyor, orada hiçbir sorun yok, orada savcılar harekete geçmiyorlar; o bağış oluyor ama onun onda 1'ini, yirmide 1'ini habersizken belediyesinin içerisine almış olan belediye başkanını siz bir yıldır hapiste tutuyorsunuz. Zaten "Yargılayın." diyoruz, yargılamaya karşı çıkmıyoruz ki ama siz, böylesine iftiralarla, böylesine çarpık bir hukuk düzeniyle yürütürseniz bizim isyanımız buna; bu haksızlığa, bu ikili hukuk sistemine. A8 alıp açıkça gezen adamı burada savunuyor ama 2 tane Doblo habersizken belediye seçiminde kullanılmış diye siz belediye başkanını hapse atıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Bizim kızgınlığımız buna.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Şeffaf, şeffaf.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - Şahıslar adına ilk söz Diyarbakır Milletvekili...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Sayın Başkanım, özür dilerim.

BAŞKAN - Sayın Tanal, size bir sataşma olmadı. Bir müsaade edin lütfen.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Değerli Başkanım...

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Sayın Suna Kepolu Ataman.

Sayın Ataman, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kürsüye elbet Diyarbakır Milletvekili olarak çıktım ama her zaman övüneceğim kimliğim Diyarbakır'ın kızı olmaktır ve bu konuşmayı da geçmişi yaralarla dolu ve bugünlerde fazlaca ümitli Diyarbakır kızı olarak yapacağım. Sizlerden bu konuşmayı bu hassasiyetle dinlemenizi rica ediyorum.

Takdir edersiniz ki benim konuşmam terörsüz Türkiye sürecine dair olacaktır. Malumunuz, içinde bulunduğumuz süreç, bilinen yaraları sebebiyle en fazla Diyarbakır'ı ilgilendiriyor, tabii ki en başta annelerimizi. Bilinmeli ki bu ülke annelerin gözyaşı üzerinde değil duası üzerinde yükselecektir sayın milletvekilleri.

Hepinizin bildiği gibi, otuz yılı aşkın bir süreçte seçmen, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanı adayı Sayın Recep Tayyip Erdoğan için 230 milyon kereden daha fazla "evet" mührü basmıştır. Siyasi rakipleri için hayal dahi edilmeyecek bu mühür bereketi Cumhurbaşkanımız için mazidir. Elbet o bereketin artarak devamı en samimi, en içten arzumuzdur fakat o güne daha vardır.

Sayın milletvekilleri, Meclisimizin çatısı altında kurulan Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu marifetiyle bu millet için paha biçilmez bir süreç yürütülmektedir. Yüce Meclisimizin sahiplendiği bu süreç büyük siyasi risklerin yanında cesaretle anılması gereken kararları da gerektirmektedir. Güçlü ve kararlı bir siyasi irade gerektiren bu süreci 2013 yılında "Çözüm için baldıran zehri içmek gerekirse biz o zehri de içeriz." diyen Cumhurbaşkanımız ile ancak Devlet Bahçeli bilgeliği başlatabilirdi, o da başlatmıştır; yarım asrı geçkin süre boyunca Türkiye'nin birliği, bütünlüğü için düşünen, fikirler üreten Devlet Bahçeli; Türkiye'nin yarınları için taşın altına konulacak el bulunmadığı zamanlarda gövdesini taşın altına koymakta tereddüt etmeyen Devlet Bahçeli. (MHP sıralarından alkışlar) Sayın Bahçeli'nin çağrısı ancak Abdullah Öcalan'ın cevabıyla amacına ulaşabilirdi ki o da olmuştur. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Abdullah Öcalan dışında hiçbir muhatap bu çağrıyı anlamlı kılmazdı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, işte bu şartlar altında bu ülke bu sorunu şimdi, bugün bu Meclis ve bu iktidarla çözmek zorundadır, ikinci bir şansı yoktur; bu iklim bir daha oluşmayacaktır ve ufukta bu liderlerin yerine ikamesi mümkün kimse de gözükmemektedir. Hep birlikte "Ya şimdi ya hiçbir zaman." noktasındayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Bravo!

SUNA KEPOLU ATAMAN (Devamla) - Aksi hâlde, bu millet hepimize cevabını veremeyeceğimiz şu soruyu sorar: "Bu kadar can verdik, kaç can daha istersiniz?" Ne olur, uzatın ellerinizi; cumhuriyetin ikinci asrı, birinci asrının en büyük sıkıntısından kurtularak başlasın.

Ne kadar becerdim bilemiyorum ama Diyarbakırlı olarak duygularına tercüman olmaya çalıştım. Siz yine de Diyarbakır'a gelin, kendisinden dinleyin, oradaki yaşlı annelerin yaşlı gözlerindeki yeşeren ümidi görün. Bu da son sözüm olsun, o ümide kıymayalım.

Ayrıca, bu meselede kimse şehit annelerini istismar etmemeli.

Bir daha şehit cenazesi olmayacağı bir Türkiye arzusuyla tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, DEM PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına ikinci söz Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'e aittir.

Sayın Demir, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu Meclisten, sadece bu dönemde onlarca talan yasası geçti, hepsi sermayenin çıkarınaydı. Şu koltuklarda oturup bu halk düşmanı yasaları tek tek geçirenler, iki eliyle birden "evet" verenler kimlerdi? Yüzünüze bakıp yanıtlayalım: Siz kimsiniz? Siz tekstil patronusunuz. Fabrikasında işçiye açlık sınırı altında ücret dayatıp işçinin mahallesine Kur'an kursu açtı diye vergi muafiyeti isteyensiniz siz. Belediyeden aldığı misli ihaleyle işçinin çocuğuna kıyafet dağıtıp "Allah razı olsun hanımım, beyim." diye minnet bekleyenlersiniz. Devlet size teşvik üstüne muafiyet dağıtırken işçiye "Bana Allah verdi." diyen, kamu işletmelerinden aldığı çuvala ihaleyi haber yapan gazetecilere yargıyla dayak atanlırsınız siz. Siz, işçiler haklarını isteyince valinin kapısına koşup eylem yasağı çıkartırlarsınız. Sendikacı tutuklananlırsınız. İşçinin üstüne fabrika kapısı kilitleyenlersiniz. Siz, sopayla, yasayla, açlıkla susturamadığı işçiyi "Sen bir yevmiyelik adamsın." diyerek küçük görenlersiniz. Siz, yoksul çocukları ilkokulda aç açına ders dinlerken, ezkaza üniversite kazanıp gündüz derste, gece işte gelecek derdiyle boğuşurken en güzel makamlara şımarık çocuklarınızı oturtanlırsınız, belgelenince de hiç utanmayanlırsınız. Siz, fabrikalarında 3 işçi yerine 1 işçi çalıştırma hesabının yanında, 1 işçi yerine 5 çocuk çalıştırma hayali kuranlırsınız. Yoksulun çocuğunu "mesleki eğitim" diye çocuk öğütme çarkına atanlırsınız. Yoksullar, evlatlarının canını alan bu düzene razı gelsin diye dini, imanı kullananlırsınız; yetmezse hapse attıranlırsınız. Siz, sadece MESS'yle değil Meclisiyle de işçinin boğazına çöken metal patronlarırsınız. "Ekonomi darda" deyip işçileri sabra çağırırken katlanan cirolarıyla yeni yatırımlara yelken açanlırsınız. Siz, enerji şirketlerinin, inşaat şirketlerinin ortaklarırsınız. Siz, maden patronlarırsınız, yabancı tekellerle el ele dağı, taşı, ormanı, merayı talan edip iş lafa gelince de "Ölürüm Türkiye." diye çığırnanlırsınız. Vekilinizin madeninde çalışan işçi, taşan siyanür havuzundan zehirlenen köylü hakkını aramak için yollara düştüğünde karşısına polis, jandarma dikenlersiniz, üstüne mafya salanlırsınız siz. Siz, bu ülkenin bütün yer altı, yer üstü kaynaklarını satmak için bakanlık eliyle yatırım

kataloğu çıkarıyorsunuz. "150 milyon metrekaşe hazine arazisini satacağız." lafını bu bütçeye utanmadan yazıyorsunuz siz. Siz, turizm patronusunuz, turizm işçilerini üç kuruşa köle yapan koşullar yetmez gibi işçilerin haftalık izin hakkını gasbeden yasayı yandıran mal kaçırır gibi bu Meclisten geçirenlersiniz. Özel okul sahibisiniz, asgari ücrete köle ettiğiniz öğretmenler taban maaş isterken komisyon odalarında patron dernekleriyle "Ne yapalım abi?" diye konuşmalar yapıyorsunuz. Özel hastane sahibisiniz; sağlık emekçilerini ölümüne çalıştırıp halka hastalıktan başka hiçbir şey sunmayan özelleştirilmiş sağlık piyasasının ciro katlayanları siz. Sizin savaş yatırımlarınız semirsin diye işliyor ekonomi programının çarkları tıkır tıkır. Sizin cebiniz dolsun diye ilan ediliyor yüzyılın en büyük projeleri. "Büyük Türkiye" "güçlü Türkiye" diye övünüp Hazinesin anahtarını savaş sanayi kalıplarına döküp anahtarını cebinize atıyorsunuz siz.

Sizin bankalarınız, borsalarınız, gazeteleriniz, televizyonlarınız var; sizin yasanız, yargınız, valiniz, bakanınız, sarayınız, reisiniz var. Kazancınız artsın, kimse size dokunmasın, kimse size gık çıkarmasın diye gece gündüz çalıştırdığınız Meclisiniz var. Sizin yapacağınız bütçe bir tek kalemiyle bile sınıf çıkarlarının dışına çıkamaz, gözü doymaz sermayenin talanına dokunamaz çünkü siz, patron sınıfının bizzat kendisi, o sınıfın bu koltuğa oturttuğu emir erlerisiniz.

Siz buna "bütçe" diyorsunuz, biz açıkça "sınıf savaşı belgesi" diyoruz. Tarih sizi "kanun yapanlar" diye değil "halkın sofrasından çalanlar" diye yazacak ve tarih defterini yazan kalem halkın eline geçtiğinde hesap işte o zaman sorulacak. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yazıklar olsun; yalanlarınızda boğulacaksınız, yalanlarınızda!

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Ya, konuşma!

BAŞKAN - Soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Bozdağ, buyurun...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Ulaştırma...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yazıklar olsun!

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Kimden bahsettiğimi isim isim biliyorsun sen!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Emir eri orada, orada...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Süre...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın Başkan...

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Ne oldu? Zoruna mı gitti?

OKAN KONURALP (Ankara) - Ne oldu? Rahatsız mı oldun?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Her eleştiriden sonra söz mü vereceğiz yani böyle...

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Hayırdır? Ne oldu? Rahatsız mı oldun?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - "AKP" demedi.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yazıklar olsun!

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Olursun böyle rahatsız işte! Yüzünüze böyle çarparlar gerçekleri, rahatsız olursunuz!

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, bir saniye...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın hatip beş dakika boyunca şahsı adına konuşma yaptı, içindeki cümlelerin bir tanesine bile itirazımızın olmaması mümkün değil.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Olabilir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ne dedi ki?

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Ama bu konuyla ilgili de kendisine cevap verme ihtiyacı bile hissetmiyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - İyi o zaman, sus, otur.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Konuştuğu kelimelerin, cümlelerin hepsini aynen kendisine iade ediyoruz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yalan, iftira, hepsi yalan!

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Teşekkür ediyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ne oldu?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Ne oldu?

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Böyle rahatsız olursunuz işte!

BAŞKAN - Sayın Bozdağ...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkanım...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Başkanım...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Ama bir saniye lütfen, bir saniye ya!

Bakın, sayın milletvekili burada hiçbir şekilde isim zikretmeden bir genel değerlendirme...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Bravo Başkan!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Olur mu Başkanım?

GÖKHAN DİKTAŞ (Tekirdağ) - Başkanım, iktidara söylüyor.

BAŞKAN - Hiçbir şekilde...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Olur mu? Bir grubun tamamına hakaret etti, olur mu?

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Niye? "Patronsunuz." deyince hakaret mi oluyor? Değil misiniz?

BAŞKAN - Ben dikkatle dinliyorum, isim zikretmeden genel bir değerlendirme yaptı.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Olur mu? Varsa isim verecek, grubun tamamını itham etmeyecek.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Özel hastaneleriniz yok mu? Özel okullarınız yok mu? Fabrikalarınız yok mu? Asgari ücretle çalışmıyormuş gibi... Nedir zorunuza giden? Yanlış olan ne? Asgari ücretle çalışmıyor mu fabrikalarınızda? Kaç paraya çalışıyorlar?

BAŞKAN - Sayın milletvekili de gereğini söyledi.

Şimdi, evet, Sayın Bozdağ, buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Ulaştırma Bakanı, Ağrı...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Varsa bir isim söyleyin. Yazıklar olsun! Emir eri orada! Kimden emir alıyorsunuz orada? Nereden emir alıyorsunuz? Yazık! Yazıklar olsun! Emir eri sizlersiniz!

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Çocuk işçiler yok mu?

BAŞKAN - Evet, Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın...

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - MESEM'leri siz kurmadınız mı! Ya, bir tanesi değil ki patron...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Başkanım, söz istiyorum sataşmadan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sizden iyi emir eri mi olur be? Yazıklar olsun size!

BAŞKAN - Evet, Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Süre geçiyor, duyulmuyor ama Sayın Başkanım.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Başkan, sataşmadan söz istiyorum, sataşma var.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Ya, biriniz "Kapitalist değiliz." deyin, "Televizyonlarımız yok." deyin, "Holdinglerimiz yok."

deyin ya!

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Başkan, söz istiyorum, sataşma var.

BAŞKAN - Baştan alalım.

Buyurun Sayın Bozdağ...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Efendim, kime sataşma var?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sataşma var.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Esas sataşılana biziz, kime sataşma var!

BAŞKAN - Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Ulaştırma Bakanı, Ağrı Taşılay halkının her gün ulaşım ve yaşam hakkı ihlal ediliyor, halk günlük yaşamını sürdüremiyor. Taşılay ilçesinden geçen D100 Karayolu'nda yapılan çalışmalar ve plansız uygulamalar sonucu ilçe fiilen ikiye bölünmüş durumda. Mevcut birçok bağlantı yolu kapatılmış. Halk karşı tarafa geçebilmek için, okul, mezarlık, tarım alanları ve köylere ulaşım için 10 kilometreyi bulan güzergâhları kullanmak zorunda kalıyor. Karşıya geçmek için yaya geçidi; alt, üst geçit; kavşak, trafik ışıkları yok. Mevcut bağlantı yollarının kapatılmasının nedeni nedir? İlçeyi fiilen ikiye bölen bu yol üzerinde yaya geçidi; alt, üst geçit; kavşak, trafik ışıkları ve yaya yolu gibi güvenli geçiş olanakları ne zaman sağlanacaktır?

BAŞKAN - Sayın Kaya...

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - EUROSTAT ve OECD 2024 verilerine göre Türkiye'nin diplomalı işsizler sıralamasında maalesef en yüksek orana sahip ülke olduğu açıklandı. Plansız ve sonuçları tam olarak hesap edilmeden inşa edilen, yapıldıkları illere ekonomik bir destek olarak tasarlanan ve yatırımcılar için birer yatırım aracı olarak görülmeye başlanan üniversiteler ve işsiz gençlerin geleceği için yol haritanız nedir? Türkiye'de 8 milyona yaklaşan -Almanya'da yaklaşık 3 milyon- üniversite öğrencisi varken ülkemizdeki ara eleman, teknik personel sorununu çözmek için neler yapmayı planlıyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Kamaç...

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Ulaştırma Bakanı, Ulaştırma Bakanlığı tarafından liman bağlantılı Mersin'den projelendirilen hızlı tren şu ana kadar Şanlıurfa'ya kadar projelendirilmiş, "Diyarbakır hazırlık aşamasında." deniliyor. Diyarbakır'ı ne zaman projeye dâhil edeceksiniz? Proje ne zaman faaliyete geçireceksiniz?

İkinci sorum şu, bunu her bütçe döneminde size soruyoruz, dile getiriyoruz: Diyarbakır-Erbil arası uçak seferlerini başlatmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kordu...

AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Bakan, Dersim'de yıllardır altyapı ve ulaşımda ciddi sorunlar yaşanıyor ve artık "Bütçe yok." açıklamasını kabul etmiyoruz. Deprem riski altındaki Mutu Köprüsü neden bekletilmektedir? Proje takvim ve bütçesi nedir? Kronik sorun hâline gelen Nazımiye yolu neden yıllardır yapılmadı? Yükleniciye ceza kesildi mi? Proje revize edildi mi?

Pertek Köprüsü Projesi ne zaman tamamlanacak? Bu dönem bütçe ayrılacak mı?

Dersim merkezdeki üst geçitlere engelli ve yaşlıların kullanıma uygun asansörler neden yapılmamaktadır? Vadi yollarına sık sık yaşanan kaya düşmesi, yol bariyerlerinin eksikliği ve Pülümür Vadisi çığ tünellerinde bakım eksikleri nedeniyle artan ölümcül kazalara karşı planlamanız var mı? İlçelerde ve köylerde ulaşımı kesen yol, köprü ve menfez eksikliklerinin giderilmesi için bir planlamanız var mı?

Sihenk -Atatürk- Mahallesi'nde okul ve yaşam alanları olan noktaya GSM baz istasyonu hangi mevzuata dayanarak kurulmuştur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Dün bütçe görüşmelerinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'a da ifade etmiştim: Şık Makas Cross Jeans çalışanları Kasım 2024'ten beri mağdurlar. Fabrika kapandı, ÖZ İPLİK-İŞ'le beraber

arabulucuyla anlaşma yapıldı fakat işverenler Faruk, Ömer ve Haluk Kolunsağ maalesef anlaşmaya uymadı, işçiler mağdur. 1.500 işçimiz orada emeklerinin hakkını alamıyorlar, bir an evvel haklarının alınması konusunda gereğinin yapılmasını talep ediyorum.

Sayın Bakan, Süleymanpaşa'dan Gümüşyaka-Kıralı'ya kadar kavşaklarda vatandaşlarımız mağdur. O kavşaklara dalçık yapmayı düşünüyor musunuz? Yine, Süleymanpaşa-Hayrabolu yolu paramparça oldu, Yağcı Mahallesi'nden Süleymanpaşa'ya kadar olan 5 kilometrelik projeyi ne zaman bitireceksiniz? Yine, Süleymanpaşa'dan Karıştıran'a kadar Muratlı yolu delik deşik, kavşaklar sorunlu. Bunu bitirmeyi düşünüyor musunuz?

Çorlu Atatürk Havalimanı'na uçuş yapmayı düşünüyor musunuz?

Yine, Çorlu'daki hızlı tren hattıyla ilgili ara geçiş yapacak mısınız diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Doğu Anadolu'nun merkezi konumunda bulunan; sanayisi, tarımı, ticareti ve deprem sonrası yeniden ayağa kalkma mücadelesiyle öne çıkan Malatya hâlâ yüksek hızlı tren projelerinin dışında bırakılmıştır. Ankara-Sivas hattı tamamlanmış, komşu illerimiz hızlı trenle buluşturulmuşken Malatya ve Elâzığ'ın bu ağın dışında kalması hem ekonomik gelişmeyi hem de ulaşımda fırsat eşitliğini olumsuz etkilemektedir.

Bu kapsamda soruyorum: Malatya'yı ve Elâzığ'ı da kapsayan yüksek hızlı tren veya hızlı tren projesi Bakanlığımızın yatırım programında yer almakta mıdır? Malatya-Elâzığ-Sivas veya Malatya-Kayseri hattı üzerinden hızlı tren bağlantısı için fizibilite ya da proje çalışması yapılmış mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Komisyon...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

Teşekkürler.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ABDULKADİR URALOĞLU - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; tarımla ilgili genel bir değinme vardı, şöyle kısaca genel bir bilgi vereyim: 2026 yılında 888,2 milyar liralık tarıma bir bütçe ayırdık. Bunun 167,6 milyar lirası destek programları için, 190 milyar lirası yatırım sektörü için, yine yaklaşık 262 milyar lirası vergi harcamaları için, toplam KİT ve ihracat destekleri için de 268 milyar lira olmak üzere bir kaynak ayırmış durumdayız.

Akaryakıt fiyatlarıyla ilgili, esasında birazdan Enerji Bakanımız gelecek ama arkadaşlarımız not verdi, kısaca bilgilendirmiş olayım; Hükûmetimizin akaryakıt fiyatlarına bir müdahalesi söz konusu değil. Dünya ve serbest piyasa şartlarına göre bunlar belirleniyor. Akaryakıttan alınan ÖTV maktu tutardadır, her yıl ocak ve temmuz aylarında altı aylık Yİ-ÜFE oranıyla güncellenmektedir, bunun dışında bir vergi yok. Aksine, bu yıl ocak ayında Yİ-ÜFE oranının daha altında bir fiyatlama yapılmıştır. Ayrıca, benzin üzerine -baktığımız zaman- KDV ve ÖTV toplam vergi yükü 2002'de yüzde 70,2 seviyesinde iken şu an itibarıyla bu yaklaşık yüzde 42,2 seviyesindedir.

Diğer sorulara bakacak olursak; Sivas-Erzincan-Kars hızlı demir yolu hattıyla ilgili Sivas-Erzurum arasının projelerini tamamladık, Erzurum-Kars arasının proje çalışmalarına devam ediyoruz. Tabii, ilk etapta bunu mevcut hattı iyileştirerek yani oradaki mevcut hattı 100 kilometre/saat hıza eriştirerek rahatlatmış olacağız. Projeyi bitirdiğimizde fizibilitesine göre yani yük ve yolcu akışına göre, inşallah, yatırım programına teklif ederek bunu da hayata geçirmiş olacağız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta'yı da alacak mısınız Eskişehir yatırım programına Sayın Bakanım?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ABDULKADİR URALOĞLU - Tabii, son yirmi üç yılda, özellikle benim Bakanlığımın da olduğu ulaştırma ve altyapı yatırımları noktasında olsun, bütün yatırımlar noktasında olsun, gerçekten ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine eriştiğimizi gönül rahatlığıyla ben söylemek isterim.

Taşılay ilçesindeki geçiş noktasında genel anlamda şöyle bir bilgi vereyim sayın milletvekilimizin söylediğine: Bunun belli kuralları var, şehir içerisinde 2 kilometre, 3 kilometre arasında bir kavşak olmaması gerekir, bunu orada kullanan Taşılaylı kardeşlerimizin tamamen trafik güvenliğine yönelik bir çalışmadır ama özeline ben müsaadenizle bakayım; vekilimizin doğrudan bildiği bir konu varsa onu da bize iletirse biz memnuniyetle ilgilenmiş oluruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Isparta'nın demir yolu ne zaman yapılacak Sayın Bakan?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ABDULKADİR URALOĞLU - Yine, Diyarbakır'ın liman bağlantıları noktasında biz Mersin, Adana, Osmaniye, Gaziantep hattında hızlı bir şekilde devam ediyoruz ve peyderpey 2027 yılına kadar inşallah orayı işletmeye almış olacağız. Bizim, Basra Körfezi'nden başlayan Kalkınma Yolu'nun bir parçası olan Ovaköy'den girip Gaziantep'e, oradan da Kapıkule'ye kadar giden hem demir yolu hem de otoyol projemiz söz konusudur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa'ya da gelecek mi efendim?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ABDULKADİR URALOĞLU - Kalkınma Yolu'nun programa girmesiyle ya da başlamasıyla buralarda da başlayacağız. Esasında bizim demir yolunu yatırım programına da aldığımızı özellikle söylemek isterim ve Diyarbakır'a da bir bağlantı yapacağız buradan, bunu da belirtirim.

Diyarbakır-Erbil arasındaki uçuş talebini biz hava yolu operatörlerimizle görüşelim, bu anlamdaki talebi incelesinler, onlar bizden izin istedikleri takdirde biz de o izinleri veriyoruz ama tamamen serbest piyasa şartlarıyla bunun oluştuğunu özellikle söylemek isterim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Hızlı tren Urfa'ya ne zaman geliyor Sayın Bakanım?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ABDULKADİR URALOĞLU - Yine, bir başka vekilimiz Tunceli'yle ilgili sordu. Bakın, ben geçen ay Tunceli'deydim ve 3 tane kara yolu açılışını orada yaptık. Singeç Köprüsü'nün -ki kendi başına kıymetli bir köprüdür- onun açılışını yaptık. Yine, Tunceli ve Elâzığ'ı ilgilendiren Pertek Köprüsü'nün projesini önümüzdeki sene bitireceğiz, ondan sonra da yatırım programına almak için girişimlerimizi başlatmış olacağız.

Tekirdağ Milletvekilimizin sorduğu soruların bir benzeri bir önceki oturumda soruldu ya da bir önceki maddede soruldu, onlara tekrar cevap vermeyeceğim. Kendisi burada değildi anladığım kadarıyla.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Buradayım Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ABDULKADİR URALOĞLU - Yine, Malatya'da hızlı tren noktasında bir proje çalışmamız var. İnşallah bunu da ilerleyen zaman diliminde hayata geçireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Peki, Şanlıurfa'yla ilgili ne var Sayın Bakan?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, Erzincan-Trabzon demir yolunu yapacak mısınız?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 4'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine bağlı (K) işaretli cetvelin "IV. DİĞER ÖDEMELER" bölümünün 17, 18, 19 ve 20'nci sıralarının cetvel metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Manisa
Fatma Aksal
Edirne

Halil Eldemir
Bilecik
Murat Cahid Cıngı
Kayseri

Oğuz Üçüncü
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Takdire bırakıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Anayasa'nın bütçe görüşmelerini düzenleyen 161'inci maddesinin "...değişiklik önermeleri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır." hükmü gereğince önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine bağlı (K) işaretli cetvelin "IV. DİĞER ÖDEMELER" bölümünün 17, 18, 19 ve 20'nci sıraları cetvel metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Sayın Emir, sisteme girmişsiniz, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önemli bir konuyu görüşüyoruz. Bu önerge de aslında AKP'nin, siyasi iktidarın bu bütçeyi hazırlarken ne denli savruk ve özensiz olduğunu apaçık ortaya koyuyor. Öncelikle kamuda uzmanlarda ve müfettişlerde gerçekten çok büyük ihtiyaçlar var, çok mağdurlar, zam bekliyorlar ve bu zam beklentileri sonuna kadar haklıdır, analarının ak sütü kadar helaldir, bunun olması gerekir. Yalnız bu verilirken, bu verilmiş gibi yapılırken aslında üst düzey görevlilere, üst düzey memurlara büyük zamlar yapıldı. "30 bin kişiye zam yapıyoruz." görüntüsü altında üst düzey memurlara, genel müdürlere, YÖK Başkanına, diğerlerine 40 bin lira civarında bir zam yapılırken hak edenlere ancak 20 bin liralık bir zam yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım, lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum.

Ama bu yapılırken çok büyük bir eşitsizlik yapıldı ve kamuda zam bekleyen, haklı olarak zam bekleyen, aynı şekilde 2012'den sonra işe girmiş diğer uzman sınıflar, diğer gruplar zamdan yararlanamadılar. Büyük bir adaletsizlik doğurdu ve kamuoyunda tepkiyle karşılaştı. Şimdi bunu geri çekiyorlar. Burada yapılması gereken, bu zammın geri çekilmesi değil hak edenlere hak ettiği zammın yapılmasıdır. Gelin, bakın, bu zammı çekeceğinize genişletin, bütün uzman sınıflarına yayın ve hatta o da yetmez, tüm memurlara ve emeklilere seyyanen verdiğimiz o 18 bin lirayı gelin 40 bin lira yapalım, tüm kamudaki maaşları yükseltelim, hiç olmazsa açlık sınırının üstüne çıkartalım. Bir şeyi doğru yapın, eksik yapmayın, orayı burayı kanatmayın ve böylesine umutları tüketmeyin, insanların umuduyla oynamayın, kamuda iç barışı bozmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkanım, söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Bakan kitaptan okuyor, verdiğim sorulara cevap istiyorum.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Başkanım, düşün değil, bayram değil; herkes söz mü isteyecek? Böyle şey olur mu ya?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ben ona ne sordum, o bana ne cevap veriyor?

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Cevap verdi zaten, cevap verdi.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Ben de söz istiyorum o zaman ya!

BAŞKAN - Sayın Aygun, 3'üncü maddede bu konuyla ilgili Sayın Bakan gerekli açıklamayı yaptı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yapmadı, yapmadı.

BAŞKAN - Tekrar olacak diye yapmadı.

Evet, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.29

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi 5'inci maddeyi okutuyorum:

Gerektiğinde kullanılabilir ödenekler

MADDE 5- (1) Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde, ilgili mevzuatının gerektirdiği giderler için "Personel Giderleri" ve "Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri" ile ilgili mevcut veya yeni açılacak tertiplere, Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.01 tertibinde yer alan ödenekten aktarma yapmaya,

(2) Yedek Ödenek:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak (01), (02), (03), (05) ve (08) ekonomik kodlarını içeren tertipler ile çok acil ve zorunlu hâllerde (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplere aktarma yapmaya,

(3) Yatırımları Hızlandırma Ödeneği:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.03 tertibinde yer alan ödenekten, 2026 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyularak 2026 Yılı Yatırım Programının uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerinin artırılmasında kullanılmak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin projelerine ilişkin mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarma yapmaya,

(4) Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.05 tertibinde yer alan ödenekten, yatırım nitelikli giderler açısından yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmek kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin her türlü doğal afet giderlerini karşılamak amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarma yapmaya,

Cumhurbaşkanı yetkilidir.

BAŞKAN - 5'inci madde üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye aittir.

Sayın Bilici, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçe görüşmelerinin 5'inci maddesi üzerinde YENİ YOL Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, ekranları başında bütçe görüşmelerini takip eden aziz vatandaşlarımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, dünya, bölgemiz ve ülkemiz çok ciddi sınavların eşiğinde bulunmakta. Kurumların, değerlerin sarsıldığı, evrensel normların ayaklar altına alındığı, doğudan batıya otoriter rejimlerin zemin kazandığı ve aşırı sağ ideolojilerin yükselişe geçtiği, tehditler ve kaos siyasetinin Venezuela'dan Asya-Pasifik'e uzandığı, Trump Amerikasının Orta Doğu ülkelerini Abraham Anlaşmaları çizgisinde tutup kendi planlarına uymaya icbar ettiği, emperyalizmin bölgedeki jandarması İsrail'in sadece Filistinlilere uyguladığı soykırımla değil bölgedeki diğer ülkelere yönelik bölme, parçalama ve savaşırma siyasetiyle de boy gösterdiği günlerden geçiyoruz. Geçtiğimiz bu zorlu günlerde bizleri bekleyen tehditleri ve fırsatları içinde barındıran şu soruyu sormadan edemeyiz: Bizler Türkiye Cumhuriyeti olarak devleti ve milletiyle bu süreçlere ne kadar hazırlıklıyız? Sözü uzatmamak ve kitabın ortasından konuşmakta fayda var. Bu tehditler her zaman vardı, peki, biz bugünlere hazırlık için neler yaptık? İçte ve dışta süreçleri doğru yönettik mi? İç barışı tahkim edebildik mi? Adalete dayanan bir yönetim anlayışını esas hâle getirebildik mi? Bu sorulara olumlu cevaplar vermemiz için elimizdeki argümanların zayıf olduğunu belirtmek isterim. Maalesef, yıllardır bu Meclis çatısı altında bizler ve seleflerimiz bütçe açıklarını, fahiş faiz ödemelerini ve geçim sorunları yaşayan milyonları konuşmaya devam ediyoruz. Bozulan bütün dengelerin, enflasyon ve hayat pahalılığının, siyaset ve toplumdaki ahlaki çözümlerin yaklaşık sekiz yıl önce geçtiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili olduğunu artık herkes biliyor. Ekonominin hukuk ve demokrasi çıtasıyla bire bir bağlantılı olduğunu da 86 milyon olarak yeter derecede tecrübe ettik. Şimdilerde Sayın Hazine ve Maliye Bakanı reformlar yapmaktan söz ediyor, yıllardır bizlerin savunduğu ve yapılmasını arzu ettiğimiz icraatlardan dem vuruyor; elhak doğru, yapmalı lakin cümlelerin ardından "Düşünüyoruz." diye ekledi mi yapmaktan değil düşünmekten söz ettiğini anlıyoruz. Vatandaşın kaybedecek bir dakikası bile kalmamış ama anlaşılan o ki Sayın Bakan bilinen reçeteleri bile ancak zamana yayarak, herhâlde sandığa endeksli bir zaman dilimini hesap ederek zikretmek zorunda kalıyor.

Değerli arkadaşlar, ekonomiyi ve bütçe yapımını da dumura uğratan pek çok hukuksuzluğa, kurumsallaşmış sorunlara, gelir adaletsizliğine rağmen bu defa umutlanmak istiyoruz. Darbe püskürtmek amacıyla oluşan olağanüstü hâl rejimi kalıcı hâle getirildiği hâlde umutlanmak istiyoruz. Nesillerimizi tehdit eden bir uyuşturucu ve kara para iklimine, rant ve yolsuzluğa eşlik eden, akraba kayırmacılığını baş tacı kılan bir bataklığa ve yozlaşma iklimine şahitlik etmemize rağmen umutlanmak istiyoruz. Bu yıl faiz ödemelerinde rekorlar kırarak olmamıza rağmen umutlanmak istiyoruz. Sanayiciyi, üreticiyi, öğrenciyi, doktoru, mühendisi yurt dışına kaptırıp; emeklinin, memurun, işçinin belini büküp milyonları açlık sınırının altında mahkûm etmemize rağmen umutlanmak istiyoruz. 2 milyondan fazla vatandaşımızı terörle irtibatlandırıp soruşturmalardan geçirdiğimiz, uzun tutukluluğu istisna olmaktan çıkarıp bir cezalandırma aracına dönüştürdüğümüz, yargıyı siyasetin emrine amade kılip bağımsız ve tarafsız kalmaya gayret eden dürüst hukukçuları cezalandırdığımız, yüksek yargı kurumlarını yerel mahkemeler karşısında itibarsız kıldığımız, sokak ve uyuşturucu çetelerinden sağlık çetelerine kadar ülkeyi çeteler zincirine çevirdiğimiz, bir yanda Aile Yılı ilan ederken diğer yanda bahis ve kumar ortamının belli bir azınlık adına önünü açtığımız, mega projelerle bir avuç zümreyi zengin ve dokunulmaz kıldığımız, ülkede en tepedeki yüzde 10'luk kesime servet aktarımı yapıp varlığımızın yüzde 76'sını onların eline tevdi ettiğimiz; velhasıl, Kitab-ı Mübin'in deyişiyle, emanete ihanete engel olmayan bir düzene bu milleti mahkûm ettiğimiz hâlde bu defa umutlanmak istiyoruz. Peki, bunlar

olmayabilir, yaşanmayabilir miydi? Elbette ki yaşanmayabilirdi, reçetesi basitti ve ne hazindir ki bu reçeteye şimdilerde dünden daha fazla ihtiyacımız var.

Değerli milletvekilleri, hem içerideki hem de bölgedeki gelişmeler bizleri bir siyasi ahlak reformuna, devrimine daha fazla muhtaç kılmaktadır. Halkıyla beraber bölgede sözü geçen, sahada ve masada etkili, güçlü bir devlet olabilmek için buna ihtiyacımız var. Hırslar, arzular, güç istenci ve zora dayalı kurulan rıza sistemi olmasa reçeteyi uygulayarak bütün hâllerden, hukuk ve demokrasiden uzaklaşma talihsizliğinden, toplumun içine itildiği yozlaşma ikliminden kurtulmak mümkün. Bunları hepimiz bu kürsüden belki yüzlerce defa dile getirdik. Siyasi ahlak ilkelerini anayasallaştırmak bu ülkenin yegâne çıkış yoludur. Rantı, yolsuzluğu bitirecek mekanizmaları kurmak, siyasetin kifayetsiz muhterisler için bir çöl, toplum için yemyeşil bir vaha hâline gelmesini sağlamak mümkündür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çözüm sürecinin sorumluluğu iktidarı ve muhalefetiyle tüm tarafların omuzlarında olmak kaydıyla ülke içinde bölgeye yayılan bir vizyonla sahiplenilmelidir. Dilimiz sadece Kürtlere, sadece Türklere, sadece Dürzi ve Alevilere, sadece birtakım etnik ve mezhebî kesimlere değil tüm Orta Doğu halklarına seslenici bir paradigmal ve vizyoner bir dil olmalıdır. Siyasetin tüm tarafları herkesten fazla bu tarihî sorumluluğu üstlenmeli ve süreçlerin hızlanması için acele etmelidir. Bir an evvel infaz yasaları ve siyasi af konuları düzenlenmeli, Suriye'nin istikrarını gözetecek entegrasyon süreçleri de aynı düzlemde ivmelenerek yapılandırılmalıdır. Bu sürece seçim zamanlarına uzanacak siyasi pazarlıkların aracı olma vasfı biçilmemelidir. Bu hesaplar içinde olanlar bu ülkeye ve dahi bölgeye en büyük kötülüğü yapmış olurlar. Öte yandan bizler Orta Doğu'da da ülke içinde de taraf değil, emperyalizm ve yerli iş birlikçiler karşısında iktidarı ve muhalefetiyle adaletin, hukukun, bölgesel, kültürel, ticari ve askerî entegrasyonun neferi olduğumuzu milliyetler ve dinî, mezhebî kaygılar ötesinde bir kimlikle dillendirmeliyiz. Küresel emperyalizmin bizi içine itmeye çalıştığı kader, sadece Alevi'nin, Sünni'nin, Ezidi'nin, Kürt'ün, Türk'ün, Arap'ın, Acem'in kaderi olmayacaktır. Yüzyıl önce bize biçtikleri kaderin bugün bizleri nelere sürüklediğini görmekle hepimiz yükümlüyük. Gün, küçük siyasi hesapların, ezber konforlarının terk edilme günüdür çünkü kazansak da kaybetsek de hep birlikte olacak. Bizi yok etmeye azmetmiş olanlar hiçbirimizi ayırt etmeyeceklerdir. İrili ufaklı hesapların üstünde bir Orta Doğu jeopolitiğini tüm bölgeye, devletlere ve halklarına benimsetmek, faydalarını anlatmak, inşaî bir süreci tetiklemek zorundayız. Bu bizlerin hem Hakk'a hem de insanlığa vefa borcudur, bunu unutmamamız gerekiyor. Bu bizim beka sorunumuz, bu bizim gelecek nesillere bırakacağımız en güzel miras olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'da.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmeleri genellikle rakamlarla başlar ve rakamlarla konuşulur ama hayat rakamlarla başlamaz. Hayat sabah evden çıkan insanla, çocuğunu çocuğunu okula gönderenle, işine çalışmaya gidenle, pazara çıkanla, dükkânını açan esnafla, tarlasını sürmek için traktörüne binen çiftçiyle başlar. O yüzden, ben bugün sözlerime başlarken bir tabloyla değil bir hissiyatla başlamak istiyorum çünkü bu ülkede insanlar artık "Ne kadar kazanıyorum?" sorusundan çok "Bu kazançla nasıl yaşayacağım?" sorusunu sormaktalar.

BAŞKAN - Sayın Akalın, bir saniye lütfen.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Başkanı Woo Won-Shik ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş'un resmî konuğu olarak ülkemizi ziyaret etmekte olan Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Başkanı Sayın Woo Won-Shik ve beraberindeki heyet Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş'la birlikte şu anda Genel Kurulumuzu teşrif etmiş bulunuyorlar; kendilerine Genel Kurulumuz adına hoş geldiniz diyorum. (AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından ayakta alkışlar; CHP, DEM PARTİ, MHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, süreyi baştan başlatalım.

BAŞKAN - İlave süre vereceğim, merak etmeyin.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - Sayın Akalın, buyurun devam edin.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Aslında bütçe dediğimiz şey, tam da bu soruya verilen cevaptır. Bütçeler vatandaşın alım gücü düşmesin, yaşam standardı korunabilsin diye yapılır. Bizde ise vatandaşın alım gücü düşüyor, yaşam pahalılaşıyor ve bütçe bu gerçeğin arkasından geliyor. Bu bir algı meselesi değil, bu ölçülebilir bir durumdur. Gelin, bir de yoruma değil, veriye bakalım: Eurostat verilerine göre Türkiye'nin kişi başına alım gücü endeksi 71, Avrupa Birliği ortalaması 100'dür. Almanya'da bu değer 119, Fransa'da 112, Polonya'da 84 yani Türkiye'de vatandaş aynı mal ve hizmet sepetine Avrupa ortalamasından yaklaşık yüzde 30 daha düşük alım gücüyle erişebilmektedir. Bu fark teorik değildir; doğrudan pazarda, markette hissedilebilir bir değerdir. Asgari ücret cephesinde tablo daha da nettir. Yine, Eurostat'ın 2025 verilerine göre Türkiye'de asgari ücret nominal olarak yaklaşık 450-500 avro düzeyindedir. Satın alma gücü standardına çevirdiğimizde bu ücret yaklaşık 1.000 PPS'ye yani satın alma gücü standardına denk gelmektedir. Aynı göstergede Polonya 1.450, Fransa 1.600, Almanya ise 1.700 seviyesindedir. Yani mesele sadece kur değil mesele emeğin karşılığının korunup korunmadığıdır. Bakın, yine OECD'nin en güncel hane halkı harcama verileri de bunu doğrulamaktadır. Türkiye'de haneler gelirlerinin yüzde 30-35'ini gıdaya ayırmak zorunda kalırken Almanya'da bu oran yüzde 14, Fransa'da yüzde 16'dır. Bu, uluslararası literatürde açıkça "çalışan yoksulluğu" olarak tanımlanmaktadır. Nitekim, Türkiye'de çalışanların yaklaşık yüzde 47'si asgari ücret veya altında gelir elde etmekte, Avrupa ülkelerinin büyük bölümünde bu oran yüzde 15'in altındadır; mesela Almanya'da yüzde 12, Fransa'da yüzde 14, Polonya'da yüzde 19 seviyesindedir. Bizde asgari ücret istisna değil ortalama hâline gelmiştir. Peki, bütçe bu tabloya nasıl cevap veriyor? Bakın, yine OECD Revenue Statistics 2025 Raporu'na göre Türkiye'de dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı yüzde 63-65 bandındadır, Avrupa Birliği ortalaması ise yüzde 38 civarındadır. Yani bu bütçe gelire göre değil harcamaya göre yük bindirmektedir, en çok harcamak zorunda olanlar en çok vergiyi ödemektedir. OECD'ye göre Türkiye'de sosyal harcamaların millî gelire oranı yüzde 12 civarındayken OECD ortalaması yüzde 21'dir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi de ülkemizdeki tarım sektörünün durumuyla ilgili bir değerlendirme yapmak istiyorum. İki gün önce Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi toplantısı için İngiltere'deydim, orada şöyle bir olaya tanıklık ettim: İngiliz Hükûmeti tarım arazileriyle ilgili vergilendirmeyi gündeme getirdi. Bunun üzerine İngiliz çiftçiler traktörleriyle Londra'nın merkezine, İngiliz Parlamentosunun önüne kadar geldiler; aynı zamanda, Fransa'da da benzer bir durum için benzer bir tepkiyi Fransız çiftçisi de verdi çünkü Avrupa'da çiftçi muhatap alındığını biliyor ve ona göre gereğini yapıyor. Peki, Türkiye'de ne oluyor? Türkiye'de çiftçi traktörle sokağa çıkamıyor ama traktörünü satmak zorunda kalıyor, bu bir benzetme değildir. Bakın, yine, BDDK ve Ziraat Bankası'nın verilerine göre, Türkiye'de çiftçilerin bankalara olan toplam kredi borcu 1 trilyon lirayı çoktan aşmıştır. Bugün maalesef çiftçimiz vergi politikasını değil borcunu nasıl çevireceğini düşünmektedir. Avrupa'da çiftçi vergi politikasını tartışırken ülkemizde çiftçimiz icra korkusuyla yaşamaktadır. İngiltere'de çiftçi "miras vergisi" diyor, Türkiye'de çiftçi "Çocuğuma miras bırakacak bir tarla kalacak mı, kalmayacak mı?" diye soruyor; işte aradaki fark budur.

Değerli milletvekilleri, Avrupa'da çiftçi vergiye itiraz edebiliyorken Türkiye'de çiftçi neden mazot fiyatını bile konuşamaz hâle gelmiştir? Bakın, yine 2025 yılı itibarıyla Türkiye'de tarımsal mazotun litre fiyatı 40 liranın üzerindedir, üstelik bu fiyatın önemli bir kısmı da vergidir. Buna karşılık Avrupa'da tarımda kullanılan tarım dizeli çok düşük bir vergili ya da fiilen vergisiz olarak çiftçiye sunulmaktadır. Avrupa çiftçiyi üretimde tutmaya çalışırken Türkiye'de Hükûmet çiftçimize maliyet yüklemektedir. Avrupa tarımını korumak için düzenlemeyi tartışırken siz Hükûmet olarak neden Türk çiftçisini ithalatla terbiye etmeye çalışıyorsunuz? Yine, TÜİK ve Toprak Mahsulleri Ofisi verileri 2026'ya girerken buğday, mısır ve yem ham maddelerinde ithalatın fiyat baskılama aracı hâline geldiğini açıkça göstermektedir. Bu politika üretimi değil ithalatı teşvik etmektir. Avrupa ülkelerinin çoğunluğu çiftçilerini millî gelirlerinin yüzde 1'inden daha çok miktarlarda desteklerken ülkemizde Tarım Kanunu'nun açık hükümlerine rağmen bütçeden tarım desteklerine ayrılan pay kanun hükmünün altında kalmaktadır. Tarım Bakanlığı bütçesinde 2026 yılı tarımsal destek bütçesi 167 milyar lira olarak planlanmıştır ancak bu tutar millî gelirin yaklaşık yüzde 0,22'sine karşılık gelmektedir yani yasa açıkça ihlal edilmektedir. Bu durum yıllara sâri olarak Sayıştay raporlarında da yer almaktadır. Bu sadece bir bütçe meselesi değildir, bu bir gelecek meselesidir. Bir ülkede çiftçi vergi konuşuyorsa orada müzakere vardır, çiftçi borç konuşuyorsa orada tarım politikası maalesef çökmüştür. Bugün Türkiye'de tarım politikası çökmüş vaziyettedir. Bunu Edirne'de, Trakya'da, Anadolu'nun dört bir yanında, tüm Türkiye'de görmekteyiz. Çiftçi tarlasını ekemez hâle gelmiştir. Üreticimiz borçla ayakta durmaya çalışmaktadır. Bakın, Avrupa, çiftçisini dinliyor; siz maalesef çiftçiden kaçırıyorsunuz. Avrupa tarımın geleceğini tartışırken Türkiye'de ise tarımın âdeta cenazesi kaldırılıyor. Çiftçiyi ithalatla, borçla, baskıyla susturamazsınız. Çiftçi ayakta kalmazsa bu ülke de ayakta kalamaz. Tarımı gözden çıkaran bir iktidar geleceği de gözden çıkarmış demektir.

Değerli milletvekilleri, bu tercihlerin tesadüf olmadığını da söylemek ve görmek gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akalın, sınırlama yapmadan, size konuşmanızın tamamını yapınca kadar süre vereceğim.

Buyurun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bravo Başkan!

MEHMET AKALIN (Devamlı) - Teşekkür ederim, çok uzatmayacağım Başkanım.

2018 yılında yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte Meclis, güçlü bir denetim aracı olmaktan uzaklaşmış ve sosyal dengeyi koruyan bir mekanizma olmaktan da çıkmıştır.

Son olarak da bir ülkede simit fiyatı için komisyon kuruluyorsa sorun simit değildir; sorun, bütçenin vatandaş savunmamasıdır, korumamasıdır ve bu, tek merkezli yönetim anlayışının doğrudan sonucudur diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmeleri dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Bugün farklı başlıklarda birkaç konu hakkında konuşmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimiz sabah kahvaltı yaparken ekranı açtığımızda ardı arkası kesilmeyen trafik kazaları, cinayetler, kavgalar, afetler, yangınlar, istismar haberleri ve bunların neredeyse gün boyu tekrarlandığı, akşam ana haberlerde de geniş yer bulduğu bir yayın akışıyla karşılaşırız. Dizi ve filmlerdeki şiddet sahneleri ise işin cabası. Bu tablo, sıradan bir haber aktarımı ya da senaryo gereği değil her evin içine taşınan bir korku ve kaygı tiyatrosudur. Üstelik bu korku iklimi, bilimsel olarak da açıklanabilen bir etki yaratıyor. Günde dört saatten fazla izleyen yoğun izleyiciler ekranda sunulan dünyayı kendi gerçeği gibi içselleştirmeye başlıyor. Özellikle şiddet yüklü haberler ortalama dünya sendromunu tetikleyerek dünyayı olduğundan çok daha tehlikeli, daha zalim ve daha öngörülemez algılatıyor. Dolayısıyla bu mesele, toplumsal güven duygusunu aşındıran, aile içi huzuru bozan, çocukların dünyayı algılayışını yaralayan ve kamusal psikolojiyi örseleyen bir güvenlik meselesine dönüşmüştür. Peki, ne yapacağız? Yayıncılıkta rating ve tiraj baskısını kamu yararı dengesiyle yeniden kurmak zorundayız, sansasyonun değil sorumluluğun ödüllendirildiği bir yayın iklimi oluşturmamızdır. Düzenleyici kurumların denetim kapasitesi güçlendirilmeli, özellikle şiddet ve felaket içeriklerinin sunum biçimi, tekrar sıklığı ve prime time yoğunluğu konusunda da daha etkin bir gözetim sağlanmalıdır. Bu mesele tek bir kurumun omzuna bırakılmayacak kadar kapsamlıdır. Cumhurbaşkanlığından Meclisimize, ilgili bakanlıklardan iletişim otoritelerine, RTÜK'ten sivil topluma kadar koordineli bir yaklaşım gerektirmektedir. Eğer bu konuda yeterince geç kalırsak korkuyla büyüyen nesillerin bedelini hep birlikte öderiz. Gelin, haberin bilgilendirme gücünü korurken toplumun ruhunu zehirleyen tekrar ve şiddet sarmalını birlikte frenleyelim.

Saygıdeğer milletvekilleri, üzerinde durmak istediğim bir başka konu ise eğitim alanındaki korku algısını yıkmaya yöneliktir. Geleceğimizi sağlam temeller üzerinde inşa etmenin bir şartı da güven içinde yetişen nitelikli insan kaynağıdır. Bu yüzden okul güvenliği bir gelecek meselesi olarak görülmelidir. Okul çevresi ve geliş gidiş güzergâhı güvenli alan ilan edilmeli; korku yaratan davranışlara, kişilere karşı ölçülü, caydırıcı ve hukuki temelli tedbirler uygulanmalıdır. Emniyette okul güvenliği, sosyal medya zorbalığı ve örgütlü risklere odaklı uzman birimler kurulmalı, okul girişlerinde personel görevlendirilmesi ve kadro, bütçe planı öncelenmelidir. Okulla bağlantılı dış şiddet de bu kapsamda değerlendirilmeli, ihtisas hâkim ve savcı birimleri, disiplin, kayıt, usul birliği, gizlilik protokolleri ve aileyi düzenleyen zorunlu programlar hayata geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, tarımsal ürün çeşitliği bakımından önemli bir potansiyele sahiptir ve dış ticarete de geniş bir ürün yelpazesiyle dikkate değer bir hacim oluşturmuştur. Bununla birlikte, yapısal bazı sorunların sürdüğünü görmekteyiz. Bu tablo, mevcut kazanımların kalıcı hâle gelmesi ve geleceğe taşınması için stratejik ve bütüncül politikaların hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu yaklaşımın sahadaki karşılığını somut biçimde görmek için seçim bölgem Kırıkkale'ye bakmak yeterlidir. 1 Ekim 2024-30 Eylül 2025 dönemini kapsayan 2025 Su Yılı'nda yağışların normalin ve bir önceki yılın altında kaldığı ve Kırıkkale'nin İç Anadolu'nun en düşük yağış alan illerinden biri olduğu ifade edilmektedir. Bu anlamda, Kırıkkale'de çiftçilerimiz kuraklığı derinden hissetmiştir. Kırıkkale ölçeğinde temel beklenti, elinde büyük bir potansiyel olan Kızılırmak'ın sulama kanalları vasıtasıyla bir an önce üretim alanlarıyla buluşturulmasıdır. Elimizdeki bu imkânı doğru proje tasarımı ve etkin uygulamayla değerlendirebildiğimiz ölçüde bölgenin üretimde daha yüksek verim ve istikrar yakalaması mümkündür.

Değerli milletvekilleri, çiftçimiz akaryakıt fiyatlarının yüksekliğinden muzdariptir. Çiftçimizin, üreticimizin beklentilerinden biri de üretim için kullanılacak akaryakıtın yüzde 50 indirimli olarak satışa sunulmasıdır. 2025 yılında yaşamış olduğumuz zirai dondan çiftçimiz olumsuz etkilenmiştir. Bu noktada devletimizin verdiği destekler bir nebze olsun rahatlatırsa da tam anlamıyla yaraların sarılmasında eksik kalmıştır. Çiftçimiz bu desteğin güncellenmesini ve bir an önce verilmesini talep etmektedir. Üreten, ekonomiye temelden katkı sağlayan çiftçimizin bir diğer sorun ise tarlayı kiralayana değil tarla sahibine destek verilip tarlayı kiralayana desteğin verilmemesidir. Hâl böyle olunca kiralayıp üretim yapmaya çalışan çiftçimiz kendi cebinden üretim yapmaya çalışmakta, tarla sahibi ise aldığı desteği başka alanlarda kullanmaktadır, bu durumda devletimizin üretim için verdiği destek de üretimle buluşmamaktadır. Çiftçimizin en temel sorunlarından biri de desteklerin üretim zamanından sonra verilmesidir, biz bu durumda çiftçimizi krediye mahkûm ediyoruz. Kredi limitleri de ne yazık ki bu sene güncellenmemiş olduğundan insanımız üretimden kaçmaya başlamıştır.

Yine, değerli milletvekilleri, emeklilerimizin de hayat şartlarını iyileştirecek yapıcı adımların atılmasını ve bu konuda da sorumluluk bilinciyle hareket etmemiz gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Bu can alıcı sorunlara alınacak tedbirler, üretimi ve ekonomiyi büyük ölçüde rahatlatacak, bu da elbette gıda enflasyonu ve reel enflasyonun üzerindeki baskıyı da azaltacaktır.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem Kırıkkale'nin bazı can alıcı sorunlarına da değinmek istiyorum. İl Sağlık Müdürlüğünden bugün aldığımız sonuçlara göre 12 Aralık 2025 tarihinde Kırıkkale ilinde farklı noktalardan alınan 6 adet şebeke suyu numunesi, ayrıntılı kimyasal analiz için Ankara Halk Sağlığı Laboratuvarına gönderilmiştir. 17 Aralık 2025 tarihli analiz sonuçlarında arsenik, mangan sülfat ve sodyum klorür değerleri mevzuat limitlerinden çok çok yüksek ölçülmüştür; fiziksel parametrelerden, bulanıklık ve renk yönünden uygunsuz olduğu tespit edilmiştir. Değerli milletvekilleri, Kırıkkale'miz daha evvel de dile getirdiğim üzere bu tabloyu asla hak etmemektedir. Daha önce defaten şebeke altyapısının yenilenmesi gerektiğini belirtmişim. 2026 bütçesinden, Kırıkkale su altyapısının yenilenmesi için merkezî bütçeden kaynak sağlanmasını, bu vesileyle arzu ettiğimiz değişikliğin yapılmasını Yüce Meclisten ve ilgili bakanlardan talep etmekteyiz.

Yine, Kırıkkaleli sporseverlerin beklediği Makine Kimya Endüstrisi Fikret Karabudak Stadyumu'nun 2026 yatırım programına alınıp 12.500 kişilik kapasitesiyle yenilenmesi şehrimiz için önemli bir gelişme olacaktır. Cumhurbaşkanlığı olarak atacağımız adımlar şehrimizin spor hayatını canlandıracaktır.

Şehirlerin kalkınması artık ülkelerin kalkınmasını etkilemektedir. Kırıkkale'de 3 tane organize sanayi bölgesi bulunmakta, bu bölgelerin kapasitesi de dolmuş durumdadır. Dolayısıyla daha önce oluşturulan Silah Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi gibi ROKETSAN'a ve şehrimize gelecek büyük yatırımcılara parça ve malzeme tedariki yapacak roket ihtisas organize sanayi bölgesi ve havacılık ihtisas organize sanayi bölgesinin hayata geçirilmesi gerekmektedir. İlçelerimizde faaliyet gösteren tekstil atölyeleri ve fabrikaları birçok markanın üretim üssü hâline gelmiştir. Yetişmiş insan gücümüzle tekstil organize sanayi bölgesi kurulması, bununla bağlantılı Balışeyh, Bahşılı gibi ilçelerimize tekstil lisesi açılması önemli bir adım olacaktır. Tarımsal ürün çeşitliliğimiz açısından da besi organize sanayi bölgesi ve gıda organize sanayi bölgesinin kurulması, ayrıca her ilçemizde tarım meslek liselerinin açılması da bir gerekliliktir.

Bir başka önemli husus, esnafımız artan vergiler ve zamlarla daralan talep nedeniyle ayakta kalmakta zorlanmaktadır. Bu nedenle vergi affı indirimi ve öteleme gibi esnafımızı rahatlatacak adımların atılması gerektiğini düşünüyoruz.

Diğer yandan, asgari ücrette hayat pahalılığını karşılayacak tatmin edici bir artış beklentimiz de nettir.

Emeklilerimizin mevcut durumu da iç açıcı değildir ne yazık ki, emekliye hatırı sayılır bir iyileştirme artık yapılabilmelidir diyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle 2026 yılı bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyor, Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç.

Sayın Kamaç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Leyla Zana; o bir kadın, o bir de ana; o, Türkiye siyasetinin önemli simalarından birisi. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) İki gün önce oynanan maçta Leyla Zana'ya hakaret edildiğinde o yeşil sahanın çimlerinde kulakları patlatırcasına bir düdük çalınmalıydı, hayat durdurulmalıydı ve bu hakareti yapan insanlara "Artık maçlara giremesin." diye kırmızı bir kart gösterilmeliydi. Buradan Sayın Leyla Zana'ya yapılan bu hakareti lanetliyorum, şiddetle kınıyorum; Sayın Cumhurbaşkanını da gerekeni yapmaya davet ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün sözlerime herkesin çok yakından tanıdığı, kitabını okumayanın olmadığına inandığım George Orwell'in sözleriyle, meşhur şu cümlesiyle başlamak istiyorum: "Big brother" seni izliyor." Peki, biz Türkiye'de "big brother" derken kimi kastediyoruz? Aslında bugün Türkiye'de "big brother" iktidarın dışında bir güç değil; bir gölge, bir odak, paralel bir akıl hiç değil; devletin güvenlik aklıyla bütünleşmiş, yürütme gücüyle, yargı pratiğiyle bütünleşmiş, yüz yıllık siyasal reflekslerin iktidar eliyle vücut bulmuş hâlidir. "Big brother" sadece izleyen değil sınır çizen, çizgiyi aşanı cezalandıran, bir gerçeği konuşanın kapısını çalan, bir haksızlığa işaret edenin üzerine gölge gibi düşen bir akıldır. "Big brother" tüm bunları yaparken bir kutsala ihtiyaç duyar, bunun için en uygun araç devlettir. Devletin tek sahibi odur, geriye kalan düşmandır. Bu yüzden, bugün Türkiye'de muhalefet, iktidarın kendisine karşı değil iktidarla bütünleşmiş bu devlet aklına karşı siyaset yapmaktan kaçınıyor. İşte, tam da bu nedenle muhalefetin cesareti sınırlı, adımları yarım, itirazları hep eksiktir. İktidar olanların inancı, ideolojisi, partisi değişse de refleksleri hiç değişmedi; gerekçeler değişse de tutum hiç değişmedi. Bir dönem dinî semboller üzerinden dindar ötekileştirildi. Dindar, iktidara gelince dil üzerinden Kürt öteki kalmaya devam etti. Merve Kavakçı sadece başörtülü olduğu için bu Parlamentoda barındırılmadı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yok, Amerika vatandaşı olduğu için, başörtülü olduğu için değil; başörtüsüyle ilgisi yok, Amerika vatandaşıydı o.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) - Ama aynı zamanda Leyla Zana da Kürtçe üzerinden barındırılmadı. DEP milletvekilleri, bu Parlamentodan Türkiye siyaset tarihinin en utanç verici sahnelerinden biri olacak şekilde yaka paça çıkarıldı. Daha sonra, dindarlar iktidara gelince başörtüsü serbest oldu ama Kürt, dil ve kimlik üzerinden öteki kalmaya devam etti. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Oysa ikisi de haklı, ikisi de Allah'ın ayetiydi.

Değerli arkadaşlar, "Başörtülü kadınlar burada siyaset yapsınlar." diye biz 28 Şubatçılara karşı mücadele ederken doğrusu bunu hiç düşünmedik; bunu savunanların bir gün gelip Allah'ın bir diğer ayetini, dilini inkâr edeceğine hiç düşünmedik Sayın Grup Başkan Vekili. Özcesi, bu ülkede iktidara gelen kim olursa olsun benzer bir pratik sergilemekte, işte tam bu noktada muhalefet de aynı tutum ve sessizlikte kaldığında Türkiye siyaseti aynı çıkmazlarda kalmaktadır.

Peki, "Bütün bu olanlar karşısında muhalefet neden böyle davranıyor?" sorusunu sormak gerekiyor. Bu sorunun cevabını vermeden Türkiye'nin bu hâlini, siyasal iklimini, adaletsizliğini anlayamayız. Türkiye'nin, geleneksel muhalefeti, "big brother"la karşı karşıya geldiği her dönemin bir bedel gerektirdiğini biliyor, bu tarihsel hafıza içlerine sinmiş durumda. Kürt meselesi ise bu refleksin en sert alanı. Bu yüzden muhalefet, bu meselede adım attığında kendisine bedel ödeteceği korkusunu iliklerine kadar hisseder. Bu konuları konuşurken oy kaybederiz korkusu muhalefeti sürekli geri adım attırıyor ama bu memlekete oy kaybettiren şey hakkı, hukuku, adaleti, Kürt meselesini konuşmak değil adaletsizliğe sessiz kalmaktır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye'de bazı muhalefet aktörleri hâlâ şu yanılgıda: Kürt sorunu bizim sorunumuz değil. Oysa bu ülkenin en temel demokratik sorunu Kürt sorunudur; çözülmeden hiçbir şey çözülmez, çözülmeden hiçbir şey düzelmez. Şimdi, bu sorunun çözümünü için Meclis çatısı altında kurulan Komisyona üye vermek cesaretti, doğrudu ama İmrallı'ya gitmek konuşulduğunda cesaret yarım kaldı. Soruyoruz: Neden? Çünkü bu ülkede hâlâ bazı kelimeler, bazı adresler tabu olarak tutuluyor ve muhalefet, bu tabuya dokunursa iktidarın ve onunla bütünleşmiş devlet aklı mekanizmasının sertleşeceğini biliyor ama şunu hatırlatmak gerekiyor: Barış, hangi masada konuşulursa konuşulsun gitmek gerekir; cesarettir, çözüm iradesidir, görevdir. Peki, muhalefet böyle devam ederse ne olur? Her kayyum atandığında sessiz kalınırsa, seçilmişler tutuklandığında "Ama şartlar öyle." denilirse, her hukuksuzlukta gerekçeler üretilirse iktidar şunu anlar: Ben ne yaparsam yapayım, karşıma çıkacak güç yok. Bu pervasızlık bir yönetim biçimine dönüşür, nitekim dönüşmüş durumda. Kürt halkı defalarca seçti; defalarca sandık iradesi gasbedildi, eş başkanlar tutuklandı, milletvekilleri hapsedildi, partiler kapatıldı ve yıllardır muhalefetin bir kısmı ya seyretti ya da gerekli tutumu almadı. Oysa bu sessizlik Türkiye'nin geleceğinde ağır bir kopuş yaratıyor. Kürt meselesi çözülmeden ne ekonomi düzelir ne hukuk gelir ne demokrasi inşa edilir. Eğer muhalefet bu meselede gerekli tutumu almazsa Türkiye bir yüzyıl daha kaybeder.

Bugün yaşadığımız tabloya gelelim: İmamoğlu tutuklu, hem de yıllar önce aynı makamda olan ve sadece bir şiir okuduğu için haksız yere makamından edilen ve cezaevine giren bir Cumhurbaşkanının iktidarında tutuklandı. İmamoğlu'na yapılan muamele Türkiye'de iktidara kim gelirse gelsin pratiğin değişmediğinin bir ispatı ve tekrar söylüyoruz ki Türkiye siyasetinin çıkmaz sokağıdır. İmamoğlu tutuklu, evet, bu bir haksızlıktır; evet, hepimizin karşı çıkması gerekiyor, çıkıyoruz da ama Sayın Selçuk Mızraklı da tutuklu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Selçuk Mızraklı bir cerrahı, bir belediye başkanıydı ama Sayın Bekir Kaya da tutuklu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Mızraklı'nın başına gelen, Kaya'nın başına gelen İmamoğlu'nun da başına geldi; iktidar yani "big brother" muhalefeti cezaevinde eşitledi. Eğer bu haksızlığa karşı çıkıp aynı haksızlığın tekrarını yıllarca izlediysek o zaman mesele haksızlık

değil bir tercihtir. Bugün bu ülkede en çok ihtiyaç duyulan, muhalefetin kendine samimi bir öz eleştirisi yapmasıdır çünkü bu ülke, sadece iktidarın yanlışlarıyla değil muhalefetin cesaretsizliğiyle de bu hâle geldi.

Ve son olarak "büyük birader" bizi izliyor demek; iklimin sertleştiğini, duvarların yükseldiğini, korkunun derinleştiğini söylemektir ama aynı zamanda şunu söylemektir: "Büyük brother" izliyorsa biz de birbirimizi izlemeliyiz. Kim hakikatin yanında duruyor, kim susuyor, kim korkuyor, kim cesaret ediyor; bütün toplum görüyor. Bu ülkenin geleceği muhalefetin cesaretine bağlıdır; barışa, eşitliğe, adalete cesaret eden bir muhalefete. Eğer bu cesaret gelmezse iktidar pervasızlaşır, demokrasi çöker, halk küser, devlet çözülür ama gelirse bu ülke yeniden doğar.

Konuşmamı burada sonlandırmadan bir mesele anlatmak isterim. Bir adam kendisini darı zannediyor ve tavuktan korkuyor. Psikoloğa gidiyor, psikolog diyor ki: "Sen darı değilsin, tavuk seni yemeyecek." 10 tane seans uyguluyor ve adam sonunda doktora "Evet, ben inandım, ben darı değilim, tavuk da beni yemeyecek." diyor; iki adım atıyor, çıkıyor, geri dönüyor, "Hocam, ben darı olmadığımı inandım, tavuk da beni yemeyecek. Peki, tavuk da bunu biliyor mu?" diyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bütün bunları konuşurken, evet, değerli dostlar, tavuk da biliyor; bu ülkenin geleceği barışta, demokraside, birlikte yaşamda ve en önemlisi de muhalefetin gerçekten ortaya koyacağı cesur bir birlikteliktir.

Hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Bülent Tezcan.

Sayın Tezcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye'de sürekli OHAL şartları altında yaşıyoruz; 20 Temmuz 2016'da bu ülkede olağanüstü hâl ilan edildi, o günden bu yana ne yazık ki her gün daha ağırlaşan koşullar altında, olağanüstü hâl şartlarında yaşıyoruz. Herkes tedirgin, herkes huzursuz. Baba ile oğul birbiriyle telefonla konuşmaktan korkuyor "Acaba dinleniyor muyum?" diye. "Tweet" attım diye gözaltına alınır mıyım?" endişesi var ve hakikaten de bu endişe haksız bir endişe değil.

Can Atalay, iki yıl önce milletvekili seçildi, Anayasa Mahkemesi kararı var, ona rağmen buraya gelip yemin edemedi, hâlâ tutsak. Tayfun Kahraman, Anayasa Mahkemesi kararı var, hâlâ tutsak. Selahattin Demirtaş'ın, Figen Yüksekdağ'ın, Osman Kavala'nın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararına rağmen hâlâ tutsaklıkları devam ediyor ve biz böyle bir dönemde toplumsal barışı inşa etmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışma yürütüyoruz. Ben merak ediyorum, değerli milletvekilleri, burada hukukun üstünlüğünü sağlamadığımız sürece toplumsal barışı nasıl inşa edeceğiz; hangi akılla bunu inşa edeceğimize inandıracaksınız bizi? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 19 Mart millî iradeye darbedir, 19 Mart kumpas girişimi millî iradeye darbedir. Yeni darbecilik döneminden geçiyoruz, daha önce askerî darbeler vardı; şimdi, yeni dönemde sivil darbelerle, yargı darbesiyle karşı karşıyayız. Bu darbenin amacı Ekrem İmamoğlu'nu tasfiye etme planıdır; iktidara seçenек olan önemli bir rakibi siyaset dışı alanla siyaset dışına atma girişimidir. Bakın, 15,5 milyon insan gitti sandığa, oy verdi "Adayımız Ekrem İmamoğlu'dur." diye oy verdi. 25 milyon 100 bin insan imza verdi "Adayı yanımda, sandığı önümde görmek istiyorum." diye. Türkiye'de tır geziyor; gezdireceğiz, her kasabaya sokacağız o tırı, her kasabada milletin iradesini gözünüze sokacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün, anketlerde "Ekrem İmamoğlu'na oy vereceğim, veririm." diyenler 36 milyon seçmene tekabül ediyor. İşte, bu, bütün bu irade bugün zindana konulmuş durumda. Değerli arkadaşlar, 15 belediye başkanı tutsak alınmış durumda. 15 belediye başkanının yönettikleri yerin nüfusa karşılığı 30 milyona tekabül ediyor. 30 milyon nüfusa tekabül eden milletin temsilcilerini bugün siyasi bir amaçla, siyasi bir hesaplara tutsak almış durumdasınız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ne yazık ki özellikle son bir yıldır yaşadığımız bu kumpas soruşturmaları şeytanla pazarlığa dönüşmüştür, şeytanla pazarlığa yani tutsak alınanlara, gözaltına alınanlara, tutuklulara deniliyor ki: Haysiyetin ile hürriyetin arasında bir tercihte bulunacaksın, haysiyetin ile hayatın arasında bir tercihte bulunacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar) Yani diyorlar ki: Ya haysiyetin ya hürriyetin. Ya haysiyetini ayaklar altına alacaksın, masum insanlara iftira atacaksın ve hürriyetini kurtaracaksın ya da haysiyetine sahip çıkacaksın ve tutsaklığa devam edeceksin, hürriyetinden olacaksın.

Değerli milletvekilleri, Mehmet Murat Çalık, doktor raporuyla, heyet raporlarıyla sabit, hasta, hayati tehlikesi var, annesinin feryadını bütün dünya duydu ama bu kumpasın arkasındakiler duymadı, bir onlar duymadı. Mehmet Murat Çalık'a diyorlar ki: Hayatın ile haysiyetin arasında bir seçim yap. Ya haysiyetini ayaklar altına al, arkadaşlarına, masum insanlara iftira at, hayatını kurtar ya da hayatını riske at, haysiyetini kurtar. Ve arkadaşlarımız şükürler olsun ki haysiyetlerini sonuna kadar savunmaya devam ettiler ve edecekler. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yalnız bunu yapanlar şunu hiç unutmasınlar: Bozduğunuz kantar sizi de tartar. Bozduğunuz kantar bir gün sizi de tartar ve o şeytan bir gün sizi de o pazarlık masasına oturtur; o şeytan bir gün, gün gelir sizi de o pazarlık masasına oturtur, bunu hiç unutmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yeni bir dönemden geçiyoruz, bunun adı "yeni cuntacılık" cuntanın ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Cunta, asker içerisinde bir grubun hukuk dışı yollarla siyasete müdahale etmesini ifade eder. Şimdi, burada, asker çıktı, yargı içerisinde bir grup geldi ve bu yeni cuntacılık dönemi yargı cuntası. Yargı içerisinde bir grup hukuk dışı yollarla siyaseti tasarlamaya, siyaseti dizayn etmeye çalışıyor. Bu cuntanın adını net olarak koyalım. Bir yıldan bu yana sadece İstanbul'da değil bütün Türkiye'de faaliyet başında olan bu cuntanın Adana'ya ulaşıyor eli, Ankara'ya ulaşıyor; onu oradan alıyor, İstanbul'a getiriyor; onu oradan alıyor, İstanbul'a getiriyor, davaların içine katıyor. Bu cuntanın adı "Akın Gürlek cuntası"dır, hiç kimse unutmasın, bunun adını doğru koyalım. (CHP sıralarından alkışlar) Ha, şimdi, ilk başlangıçta bu cuntaya baktığımızda iktidarın, AK PARTİ iktidarının siyasi geleceğini garanti altına almak üzere, muhalefeti tasfiye etmek üzere kurgulanmış bir cunta olduğu açık, bunda tereddüt yok, yaptığı işlerden belli ama anlıyoruz ki bu cuntanın hedefi sadece AK PARTİ iktidarına karşı dış iktidarı tasfiyeye dönük değil, son günlerde görüyoruz ki bu cunta iktidar bloku içerisindeki iç iktidarı tasfiye etmeye dönük, iç iktidar mücadelesinin de aparatı olmaya başlamış. Yani iç iktidarda, yarın iç iktidar mücadelesinde ve dış iktidar mücadelesinde iktidar blokunun içerisindeki bir kanatla beraber siyaseti dizayn etmek isteyen bir cunta iş başındadır; herkes bunun adını doğru koysun.

Ha, şimdi şunu not etmek istiyorum: Siyaset dışı yollarla siyaseti dizayn etmek isteyen böyle cuntalara tevessül edenler hiç unutmasınlar ki bir gün, neticede, siyaset dışı yöntemlerle tasfiye edilmeyi de kabul etmiş ve onun altyapısını hazırlamış olurlar.

Bunu da bir yere not edin, bu cuntalarla hareket ederseniz yarın sizin de siyaset dışı yöntemlerle tasfiyenizin önünü açmış olursunuz. Düşünebiliyor musunuz, bakın, size bazı isimler okuyacağım...

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Siyaset dışı yöntemler ne?

BÜLENT TEZCAN (Devamla) - Onu siz biliyorsunuz, yaptığınız o.

İmamoğlu davalarında hukuka uyan yargıçlar, savcılar yanar, talimata uyanlar ihya olurlar; kural bu. Hukuka uyanlar yanar, talimata uyanlar ihya olur. (CHP sıralarından alkışlar)

Ali Doğan, 59. Asliye Ceza Mahkemesi Hâkimi, diploma ceza davasında iktidarın hoşuna gitmeyen şekilde davrandı diye Maraş'a sürüldü. Diploma davasının idare mahkemesi, idari yargıda heyet dağıtıldı, başka mahkemelere gönderildi; Recep Şendil, Gün Yazıcı. Niye? Çünkü öyle bir ara karar kurdular ki iktidar sahipleri ürktüler "Ya, bunlar böyle giderse bu davada bizim istediğimizi yapmayacaklar herhâlde." diye. Hukukçu gibi davrandılar, hukukçu gibi davrandılar.

Mesela, Akın Gürlek'e hakaret davası; 14. Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi Mehmet Can Kozan "Üç suçlamanın üçünden de beraat etmesi gerekir." diye muhalefet şerhi yazdığı için iş mahkemesi hâkimliğine sürüldü. Bunları yeni yaşadık daha, gizli saklı işler değil.

Meşhur ahmak davasının hâkimi Hüseyin Zengin Samsun'a sürüldü, arzu ettikleri gibi karar vermeyeceği anlaşıldı.

Büyükçekmece 10. Asliye Ceza Hâkimi... İsrarla davayı geciktirmeye çalıştılar "Ana davaya ekleriz." diye, hâkim de dirayetle 4 kez mütalaa vermemesine rağmen savcı, beraat kararı verdi çünkü beraat kararı vermesi gerekiyordu. Aldılar hâkimi, Maraş'a sürdüler.

Yine, o meşhur bilirkişi var ya -adı mı, soyadı mı "Satılmış" bilirkişi vardı- o Satılmış bilirkişiyle ilgili davanın hâkimi Hüseyin Buladı'yı başka yere sürdüler. Yani, hiç açık bırakma, riske etme düşüncesi yok; öyle bir ihtimali hazmedemiyorlar.

26. Asliye Ceza Mahkemesi, uydurma kurultay davasının, ceza davasının hâkimini bölge adliye mahkemesine gönderdiler, Ömer Faruk Altıntaş'ı. Ama bir de talimatla hareket edenler var, onlara bakalım ne olmuş? Onlar ihya olmuşlar. Mesela, İBB kumpas soruşturmasının ve Aziz İhsan Aktaş davasının iddianamesini düzenleyen Savcı Muhammet Bekir Alabora, Emre Kara ve Aykut Çelik başsavcı vekili olmuşlar. Diploma ceza soruşturmasının iddianamesini yazan Savcı Muhammed Ali Adaş başsavcı vekili olmuş, bilirkişi soruşturmasının iddianamesini yazan Savcı Burak Özer başsavcı vekili olmuş yani hukuka uyan yanar, talimata uyan ihya olur. (CHP sıralarından alkışlar) Yani değerli milletvekilleri, söyleyecek çok şey var ama son sözüm şudur: Bir gün bile tutuklu yargılanmadı Erdoğan; bir gün bile tutuklu yargılanmayan Erdoğan bir gün bile huzurun olmadığı bir Türkiye yarattı, geldiğimiz tablo budur.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

HALUK İPEK (Amasya) - Bülent Bey, şiir okuduğu için yargılandı diye onu da bir söyleseydiniz.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bir beş dakika verin, onu da söyleyeyim.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekiline söz verdim, lütfen.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Müsaade buyurun arkadaşlar.

"Kantar" sözüne bir cevabım var, kantarı bozanlar hukuku eğip bükenler. Bizim durduğumuz yer belli; ölçümüz kanun, tartımız sandık, hakemimiz de millettir.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Fethan Baykoç.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; AK PARTİ'mize kesintisiz bir şekilde 24'üncü kez bütçe hazırlama imkânı veren aziz milletimizin şahsında her birinizi saygıyla selamlıyorum.

Bizler için bütçe yalnızca rakamların yan yana dizildiği teknik bir hesap cetveli değildir. Bütçe, insanı merkeze alan siyaset anlayışımızın en somut, en görünür ve en bağlayıcı tezahürüdür. Bu gerçekler ışığında hazırladığımız 24'üncü AK PARTİ hükümetleri bütçesi de rotasının milletimizin vicdanında belirlendiği bir siyaset felsefesinin ürünüdür. Bu bütçe toplumsal iradeyle el ele yürüyen bir siyasi kararlılığın bütçesidir. Bizler bugün burada çok daha güçlü ve büyük Türkiye mefkûresini konuşuyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, bizler için siyaset lafla değil eserle, sloganla değil hizmetle, günü kurtarmakla değil yarınları inşa etmekle anlam bulur. 2026 yılı bütçemiz de bu anlayışımızın en berrak yansıması, bir güven ve istikrar belgesidir. Toplumumuzun tüm kesimlerinin kendini güvende hissedeceği, her bir vatandaşımızın yarınını planlayabileceği bir teminat belgesini gördüğümüz Türkiye Yüzyılı'nın 3'üncü bütçesinin ülkemiz, milletimiz ve geleceğimiz adına hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, dünya büyük ve sarsıcı bir dönüşüm sürecinden geçmektedir. Küreselleşmenin eski kalıpları çözülürken "güvenlik, teknoloji ve stratejik bağımsızlık" kavramları artık belirleyici hâle gelmiştir. Biz bu bütçeyle şunu açıkça ifade ediyoruz: Türkiye, küresel dönüşümün edilgen bir izleyicisi değil bizatihi oyun kurucusu bir aktördür. Bu duruş, günü kurtaran reflekslerin değil uzun vadeli bir devlet aklının, güçlü bir siyasi iradenin ve sağlam bir vizyonun ürünüdür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın yıllardır ortaya koyduğu istikamet bugün bütçe kalemlerinde somut karşılığını bulmuştur.

Saygıdeğer milletvekilleri, buradan sadece bir milletvekili arkadaşınız olarak değil Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir vatandaşı olarak söylüyorum: Yapılan hizmetleri, eserleri, projeleri bir an için tamamen kenara bırakıyorum; tüm bunların ötesinde, Recep Tayyip Erdoğan'ın bu ülkeye kazandırdığı en büyük değer nedir diye sorulacak olursa o da hiç şüphesiz öz güvendir. Sayın Cumhurbaşkanımızın toplumumuza kazandırmış olduğu öz güven sayesinde ülkemizde imkânsız denilerek ezberletilen korkular dağıldı, iradeyi felç eden tüm psikolojik prangalar kırıldı, ülkemizin ve toplumumuzun öz güveni yeniden inşa edildi. Bugün geldiğimiz noktada kazandığımız en büyük gerçek, iddia ve öz güven sahibi bir Türkiye'dir. Kendine güvenen, hedef koyabilen, iddia sahibi bir toplumsal bilinçtir. Bu öz güven ülkemize, milletimize, devlet kurumlarımıza ve hatta muhalefete dahi sirayet etmiş bir eşiktir. Çünkü öz güven bulaşıcıdır, inşa edildiğinde herkesin siyaset yapma biçimi değişir.

Saygıdeğer milletvekilleri, elbette eleştiri demokrasimizin vazgeçilmezidir. Ancak eleştiri sorumluluktan kaçışın kılıfı hâline gelirse çözüm değil belirsizlik üretir. Milletimiz söz ile hizmet arasındaki farkı çok iyi bilmektedir. Meclisimizin çatısı altında yapılan konuşmalar, söylenen sözler belirsizlik değil güven üretmelidir. Bütçe maratonu boyunca ana muhalefetin yaklaşımlarına baktığımızda ise tanıdık bir tabloyla karşılaşırız: Eleştiri var ama öncelik sıralaması yok, itiraz var fakat yerine ne konulacağı belirsiz. Sadece söylemler kuruluyor fakat bu söylemleri taşıyacak plan ve uygulama iradesi görünmüyor. Aslında bizler bu tabloya yabancı değiliz, zira aynı yaklaşımı yıllardır bazı büyükşehir belediyelerinde de görüyoruz; kaynak var, yetki var fakat sonuç üretmeyen bir yönetim tarzı hâkim. Temel belediyeçilik hizmetlerinin dahi tartışma konusu olduğu, belediye bütçelerinin hizmetten çok polemige harcandığı bir pratikle karşı karşıyayız. Devlet yönetimi yalnızca neye karşı olduğunu söylemekle değil neyin yerine ne konulacağını göstermekle mümkündür. Karar almanın maliyeti vardır, bu maliyetle yüzleşmeyenler sorumluluk da üstlenemez; bugün ana muhalefetin temel açmazı da tam olarak budur. Bizler siyasi hayatımızın hiçbir döneminde sığ ve yoz bir anlayışa girmedik; kendi koltuk, hırs, ikbal ve ihtiraslarımız uğruna ülke gündemini ve aziz milletimizin kafasını meşgul etmedik. Üzülerek ve ibretle görüyoruz ki birileri kendi içlerindeki dar kadrolu iktidar kavgaları sonucunda soluğu adliye koridorlarında, savcıların kapısında alıyorlar.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ya, iktidarın iç işlerini magazinden takip eder olduk ya, magazinden ya! (AK PARTİ sıralarından "Dinle! Dinle!" sesleri)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Birbirlerini şikâyet ediyor, suç duyurusunda bulunuyor, gizli tanık oluyorlar. Şikâyet eden aynı partiden, şikâyet edilen aynı partiden, sokaklara çıkıp mitingler yapıp milletin önüne mizansen koyanlar da aynı partiden. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Arkadaşlar, oyunu yazan sizsiniz, oynayan sizsiniz, seyircisi de sizsiniz. İstiyorsunuz ki toplum sizin bu tiyatronuzu otursun, izlesin. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yıllarca arkasından yol yürüdüğünüz önceki genel başkanınız partiniz için "Derhâl kendini arındırmalı." derken bizler ne yapıyoruz? İşsizlik oranını tek haneye indiriyor, millî gelirimizi 17.748 dolara çıkarıp tarihimizde ilk kez yüksek gelirli ülkeler grubuna dâhil oluyoruz.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Gençlerin yüzde 35'i işsiz!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Millet yanıyor, yanıyor! Millet AŞTİ'de yatıyor, AŞTİ'de! Emekliler AŞTİ'de yatıyor!

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Esnafa bak, esnafa! Pazarı, çarşığı gez!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Arınması gerekenler İstanbul'da para kuleleri inşa ederken bizler asrın felaketinde yıkılan şehirlerimizi yeniden inşa ediyor, aynı zamanda 500 bin sosyal konut projesini hayata geçiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Asrın felaketi sizsiniz, siz!

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sokağa çıkın, mahalleye çıkın da bir sorun; emekliye sorun, işçiye sorun!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Arınması gerekenler, gözyaşı dökerek veda ettikleri genel başkanlarını delege pazarında kapı dışarı edip koltuktan indirirken bizler enflasyonu ve CDS risk primlerini indiriyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vatandaşa sorun, gerçek sokakta.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hikâye anlatmayın burada. Ankara'dan bakınca...

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Nereye indi, nereye indi? Enflasyon kaç? Nereye indi?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sizi sahaya davet ediyoruz; biraz Ankara'dan çıkın da gelin, halkın ne hâlde olduğunu görün.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Arınması gerekenler, sorumlu oldukları şehirlerin toplu taşımalarını toplu yayalaştırırken, türlü türlü bahanelerle mazeretlerini kurumsallaştırırken, trafik yoğunluğunun cevabını yapay zekâda ararken bizler Ankara'mızda Esenboğa Havalimanı metrosunun inşaatına başlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Doğru, Ankara'nızda oturun, fakiri fukarayı...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Sayın Genel Başkanları İngiliz Başbakanına hitaben "Dostlarımızın sessizliğini hatırlayacağız." deyip İngiltere'den medet beklerken biz coğrafyamızda yaşanan savaşların ve zulümlerin bitmesi için, dünyadaki adaletsizliklerin son bulması için belirleyici aktör olan konumumuzu her geçen gün daha da güçlendiriyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayal görüyorsun, hayal!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ya, meşruiyeti sen Trump'ta arıyordun, Trump'ta! Adam çıktı "Meşruiyet verdim onlara." dedi, biriniz sesinizi çıkartamadınız!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Saygıdeğer milletvekilleri, bütçe aynı zamanda bir karakter beyanıdır. Biz bu beyanla güçlü Türkiye hayaline, ideale büyük bir öz güven ve heyecanla ilerlerken bizleri yirmi dört yıldır Türkiye'de iktidar, dünyada ise adaletsizliklere ve merhametsizliklere muhalefet yapan aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Biz de sizi halkın içine girmeye bekliyoruz. Ankara'dan halkın içine geçin biraz.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Tüm bu gerçekler ışığında bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emir, sisteme girmişsiniz, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, hatip kürsüden partimize dönük ağır ithamlarda bulundu, 69'a göre söz istiyorum.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Ben hiçbir parti ismi söylemedim, "arınması gerekenler" dedim Sayın Başkan. Eğer arınacağınıza inanıyorsanız lütfen buyurun.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - İflas etmiş bir siyaset; asgari ücretliyi, emekliyi, memuru açlık sınırının altına mahkûm etmiş bir anlayış; geliyor, burada aklınca Cumhuriyet Halk Partisine sataşarak, saldırarak bu işin içinden çıkacak. Bak, gelin, burada bütçeyi konuşun. Nasıl dünyanın en yüksek faizini verip, nasıl en yüksek enflasyonunu yapıp nasıl işçiyi, memuru, emekliyi enflasyonun altında ezim ezim ezdirdiğinizi konuşun! Bunu anlatmanız lazım.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Senin mallardan biraz sat da ver!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Ben Genel Başkanının söylediklerini söylüyorum.

MURAT EMİR (Devamla) - Efendim, neymiş, bunlar işin içinde yokmuş.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Senin mallardan biraz satsana! Bayağı malın var ya, o mallardan satsana!

MURAT EMİR (Devamla) - Bakın, siz biliyorsunuz ki çok iyi biliyorsunuz ki bu yapılan işler çok pis.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Bayağı... Ankara'da emirlik kurmuşsun kendine! O mallarını sat biraz, mallarını! Sat şu mallarını da millete dağıt! Hadi!

MURAT EMİR (Devamla) - Çok aşağılık işler yapılıyor. Bu yapılanların ne siyasetle ne de hukukla hiçbir ilgisi olmadığını siz de biliyorsunuz...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Ankara'nın emiri olmuşsun! Tapuları almışsın! Tapuların hepsi senin üstüne, yarısı da başkasının üstüne.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Dinle! Dinle!

MURAT EMİR (Devamla) - ...ve eninde sonunda bu kirli, paslı iddianameleri hazırlayanların, Cumhuriyet Halk Partisine kumpas kuranların yargılanacağını çok iyi biliyorsunuz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Azıcık mallardan bahset, mallardan! Mallarından bahset!

MURAT EMİR (Devamla) - O nedenle, şimdiden "Biz işin içinde yokuz." diyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Bak, CHP'lilerde hiç senin gibi malı olan yok. Bir tek sen misin ya, bu kadar mal yaptın!

MURAT EMİR (Devamla) - İşin göbeğindesiniz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Niye CHP'lilerin bu kadar malı yok? Niye senin bu kadar malın var, bir anlatsana ya! Niye CHP'lilerin bu kadar malı yok da senin bu kadar malın var, bir anlat!

MURAT EMİR (Devamla) - İBB iddianamesinin, Beşiktaş iddianamesinin, Aziz İhsan Aktaş'ın iftiralarının ve Cumhuriyet Halk Partisine kayyum atamaya cesaret edecek kadar...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Almışsın, Ankara'nın emiri olmuşsun ya! Nereden aldın bu malları!

MURAT EMİR (Devamla) - ...gözü dönmüşün planlarının sarayda yapıldığını biz biliyoruz, siz biliyorsunuz, Türkiye biliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Malları nereden aldın, malları!

MURAT EMİR (Devamla) - O nedenle, öyle suçu başkalarına atarak yapamazsınız. Geleceksiniz, savunacaksınız; savunamıyorsanız susacaksınız.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - CHP'lilerin niye bu kadar malı yok da senin bu kadar malın var ya? Sen nasıl bu kadar malı yaptın ya? Bu CHP'liler vekil değil mi ya? Onlarda niye bu kadar mal yok, sende var; ben anlamıyorum!

MURAT EMİR (Devamla) - İçine bir tek somut iddia koyamadan böylesine iddianameleri savunursanız altında kalırsınız.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Bayağı mal yapmışsın kendine, ha, bayağı! Ankara'nın emiri olmuşsun!

MURAT EMİR (Devamla) - Gelin, bu milleti mahkûm ettiğiniz sefaleti konuşun! (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Evet, Sayın Baykoç.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN - Ama yeni bir sataşma olmasın lütfen yani gündemde ilerleyemiyoruz, iki saattir hâlâ bir madde geçemedik, lütfen...

Buyurun.

5.- Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç'un, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Şimdi, Sayın Başkanım, ben öncelikle, konuşmama bütçeyle başladım, bütçeyle ilgili ideallerimizi ve yapılanları söyledim, yirmi dört yıllık AK PARTİ bütçesinin millî geliri 17.748 dolara artırdığını ve Türkiye'nin tarihte ilk defa yüksek gelirli ülkeler grubu dâhil olduğunu söyledim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, sallama, sallama; sokağa çık!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - İkincisi, benim söylediğim sözler bana ait değil; sizin eski Genel Başkanınız partinizle ilgili "Kendini arındırmalı." dedi, bunları tekrar ettim. Dolayısıyla bana değil, diyeceğiniz bir laf varsa, hepinizin sayesinde milletvekili olduğu önceki Genel Başkanınız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na da istediğinizi tabii ki söyleyebilirsiniz.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Arınç da "Parsel parsel sattı." dedi, hiçbir şey yapmadınız.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Hepinize saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - Şahıslar adına ilk söz Adıyaman Milletvekili Hüseyin Özhan'a aittir.

Sayın Özhan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

HÜSEYİN ÖZHAN (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden yüce milletimiz ve aziz Adıyamanlı hemşehrilerim, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kanun teklifimizin 5'inci maddesi, bütçeyi sadece rakamlardan ibaret bir metin olmaktan çıkarıp devleti tüm birimleriyle sahaya indiren ve hizmeti doğrudan milletle buluşturan güçlü bir uygulama hükmüdür. Söz konusu madde, özellikle afet, kriz ve olağanüstü dönemlerde kamu kaynaklarının hızlı, etkin ve amacına uygun şekilde kullanılmasını sağlamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Adıyaman ciddi bir şekilde depremde etkilenen, büyük yıkım yaşayan illerimizden biridir. Huzur ve barış şehri Adıyaman bu felaketten sonra sabrın, vefanın, çalışkanlığın ve metanetin şehri olmuştur. Devlete olan güvenini kaybetmeyen, umudunu yitirmeyen Adıyamanlı hemşehrilerimiz bu büyük yeniden inşa sürecinin en güçlü paydaşıdır. Adıyaman yeniden ayağa kalkışın da onurlu mimarıdır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Adıyaman'ın bundan haberi yok ha!

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde devletimiz ilk andan itibaren tüm imkânlarıyla sahaya inerek milletini yalnız bırakmamıştır.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Helallik istedi Adıyamanlılardan, helallik istedi ama Adıyamanlılar helal etmiyor.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Bu güçlü iradenin yanı sıra, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın öncülüğünde yürütülen çalışmalarla Adıyaman'da sadece yıkılan binalar değil kırılan umutlar da yeniden inşa edilmektedir. Okullarıyla, hastaneleriyle, camileriyle, sosyal donatılarıyla yeni bir Adıyaman'ı hep birlikte inşa ediyoruz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Adıyamanlıların bundan haberi yok ama!

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Bir gün Adıyaman'a davet edelim sizi.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Oradayım zaten, hiç merak etmeyin. Ben sizi hiç görmedim orada mesela. Bakmayın, Urfa vekili olduğumuza, Adıyaman'a da geliyoruz.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Bugün itibarıyla Adıyaman'da 44 bin konut hak sahibine teslim edilmiştir. Hedefimiz açık ve nettir; 71 bini aşkın konut, 3 binden fazla iş yerini Adıyamanlı hemşehrilerimizle buluşturacağız. Deprem bölgesinin tamamında ise 27 Aralıkta, bir hafta sonra 455 bininci yuvamızın anahtarlarını da teslim edeceğiz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Vallahi insanlar isyan ediyor!

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Hiçbir vatandaşımızı evsiz, hiçbir şehrimizi sahipsiz bırakmayacağız.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Halkına bıraksanız yeter, o şehrin halkına bıraksanız yeter; daha iyi idare ederler.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Söz konusu rakamlar masa başında değil devletimizin tüm birimlerinin eşgüdümüyle; TOKİ başta olmak üzere, ilgili kurum ve kuruluşların planlı, disiplinli ve kararlı çalışmaları sonucunda bizzat sahada üretilmiştir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sahada Adıyamanlı sizinle aynı fikirde değil, aynı hayatı yaşamıyor.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Bizler sözü uzatmak yerine icraatı konuşuyoruz çünkü sahada öyle bir çalışma var ki verilen sözler hızla tutuluyor.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Biz niye göremiyoruz?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kime verdiyseniz sözü ona tutuyorsunuz.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Şu anki tempoda her 2,6 dakikada 1 konut üretilmektedir.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Daha bir ay olmadı, Adıyaman'dan geldim...

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Konuşmam tamamlandığında yaklaşık 2 konutun daha inşaatı tamamlanmış olacaktır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ne zaman tamamlanacak, üç yıl oldu. İnsanlar konteynerde yaşıyor hâlâ Adıyaman'da.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Bu laf değil aziz milletimize karşı sorumluluğumuzun somut göstergesidir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Yok, bu, bayağı laftır; laf, sadece laftır.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Adıyamanlılar görmüyor.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Tüm bunların yanı sıra, Adıyaman milletvekilleri olarak şehrimizin geleceğinin temellerini oluşturacak yatırımların da tamamlanması için yoğun çalışmalarımızı hassasiyetle sürdürüyoruz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Patronların geleceğine yatırım yapıyorsunuz, halka yapmıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Barajlar ne oldu, barajlar?

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Özellikle tarım, sanayi ve turizm alanında somut girişimlerde bulunmaktayız.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Besni-Gaziantep yolu ne oldu?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Barajlar ne oldu, barajlar?

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Koçali Barajı'mız...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hah, Koçali Barajı'na gel!

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Teknik anlamda kronik hâle gelmiş Koçali Barajı'ndaki sorunları çözerek inşaatına bu yıl başladık Sayın Başkanım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Atatürk Barajı'na gel. Atatürk Barajı'ndan faydalanmayan tek yer Adıyaman, onu konuşalım.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Çetintepe Barajı'mızda su tutma işlemlerini tamamlıyoruz, başlattık; bu yılki ödeneklerimizle de inşallah sulama kanallarını tamamlamayı planlıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Atatürk Barajı Adıyaman'da, Adıyaman'a faydası yok. Atatürk Barajı'ndan Adıyamanlılar su içmiyor, su.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Sanayi alanında 2'nci büyük organize sanayi bölgemiz olan Kuyulu Organize Sanayi Bölgemizin ve Örenli Organize Sanayi Bölgemizin altyapı çalışmalarını 2026 yılında tamamlayarak sanayicilerimizin hizmetlerine sunmayı planlıyoruz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Adıyaman'ı Adıyamanlılara bıraksanız zaten çoktan onları hâllerdedi.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Sözlerime son verirken, Yüce Allah'tan, ülkemizi, milletimizi ve insanlığı her türlü afetten, felaketten ve musibetten muhafaza etmesini temenni ediyorum. Rabbim birlik ve beraberliğimizi daim eylesin.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Adıyamanlılardan helallik bir daha isteyin bence.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Milletimize bir daha böyle acılar göstermesin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADEM ÇALKIN (Kars) - Adıyaman kararını verdi.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - "Yapamadık, başaramadık." deyin, "Bizi affedin." deyin. Ama Adıyamanlılar sizi affetmeyecek.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - Yaklaşan yeni yılın da başta mazlum coğrafyalar olmak üzere tüm İslam âlemine ve insanlığa barış, huzur ve adalet getirmesini temenni ederken...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Öyle deyince kurtulamıyorsunuz vallahi, hiç kusura bakmayın.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) - ...2026 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına son söz Van Milletvekili...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

Sayın Başkan, Adıyaman'ın sulama sorunu çözülemedi hâlâ, içme suyu. Atatürk Barajı'ndan Adıyaman'a su verilmesini talep ediyoruz. Maalesef, Atatürk Barajı Adıyaman'da, barajdan faydalanmayan tek il Adıyaman. Adıyaman'a herkesin sahip çıkması lazım diyoruz.

HÜSEYİN ÖZHAN (Adıyaman) - Sayın Başkan, Adıyaman'ın içme suyu projesi başladı, Atatürk Barajı'ndan...

BAŞKAN - Peki, bu son dileğiniz çok yerindeydi, herkes Adıyaman'a ve deprem bölgesine sahip çıksın.

Şahıslar adına son söz Van Milletvekili Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyig'it'e ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sokaklarda, meydanlarda, evlerde, atölyelerde, fabrikalarda direnen tüm kadınları ve özgürlük mücadelesi, eşitlik mücadelesi, adalet mücadelesi verdikleri için şu an cezaevlerinde rehin tutulan tüm kadın yoldaşlarımızı buradan saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bursaspor-Somaspor maçında tribünlerde Sevgili Leyla Zana'ya yönelik ırkçılık bizler açısından sadece bir slogan değil Kürt halkına, Kürt halkının değerlerine, Kürt kadınlarına, Kürt kadın mücadelesine yönelik ırkçı bir saldırıdır. ırkçılığa bugüne kadar

bizler asla izin vermedik, bugünden sonra da izin vermeyeceğiz. Sevgili Leyla Zana onurumuzdur. "..."³ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli halklarımız, bütçe hakkı bir lütuf değil yurttaşların bizzat kendi mücadelesiyle kazandığı bir haktır. Halkın olan bütçenin halka minnet borcu gibi sunulmasını asla ve asla kabul etmiyoruz çünkü bu bütçenin asıl sahibi kadınlardır, emekçilerdir, gençlerdir, ezilenlerdir. 2026 bütçesine yalnızca kadın gözüyle baktığımızda siyasi iktidarın bu gerçeği nasıl ters yüz ettiğini çok net bir şekilde görebiliyoruz. "Bütçe halk içindir." demek yerine "Halk bütçe içindir." diyor mevcut iktidar; kadınları yoksullaştırarak, şiddete mahkûm ederek, eve zincirleyerek devletin kasasını dolduruyor. İşte, bu ters yüz etme kadın mücadelesinin en temel dayanağı, en güçlü gerekçesidir. Bu bilinçle kadınlar her gün katledilmeye, yoksullaştırılmaya, susturulmaya karşı büyük bir direnişi de örmeye devam ediyor. Her 25 Kasım'da ve her 8 Mart'ta milyonlarca kadın "Buradayız, varız ve vazgeçmiyoruz." diye seslerini yükseltiyorlar.

Kadınlar dışarıda korumasız, sokakta hedef, ev içinde şiddete ve emek sömürsüne mahkûm. AKP iktidarı kadınları koruyamıyor, kadınları korumuyor çünkü 2025 yılının ilk on bir ayında 349 kadın eril zihniyet tarafından katledildi, 349 can yaşamdan koparıldı. "Erkek egemen sistem kadınları koruyamıyor." diyoruz çünkü altı yıldır "Gülistan Doku nerede?" diye haykırıyoruz, cevap yok. On dört aydır "Rojin Kabaiş'e ne oldu?" diye soruyoruz, derin bir sessizlik. Kadın yoksulluğu bu ülkenin kanayan yarası. Kadın yoksulluğu bizler açısından kader değil bizzat eril aklın, eril dayanışmanın bilinçli bir ürünüdür; sessiz, yavaş ama kesin bir ölüm olarak karşımıza çıkmakta. 2024'ün son çeyrek verileri bunu yüzümüze çarpıyor. 6 milyon 657 bin kadın ev işleri ve bakım yükü yüzünden iş gücüne katılamıyor, aynı nedenle bunu beyan eden erkek sayısı sadece 6; ailevi ya da kişisel nedenlerle çalışma hayatının dışında kalan kadın sayısı 3 milyon 442 bin, erkeklerde sadece 466 olarak karşımıza çıkmakta. DİSK-AR'ın Raporu'na göre geniş tanımlı işsizlik erkeklerde yüzde 22,7 iken kadınlarda yüzde 38,3 olarak karşımıza çıkıyor. Özetle, 2025 Aile Yılı'nda kadın yok ama kadın yoksulluğu derin bir şekilde var. İktidar bugün cinsiyet eşitsizliğini besleyen bir konumda, toplumun her hücreğine cinsiyet eşitsizliğini empoze etmeye çalışıyor; cezaevlerine baktığımızda bunu daha net bir şekilde görebiliyoruz. Cezaevleri şu an mevcut erkek mahpus varsayımı üzerinden inşa edilmiş durumda; kadınların fiziksel, psikolojik, biyolojik özgünlükleri kesinlikle dikkate alınmıyor. Âdet, hamilelik, doğum gibi dönemlere yönelik birkaç göstermelik düzenleme bizler açısından yetersiz; insan onurunu ve sağlığını esas alarak bunların en kısa süre içerisinde düzenlenmesi gerekiyor.

Yine, siyasi kadın mahpuslara yönelik ayrımcılık hâlâ devam ediyor. Barış ve demokratik toplum sürecine rağmen son iki ayda Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde 9, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde 11 olmak üzere 20 kadının tahliyesi engellendi. Kadınların iradesi hücreyle izolasyonla kırılmak isteniyor, idare ve gözlem kurulları aracılığıyla rehinelik süreleri uzatılıyor; buna hukuk denemez, buna açık ve net bir şekilde siyasi intikam denilir ve keyfiyet denilir. Bir an önce kadın mahpuslar serbest bırakılmalı, umut hakkı tanınmalı, sürecin ruhuna darbe vurulmamalı.

19 Aralık Ezidi Kürtler için önemli, kutsal bir gün. Buradan Ezidilerin Ezi Bayramı'nı kutluyorum, her birini saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Buyurun Sayın Kaya.

AYKUT KAYA (Antalya) - EPDK'nin aldığı kararla mesken abonelerinde, elektrik faturalarında devlet desteği sınırı yıllık 5 bin kilovat saatten 4 bin kilovat saate düşürülmektedir. Bu sınırın üzerindeki tüketimler devlet desteği dışında kalacaktır. Antalya ve Akdeniz iklimine sahip illerimizde klima kullanımı bir lüks değil zorunluluktur. Isıtma ve soğutmanın büyük ölçüde elektrikle yapıldığı bu bölgelerde tüketim doğal olarak yüksektir. Antalya'da mesken abonelerinin önemli bir kısmı bu sınırın üzerinde kalacak ve artan elektrik faturalarıyla karşı karşıya kalacaklardır; bu durum, mevcut faturalarını ödemekte zorlanan vatandaşlarımız için ciddi bir mağduriyet yaratacaktır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız buradayken Antalyalı hemşehrilerim adına sormak istiyorum: Antalya başta olmak üzere sıcak iklim koşullarına sahip illerimizin bu düzenlemeden muaf tutulması ya da bu iller için farklı bir destek uygulanması yönünde bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Koca...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sayın Enerji Bakanı, Çernobil ve Fukuşima'dan sonra "Bizde olmaz." diyen antibilimsel bir tutumla Mersin Akkuyu'daki nükleer proje bir ölüm projesi olarak Akdeniz havzası başta olmak üzere ülkemizi tehdit etmeye devam ediyor. Akkuyu'daki deniz ekosistemine verilen zarar bilim insanları tarafından ortaya konulurken neden bu konudaki uyarılar dikkate alınmıyor? Soğutma suyu nedeniyle Akdeniz'de artan sıcaklık ve biyolojik çeşitlilik kaybı ölçülmüş müdür yoksa ekokırım görmezden mi geliniyor? Akkuyu Santrali bir deprem bölgesinde yer alırken olası bir sızıntının yaratacağı felaketle ilgili bir eylem planınız var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Öcalan...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Bakan, Enerji Bakanısınız. Ben geçen hafta Halfeti'nin Nuhrut, Macunlu, Bozova'nın, Arpetin köylerine gittim. Bir GES sahası kurulacak. İnsanlar ısrarla belirtiyor... Buralar tarım arazileridir, meralardır, bu 3 köyün yetiştirdiği hayvan sayısı 30 bin civarındadır. İnsanlar orada hayvancılık yapıyor. Bu 6 bin dönüm arazisi içerisinde aynı zamanda tapulu araziler de vardır. Bakınız, bu toplumla istişare etmek lazım, müzakereci demokrasi anlayışıyla yaklaşmak lazım, bu toplumun rızasını almak lazım. İnsanların geçim kaynakları tarımdır, hayvancılıktır ve burada bir faaliyet vardır. Bu şirketin ya da sizin ilgili taşra kurumlarınızın bu halkı ikna etmesi lazım. İnsanlar direkt enerjiye karşı değil, yenilenebilir enerjiye karşı değil ama geçim kaynakları ellerinden gideceği için buna karşı çıkıyor. En azından bu halk bilgilendirilmelidir, ikna edilmelidir, bu mesele ayrıntılı bir şekilde anlatılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, enerji alanında son yıllarda ortaya koyduğunuz vizyoner çalışmalar ve özellikle yerli ve millî enerji politikalarımız doğrultusunda atılan adımlar milletimiz tarafından takdirle takip edilmektedir. Doğal gazda arz güvenliğinin

güçlendirilmesi, enerji altyapımızın yaygınlaştırılması ve vatandaşımızın uygun maliyetle enerjiye erişimi noktasında Bakanlığınızın başarılı çalışmaları için teşekkür ediyorum. Bu kapsamda, 2026 yılında Malatya ilimiz ve ilçelerinde doğal gaz altyapısının genişletilmesi ve henüz doğal gazla buluşmamış merkeze bağlı mahalle statüsündeki köy yerleşim yerlerinin ve deprem konutlarının sınırlarındaki İkizce bölgesinde Kuyulu, Çayır, Kuşdoğan, Fatih ve Duruldu köylerimiz ile Battalgazi ilçemizdeki Bağtepe, Bulgurlu, Mollabekir, Göller ve Çiftlik köylerimiz de sisteme dâhil edilerek doğal gazdan yararlanmak istiyorlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Hun...

YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, İğdır ilinin, dünya hava endeksine göre 1 Aralıkta Türkiye ve Avrupa'nın en kirli hava kalitesine sahip olduğu tespit edilmiştir. Bunun en önemli sebebi doğal gaz kullanımının yetersiz olmasıdır. Hava kirliliği birçok sağlık sorununa da neden olmaktadır. Çözümü bellidir. İğdır ilinin tüm beldelerine doğal gaz çekilmeli, diğer sağlıksız yakıtlar yasaklanmalıdır. İğdır iline özel doğal gaz kullanımı sübvansede edilmelidir, devlet tarafından teşvik edilmelidir. Doğal gaz erişimini yaygınlaştıracak, maliyetleri düşürecek somut takvime bağlanmış bir planınız var mıdır? Çünkü Dünya Sağlık Örgütü'nün yayınladığı partikül madde 2,5 ortalamasına göre dünya ortalaması 5 iken İğdır'da 328 olarak tespit edilmiştir, Dünya Sağlık Örgütü'nün ortalamasının 65 kat üstüne çıkmıştır; buna acilen bir çözüm geliştirilmesi gerekmektedir.

Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Bakan, Amasya Taşova'daki Boğalı Dağı'nda yürütülen maden aramaları 24 köyümüzü doğrudan tehdit ediyor. Yöre halkı açıkça "Vahşi madencilik istemiyoruz." diye haykırıırken neden ısrarla madencilik faaliyetlerine göz yumuyorsunuz? Köylerin su çıkarma ve depolama tesislerinde kullanılan elektriğin maliyetini düşürmek için bir çalışmanız var mı? Köylerin elektrik ihtiyacını karşılayacak güneş enerjisi santrallerinin özellikle su depoları ve üretim merkezleri bulunan köylerde devlet eliyle kurulması yönünde bir planınız var mı? Elektrik faturalarına "Faturanın bir kısmı devlet tarafından karşılanmaktadır." ibaresi eklenerek yurttaşlara destek verildiği algısı yaratılıyor. Bu destek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Komisyon...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, sorularda SKTT yani son kaynak tedarik tüketimiyle alakalı özellikle bazı bölgelerin elektrik kullanımı açısından daha yüksek kullanımı nedeniyle bu durumdan olumsuz etkileneceği ifade edildi. Aslında bütün Ege, Akdeniz, buralar, özellikle klima kullanımı nedeniyle elektrik tüketimleri daha yüksek olan iller. Fakat biz son kaynak tedarik tüketimini belirlerken iller bazında da ama özellikle Türkiye genelinde aylık ortalama tüketim değerlerine baktık. Bugün Türkiye'de 42 milyon elektrik abonesi var ama aktif 32 milyon ev var. Türkiye'nin tüketimi ortalama yaklaşık 190 ile 200 kilovatsaat arasında yani aylık tüketimden bahsediyorum. Dolayısıyla yıllık 2.400 kilovatsaatlık bir tüketim var. Hatırlarsanız, geçtiğimiz yıl yaklaşık 5 bin kilovatsaatlık bir yıllık tüketim belirlemiştik yani Türkiye'deki ortalama tüketimin 2 katının üzerinde bir tüketimi biz ancak destek grubundan çıkarmıştık ve abonelerimizin sadece yüzde 3'ü bundan etkilenecekti. Bu yıl EPDK'nin aldığı kararla bu oran yüzde 6,5'lara geliyor yani abonelerin yüzde 94'ü, 93,5'u yine herhangi bir şekilde destek almaya devam edecek, diğer kısım sadece bunlardan almamış olacak.

Antalya ve İzmir özelinde baktığımız zaman da oralarda tüketimlerin Türkiye ortalamasının biraz üzerinde ama yine 240-250 kilovatsaatlerde olduğunu görüyoruz. Elbette ki abone bazında farklı şeyler olabilir ama Antalya özelinde yine bu rakama dikkat ederek bu SKTT'yi yani 4 bin kilovatsaatı belirledik ama şunu söyleyeyim: Buna rağmen tüketimi yüksek olan tüketicilerimizde istisnai grupları tanımladık malumunuz. Ona rağmen, hâli vakti yerinde olmayan, gelir anlamında düşük olup bu desteğe ihtiyaç duyan vatandaşlarımız SKTT'ye girmiş olsalar bile bir başvuruyla tekrar maddi durumlarını gösterdikten sonra Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından destek gurubuna devam edebilirler yani onların o haklarının baki olduğunu ifade etmek istiyorum.

Özellikle doğal gazla ilgili, gerek Malatya gerekse İğdır, doğal gazı Türkiye'nin tamamına yaygınlaştırmak istiyoruz. İğdır'da doğal gaz var, yatırımın yaklaşık yüzde 75'i konutlarda yapılmış durumda ama gitmeyen yerler var. Şimdi, biz doğal gazı bütün ilçelerimize... Artık beldelerden talepler gelmeye başladı. İşin, tabii, hava kalitesiyle ilgili çok önemli bir boyutu var ama onun yanı sıra, aynı zamanda ciddi bir konfor tarafı var, ücret olarak da desteklediğimiz için vatandaşlarımız tercih ediyorlar. Gidebildiğimiz yerlere boru hattıyla ama gidemediğimiz yerlere de taşıma suretiyle doğal gazı mutlaka götürmeye gayret ediyoruz. Hem İğdır'da hem Malatya'da gitmediğimiz lokasyonlarla alakalı 26-27 planlamalarımız yapılmış durumda, şirketlerle bu konuda hedefleri ve yatırım programlarını netleştirmiş durumdayız. Özellikle deprem bölgelerinde, depremden etkilenen lokasyonlarda çok sayıda bina yapıldı ve o altyapı için biraz açıkçası oralara ehemmiyet verdik ama bu süreçler bitmek üzere. Dolayısıyla yaygınlaştırma konusunda inşallah bundan sonra da devam edeceğiz.

Köylerin içme suları için elektrik ücretlerini mümkün olduğu kadar desteklemeye devam ediyoruz. Ama özellikle il özel idarelerimizle beraber yapmaya çalıştığımız konulardan bir tanesi, buralarda güneş santrali kurulumuyla yani vatandaşlarımızın kendi elektriklerini üreterek bu elektrik maliyetlerini açıkçası düşürmeleri. Benzer şekilde, tarımsal sulamada da bu uygulamaları hem DSİ'yle hem de münferit başvurularla güneş enerjisi çözümleriyle yapmaya gayret ediyoruz.

Halfeti konusunda şunu söyleyeyim: Türkiye'de hiçbir mutlak tarım arazisine güneş, rüzgâr veya herhangi bir yatırım yaptırmıyoruz, benzer şekilde mera için de böyle. Bu konuda Tarım ve Orman Bakanlığımız son derece hassas, hiçbir mera arazisine güneş santrali yapılamaz. Yani aksi bir örneği varsa bunu konuşabiliriz, Tarım Bakanlığımızla da konuşuruz ama özellikle onlar bu konuda çok hassas davranıyorlar. Mera veya tarım arazisine herhangi bir yatırım bu anlamda yapılması söz konusu değil. Bunu bilgilerinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
6'ncı maddeyi okutuyorum:

Aktarma, ekleme, devir ve iptal işlemleri

MADDE 6- (1) Bu Kanunla verilen ödeneklerin etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla, kamu idarelerinin yıl içinde ortaya çıkabilecek ihtiyaç fazlası ödeneklerinin diğer kamu idarelerinin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılmasını temin etmek veya ödeneklerin öncelikli hizmetlerde kullanılmasını sağlamak üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde 10'unu aşmamak kaydıyla; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan (01), (02), (03), (05), (06), (07), (08) ve (09) ekonomik kodlarındaki ödenekleri kamu idareleri bütçeleri arasında veya Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin "Yedek Ödenek" tertibine aktarmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

(2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yaptıracağı işlere ilişkin ödeneklerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesine aktarmaya yetkilidir.

(3) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü bütçelerinde yer alan ve tek merkezden yönetilmesi gereken ikmal ve tedarik hizmetlerine ilişkin ödeneği, kurumlar arasında aktarmaya ilgili kurumlar yetkilidir.

(4) Özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde belirtilen tahmini tutarlar üzerinde gerçekleşen gelirler ile (F) işaretli cetvellerinde belirtilen net finansman tutarlarını aşan finansman gerçekleşme karşılıklarını, idare ve kurumların bütçelerinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek olarak eklemeye Cumhurbaşkanlığına belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kamu idareleri yetkilidir. Hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerin 2025 yılında "06- Sermaye Giderleri" ve "07- Sermaye Transferleri" giderlerine finansman sağlamak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinden tahakkuka bağlanan Hazine yardımlarının bu idarelerce kullanılmayan kısımları, 2026 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak mevcut veya yeni projelerin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılır.

(5) Merkezi yönetim kapsamındaki idare bütçelerinden, hizmeti yürütecek kamu idaresi bütçesine yıl içinde kaynak transferi yapmaya ilgili idareler yetkilidir. Bu fıkra kapsamında genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılır. Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler arasındaki diğer kaynak transferleri ise bütçe gideri kaydedilmek suretiyle gerçekleştirilir. Hizmet sunumu karşılığı tahsil edilen tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvele gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelin "14-Hizmet Sunumu Karşılığı Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamındaki İdarelerden Aktarılan Kaynaklar" finansman kodunu içeren bütçe tertiplerine; merkezi yönetim kapsamındaki idarelere kamu hizmeti sunumu amacıyla diğer idareler ile döner sermaye, fon gibi idare bütçesi dışındaki kaynaklardan aktarılan tutarlar ise "15- Hizmet Sunumu Karşılığı Merkezi Yönetim Bütçesi Dışından Aktarılan Kaynaklar" finansman kodunu içeren bütçe tertiplerine ödenek kaydedilir. Bu ödeneklerden harcanmayan kısımları aynı amaçla kullanılmak üzere ilgili tertiplere devren ödenek kaydetmeye idareler yetkilidir. Ancak bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan ödeneklerin iptaline ve harcanmayan tutarların iade edilmesine Cumhurbaşkanlığına belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde idareler yetkilidir.

(6) Cumhurbaşkanlığı;

a) Emniyet Genel Müdürlüğü'nün öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu öğrenci ve personele yapılan giderler karşılığında ilgili devletler veya uluslararası kuruluşlar tarafından ödenen tutarları,

b) NATO makamlarınca yapılan anlaşma gereğince yedek havaalanlarının bakım ve onarımları için ödenen tutarları,

c) Gümrük idarelerince tahsil edilerek Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirilen bandrol ücretlerinin yüzde 2'si oranında Ticaret Bakanlığı hizmetleri için söz konusu Kurumca ödenen tutarları,

ç) Jandarma Genel Komutanlığına ait veya tahsis edilen her türlü taşınmazın bünyesinde yer alan kule, tekrarlayıcı merkezi ile Jandarma birimlerinin konuş yeri içinde kalan alan ve ünitelerin, haberleşme maksatlı olarak merkezi yönetim kapsamı dışındaki kurum ve kuruluşlar ile özel teşebbüslerin kullanımına açılması karşılığında tahsil edilen tutarları,

aynı amaçla kullanılmak üzere bir yandan genel bütçeye özel gelir, diğer yandan ilgili idare bütçelerinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve önceki yıl bütçesinde harcanmayan kısımları devren ödenek kaydetmeye yetkilidir.

(7) Cumhurbaşkanlığı;

a) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü 2025 yılı bütçelerinin; "03.09- Tedavi ve Cenaze Giderleri" ekonomik kodunu içeren tertipleri, özel ödeneklere ilişkin tertipleri ile "Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları" faaliyetini içeren tertiplerindeki tutarlar hariç anılan kurumların mal ve hizmet alım giderleri ile sermaye giderlerine ilişkin ödeneklerinden yılı içinde harcanmayan kısımları, hizmetin devamlılığını sağlamak amacıyla bu tertiplere bütçe ile tahsis edilen ödeneklerin toplamının yüzde 30'unu aşmamak üzere kurum bütçelerinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

b) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı 2025 yılı bütçesinin 18.36 ve 18.60 kurumsal kodu altında bulunan (03) ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan tanıtma amaçlı ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin aynı kodları içeren tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

c) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2025 yılı bütçesinin 56-49.33-02-07.01 tertibinde yer alan Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) ödeneklerinden harcanmayan kısımları Kurum bütçesinin ilgili tertibine devren ödenek kaydetmeye,

ç) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2025 yılı bütçesinin 17-19.31-01-05.04 ve 17-19.39-01-05.04 tertiplerinde yer alan Tasarım Destekleri, Temel Bilimler Mezunu Ar-ge Personel Destekleri, Teknolojik Ürün Yatırım Destekleri, Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destekleri ve Rekabet Öncesi İşbirliği Desteklerine ilişkin ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin (05.04) ekonomik kodunu içeren ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

d) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 yılı bütçesinin 19-12.41-01-07.02, 19-12.41-01-05.06 tertiplerinde yer alan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yardım ödeneklerinden harcanmayan kısımları ve 19-12.41-01-08.02 tertibinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

e) Emniyet Genel Müdürlüğü 2025 yılı bütçesinin "Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları" faaliyeti altında yer alan yatırım ödeneklerinden harcanmayan kısımları Genel Müdürlük bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

f) İlgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullandırmak üzere genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre ilgili tertiplere aktarma yapmaya, 2025 yılı içinde harcanmayan ödenekleri bütçeye devren ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlemeye, yetkilidir.

BAŞKAN - 6'ncı madde üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili İdris Şahin'e aittir.

Sayın Şahin, buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kürsüde yalnızca bütçe kalemlerini değil bu bütçenin hangi Türkiye hayaline hizmet ettiğini konuşmak zorundayız çünkü bütçe, yalnızca bir yıllık gelir-gider cetveli değil bir siyasi tercihler belgesidir. Bu bütçe ülkemizin hangi sorunları önceliğini, hangi kesimleri koruduğunu ve hangi yükleri kimin omuzlarına bıraktığını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Yanlış önceliklerle şekillenen bir bütçe anlayışı hâkimdir. Üretimi, istihdamı ve toplumsal refahı artırmak yerine borçlanmaya, faiz ödemelerine ve kısa vadeli günü kurtarmaya yönelik tercihler öne çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, TÜRK'in kendi verileri son beş yılda acı bir gerçeği ortaya koyuyor. Bu ülkede nüfusun yalnızca yüzde 5'inin geliri reel olarak artmış, yüzde 95'i ise ya yerinde saymış ya da fakirleşmiştir. Şimdi, soruyorum: Bu mudur büyüme, bu mudur refah? Evet, bir ülkede ekonomi büyürken toplumun yüzde 95'i fakirleşiyorsa ortada bir başarı hikâyesi yoktur sayın milletvekilleri, ortada derin bir adaletsizlik vardır. Bütçeye baktığımızda, 16 trilyon 216 milyar, bütçenin gideri 18 trilyon 929 milyar, faize ödenecek rakam, bütçenin açığı tam 2 trilyon 712 milyar yani henüz daha harcamaya başlamadığınız bütçede bugünden 2 trilyon 712 milyar açığınız var. Bu adaletsizlik 2026 yılı bütçesinde tek bir rakamla somutlaşıyor: 2 trilyon 742 milyar liralık faiz ödemesi. Bu rakam ne anlama geliyor biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Bu rakam, çiftçiye destek yerine faize ödeme demektir. Bütçede 2026 yılı için tarım sektörüne doğrudan desteğin toplamı 168 milyar, bu paranın tam 16 katını faize ödüyorsunuz. Tarım sektörü hem stratejik hem de sosyal açıdan vazgeçilmez bir alandır. Buna rağmen, 2026 bütçesinde tarıma ayrılan pay kanuni olarak öngörülen seviyenin dahi altında kalmaktadır. Yine, faize ayrılan kısım eğitime ayrılan bütçeden 760 milyar daha fazla. Hani önceliğimiz eğitim olacaktı, hani gelecek nesilleri yetiştirmek arzusundaydık; niçin faiz rakamları eğitim bütçesinin katbekat üstünde? Övündüğünüz sosyal yardımlara ayrılan miktarın tam 6 katı faize ayrılan bütçe arkadaşlar, sosyal yardımlara ayrılanın 6 katı faiz bütçesi ödüyorsunuz. Şimdi soruyorum size, ısrarla söylüyorsunuz, özellikle Maliye Bakanı ifade ediyor: Kemer sıkalım. Peki, bu kemeri kim sıkacak arkadaşlar? Emekçiden, çiftçiden, dar gelirliiden, emekliden tasarruf istenirken faiz ödemeleri neden sorgulanamaz bir alan olarak görülmekte. Bu rantiyecilerin, faizde parası olanların boğazına yapışp vatandaştan alacağını, çiftçiden alacağını; emekliden, dar gelirliiden, emek yoğun çalışandan alacağını onlardan alsanız ne kaybedersiniz? Hatırlatalım size: Yirmi üç yıl önce büyük iddialarla yola çıkmıştınız "3Y'yle mücadele edeceğiz." diyerek. "Yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklarla mücadele edeceğiz." dediniz. Bugün geldiğimiz noktada tablo açık ve net ortada; yoksulluk bitmemiş, derinleşmiş. Eğer gerçekten yoksullukla mücadele edilseydi bugün bütçenin en büyük kalemi faiz olmazdı değerli AK PARTİ'liler. Yolsuzluk iddiaları artmış, hesap verilebilirlik zayıflamıştır. Geçmişte bireysel olarak görülen yolsuzluklar şu anda kolektif hâle gelmiş. Gidin kamu dairelerine, açık, ayan beyan göreceksiniz; kolektif bir yolsuzlukla karşı karşıyayız. Bu utanç iktidar sahiplerine yeter arkadaşlar. Yine, yasaklar bitmemiş, sadece şekil değiştirmiştir. Bunlar birer çelişki değil yanlış yönetimin açık sonucudur. Hata yaptık diyemezsiniz çünkü bu sizin iradenize yansımış, bir davranış şekline dönüşmüştür.

Değerli milletvekilleri, evet, Sayın Erdoğan yirmi üç yıl önce asgari ücreti eleştirerek iktidara geldi, "Bu parayla geçinilmez." dedi. Açlık sınırının TÜRK-İŞ'in rakamlarına göre 30 bin lira olduğu günümüz Türkiye'sinde bugün emekli açlık sınırının altında arkadaşlar. Çalışan yoksullar bu dönemin en acı gerçeği hâline gelmiş durumda. Bugün emekli torununa harçlık veremiyor. Bugün, gençler hayal kuramıyor, ülke değiştirmeyi planlıyor. Bugün, esnaf borçla ayakta duruyor, memur ise kredi kartlarına takla attırmakla meşgul. Milletlin büyük bölümünde hava sis, duman, boran ama bir tek aydınlık; işte bu sıralar, iktidar sıraları; onların keyfine diyecek yok arkadaşlar, bir eli balda, bir eli yağda. O yüzden, çok netliğiyle ifade edeyim...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Sen de iyisin, sen de!

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Senin adın da Koç, soyadın da Koç; daha ötesinde bir şey söylememe gerek yok, daha fazla sataşırsan gemilerin nereye seyrettiğini burada açıkça ifade ederim. Sayın Milletvekili, o yüzden otur oturduğun yerde! (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bugün borçla ayakta duruyor memur, milletin büyük bölümünde -dediğim gibi- hava sis. Geçmişte "Zenginin daha zengin, fakirin daha fakir olduğu düzeni yıkmaya geliyoruz." diyerek geldi bu iktidar, Sayın Erdoğan son grup toplantısında size de bunu ifade etti. Evet, 24'üncü bütçenin sonunda ne var ortada biliyor musunuz arkadaşlar? Zengin daha zengin olmuş ama fakir ise daha da fakirleşiyor. Ne yapalım, bizler de Sayın Erdoğan'ın 1993 yılında Refah Partisi İstanbul İl Başkanlığında yaptığı gibi çay-simit hesabı mı yapalım burada? Artık ne çayın fiyatına yetişebiliyoruz ne de simidin fiyatına, hiçbir yerde de tek kalem bir fiyat söz konusu değil; şimdi bu hesabı yapsak yine sizler çıkar çıkmazsınız. O yüzden, bu mesele artık çay-simit meselesi olmaktan çok çok öteye geçti. Mesele, onurlu ve insanca bir yaşamdır değerli milletvekilleri. Kendi söylemiyle, bu zalim yönetim bunu vatandaşına çok mu görüyor? Kimsesizlerin kimsesi olmak için yola çıkanlar bir dönüp kimin nesi olduğuna bakıyor mu? Sermaye sahiplerinin, güç odaklarının, imtiyazlı çevrelerin safındasınız artık ve ne acıdır ki bu çerçeveyi de kendileri bir bir inşa ettiler. Bir zamanlar adalet ve merhamet vadedenlerin bugün tercihlerinin kime hizmet ettiği açıkça görülüyor.

Sayın milletvekilleri, bütçe bir ülkenin geleceğine dair iddiasının aynasıdır. Bugün önümüzde bulunan bütçe ne yazık ki güçlü bir üretim vizyonu, adil bir gelir dağılımı ve sürdürülebilir bir kalkınma perspektifi ortaya koyamamaktadır. Faize dayalı bir denge, tarımı ihmal eden bir yaklaşım ve emeği koruyamayan, üretimi öncelemeyen bir ücret politikasıyla toplumsal refahın artırılması mümkün değildir. Bu ülke yoksul bir ülke değildir sayın milletvekilleri, bu ülke yanlış tercihlerle yoksullaştırılmıştır. Yoksullukla mücadele vaadiyle gelip yoksulluğu derinleştirenler, yolsuzlukla mücadele sözü verip hesap vermeyenler, faizle mücadele söylemiyle

gelip faiz rekorları kıranlar önce milletimize, sonra Cenab-ı Allah'a mutlaka hesap verecektir ve o hesap günü çok yakındır; hiç merak etmeyin, tarih buna da elbette şahitlik edecektir.

Asgari ücreti eleştirerek gelenler, asgari ücretlileri açlığa mahkûm edenler, Türkiye'yi ithal ürün cenneti hâline getirenler bilsinler ki bu ülke asla sahipsiz değildir. Bizler buradayız; adalet için, refah için, bu ülkenin tümünün sesi olmak için buradayız. Bizim hayal ettiğimiz Türkiye'de bütçe, faizi değil insanı öncelemelidir. Bizim hayal ettiğimiz Türkiye'de büyüme, yüzde 5'i memnun eden değil yüzde 100'ü kucaklayacak şekilde bir büyümeyle gerçekleşecektir. Bizim hayal ettiğimiz Türkiye'de kamu kaynağının hesabı şeffaf bir şekilde verilmelidir. Bizim hayal ettiğimiz Türkiye'de ehliyetli, liyakatli kadrolar hiçbir torpile, hiçbir mülakat engeline maruz kalmaksızın bu ülkenin yönetiminde olacaklardır.

İşte, o yüzden diyoruz ki haksızlıkların son bulduğu, adaletin hüküm sürdüğü, vatandaşın refah içerisinde yaşadığı, dertlerin tümüyle deva bulunduğu bir Türkiye hayalimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Ancak önümüzde duran bütçede ne yazık ki bu hayalleri karşılayacak tek bir düzenleme dahi yoktur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan'ın.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçeler yapılır, hedefler koyulur, ekonomik sıkıntıların telafisi de olur ama devletler ve milletler tarihi telafisi mümkün olmayan hatalarla doludur. Konuşmamda telafisi mümkün olmayan millî kimlik ve egemenlik meselesine değineceğim. Bugün, Hükûmet eliyle, Meclis eliyle Türk millî kimliği tartışma konusu yapılıyor. Bir taraftan "milletin çeşitliliğini yansıtan Anayasa" diğer taraftan "eşit yurttaşlık" kavramlarıyla niyetleri gün yüzüne çıkıyor, etnik ve dinî kimlikler köpürtülüyor.

Değerli milletvekilleri, Orta Çağ saltanat düzenleri egemenliği soya dayandırıyor, millî devletlerde ise egemenlik millete dayanır. "Eşit yurttaşlık", "milletin çeşitliliği" gibi tanımlar ise egemenliği etnik ve dinî kökenlere dayandırma çabasını ifade eder. Bugün karşı karşıya olduğumuz şeyin adı Türk'süz Anadolu, milletsiz devlet hazırlığıdır. BOP'un maaşlı elemanları ve Türk'ün ezeli düşmanları el ele vermişler, Türkiye'yi yönetenler uluslararası muhatapları nezdinde şahsi itibarlarını güçlendirmek için ilkeleri paspas etmeye razı hâle geldiler. Papa'nın sözde ziyareti, emperyalizmin aparatı PKK terör örgütüyle yürütülen kirli süreç, Barzani'nin hadsizlikleri, Suriye'de oluşan tablo ve eşit yurttaşlık masalları razı olduğunuz şeylerin milletimizin hayrına olmadığını gösteriyor. Türkiye Cumhuriyeti'ne tesadüfen ortaya çıkmış bir ülke, sınırları cetvelle çizilmiş bir yapım muamelesi yapılmasına göz yumulduğunu görüyoruz. Dünya siyasetinde etki inşa etmek için egemenlik ve bağımsızlık şuurunun farkında olmak gerekir. Tarihin bu noktasında kadim esaslara, mevcut şartlara göre hareket edilmiyor.

Kıymetli milletvekilleri, uluslararası siyaset ve dış politikada yaşananlar geleceğe yönelik olsa da ne yapıldığını ve hangi mücadelenin verildiğini anlamak için geriye bakmalıyız. Ermeni meselesini milletlerarası problem hâline getiren sürecin benzerini ABD Büyükelçisinin kontrolünde terör örgütü PKK'yla yürütülen süreçte görüyoruz. 1863'te Osmanlı, Ermeni Millî Nizamnamesi yayınladı; güya birlik ve beraberlik sağlamaya, iç cepheyi güçlendirmeye yönelik atılmış bir adımdı ancak Ermeniler neredeyse özerkliğe kavuştular. Ayrılıkçı Ermeniler bu nizamname için "İhtilal ruhu uyandı, millî Ermeni sorunu masa üstüne çıktı." dediler. Daha sonra ise çok sayıda isyan çıkmıştı. Bu isyanlar sonucu Avrupa'nın isteğiyle genel af ilan edilmiş, Ermeni teröristler affedilmişti. Sonraki yıllarda Osmanlı Devleti için bu af onur kırıcı olarak nitelendirilecektir. Şimdi sizlere sormak istiyorum: Bugün yaşananlar ile tarihî olaylar arasında benzerlik var mı? Bugün de onur kırıcı işler yapılıyor mu? Lozan tartışılırken susanların, bebek katilinin ayağına gidenlerin, teröristbaşının isteğiyle komisyon kuranların, "Suça bulaşmış PKK'lı." diye af zemini hazırlayanların, katile fikir adamı muamelesi yapanların Osmanlı'daki gibi onur kırıcı işler yaptıkları açıktır. Ermeni teröristlere taviz verenler hangi hataları yaptıysa bugün de aynısını yapıyor.

Değerli milletvekilleri, tarihî arka planı olmayan toplumsal ve siyasi hedefler, olsa olsa hayalcilik olabilir. Bugün Türkiye'yi yönetenler boş ve temelsiz bir hayalcilik satıyorlar. Tarihte yaşananlardan haberi olmayan iktidar, boş hayallerin ve tekrarlanan hataların sorumlusudur. Tarih şuurunun körelmesi, ülkemizin stratejik çarpanlarının ve uluslararası siyasetteki potansiyel gücünün önüne set çekilmesi demektir. Yüz elli yıl sonra, içi boş toprak bütünlüğü garantileri, ucube refah ve kalkınma sözleri tekrar dile getiriliyor. "Toprak bütünlüğünüzü koruruz, ekonomik yaptırımlar uygulamayız." diyen İngiliz, Fransız büyükelçileri de ilk fırsatta Osmanlı'yı parçalamışlardır. Toprak bütünlüğümüzün garantisi de refah ve kalkınmanın itici gücü de yalnızca Türk milletidir. Manda ve himayenin kabul edilmediğini ara sıra hatırlayın. "İç cephe, refah, kalkınma" diye küresel yol haritalarını önümüze koyanlar unutsa da ezeli şark meselesinin ne olduğunu biz unutmayacağız: Asrın devlet projesi denilen şeyin bir ucu şark meselesi ve egemenlik paylaşımı rüyalarına, diğer ucu ise sermayenin millî devletlere düşmanlığına dayanmaktadır. Sermaye, millî devletlerin denetiminden kaçmak için milliyetçiliğe saldırıyor; sefaleti ve yoksulluğu kalıcı hâle getirmek, emekçinin mücadelesini yok etmek için millî devlete savaş açıyor. Bu çatı altında gördüğümüz bazı öfke nöbetlerinin sebebi de budur. Vatan, millet, egemenlik, Atatürk, kültür, gelenek, maneviyat gibi sözler duyduklarında elektriğe kapılmış gibi tepkiler vermeleri de bu yüzden. Makamlarına, sıfatlarına aldanmayın, tanıyoruz hepsini kim; kimi Taşnak, kimi Pontus artığı, kimi muhafazakâr, kimi sözde yerli ve millî, kimi liberal, kimi sosyalist maskesi taksa da hepsi Tom Barrack'ın yeminli öğrencileri oldular; hepsi bölücü katillere taç giydirmek için sıraya girmişler.

Değerli milletvekilleri, etnik kimlikleri istismar edenlere paye vermeyin diyoruz. Türk devletinin omurgasını hedef alan iki ayaklı virüslerle mücadele edin diyoruz. Millî kimliğimizi sinsi planların gölgesinde bırakmayın diyoruz. Artık son zamanlarda "Silahlar susacak, şehit cenazesi gelmeyecek." diye duygu tüccarlığı yapmayı alışkanlık hâline getirenler var. Oradan bakınca silah tüccarları, morg bekçisi gibi mi gözüküyor? Biz "Analar ağlamasın." diyenlere şehit analarının gözyaşını, yürek yangınını, vatan nöbetini unutmayın diyoruz. Biz, Türk milleti bedel ödemesin diye mücadele ediyoruz. Türk devletinin omurgası, taşıyıcı kolunu çökmesin diye itiraz ediyoruz. Çünkü siz, devletin, milletin ve egemenliğin ne demek olduğunu bilmiyorsunuz. Vatan duygusunun vatanından haberinizi bile yok. Bilseydiniz, teröre ve silaha muhataplık verilen, meşruiyet oluşturulan her coğrafyanın devletsizliğe kavuştuğunu idrak ederdiniz. Yaşayan ihanet sürecine "devlet projesi" diyerek milletin tepkisini hafifletmeye çalışıyorsunuz. Sizin devlete biçtiğiniz

rol ile Türk milletinin devlete yüklediği anlam aynı değil. Siz devleti ve makamlarınızı eli kanlı Apo'nun faziletlerini anlatmak için kullananlar olarak tarihe geçtiniz. Türk milleti ise devleti Polis Memurumuz Onur Şener'in duruşunda, Orkun Özeller'in itirazında, şehit Neşe Alten'in görev aşkında bulmaya devam edecektir. Vatandaş üç beş sene önce "Nerede bu muhalefet?" derdi, bugün "Nerede bu devlet?" diyor, devleti sorguluyor artık. Haksız mı? "Faşist cumhuriyet" "katil ve zalim devlet" diyen eli kanlı teröristler bir bir serbest bırakılıyor. Eserinizle gurur duyuyun. Yıllarca "Yargının, ordunun vesayeti var." diye ortalığı yıktınız. Dün "FETÖ vesayeti var." dedik, dinlemediniz. Bugün etnik bölücülerin ve Apo'nun vesayetini kendi elinizle yaratıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, egemenliği olmayan milletler, kanunsuz devlet, yeminli öğrenciler de Hükümet olmaz. Olursa ne olur? İznik'in anahtarı Papa'ya, Cizre'nin anahtarı Barzani'ye, Heybeliada'nın anahtarı Fener Rum Patriği'ne, Ankara'nın anahtarı Tom Barrack'a teslim edilir; bugün yaşadığımız şey tam da budur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Cumhuriyet'in kadrolarının akşamları aşiret dizilerini izleyip gündüzleri yarı zamanlı devlet idare ettiğini düşününce yaşananlara şaşırıyoruz.

Mithat Cemal Kuntay'ın Üç İstanbul romanında Sakallı Vasfi karakteri vardı. Sakallı Vasfi siyasette esen rüzgâra göre saf değiştirmekte, ilkesizliğe ayak uydurmakta çok ustadır. Dün söylediğini bugün unutanları gördükçe Türk siyasetinde Sakallı Vasfilerin ölmeyeceğini gördük. Sakallı Vasfiler, bebek katiline sekreterlik yapanlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - ...uyuşturucu baronlarının kirli akıl ve mirasından güç alıp burada ahkâm kesenler, egemenliği paylaştırmaya çalışanlar kaybetmeye, yenilmeye mahkûmdurlar çünkü zaferin sahibi Türk milleti geleceğin sahibi olacaktır.

Büyük Türk milletini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Yücel Bulut.

Sayın Bulut, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YÜCEL BULUT (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmelerinin sonuna doğru yaklaşırken 2026 yılı bütçesinin inşallah zenginliğin ve refahın paylaşıldığı bir bütçe olmasını, 2026 yılının zenginliğin ve refahın paylaşıldığı bir yıl olmasını diliyorum. Aynı zamanda, bütçe görüşmeleri boyunca birçok arkadaşımız dile getirdiler; gerçekten, özellikle emeklilerimizin şu an içinde bulunduğu hâl ve şartlarını düşündüğümüz vakit 2026 yılında inşallah emeklilerimizin de bu zenginlik ve refahtan en ciddi katkısı alacakları bir yıl olmasını diliyorum. Şu anda birçok arkadaşımızın bu konuşmaları esnasında ifade etmiş olduğu bir hakikat var, bu da bir gerçek, o da emeklilerimizin içinde bulunduğu hâl ve şartların hak ettiklerinden oldukça uzak olduğu gerçeğiyle karşı karşıyayız. Tabii ki bunun birtakım arka planları var, birtakım gerekçeleri var; bunların başında özellikle Türkiye'nin yaşamış olduğu deprem süreci, hemen onun öncesinde yaşanmış olan pandemi sürecinin yarattığı yüksek enflasyon oranları ve depremde ortaya çıkmış olan hasarın yani 11 vilayette ortaya çıkmış olan hasarın merkezî bütçe üzerinde oluşturmuş olduğu ağır yük nedeniyle sadece emeklilerimiz değil toplumun bütün kesimleri mali disiplinin mecburen bozulmasından kaynaklı olarak bir baskı altında kaldı ancak bu baskıdan en fazla etkilenen kesimin bugün emekliler olduğunu görüyoruz ve özellikle emekliler içerisinde de gerçekten başka bir gelir kalemi olmayan, bunu yaratmak imkânı da olmayan, yaşı itibarıyla başka bir gelir kalemini inşa etmek yahut da çalışmak imkânı olmayan, özellikle ailesinden yahut da başka bir yerden destek alma imkânı olmayan yaşı ilerlemiş emeklilerimizin şu an içinde bulunduğu hâl ve şartların vicdanları da oldukça yaraladığı ve kanattığı gerçeğiyle karşı karşıyayız. Özellikle EYT düzenlemesinin Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesinde oluşturduğu baskı da yine emeklilerimizi bugün, hak etmiş oldukları rakamın çok altında bir gelirle maalesef geçinmeye çalışmak mecburiyetinde bırakıyor. Ama tabii ki uygulanan sıkı mali disiplinin yavaş yavaş neticeleri ortaya çıkmaya başladı. 2026 yılında inşallah bu mali disiplinin meyvelerini toplayacağımız, Türkiye'nin genel anlamda ekonomisinin çok daha sağlıklı bir zemine doğru ilerleyeceği bir yıl olacağını bugün görüyor ve bütün verileriyle de okuyabiliyoruz ama bu mali disiplinden dolayı ekonominin toparlanmasından mütevellit ilk kazanımın diliyorum ve istiyorum ki emekliler üzerinde vücut bulmasını hep birlikte müşahade ederiz, birlikte görürüz.

Bir başka sorun, yine, son günlerde maksatlı ya da maksatsız bir şekilde servis edilen bir başka durum var; o da daha evvel Batı ülkelerinde, Batı medeniyetinde görmüş olduğumuz, bizde hiç yaşanmayacağını düşündüğümüz bir durumla yavaş yavaş karşılaştığımızı görüyoruz. O da nedir? Büyük şehirlerde, özellikle büyük şehirlerde yalnız başına yaşayan, yalnız bir hayat sürdüren ve temel ihtiyaçlarını dahi karşılamaktan uzak bir muhtaçlığın içerisinde, zaman zaman da işte, son günlerde sık sık basın-yayın organlarında yer aldığı şekliyle, otel odalarında kalan emekli sayımızın oldukça arttığına ilişkin bir gerçeklikle karşı karşıyayız. Tabii ki bunun daha evvel bizim ülkemizde yaşanmayacağını düşünüyorduk çünkü Anadolu'nun köklü gelenekleri gerçekten buna müsaade etmez durumdaydı ama hazırlıksız yakalandığımız büyük şehir hayatı, göç dalgası, nüfusun hızla artması özellikle büyük şehirlerde Anadolu'nun bu köklü alışkanlıklarının da çözülmesine sebebiyet verdi ve bugün böyle bir vakıyyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla on beş yirmi yıl sonra bu sayının yönetilemeyecek bir rakama ulaşmasından evvel, mutlaka ama mutlaka yaşlılarımızla ilgili, emeklilerimizle ilgili, huzurevi açmak dışında alternatif çözümleri üretmek, bu konuda sosyal politikalar geliştirmek mecburiyetiyle karşı karşıyayız.

Tabii ki bugün artık, ev kirasının bir emekli maaşının en az 2 katı olduğu bir dönemde, bir yaşlının torununa alacağı bir oyuncak ya da hediyenin emekli maaşının neredeyse yarısına denk geldiği bir dönemde, bir telefonun emekli maaşının 6 katına denk geldiği bir dönemde burada bir adaletsizlikle ve vicdanları kanatan bir durumla karşı karşıya kaldığımızın da hep beraber kabulünü sağlamak durumundayız.

Değerli milletvekilleri, tabii ki bugüne kadar bu coğrafyada inişli çıkışlı son iki yüz yıllık serüvenimiz içerisinde zenginliği paylaşmamız gerekirken Anadolu insanı önemli ölçüde, yaşamış olduğu badirelerden dolayı fakirliği paylaşmak zorunda kaldı ve kanaatkâr bir tavırla her zaman da devletin yanında konumlandı. Bu da milletimiz de son iki yüzyıldır onun kanaatkârlığıyla, onun sabrıyla aşmış olduğumuz bir süreci bugünlere kadar getirdi.

Şimdi, cumhuriyetin 2'nci yüzyılını araladığımız ve 1'inci yüzyılını tamamladığımız bu dönemde, 1'inci yüzyıldan kalma bütün bakiye sorunları geride bıraktığımız, kardeşlik köprülerini yeniden inşa edeceğimiz ve 2'nci yüzyılda terörsüz Türkiye'yle 2'nci

yüzyılı Türkiye Yüzyılı hâline getireceğimiz önemli adımlar atıyoruz. Özellikle bu Parlamento çok ciddi bir kararlilikla, Sayın Devlet Bahçeli'nin cesur çıkışıyla başlatmış olduğu, Sayın Cumhurbaşkanımızın yüksek liderliği ve ferasetiyle bir devlet politikası hâline dönüştürmüş olduğu Türkiye politikasını aşama aşama icra ediyor. Tabii ki terörsüz Türkiye, cumhuriyet tarihimizin kanaatimizce en önemli siyasi adımlarından bir tanesi ve temelindeki saiklerden biri de cumhuriyetin 1'inci yüzyılında Türkiye Cumhuriyeti'nin eş güdümlü maruz kalmış olduğu saldırıların neticesi olarak derinleşen fay hatlarının birer ortadan kaldırılmak suretiyle Türkiye'nin bütün enerjisini tekrar toplumun bütün kademelerine hakça, eşit ve adil bir şekilde yansıtacağı, yeni bir yüzyılı, sorunsuz bir yüzyılı inşa etmek. Ama bunu yaparken, terörsüz bir Türkiye'yi inşa ederken aynı zamanda fakirsiz bir Türkiye'yi de inşa etmek istiyoruz, terörsüz bir Türkiye'yi inşa ederken muhtaçsız bir Türkiye'yi de inşa etmek istiyoruz. Dolayısıyla terörsüz Türkiye politikamızın temelinde yatan hakikatlerden bir tanesi de hem mali imkânlarımızın hem sosyal imkânlarımızın Kürt'üyle, Türk'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'iyile bütün vatandaşlarımıza eşit bir şekilde dağılımını tesis ve temin etme gayreti.

Şimdi, bu bütçe görüşmelerinde kabul etmiş olduğumuz bazı kurumlara ilişkin rakamları vermek istiyorum size yani terörsüz Türkiye'ye bir an önce geçmek mecburiyetimizi de bunlar aslında ortaya koyuyor. Bu sene Millî Savunma Bakanlığımızın, Savunma Sanayii Destekleme Fonu da dâhil olmak üzere, kabul etmiş olduğumuz bütçesi 2 trilyon 155 milyara denk geliyor, bu da toplam bütçemizin yüzde 11'ine denk gelmiş. Yine, İçişleri Bakanlığımızın, güvenlik bürokrasimizin bir başka esaslı Kurumunun bütçesi 1 trilyon 476 milyar yani yüzde 8,56'sına denk geliyor. Diğer irili ufaklı güvenlik bürokrasisine ilişkin harcama kalemlerini hiç söylemeden size şunu ifade etmek istiyorum ki güvenlik bürokrasimize güvenlik kaygılarımızı telafi edebilmek için harcadığımız rakam toplam bütçemizin yaklaşık yüzde 20'sine denk geliyor. Peki, terörle mücadeleye bugüne kadar ne kadar harcadık? Birçok hatibimiz bunu hem Meclis içinde hem de Meclis dışında defalarca dile getirdiler, 2 trilyon dolardan daha fazla bir rakamı terörle mücadele için yani kardeş kavgasını sonlandırabilmek için harcamış bir devletiz. Bir tarafta emekliyi konuşuyoruz, bir tarafta memuru konuşuyoruz, bir tarafta öğrenciyi konuşuyoruz. Dolayısıyla Türkiye'nin, bir an evvel, cesur çıkışlarla, cesur adımlarla ve her türlü sabotaj girişimine karşı uyanık olmak suretiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi devlet politikası hâline gelmiş bu meselede fikrini her arkadaşımız özgürce söyleyerek, hür iradesiyle söyleyerek, tenkitlerini dile getirmek suretiyle ama hiçbirimizi de tahkir etmeksizin; terörle, teröristle müzakere etmekle bizi itham etmeksizin, bir şekilde Türkiye'nin silahsız, silahlı propagandaya son vermiş örgütlerden arınmış, kardeşçe yaşayacağı bir Türkiye'nin inşasına omuz vermesi gerekiyor. Şimdi, biz şunu çok iyi biliyoruz ki çocuğunun ihtiyacını karşılayamayan bir annenin, çocuğunun ihtiyacını karşılayamayan bir babanın mahcubiyeti Kürt anne için de aynı mahcubiyettir, Çerkez anne için de aynı mahcubiyettir, Türk baba için de aynı mahcubiyettir. Dolayısıyla ihtiyacımız olan şey, enerjimizi içe akıtmak, kaynaklarımızı içe akıtmak yerine, hiçbir babanın; Kürt olsun, Türk olsun, Laz olsun, Alevi olsun, Sünni olsun; hiçbir babanın çocuğunun karşısında mahcup olmayacağı bir refah toplumuna harcamak için bütün kaynaklarımızı kardeşçe ve el birliğiyle, şeffaf ve hesap verilebilir bir şekilde inşa edeceğimiz, harcayabileceğimiz demokratik bir ülke inşa edebilmek gayretidir. Burada farklı fikir, farklı düşünce, farklı kaygı, farklı hesaplar; hepsini anlayışla karşılıyoruz ama herkesin bu meseleye iyi niyetle bakmasını, çözüm konusunda katkı sağlamasını ve inşallah Türk-Kürt kardeşliğinde açılmış, elli yıllık açılmak istenen parantezi hep beraber kapatarak bin yıl boyunca kaldığımız yerden kâinatın son gününe kadar devam etmemizi temin etmek istiyorum.

Saygılarımla Genel Kurulu selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit.

Buyurun Sayın Sayyigit. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cezaevlerindeki yoldaşlarımızı, evde, iş yerinde bizleri izleme imkânı olanları; ayrıca tarlada, atölyede, fabrikada, inşaatta, sokaklarda, bizleri izleyemeyen her bir yurttaşı buradan saygıyla sevgiyle DEM PARTİ adına selamlıyorum.

Öncelikle şunu ifade ederek başlamak istiyorum: Emekliyi, emekçiye, kadını, çocuğu, genci, engelliye yok sayan bu bütçeye "hayır" diyoruz tabii ki. Bütçe süreci sadece halklar açısından değil tüm ekosistem açısından önemli. Günlerdir üzerinde tartıştığımız bütçe üzerinden aslında biz 2026 yılını da çok net bir şekilde okuyabiliriz. Doğa daha ne kadar talan edilecek? Kadın ve çocuk yoksulluğu daha ne kadar derinleşecek? Fabrikalarda işçilerin emeği daha ne kadar sömürülecek? Yurttaş enflasyon ve hayat pahalılığı altında daha ne kadar ezilecek ve elbette barış en önemli teşvik ve yatırım olacak mı, olmayacak mı? Bütün bunların seyri, kasım ve aralık aylarında sürdürülen tartışma ve siyasi iktidarın tutumuna bağlı. Bu sebeple, devlet aklının muhalefete, sivil topluma ve sokaklara kulak vermesi gerekiyor ve bu akıl, istikametini patronlara değil kadınlara, emekçilere, gençlere, bunlara bakarak belirlemelidir.

Bütçenin tamamına baktığımızda, dünyada artan silahlanma yarışından bağımsız hazırlanmadığını kolaylıkla fark edebiliriz, bunu ifade edebiliriz. Devletlerin güvenlik riskleri çerçevesinde kendilerini yeniden konumlandırmaları anlaşılabilir ama bunun salt ölümcül silahlarla veya abartılı güvenlikçi politikalarla yapılması daha büyük risklere de davetiye çıkarır. Türkiye uzun süre dünyanın önemli silah ithalatçısı konumundaydı. Bunun bir faydasını halklar olarak gördük mü? Kocaman bir hayır. On yıllarca silahlar patladıkça halklar yoksullaştı, ülkenin kaynakları beyhude bir şekilde rüzgâra savruldu. Özellikle Kürt sorununda güvenlikçi yaklaşım devasa bir girdaba dönüştü. Devletin yarattığı girdap yıllar içinde onlarca siyasi iktidarı ve muhalefet partisini yuttu.

Gelin, hep birlikte on dört yıl öncesine gidelim. Genel seçimlere giderken AKP Hükûmeti cumhuriyetin 100'üncü yılına yönelik "Hedef 2023" vizyonunu açıklamıştı. Buna göre cumhuriyetin 100'üncü yılında dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girecektik, enflasyon ve faiz oranları tek haneli olacaktı, ihracat 500 milyar dolara ulaşacaktı, kişi başına millî gelir 25 bin dolara yükselecekti ve 2 trilyon dolarlık bir ekonomik büyüme sağlanacaktı. O yıllarda iktidara yakın bazı kalemler bile bunun ancak Kürt sorununun çözümünüyle mümkün olacağını ifade etmişlerdi.

Cumhuriyetin 100'üncü yılında hiçbir hedef tutturulmadığı gibi, Kürtler ve Aleviler başta olmak üzere, toplumsal sorunlar çözülmedi, halkların demokrasi, adalet ve eşitlik çağrısı görülmeydi. Cumhuriyetin 103'üncü yılına gireceğiz; Türk, Kürt, Arap, Laz, Çerkez, Alevi ve Sünni, tüm Türkiye olarak yeni yıla nasıl gireceğimiz belki önümüzdeki on yılları da belirleyecektir.

Geçen yüzyıl boyunca ekolojik kriz büyüdü, kadına yönelik şiddet arttı, kadın yoksulluğu ve emek sömürüsü derinleşti, işsizlik ve borçluluk arttı, geçim stresi âdeti bir açlık oyununda hayatta kalma mücadelesine dönüştü. Bunun en büyük yansıması ise Kürtlerin yaşadığı coğrafyada görüldü. İktidarlar üst üste bindirilmiş rakamlarla şişirilmiş birçok teşvik ve yatırımı on yıllarca bir ezber

kalıp olarak söylemeye devam ettiler. Ama yoksulluğun haritası ile Kürt sorununun haritası bu topraklarda hiçbir zaman değişmedi. İşin kötüsü de hiç kimse bunu kendine dert etmedi, dert etmek istemedi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının illerin sosyoekonomik gelişmişliğiyle ilgili hazırladığı 2025 yılı araştırması da âdeta bunun itirafı olarak karşımızda duruyor. Listenin sonunda Ağrı, Muş, Urfa, Şırnak, Hakkâri, Siirt, Bitlis, Van ve ekseriyeti Kürt olan diğer kentler yer alıyor. Bunların bir tesadüf olmadığını biliyoruz. Bizzat devlet aklının, yüzyıllık politikalarının ve AKP iktidarının da son yirmi beş yıllık politikalarının ürünü bu haritayı siz çizdiniz, bizler çizmedik. Bu harita burada belki fazlasıyla gösterildi bizim grup tarafından, hem Bütçe Komisyonunda gösterildi hem burada gösterildi; ısrarla görmek istemiyorsunuz. Biz bu haritadaki bu renklerin artık değişmesini istiyoruz, tek renk olmasını istiyoruz.

İstanbul'da kişi başına düşen gelir 21 bin dolarken Van ve Ağrı'da 4.500 dolar olmuşsa devletin şapkasını önüne koyup düşünmesi gerekiyor. Kürt sorununda sağlanan gelişmeyi bunun bir parçası olarak okumak istiyoruz çünkü barış ve demokratik toplum süreci ilerletilirse ülkenin kaynaklarının daha doğru yerlere aktarılmasının yolu da açılacaktır. Dolayısıyla bütçenin üzerine oturması gereken rasyonel zemin, barış ve demokratik toplum süreci zemini olmalıdır. Sayın Abdullah Öcalan'ın ortaya koyduğu perspektif Türkiye'deki tüm halkların lehinedir; hatta işaret edilen bilinç düzeyinde, Orta Doğu'daki çelişkilerin de aşılması bununla birlikte mümkün olacaktır. Bunu birileri taa Meksika'dan gördüğü için İstanbul'daki konferansa gelirken yanı başımızdaki bazı politika yapımcıların ve birlikte yaşadığımız bazı çevrelerin bunu en azından kardeşlik hukuku gereği anlaması ve görmesi gerekiyor. Orta Doğu coğrafyası binlerce yıldır insanların tarımla uğraşarak ve ticaret yaparak uygarlıklar inşa ettiği bir coğrafya. Bugün de sınırların içerisinde ve ötesinde Kürtlerle siyasi ve kültürel ilişkilerin kurulması, sınırlar arası ticari faaliyetlerin kolaylaştırılması hem bölge kentlerine nefes aldıracaktır hem de ülkenin jeopolitik etkinliğini artıracaktır. Bu sebeple "Kürtler vardır ama halkları yoktur." anlayışı ikinci yüzyılın mottosu olmamalıdır çünkü Kürtler varsa ancak ve ancak halklarıyla vardır. Geline aşamada vakit, kavgayla toptan yoksullaşma vakti değildir; vakit, onurlu ve kalıcı bir barışın sağlanması vaktidir; vakit, demokratik toplumun inşa edilmesi vaktidir.

Değerli halklarımız, politik sorunlara eğer simetrik bakarsak çözümümüz de tutarlı olacaktır. Bugün Kurmanc ve Zaza Kürtleri Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttaşı iken Soran, Goran ve bir kısım Kurmanc Kürtleri de sınırların hemen öte yakasında Türkiye'ye komşular. Dolayısıyla ancak yurttaş ve komşu Kürtlerle bakışın simetrik olmasıyla özgürlük, barış, demokrasi kuşunun dengeli bir şekilde geleceğe süzülmesi sağlanabilir. Bu sebeple, Suriyeli Kürtlere bakışın sürecin ruhuna uygun simetriye kavuşturulması gerekiyor.

Kürtler Baas rejiminde de IŞİD'e karşı mücadelede büyük bedel ödedi. Kadın özgürlüğü ve çoğulculuk ekseninde tüm Türkiye'ye, tüm Suriye'ye özgün bir perspektif sundular. Bunları görmeden reel politiği zorlayarak Kürt'ü, Rojava modelini Şam'a karşı değersizleştirmenin hiç kimseye bir faydası olmayacaktır. Bunun yerine, Türkiye olarak Alevilerin, Dürzilerin, Kürtlerin, seküler Arapların ve kadınların özgürce, birlikte yaşayabileceği, temel haklarının anayasal güvenceye alınmasını sağlayacak bir politikanın parçası olmalıyız. Dolayısıyla Türkiye yapıcı bir rol oynamalı ve erimeyi değil, bütünleşmeyi öngören entegrasyon çabalarına katkı sunmalıdır, destek olmalıdır.

Ülkenin barış ve çözüm şafağında gözden kaçmaması gereken bir diğer kesim de kesinlikle KHK'lilerdir. On binlerce insanın bir anda işinden edilmesi büyük bir toplumsal travmadır. Aileleriyle birlikte 1 milyonu bulan bir realite söz konusu. Komisyon kuruldu, üzerinden geçen dokuz yıla rağmen hiçbir ilerleme kaydedilmedi. İntiharlar yaşandı, resmen sivil bir ölüm dayatıldı. Devletin fevri tavrını bırakması, onlarca kentte örgütlenerek sesini duyurmak isteyen KHK'lileri artık dinlemesi gerekiyor. Çünkü toplumsal bütünleşme KHK'lileri dışarıda bırakarak sağlanamaz. KHK'lerle işlerinden edilen emekçiler işlerine iade edilmeli ve KHK sayfası bir daha açılmamak üzere kapatılmalıdır. Buradan her bir KHK'liye seslenmek istiyorum: Asla yalnız değilsiniz ve asla yalnız olmayacaksınız. DEM Parti her zaman sizinle yan yana, her zaman sizinle omuz omuza. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ve tüm KHK'liler işlerine iade edilene kadar bu mücadeleyi de sürdürecektir.

Değerli halklarımız, son sözlerimi şöyle bitirmek istiyorum: Bizim yolumuz hakikat yoludur. Bizim yolumuz çözüm yoludur. Bizim yolumuz barış ve demokratik toplum yoludur. Bu yolda yürüyenlere, bu yolu açanlara ve bu yolda yürütenlere binlerce kez selam olsun.

Her bir halkımızı buradan saygıyla, sevgiyle, hürmetle selamlıyorum.

Teşekkürler Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Engin Altay'da.

Sayın Engin Altay, buyurun. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bu coşkulu alkışın hakkını vereceğinize inanıyoruz.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan, zatîalinizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"24'üncü bütçemizi yapıyoruz." diye övünüyorsunuz; iyi, güzel, bir itirazımız da elbette olmaz ama bu yirmi dört yılda Türkiye'de öyle şeyler oldu ki bazen şöyle bir düşünmeniz lazım... Hatta geçen kendi kendime dedim ki "Ya, Allah'tan bir şey istesem, ne isteyeyim bu millet için?" Dedim ki: "Sayın Erdoğan'ın rüyasına Hazreti Ömer teşrif etsin." Çok iyi olur diye düşündüm. Bu yirmi dört yılda bütçe demek hak, hukuk, adalet, ekmek, kur, vergi, faiz... Şimdi, sizin döneminizde şu oldu: Eskiden Vehbi Koç ile müstahdem Ahmet Efendi aynı ekmeği yedi, aynı ekmeği; şimdi öyle değil, ekmeği bile kategorize ettiniz siz. Nasıl? Bir grup var ki ekmeği Halk Ekmekte kuyruğa giriyor, yağmur altında, 10 liradan alıp yiyor.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ya çeşitliliği...

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bak, Şahin Tin gibi olursun.

Bir grup var ki ekmeği marketten alıyor, 15 liraya ama bir grup var ki bunlar özel fırınlarda üretilen, yok tam buğday, yok kara buğday, yok ekşi mayalı... Kaç lira biliyor musunuz? 65 lira; aynı gramaj, 65 liraya da ekmek yiyen var, 10 liraya yağmur altında kuyrukta bekleyip ekmek yiyen var; tablo bu. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, bütçeyle övünelim güzel, 19 trilyon gider, 16 trilyon gelir, açık peşinen 3 trilyon. Arkadaş, çok değil beş sene önce, sizin bütçeniz 2020'de 1,95 trilyonu ya, yani şimdiki açığınız beş sene önceki bütçenin 2 katı, 3 katı. Bu, kabul edilebilir mi? Açık yamadır, deliktir; nereden kapatacaksınız? (CHP sıralarından alkışlar) Nereden kapatacaksınız? Vatandaştan, Halk Ekmekte 10 liralık ekmeği almak için bekleyen garibandan. 65 liralık ekşi mayalı ekmek yiyenden kapatmayacaksınız; buna üzülüyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, cebimizdeki en büyük para 200 TL. Ne zaman yaptık bunu? 1 Ocak 2009'da, en büyük banknotumuz kırmızı çıktı, pek de ortalarda gezmezdi bulunmazdı, 100'lükle dönüyordu hayat; sonra ne oldu? 200 lira -dolar 1,52- en büyük banknotumuz 135 dolara karşılık geliyordu. 24'üncü bütçenizde geldiğiniz nokta 200 lira 5 dolar bile etmiyor, 4,7 dolar. Eğer bu bir başarıysa Şamil Ağabey, biraz sonra çık, gel bunu savun ya!

CAVİT ARI (Antalya) - Getirdikleri nokta bu Başkanım.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Gel bunu savun, "Bu doğru." de, tablo bu. Başka hesaba gerek var mı bilmiyorum. Sayın Erdoğan'ın tabiriyle, "Nereden nereye?" 135 dolardan 4,7 dolara. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, bir de gülüyorlar.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Şimdi, arkadaşlar, bütçe dediğiniz faizdir, yatırımdır, dengedir. Çok geri gitmeye gerek yok, Sayın Şimşek burada yok ama onun devraldığı Türkiye 2024 bütçesi 1,275 trilyon faiz -şimdi bütçelerde bu faiz ve yatırıma bakmak lazım- yatırım ne? Şimdi, kesin hesabını gördüğümüz 2024 yatırımı 1 trilyon 585 milyar ve 315 milyar yatırım bütçemiz faizin önünde. İyi mi, kötü mü? E, iyi gibi duruyor 2024. Şimdi içinde bulunduğumuz yıla 2025'e geldiğimizde bütçemizden faize ayrılan para 2 trilyon 52 milyar, 1 trilyon 651 milyar yatırım. Hani demin iyiydi ya, yatırım faizden büyüktü, şimdi faiz yatırımdan 401 milyar TL daha büyük. Buna bütçe denir mi yahu! (CHP sıralarından alkışlar) Hani nas nerede, nas? Gelelim bu yaptığımız 2026'ya; durum daha da vahim, durum şu: 2 trilyon 742 milyar liralık faiz bütçesini görüşüyoruz şu anda, yatırım 1 trilyon 834 milyar; makas, fark 908 milyar TL yani 1 trilyon. Millet de televizyonu açmış, diyor ki: "Mecliste bütçe var. Benim kasabama, ilçeme, şehrimde acaba hangi yatırımlar gelecek?" Ne gelecek? Hiçbir şey gelmeyecek, bütün para olduğu gibi faize gidecek. (CHP sıralarından alkışlar) Ey AK PARTİ'liler! Şurada oturuyor, üstat İlhan Kesici'nin güzel bir lafı var: "Bu baş bu yastıktan kalkmaz." Maalesef bu baş bu yastıktan kalkmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, uluslararası toplantılarda -Fatih Bey bilir- hep derim ki "İnsanlık hızla gelişirken insanilik ölüyor, insaniliği kaybediyoruz." Bunu KEİPA toplantılarında müteaddit defa söylerim ve Gazze için bunu daha çok söylerim, Gazze için ama Türkiye'deki 86 milyona baktığımız zaman, sizin bu 24'üncü bütçenizin neticesinde sade insanilik değil Türkiye'de insanlık da ölüyor. Bu kadar adaletsizlik gerçekten olmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Beştepe'de bir saray var; İngiltere'de, Londra'da da bir saray var, hem İngiltere'de yönetim resmî olarak krallık. İngiltere'de saray sembolik, parlamento işlevsel; Türkiye'de -maalesef üzümlere söylüyorum- bu Parlamento sembolik, işlevsel olan saray; bu da kabul edilemez. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, demokrasi bir tepki ve protesto rejimidir; bunu, yönetenin, yürütenin çok iyi bilmesi ve kabul etmesi lazım. Zamanım kalırsa size Demirel'den bir anekdot anlatacağım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - İngiltere'de hiçbir sarayı sembolik... 350 tane odası var İngiltere'deki sarayın. Hiçbir şey sembolik değil.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Fakat mahkeme kararlarının meşruiyeti de kamu vicdanındaki karşılığı kadardır. İsteddiği kadar Yargıtay'ı onaylasın, bilmem ne olsun; Ekrem İmamoğlu davasının meşruiyeti başlarken düşmüştür. Toplumun yüzde 70'i bu davanın siyasi bir hamle olduğunu bilmekte ve inanmaktadır. Mahkeme ne karar verirse versin bu dava kamu vicdanında peşinen düşmüştür. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, zamanımız dar, şimdi ben size siyasette hoşgörüyü ilgili bir yaşanmışlığı anlatmak istiyorum. Bunu 27'nci Dönemde anlatmıştım ama 28'inci Dönemdeki yeni gelen arkadaşların da bilmesi lazım. Daha önemlisi, saraydan bizi izleyenler varsa belki onlara da bir vicdani basınç olur. Yıl 1979, Antalya Serik'te vatandaşın biri kahvehanede Başbakan Süleyman Demirel'e sövüp saymış. Demirel Başbakan olduğu için savcı resen soruşturma başlatmış, vatandaş sözünü geri almayınca tutuklanmış. Yaşar Topçu -benim de hemşehrim, Sayın Bakanımız- Demirel'in avukatı rutin sabah görüşmesine gider. "Ne var ne yok Yaşar?" "Yaramaz bir şey yok ama bilginiz olsun, Antalya'da bir vatandaş size galiz küfür ettiği için hâkim onu tutuklamış, siz Başbakan olduğunuz için vatandaş tutuklanmışlar, mahkeme 'Şikâyetçi misiniz?' diye soruyor." der. Biri o dönemin Başbakanı, şimdiki de Cumhurbaşkanı; farkı görelim diye bunu anlatıyorum. Demirel der ki: "Başbakana hakaret etti diye vatandaş tutuklanır mı yahu?"

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yanlış yapmış.

ENGİN ALTAY (Devamla) - "Yaptığımız uygulamalarla kim bilir adamı nasıl bunalttık ki bize galiz küfürler etmiş. Hemen git o vatandaş hapisten çıkar, gel; sevaba girersin." Süleyman Demirel. (CHP sıralarından alkışlar) Ve Yaşar abi hakikaten gider, hâkime müracaat eder, mahkemeye -"müdafî" mi diyorsunuz, hukukçular bilir- girer ve Demirel adına beraatini ister.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yanlış o, yanlış; kimse kimseyi gidip de...

ENGİN ALTAY (Devamla) - Demirel'e küfür etmiş adamın Demirel'in avukatı beraatini istiyor. Tayyip Bey ne yapıyor? Saraçhane'de kendisine tepki gösteren 190 gencecik çocuğumuza bayramı cezaevinde geçiriyor. O da siyasetçi, bu da siyasetçi. (CHP sıralarından alkışlar) Bunlar kabul edilemez arkadaşlar, bunlar doğru işler değil.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yanlış yapmış; yanlış, yanlış.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Son sözüm şu olsun: Bu arada, Covid'le ilgili hazırladığınız teklif eksik. Size de telefon geliyor, bize de geliyor; üç yılı beş yıl yapın, binlerce insan bu Meclisten önümüzdeki hafta görüşeceğimiz Covid yasasıyla ilgili güzel ve hayırlı haberler bekliyor, bunu da söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) - Süre vermeyecek sanıyorum.

Bütçeniz hayırsız ama Allah milletimizin yardımcısı olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altay, siz yıllarca Grup Başkan Vekilliği yapmış çok değerli bir milletvekilimizsiniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben inisiyatif olarak size süre vermek istiyorum, kullanmak istiyorsanız buyurun. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Çok teşekkür ederim ama burada beş dakikadır "adalet" diyen birisi olarak ben toleransınıza çok teşekkür ediyorum, alıyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Şamil Ayrim.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, Gazi Meclisimizin değerli üyeleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletim; sizleri saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ Grubu adına 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Görüşmekte olduğumuz bu madde devlet kaynaklarının etkin, verimli, hesap verebilir bir anlayışla kullanılmasını esas almaktadır.

Değerli milletvekilleri, çok Değerli Engin Altay -tecrübeli bir politikacı- isterdim ki biraz evvel bu talihsiz konuşmayı yapmasın. Kendisini özledik, özlemiştik, uzun zamandır ilk defa gördük ama isterdim ki şurada tam bağımsız Türkiye'nin enerji politikalarında nereye geldiğini, Gabar'da 80 bin varillik petrol üretimine nasıl ulaşıldığını ve orada 3 binden fazla insanımıza nasıl istihdam sağlandığını söyleseydi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - O zaman sen söyle.

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - İsterdim ki savunma sanayisinde yüzde 22'lerden yüzde 80'lerin üzerine çıkan yerlilik oranından bahsetseydi.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bunları anlatsan ne olur; insanların aklıktan nefesi kokuyor, onları söylesene!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Bunları saymakla bitmez ama geldiğimiz noktada, ben isterdim ki terörsüz Türkiye ikliminden bahsetsin; tecrübeli bir politikacı, onu dinlemek isterdik ama maalesef, böyle, insanlara umut vermeyen, hep kötümser bir tablo içinde bize hitap etti.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Artık öyle değil Türkiye ya, Türkiye öyle değil hâlbuki.

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Ben kendisini çok seviyorum ama burada bu konuşmayı yapmaması lazımdı diye düşünüyorum. Bu ülkenin umuda ihtiyacı var; bu ülkenin kardeşliğe, dostluğa ve birlik beraberliğe ihtiyacı var, diyaloga ihtiyacı var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Biz varız onun için, biz varız!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Önümüzdeki dönemde inşallah bu Meclisten sivil anayasamızı da çıkararak daha demokratik bir Türkiye'nin hedeflerini önünüze koyacağız ama bunları konuşsaydı, maalesef konuşamadı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Amerika sizi rehin almış, rehin! Anladım, Amerika sizi rehin almış Sayın Hatip!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Şimdi müsaade ederseniz bütçeyle ilgili konuşmamı yapmak istiyorum.

Bugün, AK PARTİ iktidarları olarak, evet, doğrudur, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 24'üncü bütçemizi getirdik, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde 8'inci bütçemizi sizlerin huzuruna sunduk; gururluyuz. Biz bu gücü kimden aldık? Vatandaşımızdan aldık. Yirmi dört senedir 1 değil, 2 değil, 3 değil, 5 değil, 15 değil, bize teveccüh eden vatandaşımızın desteğiyle buradayız; durup dururken gelmedik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sürekli borç büyüyor, sürekli borç büyüyor!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Vatandaşın desteği kalmadı artık Başkan!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Onun için, sizlerden ricam, konuşmalarımıza çok dikkat edelim. 2026 yılı Türkiye için kritik bir yıl; 2026 yılında hep beraber huzurlu, aydınlık geleceğe huzurla bakan bir Türkiye'yi inşa etmemiz lazım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sizin bu kritik yıllarınız bitmedi ki kardeşim, kritik yıllarınız bitmedi!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Bakınız, değerli arkadaşlarım, parlamenter sistemde milletvekilliği yapan bir kardeşiniz olarak konuşuyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu kritik yıllarınız bitmedi ki! Ömrümüzü yediniz, ömrümüzü!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Siyasi istikrarın, güçlü yönetimin ve milletle kurulan sağlam bağın açık bir göstergesidir bu bütçe. Hamdolsun, bu istikrar ekonomide, savunma sanayisinde, enerjiden altyapıya kadar her alanda büyümeyi ve güçlenmeyi beraberinde getirmiştir. Tabii ki bu büyük yürüyüş, Cumhur İttifakı'nın millî iradeyi esas alan kararlı duruşu, milletimizin...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şimdi soruyorum: Şanlıurfa'ya bu bütçede ne var? Şanlıurfa'ya bu bütçeden ne veriyorsunuz?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - ...sarsılmaz desteği, Türkiye vizyonumuzun mimarı Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle mümkün olmuştur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ağabey, ne var Şanlıurfa'ya bu bütçede?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Değerli kardeşlerim, inşallah 2026 bütçesi üretimi önceleyen, yatırımı büyüten, sosyal adaleti güçlendiren bir bütçe olacak, Türkiye'nin yükselişine yeni bir ivme kazandıracaktır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, bu bütçeden Urfa'ya ne veriliyor?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Bu bütçe Türkiye Yüzyılı'nın konuşulan bütçesi olacaktır. Bu vesileyle de...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Elektrik mi veriliyor, doktor mu gönderiliyor, öğretmen mi gönderiliyor?

BAŞKAN - Sayın Tanal... Sayın Tanal, lütfen, hatibi dinleyelim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, anladık. Şanlıurfa'ya bu bütçeden ne gidiyor? Adalet mi gidiyor, doktor mu atanıyor, öğretmen mi atanıyor?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Başkanım, soru-cevap mı yapıyoruz ya!

BAŞKAN - Sayın Tanal... Sayın Tanal, lütfen... Lütfen, hatibi dinleyelim ama lütfen...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ne gidiyor bu bütçeden Urfa'ya?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Şimdi, bunların hepsini...

BAŞKAN - Sayın Ayrim, devam edin siz lütfen.

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Tanal, seni biz çok iyi tanıyoruz. Laf atarak bir yere gelemezsin. İnsicamımızı bozma, senden rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sizden rica ediyorum, Urfa'ya bu bütçede ne var?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Konuşacak çok şey var. Biz seni çok iyi biliyoruz. Lütfen, müsaade et, ben konuşmama devam edeyim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Tabii, söz sizin Sayın Hatip. Bu bütçede Urfa'ya ne var?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlarım, öncelikle, bütçeyi hazırlayan kardeşlerime çok teşekkür ediyorum. Bakınız, yirmi üç yılda AK PARTİ iktidarlarının şöyle yaptıklarına kısa bir göz atalım. Ne yapmışız? Millî geliri 230 milyardan 1,5 trilyon doların üzerine çıkarmışız. Yalan mı? Yalan mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Değil tabii.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Dolar kaç paraya geldi? Benzin kaç para oldu? Mazot kaç para oldu?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Peki, ihracatımızı 36 milyardan 270 milyara çıkarmışız ve 12 milyon gencimize istihdam sağlamışız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - 1 gram altın kaç para oldu? Bir çay 50 lira oldu, 50 lira! Bir çay 50 lira oldu!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Savunma sanayisinde yüzde 20'den yüzde 82'lere çıkmışız. Bunları herhâlde kabul ediyorsunuz, bunları yalanlayacak bir durumunuz yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bir simit kaç para oldu?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Ulaştırma 29 bin kilometre yol yapmışız, hava yollarını halkın yolu yapmışız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Simit kaç para oldu; simit, simit?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Buna da mı itiraz edeceksiniz? Ve 58 havaalanı inşa etmişiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Simit kaç para oldu?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Enerji alanında...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - 20 kuruştan kaç liraya çıktı?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Bakın, dinleyin; enerjinin kahramanı burada, dinleyin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Enerjinin kahramanı, Urfa'da elektrik yok, elektrik!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Enerji alanında "Tam bağımsız Türkiye." hedefi doğrultusunda tarihî adımlar atıldı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa'da elektrik yok, bir de kahramandan bahsediyorsun! Kahramana söyleyin o zaman!

CAVİT ARI (Antalya) - Daha önceki Bakana da benzer laflar, övgüler yapıldı; her gelen bakana aynı laflar!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa'da elektrik yok, ne enerjiden bahsediyorsun!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Bugün Türkiye dünyanın 4'üncü sondaj gemisine sahip bir ülke. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle olmasaydı bugün biz bu petrol sondaj aramalarını yapabilir miydik?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa vekillerine sor kardeşim, Urfa elektriksiz!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Karadeniz gazı... Akkuyu Nükleer Santrali... 2020 yılında 4 bin metre derinlikte Sakarya gazını bulduk, inanmadın Tanal öyle mi?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, Urfa elektriksiz, elektriksiz!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - İnanmadınız ama bugün orada ne oluyor? 170 kilometre mesafeden Filyos'a gelen bu gaz evlerimizi ısıtıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Niye zam geliyor?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - İnşallah -biraz evvel Sayın Bakanım da sordum- 2028 yılında 16 milyon hanemiz bu gazdan faydalanacak.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Niye zam geliyor, niye?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Buna da "Allah razı olsun!" deyin Allah aşkına ya! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Niye zam geliyor, niye?

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Yine, biraz evvel ifade ettim, şehir hastaneleri, 200'ün üzerinde üniversitemiz; bunları küçümsemek lazım arkadaşlar, bunlar önemli hizmetler. Bize nasip oldu, biz de yaptık, siz iktidar olsaydınız -ama böyle giderseniz olma ihtimaliniz yok- o zaman size de nasip olurdu.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Gel ikimiz birlikte girelim, istediğin şehirde milletvekili listesine girelim.

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Bakınız, bugün geldiğimiz noktada terörsüz Türkiye süreciyle birlikte ülkemizde huzurun, güvenliğin ve üretimin yükseldiği yeni bir dönemin kapıları açılmıştır. Bu süreçte terörsüz Türkiye idealine samimiyetle destek veren, toplumsal barışı, millî dayanışmayı önceleyen; şehitlerimizi, gazilerimizi incitmeyen, bir daha bu acıları çekmemek için bu sürece katkı sunan tüm siyasi partilerimize Gazi Meclisin çatısı altında teşekkür ediyorum. Bu sürecin mimarı olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye milletimiz adına şükranlarımı sunuyorum.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Bir eksik kaldı, bir eksik.

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan, TBMM Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş'un öncülüğünde çalışmalarını sürdüren Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun üyelerine yaptıkları bu önemli çalışmadan dolayı yürekten teşekkür ediyorum.

Hiç kimsenin endişesi olmasın arkadaşlar, karşılaştığımız tüm sorunları sağduyu ve demokrasi içinde aşacak, ekonomimizi daha da büyütecek, soframızdaki ekmeği çoğaltacağız; huzuru, kardeşliği, özgürlüğü, demokrasi ve güvenliği hep birlikte daha güçlendireceğiz. Terörün gölgesinden tamamen arınmış bir Türkiye daha fazla istihdam, daha güçlü demokrasi demektir.

Tabii, sözlerime son vermek durumundayım çünkü zaman yetmedi. Karabağ'da Azerbaycan'ın yanında durduk dış politikada. Gerçekten, kardeş Azerbaycan'a buradan selam gönderiyorum ve mazlum coğrafyada, özellikle Gazze'deki kardeşlerimin acılarını dindirmek için Türkiye her zaman onların yanında olacaktır.

Ve son olarak şunu ifade etmek istiyorum değerli kardeşlerim: Bu bütçe ülkemize, emeklilerimize, gençlerimize, çocuklarımıza, kadınlarımıza, çalışanlarımıza, tüm ülkemizdeki insanlarımıza hayırlı olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ayrım, bir saniye, mikrofonunuzu açıyorum, tamamlayın.

Buyurun.

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Teşekkür ederim.

Şeyin hakkını da kullanabilir miyim? (Gülüşmeler)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Farkımız bu, tam da bu!

ŞAMİL AYRIM (Devamla) - Karşılılamakta olduğumuz yeni yılın Gazi Meclisimizin çatısı altında yeni ve sivil anayasamızı hayata geçirdiğimiz, terörün Türkiye'nin gündeminden tamamen çıkarıldığı bir yıl olmasını temenni ediyor ve sizlere ailelerinle birlikte sağlıklı, huzurlu, bereketli bir yıl diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu ülkenin birlik beraberliği bozulmasın, bütçemiz hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 125 milyar dolar dış borcu neden 550 milyar dolara çıkardınız?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, hatip 3 sefer benim soyadımı zikrederek bana sataşmada bulunmuştur. İç Tüzük hükümleri uyarınca buna cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanal, sizden övgüyle bahsetti ama.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, 3 sefer benim soyadımı...

CAVİT ARI (Antalya) - Rahatsız etti gerçekten, Tanal rahatsız oldu; ben de şahidim.

BAŞKAN - Peki, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Sayın hatibe ben şunu söyledim: Bu bütçe Şanlıurfa'ya ne getiriyor? Efendim, dedi ki: "Enerjinin kralı burada." Enerjinin kralı buradaysa -Şanlıurfa'nın değerli milletvekili arkadaşlarımız burada- ya, Allah rızası için, Şanlıurfa'ya niye düzenli, kaliteli, sürdürülebilir elektrik verilmiyor? Niye Şanlıurfa'nın elektrikleri sürekli kesik, bir.

İki: Şanlıurfa'nın mahalleleri, köy yolları hâlen yapılmamış.

Üç: "Ceylanpınar'a doğal gaz verdik." dediniz, daha bir iki tane eve göstermelik verildi, doğal gaz gitmedi.

Dört: Şu anda Şanlıurfa'nın öğrencileri mahallelerde 50 kişilik, 60 kişilik sınıflarda; yeteri kadar öğretmen niye vermiyorsunuz? Şanlıurfa Devlet Hastanesinde yeteri kadar doktor yok, niye vermiyorsunuz? Şanlıurfa'da kayırmacılık var, eşitlik yok. Aşiret çocuğuysa işe giriyor, AK PARTİ'lyse işe giriyor; diğeri işe giremiyor. Yahu, değerli arkadaşlar, bütçe demek adalet demek ya! (CHP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - Şahıslar adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Kıratlı.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir yandan 2026 yılı bütçemizi görüşürken diğer yandan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla yatırımlarımızı sürdürmeye, ülkemizin geleceğini inşa etmeye devam ediyoruz. Aynı zamanda, ülkemizin yaklaşık kırk beş yıldır omuzlarında taşıdığı ağır bir yük olan, milletimizin yüreğinde derin yaralar açan terörü yok ediyor ve terörsüz Türkiye hedefine kararlılıkla yürüyoruz.

Sayın milletvekilleri, yaklaşık yarım asırdır ülkemiz yalnızca bir güvenlik tehdidiyle değil ekonomik kayıplarla, sosyal travmalarla ve yarım kalan hayatlarla mücadele etti. 13 binden fazla şehit verdik; şehitlerimiz bizim onurumuz, şerefimiz, namusumuz. 50 binden fazla insanımız hayatını kaybetti; analar ağladı, çocuklar anasız babasız kaldı, tam da kardeşliğimiz hedef alındı. Bugün Türkiye, kararlı mücadelesi, güçlü iradesi ve milletin desteğiyle PKK terör örgütünü dize getirmiştir. Bir gerçeğin de altını çizmek isterim: Bu mesele sadece silahla yürütülen bir mücadele değildir; asıl mesele, terörün hiçbir zaman millet adına söz söyleme, çözüm üretme, temsil iddiasında bulunma mercisi olmadığı gerçeğinin milletçe benimsenmesidir. İşte, bu noktada zihinsel dönüşüm hayati önemdedir. AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2002'den bugüne zor olanı yaptık, zor olanı tercih ettik, cesur adımlar attık, ülkemizin birliğini ve bütünlüğünü esas aldık; din, dil, ırk, mezhep ayrımı gözetmeden bütün vatandaşlarımızın eşit vatandaşlık temelinde sosyal, kültürel ve demokratik haklarını güçlendirdik. Çünkü çok iyi biliyoruz ki terörün beslendiği zemin yasaklar, inkârlar ve adaletsizliklerdir. AK PARTİ bu zemini ortadan kaldırarak terörü yalnızlaştırmıştır. Bugün, ilk

defa Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bu mesele bu kadar çoğulcu ve bu kadar kapsayıcı bir anlayışla ele alınmaktadır ve bu sorunu çözecek irade Gazi Meclisimizde vardır. İlk kez bu kadar ümitvarız. Ve en önemlisi şudur: Milletimiz bu sürecin arkasındadır çünkü milletimiz artık kan, gözyaşı görmek istemiyor. Gelinen noktada, PKK terör örgütü kendini feshetmiş, silah bırakma süreci başlamıştır. Bu gelişme yalnızca güvenlik açısından değil siyasi, sosyal ve psikolojik açıdan da tarihî bir eşiktir. Buradan özellikle şehit ailelerimize seslenmek istiyorum: Müsterih olun, bu süreç bir pazarlık değil, bir al-ver süreci hiç değildir; bu süreç PKK terör örgütünün silah bırakma sürecidir. Kahraman şehitlerimizin aziz hatıralarına asla ve asla halel getirmeyeceğiz.

Bu vesileyle, bayrak uğruna, vatan uğruna canlarını feda eden kahraman şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle yâd ediyorum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ama bu kadar dar bakarsanız olmaz böyle. Bu sorun bir güvenlik sorunu değildir.

ALİ KIRATLI (Devamla) - Evlatlarını geri isteyen Diyarbakır Annelerini, Hacire anayı unutmadığımızı da özellikle ifade ediyorum.

Değerli milletvekilleri, farklı siyasi görüşlere, farklı etnik kökenlere, farklı inançlara sahip olabiliriz ama şunu asla unutmayalım: Hepimiz aynı bayrağın altında, aynı vatan toprağında, aynı kaderi paylaşan milletin evlatlarıyız; Malazgirt'te omuz omuza, Çanakkale'de gönül gönüle, Kurtuluş Savaşı'nda yan yana mücadele eden ecdadın torunlarıyız. Terör, işte, tam da bu birlik ruhunu hedef almıştır. Bölgemizde yaşanan gelişmeler hepimizin malumu. Terör devleti İsrail'in Filistin'de işlediği insanlık suçları, katliamlar, soykırımlar ortadadır; arzımevut hedefleriyle adım adım sınırlarımıza yaklaşmakta ve ülkemizi tehdit etmektedir ve biliyoruz ki o gün geldiğinde bombalar Türk-Kürt ayrımı yapmayacaktır. İşte, bu yüzden diyoruz ki "terörsüz Türkiye" demek birlik demek; "terörsüz Türkiye" demek yatırım, üretim, istihdam, refah demek; "terörsüz Türkiye" demek güçlü gelecek, güçlü bir Türkiye demek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Türkiye, terörle yaşamaya mahkûm değildir. Bu aziz millet, terörü, tüm engellemelere rağmen ilelebet gündeminden çıkaracaktır.

Özellikle bir teşekkürü de buradan dile getirmek istiyorum: Terörsüz Türkiye sürecine ilk adımı atan Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye, "Terör bitecekse baldıran zehri de içmeye hazırım." diyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, sürece destek veren tüm siyasi partilere ama en önemli teşekkürü de...

SIRRI SAKİK (Ağrı) - İmralı'ya, İmralı'ya!

ALİ KIRATLI (Devamla) - ...en önemli teşekkürü de sürecin başarıya ulaşması noktasında göstermiş olduğu müthiş iradedden dolayı aziz milletime yapmak istiyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle 2026 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına son söz Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ta.

Sayın Kamaç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kayhan Bey de burada, Van'la ilgili bir problemi dile getireceğim burada. Bu benim köyüm, rahmetli Ecevit'in köykent hayalini gerçekleştirdiği köy burasıydı, 2000 yılında 384 konut yapıldı -Konalga köyü- etrafta bulunan 15 köyün tamamı buraya toplatıldı, zorla toplatıldı o dönem için. Fakat üzerinden yirmi yıl geçti, bu 384 konutun tamamında arasanız tek bir tane kirış, tek bir tane kolon yoktu, yapımında çok büyük problem vardı. Fakat ne olduysa geçen sene oldu, düzmece bir raporla sanki zemini bozukmuş gibi bir algı yaratıldı ve yıkılmaya başlandı bu köy. 384 konuttu, bunun 242 tanesine Van'da konut yapıldı. Aynı yerde, aynı yapışık konutların içerisinde bulunan diğer 142 konuta sanki orası afet riski taşıyan bölge değilmiş gibi haklarından mahrum bırakıldı. Bu dediğim bir problemdir. Orada, birincisi, doğru düzgün bir zemin etüdünün yapılması gerekiyor. Oradaki vatandaşların da hak verilmeyen vatandaşların hakkına kavuşması gerekiyor.

Burada size bir harita göstereceğim. Sayın Tarım Bakanına söylemiştim, Türkiye'nin en büyük arazi usulsüzlüğü, yolsuzluğu araştırılırsa diye söylemiştim. Şimdi, bakın, burası büyük bir mera, şurası da aslında yaylak ve meralık bir bölge. Ama ne olduysa 2010 yılında tapu kadastro işlemleri yapılırken, ilk defa oraya gidince, buradaki Konalga köylüleri, aynı bu köylüler -yani bilmiyorum ne isteniyor bu köylülerden- "Ya, burası bizim yaylamız, sonuçta yüzlerce köyün kullandığı yayla." demişler buraya, tapu çalışması yapmamışlar ama -Van sınırlarının dışında- Şırnaklı özel ve tüzel kişiler gelmişler, burada 4.500 dekar yani daha başka bir rakamla 45 milyon metrekare bir alanın usulsüz bir şekilde tapu tescili yapılmış bunların adına. Bunu Sayın Bakana sordum, soru önergesi de verdim ama -oraya geleceğim- soru önergeme cevap vermedi. Elbette ki bunun peşini bırakmadık, mahkeme süreci devam etti, Çatak Asliye Hukuk Mahkemesi bunların hepsinin tapu tescilinin iptaline ve mülklerin meraya devrine karar verdi; buraya kadar güzel, hukuki işlemler gidiyor ama başka şeyler var.

Bakın, Sayın Bakana soru önergesi vermiştim, "Geçen on yıl içerisinde meskûn bölgeyle ilgili sizin kamu kaynaklarından 'tarım desteği' adı altında bu vatandaşlara ne kadar, kaç milyon para aktardınız?" diye bir soru sormuştum. Sayın Bakan bana cevap vermiş, diyor ki: "Biz hukuki süreci takip ediyoruz." Ama biz peşini bırakmadık, liste çıkardık -şimdi listelerin sadece örnekleri var elimde; orada 486 tane tapu, 45 milyon metrekarelik bir araziden bahsediyoruz; rakım 3.200- kim ne kadar destek almış; bu, 2022'nin listesi. İsmi lazım değil, T.C.'si lazım değil ama 2022 yılında bir vatandaş orada soya fasulyesi ekmiş diye 387 bin lira tarım desteği almış.

Şimdi, burada, yolsuzluk, usulsüzlük dersek tam buraya gelelim, tam şu haritaya bakalım; 45 milyon metrekare ve burada derin bir usulsüzlük, bir yolsuzluk var. Evet, mahkeme karar verdi ama şimdi, sonuçta bu usulsüz tapu tescil işlemini yapan bürokratik zincirin bir sorumluluğu yok mu? Sayın Kayhan Bey, Van Vekilisiniz, size soruyorum, bunu takip ediyor musunuz?

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Ediyoruz, ediyoruz.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) - Bunun bir sorumluluğu yok mu? Acaba Çevre Şehircilik Bakanlığının Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünden tutun da Çatak Tapu Kadastro Müdürlüğüne kadar bu sorumluları ortaya çıkarması ve cezalandırması gerekmez mi? Yetmez, milyonlarca lira "tarım desteği" adı altında para aktarılmış. Sayın Tarım Bakanına sordum, cevap bile vermedi bu soruya. Peki, orada hiçbir tarımsal faaliyet olmamasına rağmen... Bunu da az daha unutuyordum. Bakın, bu bitkinin olduğu yerde tarımsal

faaliyet olmaz. "..."⁴ derler, Türkçesi gevendir bunun, bir orman bitkisi bu, özellikleri vardır bu bitkinin. Tapu tescili yapılamaz, "orman vasıflı" diye geçer burası, Tarım Bakanı bunu çok iyi bilir ama kimse bunun hesabını sormuyor. Yolsuzluk ararsanız on yıl içerisinde kamu kaynaklarından buralara aktarılan milyonların hesabını sormak gerekir ve biz şunu söylüyoruz: Peşini bırakmayacağız, bunun devamını da getireceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkmenoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Başkanım, hatibi dinledik. AK PARTİ iktidarları döneminde geçmişe matuf terör tazminatlarıyla ilgili Güneydoğu, Doğu Anadolu bölgesinde hakikaten belgeleriyle ve işin hukuki bilgileriyle birçok insanımıza mutlaka bu tazminatlar ödenmiştir ve bunların hepsi belgelidir. Hatibin konuştuğu hususu tabii, bilmiyorum ama belirtmiş olduğu köy de geçmişte Ecevit Hükümetinde Köykent Projesi'yle Türkiye'de ilk yapılan köylerden biridir. Deprem üzerinden geçtiği için, mutlaka, o köyde yaşam alanları kısıtlı olduğu için o köyün tamamı, muhtarın da izni doğrultusunda merkeze taşındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Sayın hatibimiz de tabii, inşallah sık sık Van'a gelir -Diyarbakır Milletvekili olduğu için- inşallah Van'da o işleri takip eder, biz de yakından takip ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, ben de bir şey söylemek isterim.

BAŞKAN - Buyurun.

7.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, evet, ben Diyarbakır Milletvekili olsam da sonuçta bütün Türkiye'nin Vekiliyim, bu belirlemeyi yapayım.

İkincisi: Bahsettiğim köy, benim kendi doğup büyüdüğüm köyümdür. Yani burada yapılan o usulsüz işlemlerin takip edilmesini istiyorum. Diyoruz ki: Orası bölgenin zemini en sağlam yerlerinden bir tanesi. O köylüler yirmi yıl önce nasıl zorla oraya taşındıysa şimdi orada zorla boşaltılıyor bu köyler.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Kendileri boşalttı, kendileri.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Bunu kendileri boşaltmazlar.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Mehmet, kendileri boşalttı, kendi imzaları var ellerinde.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Bunu bakın, Çevre Şehircilik Bakanlığına bağlı müdürlüğün verdiği raporlar var Sayın Vekilim, biz bunun araştırılmasını istiyoruz.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Muhtarın imzasıyla gitti.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Orada yapılan usulsüzlüğün, yolsuzluğun, aktarılan milyonların araştırılmasını istiyoruz. Burada kötü bir şey yok. Yanlışsa özür dilemesini de bileceğiz, doğruysa hak yerini bulsun diyoruz.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Beraber takip edelim.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Türkmenoğlu'nun son cümlesi çok anlamlı "Beraber takip edelim." dedi, umarım takip eder ve sonuç alırsınız.

Sayın Emir, sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

8.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesi görüşülürken Bakanın verdiği rakamlara ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Enerji Bakanı, bütçesi sırasında Genel Kurulu kasten yanlış bilgilendirmiştir ve bu yanlış bilgilendirmenin şu anda düzeltilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Kendisi, son iki yılda Ankara'da suya yüzde 317, İstanbul'da yüzde 356, İzmir'de yüzde 350 zam yapıldığını iddia etti, biz de bunu çalıştık Sayın Bakan. Ben size gerçek rakamları vereyim: Ankara'da son bir yılda yüzde 27, toplamda son iki yılda yüzde 119 zam yapıldı, İstanbul'da son iki yılda yüzde 121 zam yapıldı, İzmir'de yüzde 116 zam yapıldı yani sizin verdiğiniz rakamlar yanlış. Üstüne üstlük Ankara'da 2025 yılının başında özellikle 10 metreküp kullanımının altındaki vatandaşlar bakımından yüzde 10 indirim de yapıldı, Ankara'da indirim yapıldı ve bu indirim yapılan yani 10 metreküpün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - ... altında kullanan vatandaş sayısı yüzde 67 yani konutların neredeyse hemen hemen hepsi 10 metreküpün altında kullanıyor.

Şimdi, Sayın Bakan kendisini savunamayınca ve sorulan sorulara cevap vermeyince saldırmayı tercih etti ama hiç yakışmamıştır. Ben kendisine buradan açıkça meydan okuyorum. Ankara'da mesela son bir yılda, son iki yılda yüzde 336 zamlanmış bir fatura varsa getirir, bakarız, ben kendisine zamlanmamış faturaları göstereceğim; kim haklıysa o devam etsin, haksız olan ya özür dilesin ya da istifa etsin. Size meydan okuyorum Sayın Bakan! (CHP sıralarından alkışlar) Bir bakan bir Genel Kurula böylesine yanlış bilgiler vermemeli. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Meydan okumanın ötesinde talep ediyorsunuz diyelim, peki.
Buyurun.

9.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Mecliste lisan çok önemli. Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanına yönelik "Ben meydan okuyorum." lafı nasıl bir seviyesizliktir Allah aşkına! Bu doğru bir şey değildir. Yani soru yöneltilebilir, Bakan buna cevap verir, bürokratlar cevap verir ama "Ben size..." Burası sanki rövanşist bir alanmış gibi, hodri meydan der gibi... Bu zehirli dili bizim artık bırakıyor olmamız lazım. Çözümüne ulaşmak istiyorsak, cevap arıyorsak bunu doğru bir üslupla yöneltmemiz lazım. Esefle kınıyorum.

BAŞKAN - Peki.
Siz de cevap verirken aynı bağlamda bir söz sarf ettiniz ve cevap hakkı doğdu.
Buyurun.

10.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Ben de Sayın Yenişehirlioğlu'nu eseifle kınıyorum. Burada açık bir durum var: Bir Sayın Bakan, olmayan bir veriyi bize saldırarak bir şekilde kullanmış, bizi itham etmiş, ABB'yi, belediyelerimizi itham etmiş ve milletvekillerinin sorularına cevap vermek yerine Genel Kurula saldırmayı tercih etmiştir. Burada açık bir yanlış bilgilendirme kasten yapılmıştır. Dolayısıyla benim tavrım son derece de nezaket içerisindedir ve biz tavrımızın arkasındayız. Burada en ufak bir kabalık olmadığı gibi kaballığı kimin yaptığını da üç gün önce herkes görmüştür.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...
BAŞKAN - Sürdürececek miyiz?

11.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Hayır, hayır, bir cevap vermem lazım.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, yeterli artık, kıfayetimizakere. Kapanışta konuşacaklar zaten.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şimdi, Bakana yöneltilen sorular cevap almak içindir yani dinlemek icap eder ama sorulan sorulara koro hâlinde, Bakanın konuşması duyulmayacak şekilde bar bar bağırınca o zaman yapılacak bir şey yok. Soru soruyorsanız, efendi gibi dinlemeyi bileceksiniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sorulara cevap vermiyor Bakan, sorulara cevap vermiyor.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bakana "Sorulara cevap verin." dedik. "Sorulara cevap verin." dedik, biz bir şey demedik. Biz "Sorulara cevap verin." dedik.

BAŞKAN - Sayın Bakan burada. Soru-cevap işleminde muhtemelen bu konuya da değinecektir.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - Evet, soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın İnce...

CUMALİ İNCE (Niğde) - Sayın Bakanım, Niğde ilimiz tarımı, sanayisi ve gelişen organize sanayi bölgeleriyle enerjiye her geçen gün daha fazla ihtiyaç duyan önemli bir Anadolu şehrimizdir. Bu kapsamda, 2026 yılında Niğde merkez ve ilçelerinde doğal

gaz altyapısının genişletilmesine yönelik hangi yeni yatırımlar planlanmaktadır? Doğal gaz henüz kavuşmamış belde ve köyler için bir takvim oluşturulmuş mudur? Ayrıca, Niğde'nin yüksek güneşlenme potansiyeli dikkate alındığında GES başta olmak üzere, yenilenebilir enerji yatırımlarına ilişkin 2026 yılı içinde kamu ya da özel sektör eliyle yeni teşvik ve projeler öngörülmekte midir? Enerji arz güvenliğini güçlendiren, vatandaşımızın yaşam kalitesini artıran bu çalışmalardan dolayı Bakanlığımızın gayretlerini takdir ediyor, Niğde'miz adına somut yatırım takvimlerinin kamuoyuyla paylaşılmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ayan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Enerji Bakanı, 21'inci yüzyılda karanlıkta bıraktığınız Urfalılar adına size soruyorum: Bu DEDAŞ zulmünü ne zaman bitireceksiniz? DEDAŞ bu keyfi uygulama politikasını hangi güçten ve nereden alıyor? Bu şirketin ortakları kimler; ortaklarıyla bir ilginiz var mı, bu konuda bir bilginiz var mı? Yine, DEDAŞ'ı özelleştirmekten ne zaman vazgeçeceksiniz? Bakın, Urfalılar her gün Enerji Bakanlığına hatta bazen şahsınıza beddua ediyor, ben buradan ifade edeyim. Artık bu zulmü ne zaman bitireceksiniz? 21'inci yüzyılda Urfalıları ne zaman karanlıkta bırakmaktan vazgeçeceksiniz diye size soruyorum.

BAŞKAN - Sayın Koca...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sayın Bakan, 2016 yılından beri ısrarla uyguladığınız kalıcı yaz saati uygulamasının enerji şirketlerinin kârı dışında hiçbir enerji tasarrufu sağlamadığına dair akademik bilimsel veriler ortadayken bu uygulamanın sürdürülmesinin bilimsel gerekçesi nedir? Kalıcı yaz saati uygulamasının uyku bozuklukları, depresyon, anksiyete, kalp-damar hastalıkları, kanser vakalarını arttırdığına dair birçok bulgu ve belge var. Buna dair Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi var mıdır? Özellikle çocuklar, yaşlılar ve işçilerde oluşan biyolojik ritim bozulmasına dair Sağlık Bakanlığıyla ortak bir çalışma yürüttünüz mü? Bu uygulamayla, özellikle kış aylarında, karanlıkta, güvensiz sokaklarda kadınların ve çocukların istismara ve şiddete açık hâle gelmesine dair bir eylem planınız var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Geçtiğimiz hafta sonu Antalya'mızın Gündoğmuş ilçesinde Alara Çayı'na yapılmak istenen HES projesine karşı geniş bir katılımıla hemşehrilerimizle bir araya geldik. Bu bölgede daha önce planlanan HES projeleri Danıştaydan dönmüştür. Biz doğru yerde yapılacak HES projesine karşı değiliz ancak Alara Çayı'na yapılmak istenen bu proje suyun doğal akışına, yer altı su dengesine ve ekolojik dengeye zarar verecektir. Alara Çayı bu bölgeye hayat veren bir kaynaktır. HES projesinin çevresinde yerleşim ve tarım alanları bulunmaktadır. Doğal yaşam bozulduğunda göç kaçınılmaz olacak, azalan genç nüfus daha da azalacaktır. Biz kırsalda kalkınmayı savunuyoruz ancak bu proje vatandaş değil sadece şirketleri kalkındıracaktır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız buradayken Gündoğmuşlu hemşehrilerim adına kendisine sormak istiyorum: Bu HES projesinin hayata geçirilmemesi için bir girişiminiz olacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kordu...

AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Bakan, az önce meralara ve tarlalara asla GES yapılmadığını söylediniz. Ben Dersim'de ve pek çok yerde tarlalara, ormana ve meraya GES yapıldığını belgeleyen ve resmini gösteren bir dosya göndereceğim size çünkü oralar vasıftan da çıkartılarak, yasalara uygunlaştırılarak yapılıyor. Topraklar köylülerden satın alınıyor. Orman, orman vasfından; tarlalar, tarla vasfından çıkartılarak kilometrelerce GES yapılıyor. Bunu buradan özellikle söylemek istedim. Bu konuda size önerge de verdik, dosyayı da ayrı göndereceğim.

Yine, Pülümür'de mera alanında çok uzun zamandır bir krom madeni var; köylülerin suyu bitmek üzere, su yatakları değişiyor ama bu krom madenine izin veriliyor.

Yine, Pülümür'de bir RES düşünülüyor. Arıcılığın olduğu bir yerdir, bal festivallerinin her sene olduğu bir yerdir; RES politikasıyla orada arıcılık bitirilmek isteniyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Yine, indirimli elektrik kotası daraltılarak halk neden fiilen daha yüksek tarifelere zorlanmakta. Zamlardan dolayı elektrik ve doğal gaz kullanılamaz duruma gelmiştir yurttaşlar tarafından.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Komisyon...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Sayın Grup Başkan Vekilinin ifade ettiği konuyla alakalı; tartışma veya konu aslında Plan Bütçe Komisyonunda çok detaylı olarak konuşuldu, orada gündeme gelen bu belediyelerdeki su bedelleri, esas itibarıyla -biraz önce vekillerimizden biri de ifade ettiler- doğal gaz ve elektrik fiyatlarının artması, tarifelerin yüksek olması, bunlara sürekli zam yapıldığı iddiası nedeniyle gündeme getirildi. Biz de cevabi olarak dedik ki biz devlet olarak çok uzun zamandır vatandaşlarımızı enerji fiyatlarına karşı korumak için destekler veriyoruz. Bu destekleri elbette ki gerçek ihtiyaç sahibine, dar gelirliye, sabit gelirli vatandaşlarımıza, emekli vatandaşlarımıza esas itibarıyla yapalım, daha yoğun miktarda yapalım diyoruz. Son yaptığımız uygulamalar da bu mertebeye yapılmış ve bugün itibarıyla doğal gazda yüzde 45, elektrikte de yüzde 50'lik fatura devlet tarafından karşılanıyor ama biz bunu söylerken şunu dile getirdik: Benzer şekilde çok temel, evrensel hizmetlerden biri olan suyun da vatandaşlarımıza ucuz verilmesi lazım. Belediyeleri siz yönetiyorsunuz. Buradaki rakamları Plan Bütçe Komisyonunda ifade ettim. Orada şöyle bir şey ifade edildi... "Hiç bu zamlar böyle değildir." diye bir şey ifade edilmedi; tam tersine, bu zamların sebebi olarak -siz de geçen konuşmanızda ifade ettiniz- elektrik fiyatlarının belediyelere yüksek fiyatlı olarak verildiğinden bahsedildi. Ben de şunu ifade ettim: "Son iki yılda elektriğe, belediyelerin su hizmetini sunabilmek için kullandığı elektriğe yüzde 43 zam yapılmış." "Bakalım, ne kadar zam yapılmış?" dediğimizde yüzde 320'ler, İstanbul'da biraz daha yüksek rakamlar... Şimdi, benim buradaki, Genel Kuruldaki konuşmamdan sonra Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı -kendisi komşum aynı zamanda- bana bir mesaj gönderdi ve dedi ki: "Biz böyle bir zam yapmadık." Ben de kendisine şunu söyledim, burada da ifade ediyorum: "Biz bütün rakamları yani suyla

ilgili rakamları ASKİ'nin yani Büyükşehir Belediyesine bağlı su idaresinin 'web' sitesinden aldık." Kamuya açık bir bilgiyi söylüyorum size yani biz bunu kendi kafamızdan uydurmadık. Oradaki rakamları söyleyeyim: Ocak 2023'teki rakam -son iki yılı demiştim- 14,54; Aralık 2025 46,53. Bu aradaki farkın yüzde kaç olduğunu sizler de buyurun, hesap edin. Kullandığımız rakamlar kendilerine ait, resmi rakamlar ve Sayın Başkana dedim ki: "Eğer ASKİ'nin rakamlarında, 'web' sitesinde, sizin koyduğunuz rakamlarda bir yanlışlık varsa biz buradaki şeyi düzeltiriz." Ama ben Plan Bütçe Komisyonunda şunu da gösterdim; aynı vatandaşın Ankara'da doğal gaz faturasından, elektrik faturasından ve su faturasından bahsettim. Su faturaları -hepimiz bunu biliyoruz, Ankara'da yaşıyoruz- elektrik fiyatlarının çok daha üzerinde seyrediyor. Dolayısıyla bu rakamlar ASKİ'nin "web" sitesinde, eğer yanlışsa lütfen düzeltin ve kamuoyu bunu bu şekilde bilsin; bunu ifade etmek istiyorum.

Bunun dışında, nükleerle alakalı bir soru soruldu, ona cevap veremedim, ona kısaca değinmek isterim. Nükleer, dünyada, yaklaşık 31 ülkede kullanılan ve bugün 2024 yılındaki Birleşmiş Milletler İklim Konferansı'nda, dünyanın iklim değişikliğiyle mücadelede en önemli unsurlardan biri hâline gelmiş bir enerji. Yeni yapılan santrallere baktığınız zaman dünyada 60'ın üzerinde yeni reaktör yapılıyor ve o Birleşmiş Milletler İklim Konferansı'nda şunu söyledi dünyanın gelişmiş, büyük ekonomileri: "Dünya, küresel ısınmayla mücadele için, 2050 yılına geldiğinde mevcut nükleer santral sayısını, kapasitesini 3 katına çıkarmak durumunda." Dolayısıyla nükleeri herkes kullanıyor, biz de uluslararası standartlara uygun bir şekilde, denetimlerini vesairelerini, standartları son derece üst seviyede tutmak suretiyle, nükleer güvenliği önceleyerek, asla bundan taviz vermeden Akkuyu'da hayata geçiriyoruz. Bu, bizim ülkemizin enerji geleceği için, enerji güvenliği için ve temiz bir şekilde sağlanabilmesi için yani karbon emisyonu üretmeden sağlanabilmesi için, mevcut yaptığımız yenilenebilir yatırımları desteklemek için olmazsa olmaz unsurlardan bir tanesidir.

Niğde'de doğal gaz var, ilçelerin tamamında var ama gitmemiş beldeler var. İnşallah, önümüzdeki süreçte bunları adım adım her yıl planlamak suretiyle hayata geçiriyoruz. Doğal gazda Varto'yla ilgili de bir konu gündeme geldi. Varto da şu anda bizim 2026 ve 2027 planlamamız içerisinde var, orada çalışmamız 2026 yılında başlayacak ve boru gazıyla, inşallah oraya da doğal gazı vatandaşlarımızın hizmetine sunmuş olacağız.

Sayın Başkanım, cevap veremediğim sorulara da ben yazılı olarak cevap vereceğim.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, bir söz hakkım var.

BAŞKAN - Sayın Emir, birazdan bütün Grup Başkan Vekillerimizin söz taleplerini karşılayacağım ama yeni bir sataşmaya mahal vermeyin lütfen, size bir dakika söz vereceğim.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, Sayın Bakan, yani sizi yanıltıyorlar, en kibar ifadeyle bunu söyleyeyim çünkü bakın, "2023 Ocak" dediniz, rakamı oradan aldığınızı söylediniz; demek ki bu üç yıla tekabül ediyor, siz "İki yıl." dediniz. Üç yıllık enflasyonu hesaplamışlar, iki yıl dedirtmişler size, bu bir hata; bir.

İkincisi, ASKİ'de, Ankara'da kademeli fatura var yani konutların yüzde 80'i, yüzde 90'ı 10 metreküpün altında kullanıyor ve zam yapılmadı. Dolayısıyla gelin, siz doğru rakamı kabul edin. Biz çalıştık bunu, son iki yılda ASKİ'nin yaptığı zam yüzde 119'dur; bunu kabul edin ve artık bu ısrardan vazgeçin, bu yanıltmadan vazgeçin.

BAŞKAN - Peki.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkan...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Bakanın söz talebi var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, evet, Ankara'da kademeli tarife var yani bizim elektrikte yaptığımız ve burada eleştirdiğiniz konu aslında Ankara'da yapılıyor, doğrusu da bu yani daha çok tüketimi kısmak için fatura ve tarife buna göre belirleniyor ama ben zaten size 0-15 metreküp için bu rakamları okudum ve dedim ki Ocak 2023'te 14,54; Aralık 2025'te 46,53 ama diğer kademeyi öğrenmek isterseniz söyleyeyim: 16 ila 30 metreküp arasında 20,42 iken...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - DEDAŞ'ı da öğrenmek istiyoruz Sayın Bakan, DEDAŞ'la ilgili sorularımıza cevap verin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - ...Ocak 2023'te bu rakam 139,62'ye çıkmış yani 6,8 kat artmış.

MURAT EMİR (Ankara) - Üç yıllık enflasyonu söylüyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - 30 metreküpün üzerinde tüketirseniz de 2023'te 26,36 olan rakam 232,73'e çıkmış. Dediğim gibi, bu rakamlar yani 8,8 kat artmış durumda, yüzde 880 demek.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Bakan, üç yıllığı söylüyorsunuz, üç yıllığı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Dolayısıyla bu rakamlar ASKİ'de var, yanı sıra onlara bakmakta fayda var ama bu rakamlar sizin rakamlarınız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SEYİT TORUN (Ordu) - Üç yıllık, üç.

MURAT EMİR (Ankara) - Üç yıllığı söylüyorsunuz Sayın Bakan, niye kabul etmiyorsunuz? Üç yıllık söylüyorsunuz. Böyle bir şey olur mu ya!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - DEDAŞ'ın fahiş faturaları kimin rakamları Sayın Bakan? DEDAŞ sorularına neden cevap vermekten kaçınıyorsunuz acaba?

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - 7'nci maddeyi okutuyorum:

Mali kontrole ilişkin hükümler

MADDE 7- (1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri;

a) Arızı nitelikteki işleriyle sınırlı kalmak koşuluyla yıl içinde bir ayı aşmayan sürelerle hizmet satın alınacak veya çalıştırılacak kişilere yapılacak ödemeleri,

b) İlgili mevzuatı uyarınca kısmi zamanlı hizmet satın alınan kişilere yapılacak ödemeleri,

c) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu uyarınca aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere yapılacak ödemeleri,

ç) İlgili mevzuatı uyarınca ders ücreti karşılığında görevlendirilen ve üzerinde resmî görevi bulunmayanlara yapılacak ödemeleri,

bütçelerinin (01.04) ekonomik kodunda yer alan ödenekleri aşmayacak şekilde yaparlar ve söz konusu ekonomik kodu içeren tertiplere ödenek eklenemez, bütçelerin başka tertiplerinden (bu ekonomik kodu içeren tertiplerin kendi arasındaki aktarmalar ile 6 ncı maddenin beşinci fıkrası kapsamında yapılan aktarmalar hariç) ödenek aktarılamaz ve ödenek üstü harcama yapılamaz. Ancak, bu ekonomik kodu içeren tertiplerden yapılması gereken akademik jüri ücreti ödemeleri ile (c) ve (ç) bentleri kapsamındaki ödemeler için gerekli olan tutarları ilgili tertiplere aktarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(2) Bu Kanuna bağlı (T) işaretli cetvelde yer alan taşıtlar ancak çok acil ve zorunlu hâllere münhasır olmak kaydıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile edinilebilir.

(3) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri, sürekli işçileri ve geçici işçileri, bütçelerinin (01.03) ile (02.03) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edebilirler. Bu işçilerle ilgili toplu iş sözleşmelerinden doğacak yükümlülükler, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri, asgari ücret ve sigorta prim artışı nedeniyle meydana gelecek ödenek ihtiyaçlarını ödenek aktarmak suretiyle karşılamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu fıkrafta belirtilen ekonomik kodlara bu durumlar dışında (söz konusu ekonomik kodlar arasındaki aktarmalar ile bu kodlar için birimler arası aktarmalar hariç) hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamayacağı gibi bütçenin başka tertiplerinden işçi ücreti ve fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücreti de ödenemez. Bu fıkradaki ödenek aktarmasına ilişkin kısıtlamalar, kendi bütçe tertiplerinden aktarma yapılması koşuluyla TÜBİTAK için uygulanmaz.

(4) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin harcama yetkilileri, sürekli işçiler ile geçici işçilerin fazla çalışmaları karşılığı öngörülen ödeneğe göre iş programlarını yapmak, bu ödeneği aşacak şekilde fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma yaptırmamak ve ertesi yıla fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışmadan dolayı borç bıraktırmamakla yükümlüdürler. Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetler nedeniyle yürürlüğe konulacak Cumhurbaşkanı kararları uyarınca yaptırılacak fazla çalışmalar ile fazla çalışma ücret ödemelerine ilişkin ilama bağlı borçlar için yapılacak aktarmalar hariç fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamaz.

(5) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından uluslararası anlaşma, kanun ve kararnameler gereği üye olunanlar dışındaki uluslararası kuruluşlara, gerekli ödeneğin temini hususunda Cumhurbaşkanlığının uygun görüşü alınmadan üye olunamaz ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz.

(6) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderleri, münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanır. Bu yerlerde, merkezi yönetim bütçesi ile

döner sermaye ve fonlardan ücret ödenmek üzere 2026 yılında ilk defa istihdam edilecek yeni personel görevlendirilmez.

(7) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, gerekli tedbirleri alarak bütçelerinin "03.03- Yolluk Giderleri", "03.06- Temsil ve Tanıtma Giderleri", "03.07- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri" ile "03.08- Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri" ekonomik kodlarını içeren tertiplerine tahsis edilen ödeneği aşmayacak şekilde harcama yaparlar, ihtiyaç hâlinde söz konusu ekonomik kodları içeren tertiplere ödenek aktarma ve ödenek ekleme işlemlerini yapmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(8) Öz gelir karşılığı olarak yükseköğretim kurumları bütçelerinin (A) işaretli cetvelinde yükseköğretim öz gelirleri finansman koduyla tertiplenen ödenekler arasında (Yükseköğretimde Öğrenci Yaşamı Alt Programı altında yer alan yükseköğretimde barınma, beslenme, kültür ve spor hizmetleri, sağlık ve yükseköğretimde öğrenci yaşamına ilişkin diğer hizmetler faaliyetlerine tefrik edilen ödenekler arasında yapılacak aktarmalar hariç) aktarma yapılamaz.

BAŞKAN - 7'nci madde üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen'in.

Buyurun Sayın Esen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 bütçesinde hayati bir konuya değinmeden geçmek içimize sinmedi: Okullarda ücretsiz bir öğün destek. Aç karnına eğitim olmaz sayın vekiller; bir türlü yolunu bulamadığınız, ikna olmadığınız, açılan davalarda mahkemede bile kararın "Okul yemeği konusunda Millî Eğitim Bakanlığı sorumlu değildir." cevabının çıktığı bir ülkeyi yaşıyoruz ve önümüzdeki yılın bütçesini konuşuyoruz. Peki, kim sorumlu? Sağlıklı beslenme çocuklar için kritik bir önemde. Neden mi? Çünkü çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimini sağlıyor. Ücretsiz ve dengeli besleyici bir öğün, özellikle günümüzde asgari ücret ve benzeri ücretlerle geçinmek zorunda kalan ve toplumun da büyük bir kesimini oluşturan düşük gelirli ailelerin çocukları için hayati bir önemde. Yetersiz beslenme ve açlıkla mücadelede yardımcı oluyor sağlıklı beslenme, bu okul desteği önerimiz; okulda derse dikkat ve konsantrasyonu artırıyor, öğrenme başarılarını olumlu etkiliyor ve çocuğu güvenle geleceğe taşıyor, temel bir hak olan eşit eğitim fırsatına erişimlerine katkı sağlıyor; yapılan araştırmalar da tüm bunları destekliyor. İşte, tüm bu sebeplerle, yoksulluğun derinleştiği ülkemizde çocukların beslenme hakkının güvence altına alınması gerekiyor. Bunu da bize sunulan bu bütçeyi hazırlayan ve ülkeyi yöneten, hükümet eden bugünün iktidarının düşünmesi gerekiyor. Ama biz de aileler de artık talep etmekten yorulduk, sorumlu aramayı da bıraktık, çocuklar için çok kritik olan bu meselede size bir çözümle geldik. Okullarda bir öğün ücretsiz yemek desteği için çocuk hareketi gönüllüsü iktisatçılarla, beslenme uzmanlarıyla çalışarak kolayca uygulayabileceğiniz bir model ve tahmini bütçe önerisi hazırladık sizlere. Üstelik birazdan önereceklerim çocukların zil çalan midelerini hak ettiği şekilde doyururken üstüne bir de tarımla uğraşan çiftçilerimizin, hayvancılıkla uğraşan besicilerimizin de yüzünü güldürecek bir plan. Bu yüzden, hepinizin dikkatini buraya davet ediyorum. Her yıl sessizce gözden çıkarılan, ülkenin faiz giderlerine kurban edilen çocukların okul yemeği meselesini daha gerçekçi, bütçeye dost bir şekilde ele almak artık bir beka meselesi ve bizler için bir vatan borcu. Zira, bu ülkede çocuklar aç kalıyor ama aslında tarım ülkesiyiz ya da eskiden öyle miydik demeliyiz. Çocuklar aç kalıyor çünkü gıdaya erişim çok pahalı ve bu pahalılık doğal değil, siz iktidardaki yöneticilerin yönetim tercihlerinin bir sonucu ne yazık ki. Önce eğitimle ilgili rakamları netleştirmek istiyorum. Türkiye'de bugün eğitim yılı gün sayısı yüz seksen gün, devlet okullarında örgün eğitim gören öğrenci sayısı ise yaklaşık 15 milyon. Bunların, bu öğrencilerin yaklaşık 178 bini sosyal ekonomik destek alan, SED desteği alan ailelerin çocukları. Biz bu çocuklar için özellikle günde yalnızca bir öğün desteği konuşuyoruz. Sadece ve sadece tek fakat hayati önemde bir öğün. Peki "Bugün devlet bu işi yapsa nasıl yapar? Hatta okul öncesi eğitimde ya da yatılı okullarda nasıl yapılıyor?" diye sorabiliriz. Catering ihaleleri, hâl fiyatları, aracı komisyonları, şirket kârları, lojistik, artı KDV; bu sistemde 2025 yılı için tek öğün yemeğin maliyeti 1 çocuk için yaklaşık 65 lira. Bu rakamla hesap yaptığımızda, biri tüm çocuklar, diğeri de derin yoksulluk yaşayan çocuklar için bu hesaba baktığımızda yıllık maliyet 15 milyon yani tüm çocuklar için yaklaşık 177 milyar lira; SED'li çocuklar için yani 178 bin çocuk için ise sadece 2,1 milyar lira. Bu tablo bize şunu söylüyor: Sorun, çocukları doyurmanın pahalı olması değil çocukları şirketler üzerinden doyurmanın pahalı olması.

Peki, biz ne öneriyoruz? Bizim önerdiğimiz modelde lokma, kayırılan şirkete değil çocuğun boğazına giriyor. Hâl yok, aracı yok, şirket kârı yok; üreticiden, kooperatiften doğrudan alım olmalı diyoruz. Hatta Brezilya şunu yapıyor: Burada alımın yüzde 40'ını kadın çiftçiden alıyor ve kadın çiftçiye destekliyor. Bu modelde aynı besin değerine sahip 1 öğünün maliyeti ise 65 lira yerine yaklaşık 35 liraya düşüyor. Sonuç ne? 15 milyon çocuk için yıllık maliyet yaklaşık 177 milyar liradan 97 milyar liraya düşüyor, SED'li yani ekonomik destek alan çocuklar içinse 2,1 milyar liradan yaklaşık 1 milyar liraya düşüyor. Aradaki fark 80 milyar lira ama biz buna "tasarruf" demiyoruz. Biz buna "Kaynağın yönünü değiştirerek maliyet düşürmek ve 1 öğün desteği yapılabilir hâle getirmek." diyoruz yani iş bilir bir zihniyetle bütçeyi doğru ve akılcı kullanmak. Peki, bu para nereye gidiyor? Bugünkü sistemde, az önce bahsettiğim gibi, lojistik firmalara, büyük catering firmalarına, aracı zincirlere gidiyor. Önerdiğimiz modelde ise Konya'daki buğday üreticisine, Ödemiş'teki patates çiftçisine, Erzurum'daki besiciye, Trakya'daki süt kooperatiflerine gidiyor çünkü ürün yerinden alınıyor, yerinde hazırlanıyor, yerinde tüketiliyor. Yani çocuk yemeği bütçesi aynı zamanda çarpan etkiyle tarımsal destek bütçesi yanı sıra pek çok olumlu etkiye de dönüşüyor.

Peki, sulu yemek mi, kuru yemek mi? Bu tartışmayı da doğru bir zemine oturtmak lazım. Kuru kumanya, uygulanabilecek acil ve yaygın bir çözüm. Süt, tam buğday ekmeğiyle 1 sandviç, yoğurt, meyve, kuru yemiş ve 1 şişe temiz su. Avantajları; okulda mutfak gerektirmeden, lojistik kolaylıkla ilçe bazlı hazırlanabilir, maliyet kontrolü yüksek bir öneri, besin değeri de yeterli. Bu modelde 35-40 lira bandı korunuyor. Sulu yemeklerde ise kademeli ve bölgesel bir çözüm önerimiz var doğrudan üreticiden alım yapıldığında, bu da mevsimsel etkiyle 42 lira ile 32 lira arasında değişiyor ama bu modelin her okulda uygulanması zor; bölgesel mutfaklarda, öğretmen evleri ve belediye desteğiyle olabiliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi geliyoruz işin en rahatsız edici ama en önemli kısmına. Bütçe gideri yaklaşık 19 trilyon lira. Bütçedeki faiz ödemeleri 2025 yılı itibarıyla 3 trilyon liraya yakın. İç ve dış borç ödemesi tam 2 trilyon 742 milyar lira. Kur korumalı mevduat Hazine ve Merkez Bankasına devredildiği için 1 trilyon liradan fazla da oradan ödendiğini düşünüyoruz ama ben sadece bütçeyi hesaba katıyorum. Yani Türkiye'de bugün bütçenin yaklaşık yüzde 15'i sadece faize gidiyor. Altını çizerek söylüyorum: Bu para okula gitmiyor, bu para çocuğa gitmiyor, bu para çiftçiye gitmiyor, bu para üretime, sanayiye gitmiyor; bu para yanlışlarınızın bedeli olarak faize gidiyor. Faize ödenecek 3 trilyon nere, 15 milyon çocuğu bir yıl boyunca doyan 177 milyar nere? Aradaki farka, uçuruma bakar mısınız değerli milletvekilleri, 15 katından fazla bir fark söz konusu. Bu ne demek biliyor musunuz? Bir yılda faize ödenen parayla aslında on bir yıl boyunca bütün çocukların karnı doyar demek. Ama biz ne yapıyoruz? "Çocuğa bütçe yok bu bütçede." diyoruz. Yanlış kararların, ekonomideki hatalı yönetimin bedelini bu ülkenin çocukları ödemek zorunda kalıyor.

Bizim önerimiz bir yardım projesi değil, keyfi bir yemek dağıtımı değil, bir lütf hiç değil. Bunu çocuklarımıza borçluyuz. Bu öneri, çocuğun öğrenme hakkı, çiftçinin üretme güvencesi, devletin planlama sorumluluğudur. Biz diyoruz ki çocuğu önceleyen bir bütçe oluşturmak zorundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ELİF ESEN (Devamla) - Hep söylüyoruz: Çocuklar gerçek beka meselemiz, bu ülkenin hem bugünü hem geleceği.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz.

Sayın Kocamaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık iki buçuk yıldır bu Mecliste hep beraber zaman dolduruyoruz. Zaman dolduruyoruz diyorum çünkü burada değiştirdiğimiz, gelen hiçbir şey yok. Sarayda hazırlanan ne varsa burada noktasına virgülüne dokunulmadan geçiyor, biz de burada zaman harcıyoruz, mesai harcıyoruz. Dolayısıyla bu bütçeyle ilgili, bu maddeyle ilgili değil Mersin'in ve esnaflarımızın durumuyla ilgili bazı konulara değineceğim. Nasıl olsa 7'nci maddeyi konuşsak başladığı gibi bitecek.

Mersin, 2 milyona yaklaşan nüfusuyla Türkiye'nin 11'inci büyük ili durumunda. İlimiz, vergi gelirleri bakımından 81 ilimiz arasında vergide 6'ncı sırada iken gelir bakımından 10'uncu sırada yer almaktadır. Her bakımdan ekonomiye önemli katkılar sağlayan Mersin, bütün bunlara rağmen turizm yatırımları konusunda ne yazık ki önemli sorunlar yaşamaktadır. Mersin'de Bakanlar Kurulu tarafından 8 adet Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ilan edilmiştir. Bu alanlar sırasıyla Silifke Ovacık, Silifke Kargıcık, Gülnar Ortaburun, Anamur Melleç, Tarsus Kazanlı, Silifke Taşucu-Boğsak, Silifke Narlıkuyu-Akyar, Tarsus-Gülek-Karboğazı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleridir. Bu bölgelerde bugüne kadar ne yazık ki tek bir çivi dahi çakılmamış, sadece Tarsus sahil bölgesi için yolun bir bölümü yapılmış ancak tesisler konusunda henüz bir çalışma başlamamıştır. Oysa Tarsus sahillerinin turizm bölgesi olarak ilan edildiği 2004 yılında üç yıl içinde tesislere turistlerin alımına başlanacağı söylenmesine rağmen aradan geçen yirmi bir yılda bir tek çivi dahi çakılmamış. Bu, sizce garip değil midir? Diğer ilan edilmiş turizm bölgeleri de aynı şekilde yatırım beklemektedir. Bu bölgelerin ön çalışmalarını yapmak üzere 2002 yılında kurduğumuz kısa adı "METAB" olan Mersin Turizm Altyapı Birliği olarak talep etmemize, harita çalışmalarını biz yapalım dememize rağmen izin bile verilmemiştir. Karboğazı Kayak Merkezi'nin yolunu belediye olarak biz yaptık. Diğer ön yatırımlarını, örneğin, telesiyejini Mersin Büyükşehir Belediyesi olarak biz yapalım dedik, ona da izin verilmedi. Tüm bu bölgeler ve Mersin dört gözle yapılacak yatırımları beklemekte.

Tüm bu nedenlerle Mersin'in turizme hizmet edecek yatak kapasitesi yeterli seviyeye ulaşamamıştır oysa Mersin zengin bir tarihe ve eşsiz güzelliklere sahiptir. Ortak miras olarak gördüğümüz bu zenginliklerimizi korumak, muhafaza etmek ve gelecek nesillere aktarmanın yanı sıra, insanlığın hizmetine sunmak gibi önemli bir sorumluluğumuz vardır.

Şu anda Mersin'de 8'i beş yıldızlı olmak üzere 74 adet turizm işletme belgeli otel ve tesisle turizme hizmet verilmektedir. Bu tesislerdeki yatak kapasitesi ise yalnızca 9.832'dir. Hâlbuki her yıl milyonlarca turiste ev sahipliği yapan komşu ilimiz Antalya'da bugün 418'i beş yıldızlı olmak üzere 812 otel bulunmaktadır. Mersin'in Antalya gibi turizmden hak ettiği payı alabilmesi için ilan edilen 8 Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinin bir an önce hayata geçirilmesi gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mersin'de turizm konusunda yaşanan bu olumsuz durum esnaflarımızı da ekonomik anlamda etkilemektedir. Turizm yatırımlarındaki yetersizlik karşısında denizi, doğal güzellikleri ve kültürüyle birçok ilimizi kısıktırarak derecede güzelliklere sahip ilimizde esnaflarımız, Muğla ya da Antalya'daki esnaflarımızın turizm gelirlerinden almış oldukları paydan mahrum kalmaktadır. Bilindiği gibi, esnaflarımız ülkemizin ekonomik ve sosyal hayatında çok önemli bir yere sahiptir ancak esnaflarımızın yaşadıkları sorunlarla ilgili olarak tek başlarına mücadele edebilmesi ve çözüm üretebilmesi mümkün değildir. Bu iktidar döneminde esnaflarımıza verilen hiçbir söz yerine getirilmemiştir. Esnaflarımız bugün, artan maliyetler ve yüksek kiralar karşısında bırakın kiralarını ödemeyi, sosyal sigortalar primlerini dahi ödemekte zorlanmaktadır. Özellikle zincir marketler ve AVM'ler karşısında iş yapamaz ve para kazanamaz hâle gelen esnaflarımız, hayat pahalılığı karşısında vatandaşların alım gücü de kalmadığından iflas etmeye ve kepenk kapatmaya başlamıştır. 2025 yılında kepenk kapatan esnaf sayısı 83 bine ulaşmıştır. Esnaflarımız iflasların ve kepenk kapatmaların önüne geçmek için her şeyden önce Perakende Yasası'nın mutlaka çıkarılmasını ve haksız rekabet koşullarının ortadan kaldırılmasını beklemektedir. Esnaflarımız, Bütçe Komisyonunda da belirttiğim gibi, prim ödeme gün sayısının 9000 gün yerine 7200 güne indirilmesini ve Sayın Cumhurbaşkanlığı tarafından 2023 yerel seçim kampanyasında verilen sözlerin yerine getirilmesini talep etmektedir. Esnaflarımız yıllardır herhangi bir düzenleme yapılmadığı için yanlarında çalıştırdıkları işçilerden, çıraklardan ve kalfalardan aynı yaş ve yıla sahip olmalarına rağmen sadece sigorta statüsü farkı nedeniyle 1800 gün yani beş yıl sonra emekli olabilmektedir. Esnaflarımızın emeklilik konusunda yaşadıkları bu mağduriyet iktidar tarafından bir an önce giderilmeli ve BAĞ-KUR'lu çalışanlar ile SSK'lı çalışanlar arasında yaşanan eşitsizliğe son verilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki esnaflarımızın yalnızca emeklilik konusunda değil başka birçok konuda da sorunları ve beklentileri vardır. Esnaflarımız yüksek faizler ve bankaların kara listeleri karşısında da büyük sorunlar yaşamakta, finansmana ulaşamamakta, sicil affı konusunda yeni bir düzenleme yapılmasını beklemektedir. Ayrıca, esnaflarımız bankalardan

uzun vadeli ve düşük faizli krediler kullanarak borçlarını yapılandırmak istemektedir. Esnaf ve sanatkârlarımız 1 Ocak 2026 tarihinde yürürlüğe girecek olan basit usulden gerçek usulde vergilendirmeye geçilmesi kararına da büyük tepki göstermektedir. Her ne kadar iktidar bu konuda 2 bin nüfusun altındaki yerlerde hizmet veren esnaflarımızı gerçek usul konusunda kapsam dışı bırakmış olsa da gerçek usulde vergilendirilecek esnaflarımızın oranı oldukça yüksektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zorunlu trafik sigortası prim oranları -her yıl artmakta- hem vatandaşlarımız hem de esnaflarımız için önemli bir külfet hâline gelmiştir. Yüksek fiyatlar nedeniyle bu yıl 6 milyon araç sahibi zorunlu trafik sigortasını bile yaptıramamıştır. Ayrıca, sigorta poliçesindeki hasar teminatı ve tazminatı artan trafik sigortası fiyatlarıyla aynı oranda artmamakta ve sabit kalmamaktadır. Taksici, dolmuşçu, minibüsçü ve servisçi esnafı yüksek fiyatlar karşısında eskiyen araçlarını yenilemekte zorlanmaktadır. 2018 yılında uygulanan hurda teşvikinin özellikle ticari araçlar için yeniden uygulanması ve ticari araçlarını yenilemek isteyen esnafı yeni bir kolaylık sağlanması gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, ticari araçlar için en son ÖTV indirimi 2016 yılında yapılmıştı. Esnaflarımız bugün de ticari araçları için ÖTV, KDV muafiyeti talep etmektedir. Ticari araçlar için Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyükşehirlerimizde 10 ila 15 yıl yaş sınırı bulunmaktadır, okul servisleri için bu süre 12 yıla sınırlandırılmıştır. 2016 yılından bugüne kadar çok sayıda ticari araç yenileme sürecine girmiştir. Bu nedenle ticari araçlar için ÖTV indirimi konusunda acilen yeni bir düzenleme yapılmalıdır diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş.

Sayın Erbaş, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ERBAŞ (Kütahya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bütçe kanunu teklifinin 7'nci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Pandemi sonrası yaşanan küresel krizler, bölgesel savaşlar, Rusya-Ukrayna savaşı, bozulan tedarik zincirleri, enerji piyasalarındaki dalgalanmalar, ticaret savaşları ve artan gümrük vergilerine rağmen Türkiye ekonomisi istikrarlı bir şekilde büyümeye devam etmektedir. Türkiye ekonomisi son beş yıldır yıllık bazda pozitif büyüme göstermekte, 2024 yılında yüzde 3,3 oranında büyüyen ekonomimizin 2025 yılında da aynı oranda büyümesi beklenmektedir. Millî gelirimiz 2023 yılında ilk kez 1 trilyon doları aşmış, 2024'te 1 trilyon 358 milyar dolara, kişi başı millî gelirimiz ise 15 bin dolara ulaşmıştır. 2025 yılı beklentisi, millî gelirin 1 trilyon 569 milyar dolar, kişi başına gelirin ise 17 bin dolar civarında olması bekleniyor. 270 milyar dolarlık bir ihracat hacmine ulaşmış bir ülkeyiz ancak ticari hayatımızın önündeki en ciddi tehditlerden biri yabancı dijital satış platformları. Temu ve benzeri platformlar Türkiye pazarına gerçekçi olmayan fiyatlarla girmekte, ürünlerini sübvans ederek tüketiciyi bağımlı hâle getirmektedir; bu, sürdürülebilir ve adil bir ticaret anlayışı değildir. 2024 yılı sonunda yabancı dijital platformların Türkiye'deki hacmi 43 milyar liraya ulaşmış, ikame edilen yerli üretim kaybıyla birlikte ekonomiye etkisi 280 milyar lirayı bulmuştur. Bu rakam cari açığımızın yüzde 14'üne denk gelmektedir. 2025 yılı sonunda bu hacmin doğrudan 200 milyar liraya ulaşması beklenmektedir. Bu fiyat politikasıyla "Türk üreticisi pahalı, yabancı satıcı ucuz" algısı oluşturulmakta, Türk tüketici ile Türk üretici karşı karşıya getirilmektedir. Türkiye'nin kurtuluşu üretimdedir ama üreticiyi ve tüketiciyi birlikte koruyan yerel bir üretimden geçmektedir.

Bu noktada, seçim bölgem Kütahya'nın ekonomisi hakkında da biraz bilgi vermek istiyorum. Kütahya bugün yalnızca çini ve porselenle değil yüksek teknoloji yatırımlarıyla da ön plana çıkan bir sanayi merkezi hâline gelmiştir. Çini, porselen ve cam üretiminde Avrupa'yı aşmış, Çin'le dünyada rekabet eden tek ülkeyiz. Bakır, filmaşın ve endüstriyel akü üretimi geleceğin otomobil teknolojisinin temelini oluşturmaktadır. Bu alanda Türkiye merkez ilan edilmiş, ciddi teşvikler söz konusudur. Üretim yapmak isteyen tüm yatırımcıları Kütahya'ya davet ediyoruz.

Enerji meselesi sürdürülebilir büyümenin en kritik başlığıdır. Türkiye her yıl yaklaşık 100 milyar dolar enerji ithalatı ödemesi yapmaktadır. Enerjide dışa bağımlılığı azaltan millî enerji politikalarını yürekten destekliyoruz. Tam bağımsız bir Türkiye hepimizin ortak hedefidir. Kütahya, nadir elementleri ve maden kaynakları açısından da Türkiye'nin en zengin bölgelerinden biridir. Bu kaynakların bölgeye sağladığı sosyoekonomik katkı bizleri memnun etmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bu güzel memleketimizde, Türkiye genelinde her zaman aynı şiddeti hissetmesek bile bilimsel verilere göre yılda yaklaşık 25 bin deprem meydana gelmektedir. Bu depremlerin hissettiğimiz sarsıntılarının hepsi ne yazık ki Balıkesir-Kütahya hattında yoğunlaşmıştır. Ülkemiz bir deprem bölgesidir; bu gerçeği yok sayamayız, görmezden gelemeyiz. Özellikle Balıkesir ve Kütahya'da hissedilen sarsıntılar bize bu açık gerçeği göstermektedir. Yapı stokumuz yaşlıdır, binalarımızın önemli bir kısmı 1999 yılı öncesi inşa edilmiş ve ciddi kalite problemleri olan binalardır. Bu kürsüden birkaç gün önce Hatay Milletvekilimiz Sayın Lütfi Kaşıkçı Bey güzel bir konuşma yaptı. Hatay depreminin nasıl göz göre göre geldiğini anlattı, önlem almakta nasıl geciktiğimizi anlattı. Ne yazık ki bunun bedelini 6 Şubat faciasıyla beraber tüm Türkiye olarak ödedik. Ben bugün bu kürsüden açıkça ifade etmek istiyorum; gelin, önlemlerimizi alalım. Bu noktada, TOKİ'den beklentimiz açıktır. Deprem riski yüksek olan illerimize, özellikle Balıkesir, Kütahya, Afyon, Uşak ve Eskişehir gibi bölge illere, bu bölgeye ev yapma konusunda TOKİ pozitif bir ayrımcılık yapmak zorundadır.

Ulaştırma Bakanlığımızdan beklentimiz nettir, özellikle Kütahya için devam etmekte olan Simav-Abide, Simav-Balıkesir, Simav-Bursa-İzmir-Tunçbilek-Domaniç-Hisarcık-Gediz yolları bir an önce bitirilmelidir. Her depremde bunun acısını yaşıyoruz. Binalarımızın yıkılması başka bir facia, enkaz altındaki vatandaşlarımıza ulaşabilmek için uğraşmamız başka bir facia. Bu yüzden her ilimiz için birkaç yerden giriş noktası olan yollara ihtiyacımız var ve Kütahya'nın da bu yollara acilen ihtiyacı var.

Tarım Bakanlığımıza sesleniyorum: Gediz, Altıntaş ve Simav'da büyük ova projesi tekrar gözden geçirilmelidir. Bu üç ilçemizin hemen sınırlarının bitiminde büyük ova projesi başlıyor. Eğer bu konuda biraz önlem alamazsak... Şehir merkezi daraldığı için çok katlı apartmanlara doğru bir yöneliş var, bizim de istemediğimiz bir uygulamadır; biz yatay şekilde ilçelerimizi, şehirlerimizi büyütmek istiyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bor ürünlerinde 2024 yılında 2,5 milyon ton satışla yüzde 97'si ihracat olmak üzere 1,3 milyar dolar elde etmişizdir. Bu gelirin önemli bir kısmı Emet ve Hisarcık ilçelerimizden sağlanmaktadır. Dünyada benzeri olmayan iki küçük ilçeden bahsediyorum, borun neredeyse dünyadaki merkezidir. Bu iki ilçemiz Eti Bor işletmeleriyle yaşar, Eti Bor

işletmeleriyle bütün hayallerini kurar. Birinci nesil Eti Bordan emekli olmuştur, ikinci nesil Eti Bordan emekli olmuştur; torunlarıyla ilgili beklentileri ya istihdamdır ya burada yapılacak olan yeni iş kollarıdır. Bu konuşmamızın da Enerji Bakanımızın burada olduğu bir güne de denk gelmesi iyi oldu. Biz Emet ve Hisarcık'a yeni istihdam alanları istiyoruz Eti Borla ilgili. Bunu yaparken de personel alımında mutlaka kura çekimi... Ki son zamanlarda Sayın Bakanımızın talimatıyla buna uyuluyor. Adaletten bahsediyorsak, iş veriminden bahsediyorsak çalışanlarımızı da mutlaka kurayla almamız lazım.

Yine, Kütahya'da Tavşanlı ve Tunçbilek'te yaşam kaynağımızın en önemli kısmı TKİ'dir yani kömürdür. 3 tane bizim termik santralimiz var. Bu iki beldemiz ve ilçemiz de TKİ'yle yatar, TKİ'yle kalkar. Çok ciddi bir şekilde ekonomik girdisi vardır TKİ'nin bu bölgeye. Sayın Bakanım soru-cevap kısmında belki olmayabilir ama özellikle Tunçbilek'teki açık ve kapalı alandaki havzalarımızla ilgili Enerji Bakanlığımızın düşüncesi nedir? Tamamen özelleştiriyor muyuz yoksa bir kısmını biz işletmeye devam edecek miyiz? Bu konuda da direkt sizin ağzınızdan, biz siyasetçilere bırakmadan, devlet ne diyor, devlet bu konuda ne düşünüyor; bunu da bize açıklarsanız seviniriz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Malazgirt'ten Dumlupınar'a uzanan mücadele hattı bu milletin kaderini yazmıştır; Kütahya bu tarihsel mücadelenin merkezidir. Bu sorumluluğun mirasçısı bir şehrin milletvekili olarak sesleniyorum: Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e yönelik hadsiz ve çarpıcı söylemleri kabul etmemiz mümkün değildir. Atatürk'e yönelik saldırılar doğrudan bu milletin bağımsızlık mücadelesine yöneliktir. Cumhuriyetin kurucu değerleriyle sorunlu bir dil özellikle eğitim camiasında kabul edilemez; bu, kişisel mesele değil kamusal bir sorumluluktur. Millî Eğitim Bakanlığımızın bu konuda gerekli hassasiyeti göstereceğine olan inancımız tamdır. Cumhuriyetin kurucu iradesini tartışma konusu yapamayız.

Bu duygu ve düşüncelerle bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diler, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Zeynep Oduncu Kutevi.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; cezaevlerinde rehin tutulan tüm yoldaşlarımızı saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Dün değerli Leyla Zana'ya karşı tribünlerden yükselen ve yükselmesine izin verilen ahlaksız söylemleri buradan bir daha şiddetle kınıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu faşist, ırkçı aklın onurlu Kürt kadınlarına yenileceğini buradan bir daha tekrarlıyorum.

Uzun ve yorucu bütçe görüşmelerinin sonuna yaklaşırken en başından beri söylediğimiz gibi, maalesef, 2026 bütçesi yine halkları gözden çıkaran, halkların sorunlarına çözüm olmayan bir bütçe. 2026 bütçesi kimin hayatının değerli, kimin hayatının ise gözden çıkarılmış olduğunu net bir şekilde ortaya koymuştur. Kadınlar, emekliler, çocuklar, yoksullar, gençler maalesef bu bütçede yer almıyor. Önümüze konulan bütçe geçmiş yılların kopyasıdır; aynı tercihler, aynı körlük, aynı inkâr, değişen hiçbir şey yok maalesef. Bu bütçe emeğin değil faiz lobilerinin bütçesidir; bu bütçe yoksulluğu bitirmiyor, yoksulluğu yönetiyor; adaletsizliği çözümüyor, kurumsallaştırıyor; enflasyonu düşürmüyor, halkın sofrasını küçültüyor; en önemlisi de bu bütçe barış bütçesi değil maalesef.

Değerli milletvekilleri, Kürt sorununda on yıllardır sürdürülen çözümsüzlük politikası yalnızca siyasi bir krizi değil devasa bir ekonomik yıkımı da kendisiyle birlikte yaratmıştır çünkü güvenlikçi politikalar bu ülkenin kaynaklarını halktan alıp silaha, çatışmaya ve inkâr politikalarına aktarmıştır. Çözümsüzlük, trilyonlarca doların güvenlikçi politikalara, silahlanmaya ve çatışma operasyonlarına aktarılması; eğitim, sağlık, altyapı gibi halkın temel ihtiyaçlarını maalesef gözden çıkaran, daraltan bir şekilde önümüze sermiştir. Bakın, son kırk yılda bu çatışma siyasetinin Türkiye'ye maliyeti 4 trilyon dolar olmuştur. Bu parayla ücretsiz, nitelikli eğitim mümkün olabilirdi. Bu parayla kimse, sağlık hizmetine erişemediği için hayatını kaybetmezdi. Bu parayla ücretsiz, nitelikli eğitim olabilirdi ve herkes iş sahibi olabilirdi.

Bugün ise tarihsel bir eşikteyiz, Sayın Abdullah Öcalan'ın 27 Şubatta yaptığı barış ve demokratik toplum çağrısı yeni bir dönemin kapısını aralamıştır; silahların sustuğu, demokratik çözüm iradesinin ortaya konulduğu bir zemin oluşturmuştur. Kürt ve Türkler arasındaki kader birliği, Malazgirt'ten cumhuriyetin kuruluş yıllarına kadar süregelen bir ittifak zeminine dayanmıştır. Bu zemin, ortak mücadeleye ve karşılıklı tanınmaya yaslanmıştır ancak Osmanlı'nın son dönemleri ve ardından cumhuriyetin ilerleyen dönemlerinde bu tarihsel ittifak inkâr ve asimilasyon politikalarıyla daraltılmıştır, Kürt halkının varlığı ve kimliği sistematik bir şekilde yok sayılmıştır. Bugün geline nokta demokratik ve barışçıl çözüm iradesi, bu tarihsel kopuşu onarma ve inkâr politikalarına indirgenen Kürt-Türk ittifakını yeniden eşitlik ve özgürlük temelinde inşa etme imkânını ortaya çıkarmıştır. Bu irade, yalnızca Kürt sorununun çözümünü değil Türkiye'nin demokratikleşmesini, toplumsal barışını ve ortak geleceğini de güvence altına alacak tarihî bir fırsattır. Artık silahların değil sözün, baskının değil diyalogun, silahlanmanın değil barış bütçesinin zamanıdır. Bugün adım atmaktan korktuğunuz her çözüm yarının kaybidir diyebiliriz. Tam da bu yüzden geçmişin acılarından ders çıkartarak barış ve demokratik toplumun inşası için cesur adımlar atmanın zamanıdır.

Sayın milletvekilleri, bu adımların atılması demek Batman'dan Edirne'ye ölümlerin durması, yoksulluğun kader olmaktan çıkması demektir. Bu adımların atılması demek halkın sandıkta ortaya koyduğu iradenin gasbedilmesine son verilmesi demektir, kayyım rejiminin son bulması demektir. Ancak bugün görüyoruz ki ne yurttaşların can güvenliği ne de yaşam hakkı bu iktidarın gündeminde, bütçesinde yer almıyor. Bu kürsüden defalarca dile getirdik, kayyım rejimi bir yönetim biçimi değil bir talan düzenidir. Batman'da görevlendirilen kayyımın usulsüzlüklerini, hukuksuzluklarını, işlemlerini, kamu kaynaklarını nasıl kişisel ikballerine ve yandaş çevrelerine aktardığını tek tek ortaya koyduk, belgeleriyle anlattık. Bakın, daha dün görüntüleri paylaştık; kayyım müdürü önünde deste deste paralar dağıtıyor ve bunu savunurken de "Ben harçlık verdim." diyor. Ya, siz kimin parasını kime harçlık olarak veriyorsunuz? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Siz bu ülkede "kayyım rejimi" adı altında usulsüzlüklerinize, talan rejimlerinize kılıf uyduramazsınız ve günlerdir bu görüntüler Batman'da konuşuluyor. Ya, siz bu kayyım rejimine nasıl ortak olabilirsiniz? Siz, vaktizamanında kendi itibarınızı korumak için kayyım bile kayyım atayan bir iktidarsınız ama bugün görüyoruz ki Batman'daki

kayyım, ortaya saçılan görüntülere rağmen, sizin itibarınızı yerle bir etmesine rağmen siz sessiz kalıyorsunuz. Buradan anlayacağımız ne? Kayyım rejiminin hırsızlıklarına, usulsüzlüklerine maalesef iktidar da ortak oluyor.

Değerli milletvekilleri, bugün bir yandan ölümlerle, bir yandan da kayyımın usulsüz icraatlarıyla gündemden düşmüyorsa Batman, bunun tek sebebi iktidar. Bu kürsüden defalarca, Batman'da alınmayan önlemler yüzünden yaşanan ölümlü trafik kazalarını dile getirdik; Batman-Bismil yolu, Beşiri-OSB yolu ve yıllardır bitirilemeyen yolları, kazaları dile getirdik. Ne yaptı biliyor musunuz kayyım? Batman maalesef on yıldır, üç dönemdir kayyımlarla yönetiliyor ve süslü cümleler kurarak her seferinde de "Önlem alıyoruz, yapıyoruz." diyor. Daha ben bu Meclise ilk geldiğim gün soru önergesi vermiştim, trafik kazalarının yoğunca yaşandığı yolu dile getirmiştim, hâlâ yapılıyor, hâlâ yapılıyor; maalesef sadece basına demeç vermekle yetiniliyor. Bu kazaların sonucunda ne oluyor biliyor musunuz? Batman'da 2024 yılında 4 binin üzerinde trafik kazası yaşandı, bu kazalarda 43 yurttaşımızı kaybettik. 2025'te yaşanan kazalar tablonun daha da ağırlaştığını gösteriyor. Bu, açık bir ihmalkârlıktır.

Diğer bir konu intiharlar; Batman'ın ve ülkenin en yakıcı, en utanç verici sorunlarından biri. Yoksulluğa, işsizliğe, umutsuzluğa terk edilen gençler yaşamlarına son veriyor. Daha biraz önce, bu kürsüye çıkmadan önce de 22 yaşındaki bir gencin yine hayattan koparıldığını, yaşamına son verdiğini duyduk. Maalesef bu tam da bu bütçenin sorunu; gençlere, yoksullara siz çare bulmadığınız için; onları işsizliğe, yoksulluğa mahkûm ettiğiniz için bu gençler hayatlarından vazgeçiyor.

Maalesef, bakanlıkları dinledik, günlerdir o kadar tozpembe tablolar çizildi ki bu ülkede yaşamayı herkes canıgönülden isterdi ama gerçekten tablo bu değil, sokak böyle değil; yaşananlar gerçek. AKP iktidar vekillerine söylüyoruz: Buyurun, gerçekten sokağa gidelim, hep birlikte bakalım. Gençler hayattan neden vazgeçiyor, eğitim sistemi neden bu kadar çökmüş, sağlık sistemi neden bu kadar çökmüş? Ve biz burada 2026 bütçesini görüşürken hayat devam ediyor akışında ve insanlar pazardan çürük elmaları toplamak için, çürük meyvelere daha az para vermek için en son saatleri, eve gitmeden önce gecenin son saatlerini bekliyor. 2026 bütçesini biz yaparken bizim bunların hepsini görmemiz gerekiyordu, hepimizin buradan vicdanının sesine kulak vermesi gerekiyordu.

Eğitim sistemi de maalesef aynı durumda ve 2026 bütçesi eğitime de bir katkı sunmadı. Hâlâ kalabalık sınıflar, atanamayan öğretmenler, fiziki yetersizlikler önümüzde devasa bir şekilde duruyor.

Bakın, Türkiye o kadar verimli topraklara sahipken ziraat mühendisleri, tarım danışmanları atanamıyor, işsiz kalıyorlar. Oysaki biz tarımı güçlendirebilirdik, eğitim sistemini daha iyi yapabilirdik, sağlık sisteminde daha iyi bir yere gelebilirdik ama maalesef şu an konuştuğumuz bütçede bunların hiçbirine cevap olamadık diyorum; biz DEM PARTİ olarak bu bütçeyi kabul etmediğimizi ve "hayır" oyu kullanacağımızı buradan bir daha tekrarlıyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili Sayın Seyit Torun'da.

Sayın Torun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEYİT TORUN (Ordu) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dört gün önce kaybettiğimiz Şehzadeler Belediye Başkanımız Gülşah Durbay'ı tekrar rahmetle anıyorum, mekânı cennet olsun.

Değerli milletvekilleri, 2026 bütçesi özelinde rakamları, verileri konuşmadan önce AK PARTİ'nin yirmi üç yıllık iktidarında ülkeyi getirdiği noktayı, hemen her alanda yarattığı yozlaşmayı ve tükenmişliği özetlemek isterim. Biliyoruz ki bu bütçeyi de Meclisten geçireceksiniz, çoğunluğunuz var, eyvallah ama yirmi üç yıldır bir temel sorunu çözemediğiniz gibi Türkiye'nin dertlerine dert kattınız, var olan sorunları daha da büyüttünüz. Eğitimde fırsat eşitliğini bitirdiniz, devlet okullarını yoksulların okuduğu okullar hâline getirdiniz. Okulları temizleyemediniz, öğretmenleri atayamadınız, mülakatı kaldıramadınız, çocuklarımızı uyuşturucu bataklığından kurtaramadınız.

Ekonomide türlü maceralara girdiniz. "Nas, nas..." diyerek başlattığınız bu süreçte tefeciye düşmüş gibi hazineyi faiz çevrelerine mahkûm ettiniz. Faiziyle kaybettik, kur korumayla kaybettik, 19 Mart sivil darbesiyle kaybettik ve bütün bu maliyeti de maalesef vatandaşlarımıza ödettiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Yargıyı tarihte olmadığı kadar siyasallaştırdınız. Cumhurbaşkanı adayımız, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nu sırf Sayın Erdoğan'ı yeneceği için, diğer belediye başkanlarımızı da algı yaratmak için zindanlara attınız, hasta olanlara insanlık dışı muamele uyguladınız. Ekrem İmamoğlu, Mansur Yavaş, Zeydan Karalar, Muhittin Böcek, Vahap Seçer ve tüm büyükşehir belediye başkanlarımız, il belediyelerimiz, ilçe belediyelerimiz sizin yarattığınız derin yoksulluğu, açlığı gidermek için var gücüyle mücadele ediyor. Bu hizmetleri bile küçümsediniz ama tok açın hâlinde ne anlar.

Bizim belediyelerimiz uçuk kaçık projelerle uğraşmıyor, vatandaşlarımızın en önemli sorunlarıyla uğraşıyor. Sizin israf belediyeciliğiniz bitti, bizim halkçı belediyeciliğimiz başladı. 2024 yerel seçimleri de zaten bunun ispatıdır. Şu anda da yapılan kamuoyu araştırmaları da göstermektedir ki biz açık ara öndeyiz. Bunu siz de gördüğünüz için gazetelere, medya kuruluşlarına, belediyelere kayyum atıyorsunuz, cumhuriyetin kurucu partisi Cumhuriyet Halk Partisini kayyumla tehdit ediyorsunuz.

Devletin kurumlarını birer birer maalesef çürütüyorsunuz. TÜİK'i sarayın propaganda aygıtına çevirdiniz. Sayıştay, AK PARTİ'li belediyeleri denetlemekten korkar hâle geldi. Merkez Bankasını Hükümetin arka bahçesine çevirdiniz. SPK'nin itibarını borsada köşeyi dönme heveslilerine heba ettiniz.

Sağlığı özelleştirdiniz, vatandaş randevu bulamaz hâlde, özel hastanelerin insafına bıraktınız. Doktorları kaçırıyorsunuz ve "Giderlerse gitsinler." diyorsunuz.

Gençlerimiz umutsuz, üniversite bitiren bir gencin önünde üç yol var; asgari ücret civarında bir işe girmek, bir yolunu bulup yurt dışına gitmek ya da evde oturmak. Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı yüzde 23'e dayandı. Genç beyin göçünde de her yıl maalesef rekorlar kırıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

"3Y'yi bitireceğiz." diye geldiniz, eskiden sürekli bunları konuşurdunuz ama bugün, geldiğimiz noktada yolsuzluğu, yoksulluğu, yasakları şahlandırdınız.

Emeklileri açlığa mahkûm ettiniz. Yıllarca çalışmış, prim ödemiş emeklilerimiz ya yeniden çalışıyor ya da temel ihtiyaçlarından kısıyor, emeklilere 200-300 liralık otel odalarında kalmayı reva görüyorsunuz. Şimdi size soruyorum: Hazırladığınız bu bütçede emeklilerimizin onurlu bir yaşam sürdürmelerine imkân sağlayan ne var?

Asgari ücretliyi açlıkla karşı karşıya bıraktınız, açlık sınırı 30 bin lirayı aşmış durumda. Buna rağmen, asgari ücreti bunun altında tutmanın hesabını yapıyorsunuz ama biz 39 bin liranın altını asla kabul etmiyoruz.

Çiftçiye bitirdiniz; çiftçimiz mağdur, AK PARTİ mağduru. Bakın, Ordu'da, fındıkta bu sene zirai don oldu; bazen güneş yakar, bazen kahverengi kokarcayla uğraşırız ama fındık üreticimiz en büyük darbeyi maalesef iktidarınızdan gördü. Gübre, ilaç fiyatları yetmezmiş gibi şaibeli TÜİK tahminleriyle birkaç yabancı firmaya ve uluslararası spekülasyonlara çanak tuttunuz. Fındık üreticisinin alın terini maalesef yabancı kartellere peşkeş çektiniz. 350 liraya kadar yükselen fındık ne oldu da 230 liraya düştü? Şimdi soruyorum: FİSKOBİRLİK nerede, TMO nerede? (CHP sıralarından alkışlar) Siz de yabancı kartellerin oyuncağı mı oldunuz artık?

Türkiye'nin artık ithal etmediği ürün kalmadı. Bakın, kivi stratejik bir ürünü müzdü bizim, gerçekten kivide bir markaydık ama yaptığınız ithalatla onu da çokerttiniz. Şu anda kivi üreticisi de ciddi anlamda sıkıntı çekiyor.

Ordu'nun yollarını konuşmaya gerek yok; Plan ve Bütçede ifade ettik, birçok yerde söyledik ama sadece vaatten öteye gitmedi, sadece "Yapacağız, edeceğiz." ama biten yollar yok, yapılan yollar yok.

Değerli milletvekilleri, son olarak da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesi üzerine birkaç söz söylemek istiyorum. Sayın Bakan iki gün önce burada uzun uzun anlattı deprem sonrası yapılan konutları. Evet, deprem bölgesindeki konutların yapılması, teslim edilmesi sevindirici fakat Türkiye'de çok acı bir gerçeği daha ifade etmek zorundayım: Türkiye'de konut piyasası çok kötü durumda, ev fiyatları hızla artıyor. Eskiden bir emekli emekli ikramiyesiyle bir ev alabiliyordu, şimdi hayalini bile kuramıyor; insanların hayallerini bile çaldınız. Son on yılda ev sahipliği oranı yüzde 61,1'den yüzde 55,8'e düştü. İktidara geldiklerinden beri yürüttükleri inşaat odaklı rantçı yaklaşım vatandaşlarımızın konut ihtiyacını karşılamak bir tarafa, daha da kötü hâle getirilmiştir. 2026 bütçesinde gelire endeksli kira modeli yok, kira destek fonu yok, kiralık sosyal konut mekanizması yok. Şehir dediğiniz şey, şehir dediğiniz olay belediyelerle, yerel yönetimlerle idare edilir ama ne yazık ki iktidarınızda âdeta yerel yönetim düşmanı bir tavır içerisindeyiz. Bakın, yüz ölçümü Türkiye'ye yakın Fransa'da 34.000 belediye, Almanya'da 10.775 belediye var, Türkiye'de ise sadece 1.401 belediye. İktidarınız hem belediye sayısını düşürdü hem de belediyelerin yetkilerini elinden almaya başladı; ruhsat ve imar konularında belediyeleri baypas etti, yurt dışı finansmanlarının maalesef çoğunu veto etti.

Değerli arkadaşlar, bu hamleler işleri hızlandırmak değil vesayeti büyütme; bütün gücü merkezde, sarayda toplamaktadır. Bunlar yetmiyormuş gibi işinize gelmeyen belediyelere de kayyum atıyorsunuz, oldu olacak yani bu belediyeleri de kaldırın, kapatın; tamamen atadığınız bürokratlar yönetsin de vatandaşımız da bu seçim derdinden kurtulsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin acil bir yerel yönetimler yasasına ihtiyacı var; mevcut yasa artık maalesef sorunları çözüyor. Sizin heveslendiğiniz, istediğiniz gibi bir yerel yönetimler yasası değil yerel yönetimlerin yetkisini artıran, gelirlerini artıran ve sorunlarını çözen bir yasaya ihtiyaç var. Bu yasa çıkmadığı takdirde, partisi yok, hiçbir yerel yönetimin hizmet verme şansı yoktur.

Değerli milletvekilleri, ülkenin çok büyük bir kısmı da maalesef maden ruhsatlarına açıldı; kendi ilim Ordu'da bile yüzde 74'ün üzerinde maden sahası ilan edilmiş ve ruhsatlandırılmış durumda. Süper izin düzenlemesini Bakanlığın bu peşkeş düzeninin ana unsuru hâline getirdiniz. Bilim insanlarının uyarılarını, kamu yararını, vatandaşlarımızın itirazını maalesef dinlemediniz. Artık Ordu'dan ve diğer şehirlerimizin üzerinden bu maden kartellerinin elini çekin, buraları maden karteline kurban etmeyin.

Değerli milletvekilleri, emekliyi, asgari ücretliyi, genci, çiftçiye, çevreyi, barınma hakkını korumayan bu anlayışla Türkiye ileri gidemez. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak ranta değil insana, vesayete değil yerel demokrasiye dayanan bir Türkiye için buradayız. Bu ülkenin kaynakları vardır, insan gücü vardır, sermaye gücü vardır, doğal kaynağı da vardır ama mesele kaynak değil tercihtir. (CHP sıralarından alkışlar) Siz tercihinizi hep zenginden yana yapmaktasınız. Tercihini milletten yana kullanan bir iktidarı, bu düzeni mutlaka getireceğiz ve mutlaka bu kara düzeni ortadan kaldıracacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum ve bu bütçeye "hayır" diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Cevahir Asuman Yazmacı.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi ve Şanlıurfalı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Hamdolsun, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, milletimizin teveccühüyle AK PARTİ hükûmetlerimizin 24'üncü, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemimizin 8'inci, Türkiye Yüzyılı'nın da 3'üncü bütçesini yapıyoruz. Bugün sadece rakamları değil Türkiye'nin geleceğini, kardeşliğini ve istikrarını konuşma zamanı. Milletimizin huzuru ve güvenliği, ülkemizin kalkınması her zaman temel önceliğimiz olmuştur. Ülkemiz kararlı bir şekilde terörsüz Türkiye hedefine yürüyor. Yıllarca terörün gölgesinde kalan, istikrarsızlıkla anılan Güneydoğu kentlerimiz devletimizin kararlı duruşu ve milletimizin ferasetiyle huzur ve güven iklimine kavuşuyor. Küresel barış ve adaletin teminatı olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ifadesiyle, gençlere bırakacağımız en büyük miras olarak terörsüz Türkiye'yi sabırla, cesaretle, samimiyetle inşa ediyoruz. Terörsüz Türkiye, sabırla, cesaretle inşa edeceğimiz, refahını artırmış, vatandaşlarının hayat standardını yükseltmiş bir Türkiye demek. Terörsüz bir Türkiye, bölgedeki ve dünyadaki etkinliğini ve gücünü artıracaktır. Üyesi olduğum Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunda temel gayemiz bu topraklarda fitne tohumlarının bir daha yeşermemesidir. Ülkemiz için canlarını feda eden aziz şehitlerimizin emanetine daima sahip çıkacağız; şehitlerimizi, gazilerimizi ve ailelerini incitecek hiçbir girişime asla izin vermeyeceğiz. Terörsüz Türkiye siyasetüstü bir meseledir. Biz 86 milyonu bir ve beraber gören bir davanın neferiyiz. Artık annelerin gözyaşı dökmediği, kaynaklarımızın teröre değil milletin refahına harcandığı bir Türkiye inşa edeceğiz. Bundan sonra Gabar'da petrol çıkaran, kendi savaş uçağını yapan; İHA'sıyla, SİHA'sıyla destan yazan bir Türkiye var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; medeniyetlere ev sahipliği yapmış kadim şehrimiz Şanlıurfa, AK PARTİ iktidarları sayesinde ilerlemeye, Türkiye Yüzyılı hedeflerimize ulaşmaya devam ediyor. Bu ilerlemenin en taze örneklerinden biri 2026 yılında

dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST'in Şanlıurfa'da yapılacak olması. Şanlıurfa'da, geçmişin mirasını geleceğin teknolojiyle aynı ufukta birleştireceğiz. TEKNOFEST sadece bir teknoloji festivali değildir, bu organizasyon, gençlerimizi cesaretlendiren, yerli ve millî üretimi teşvik eden millî teknoloji hamlesinin sahadaki en güçlü yansımalarından biridir. Bu yönüyle, TEKNOFEST'in Şanlıurfa'da yapılacak olması hem şehrimiz hem bölgemiz adına son derece kıymetli.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Şanlıurfa'mız Göbeklitepe ve Karahantepe'nin de aralarında bulunduğu taş tepeleriyle medeniyetin, tarımın ve yerleşik hayatın başladığı yerdur.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Vekilim, şu elektrik sorununu çözün bence.

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Devamla) - Büyük dönüşümün başladığı o kadim topraklardan bahsetmişken şanlı şehrimizde son yıllarda kültür ve turizm alanında yaşanan gelişmelere de değinmeden geçemeyeceğim. Şanlıurfa'mız artık sadece Türkiye'nin değil dünyanın da dikkatle takip ettiği bir merkez hâline geldi. Şanlı şehrimiz taş tepeleriyle, kültür turizmiyle, inanç turizmiyle ve uluslararası tanıtımlarıyla hak ettiği değeri AK PARTİ hükûmetlerimiz döneminde görmeye başladı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu güçlü kültür vizyonunun eseri olan Taş Tepeler Projesi'yle bölgedeki tüm veriler ortak bir bilimsel vizyon altında toplandı. Taş Tepeler Projesi'nin global ölçekte tanınmasını ve bilim dünyasında kabul gören bir marka hâline gelmesini sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a bu vesileyle teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Medeniyetin kalbi Şanlıurfa'da Türkiye'nin en büyük müze kompleksi olan Arkeoloji ve Mozaik Müzesi, yaşanan pandemi süreci, deprem ve sel felaketlerine rağmen on yılda 1 milyon 800 bine yakın ziyaretçiyi ağırladı, 100 bin eserin sergilendiği müzede sadece bu yıl kasım ayı itibarıyla ziyaretçi sayısı 313.979 olarak kayıtlara geçti. Göbeklitepe'den Balıklıgöl'e, Karahantepe'den Harran'a geçmişin izlerine uzanan bu yolculuk her geçen gün daha çok insanı kendine çekiyor.

Yine bu yılın on bir ayında Göbeklitepe Ören Yeri'ni 756 bin 257 kişi ziyaret ederek tarihe tanıklık etti.

Bir diğer önemli çalışma da Kültür Envanteri Projesi'dir. Valiliğimiz öncülüğünde, GAP İdaresi Başkanlığı, Batman ve Harran Üniversitelerinin katkılarıyla yürütülen projeyle kültür varlıklarımız görsel ve yazılı olarak kayıt altına alınıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bereketli Hilal'in merkezi şehrimizde son yirmi dört yılda tarımsal destekleme ve yatırımlar yüz milyarlarca lirayı aşmıştır. Üç gün önce Tarım ve Orman Bakanımız Sayın İbrahim Yumaklı yine bu kürsüden, tarımsal sulamada enerjinin önemini anlatarak Şanlıurfa'ya 150 megavat GES kurulumu inşasına önümüzdeki yıl başlanacağı müjdesini verdi. Şehrimiz için büyük önem taşıyan yatırımın hayırlı olmasını diliyorum.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Urfalı çiftçiler DEDAŞ'tan yakınıyor.

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Devamla) - Eğitim alanında da Şanlıurfa'mızda sessiz bir devrim gerçekleşti. Derslik sayıları artarken öğretmen sayısı katlandı, derslik başına düşen öğrenci sayıları önemli ölçüde azaldı. Derslik sayısı 5 binden 25.500'e, öğretmen sayısı 8 binden 35 bine yükseldi. Biz biliyoruz ki eğitime yapılan yatırım geleceğe yapılan yatırımdır, Şanlıurfa'mıza bu yıl yapılan 3.407 öğretmen ataması bunun en önemli göstergesidir.

Gençlik ve spor yatırımlarıyla da gençlerimizin enerjisini doğru alanlara yönlendiriyoruz. Şanlıurfa'daki spor tesislerinin sayısı 2002 yılıyla kıyaslanamayacak ölçüde arttı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; farklı siyasi görüşlerimiz olsa da hepimiz bize oy veren vatandaşlarımızın beklentilerini karşılamak üzere milletin temsilcisiyiz. Elbette ki hepimiz aynı düşünemeyiz, fikir ayrılıklarımız olacaktır fakat bizlere oy veren milletimiz için, başta Meclisimizde olmak üzere, her ortamda siyasi tartışmalarımızı temiz bir dille yapmamızdır bizlere yakışan. AK PARTİ hükûmetleri olarak bizler ülkemizi büyütmenin, kardeşliğimizi pekiştirmenin derdindeyken maalesef tam tersi yönde şahit olduğumuz manzaralar milletimizin vicdanını yaralıyor. Milletimiz her şeyi görüyor; hizmet yerine hamaset, proje yerine hakaret üretenleri milletimiz ibretle izliyor. Güneş balçıkla sıvanmaz. AK PARTİ iktidarları yirmi dört yıldır olduğu gibi bundan sonra da icraat yapmaya devam edecek. Bizim rotamızı millet çizer, istikametimizi millet belirler. Biz laf üstüne laf koyanlardan değil taş üstüne taş koyanlarıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde "Durmak yok, yola devam." diyoruz.

Türkiye Yüzyılı hedeflerimize giden yolda ülkemizin kalkınmasına, büyümesine ve refahına büyük katkı sunacak bütçemizin bereketli ve hayırlı olmasını diliyor; Genel Kurulu, aziz milletimizi ve Şanlıurfalı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına ilk söz Batman Milletvekili Serkan Ramanlı'ya aittir.

Sayın Ramanlı, buyurun...

Sayın Ramanlı? Yok.

Şahıslar adına diğer söz İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun. (AK PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, 2026 yılı merkezî yönetim bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

2003 yılında hukuk fakültesindeyken iktisat hocamızın o dönem yaşanan Körfez Savaşı'yla ilgili şöyle bir yorumu olmuştu: "Eğer Türkiye'nin millî geliri 1 trilyon dolar olsaydı -o gün için- Amerika yanı başımızdaki Irak'ı kolay kolay vuramazdı." demişti. Şimdi, ben bu soruyu bugün için sormak istiyorum: Türkiye'nin millî geliri bugün 5 trilyon dolar olsaydı, İsrail 21'inci yüzyılın en büyük soykırımını yapabilir miydi? Bakın, bu bir eleştiri değil bu bir tespit, bir hedef, bir arzu; bu, güçlü Türkiye arzusudur.

Evet, değerli milletvekilleri, Türkiye güçlü olmak zorundadır, 86 milyon vatandaşımız için güçlü olmak zorundadır; aynı zamanda, tarihî sorumluluğumuzun bir gereği olarak komşu ve kardeş coğrafyalarımız için de güçlü olmak zorundadır.

Değerli milletvekilleri, evet, makro verilere baktığımızda büyüyoruz ancak asıl önemli olan bu büyümenin tabana yayılmasıdır. Evet, enflasyon düşüyor, bu olumlu bir gelişme ancak önemli olan bu düşüşün çarşıda, pazarda, mutfakta daha fazla hissedilebilmesidir. Büyüme elbette önemlidir ama asıl önemli olan adil büyümedir, zira tam da burada bütçe, vatandaş için bir umut belgesi olmalıdır. Emeklimiz, asgari ücretlimiz, dar gelirlimiz, gencimiz, işçimiz, çiftçimiz, memurumuz, esnafımız, hasılı 86 milyon vatandaşımız bu bütçede bu umudu bulabilmelidir. Burada hayati bir detayın altını çizmek isterim: Asgari ücret insan onuruna yakışır

bir seviyede belirlenmek zorundadır, en düşük emekli maaşı da asgari ücret seviyesinin altında olmamalıdır; Türkiye'ye yakışan budur.

Değerli milletvekilleri, bütçede önemli bir faiz ödemesi görüyoruz. Her birimizin şu soruyu sorması gerekir: Eğer bütçede 2 trilyon 742 milyar bir faiz borcumuz olmasaydı bu kadar parayla neler yapılabilirdi? Elbette çok şey yapılabilirdi. Dolayısıyla faizle mücadele kararlı bir politika şarttır, Türkiye'nin bu faiz yükünden kurtulması şarttır.

Yine, bütçede deprem bölgesinin önemli bir kalem oluşturduğunu, dolayısıyla bunun bütçe açığını da ciddi anlamda etkilediğini görüyoruz.

Yeri gelmişken burada bir hakkın teslimini de yapmamız lazım. Deprem bölgesiyle ilgili bizim de eleştirilerimiz oldu. Elbette eksikler de var ama gelinen noktada, 455 bin konut yapılmış olması bir başarı hikâyesidir. Dolayısıyla bu anlamda, bu başarıyı ortaya koyan iktidarı da tebrik etmek gerekir. Şehirlerimizin hızlı bir şekilde normalleşmesi en büyük arzumuzdur.

Deprem demişken, şehirlerimizin, özellikle de İstanbul'unuzun hızlı bir şekilde depreme hazır hâle getirilmesi ertelenemez bir sorumluluktur. Bütçe, bu sorumluluğu da içinde barındırmalıdır.

CAVİT ARI (Antalya) - Deprem toplanma alanlarının hepsine maalesef bu Hükûmet gökdelen dikti Vekilim; siz de biliyorsunuz, her taraf gökdelen, AVM.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Tabii, burada sadece merkezî yönetime değil yerel yönetimlere de çok büyük iş düşüyor, özellikle İstanbul'da.

CAVİT ARI (Antalya) - Bunların hepsini iktidar AVM yaptı işte Sayın Vekilim, bütün toplanma alanları AVM oldu.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bir bütçenin yatırım, üretim ve kalkınma odaklı olması elzemdir. Yatırım, üretim ve kalkınma odaklı bir ekonomi için en önemli dinamik, güven iklimidir. Güven iklimi de liyakatli ve adaletli bir düzenin tesisine mümkün olur; hukuka, kurumlara ve adil bir yönetime duyulan güven, devletimizin en temel ve en güçlü sermayesidir. Makroekonomik verilerde iyileşmeler kaydedildiğini görüyoruz, bu elbette önemli ve olumludur. Bu iyileşmeler doğru atılmış adımların karşılık bulduğunu gösterir ancak enflasyonu tek haneye indirmek istiyorsak, kazanımlarımızı, istikrarı kalıcı hâle getirmek istiyorsak; Kamu İhale Yasası gibi, adalet reformu gibi -Adalet Bakanımız da burada- yapısal dönüşüm reformlarıyla bu süreci desteklemek zorundayız.

Evet, değerli milletvekilleri, güçlü Türkiye arzumuzu tekrar vurguluyor; güçlü Türkiye'nin yolu hukuk devleti olmaktan geçer; millî birlik, beraberlik, kardeşliğimizi tahkim etmekten geçer diyorum. Güçlü Türkiye'nin yolu etkin, liyakatli bir bürokrasiden geçer; araştıran, icat eden, geliştiren, üreten Türkiye'den geçer diyor, bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına ikinci söz Batman Milletvekili Serkan Ramanlı'ya aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN RAMANLI (Batman) - Bismillahirrahmanirrahim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve aziz milletimiz; bugün burada görüşmekte olduğumuz 2026 bütçesi sadece rakamlardan ibaret bir metin değildir; bu bütçe kimin kazanacağını, kimin kaybedeceğini, kimin rahat edeceğini, kimin biraz daha yoksullaşacağını gösteren bir tercihler manzumesidir. 2026 bütçesi, 16 trilyon 216 milyar lira gelir, 18 trilyon 929 milyar lira gider öngörmektedir, aradaki farksa 2 trilyon 712 milyar liralık bir bütçe açığıdır ancak asıl dikkat çekici olan şudur: Bu bütçede 2 trilyon 741 milyar lira sadece faiz ödemelerine ayrılmıştır. Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz ve hemşehrimiz Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'in ve çalışma arkadaşları olan bürokratlarının emeğini ve gayretini elbette görmezden gelmiyor ve takdir ediyoruz. Ancak ne kadar uğraşırsak uğraşalım, direksiyonda kim olursa olsun, uyguladığımız sistem maalesef adalet üretmiyor, derde derman olmuyor ve kaynaklarımızı heba ediyor. Elbette, pandemi, 6 Şubat depremleri, zirai don gibi hesapta olmayan ağır maliyetlerin bütçeye yüklediği ek yükün farkındayız ancak bu tablo, sadece dönemsel bir mecburiyetten değil kapitalist sistemden kaynaklanmaktadır. Yani mevcut faize dayalı kapitalist ekonomi modelinde devlet emekliye, işçiye, çiftçiye, öğrenciye kaynak bulmakta zorlanırken vergi gelirlerinin neredeyse yüzde 20'sinin küresel tefecilere aktarılması nedense garipsenmiyor. Bu tablo bize çok açık bir şey söylüyor: Türkiye'de sorun, gelir yetersizliği değil faiz ve borç merkezli ekonomik anlayıştır. Bakınız, IMF bile artık küresel borçlanma sisteminin sürdürülemez olduğunu itiraf etmektedir. Küresel kamu borcunun dünya gelirini aşacağı bir döneme giriyoruz; faizler yükseliyor, sosyal harcamalar kısıyor, bedeli ise her yerde halk ödüyor. Türkiye'de de durum farklı değildir; bütçe açığı borçlanmayı, borçlanma faizi, faiz ise yoksulluğu büyütmektedir. Faiz giderleri bugün Millî Eğitim bütçesinin 1,4 katı, sağlık bütçesinin neredeyse 2 katı, tarım bütçesinin 5 katıdır. Sonra dönüp diyoruz ki: "Neden çiftçi üretmiyor? Neden emekli geçinmiyor? Neden gençler umutsuz?" Çünkü biz aslan payını borcun faizine kaptıran bir bütçe yapıyoruz. Bütçemiz, emeğimiz küresel tefeciler tarafından sömürüldüğü için emeklilerimizi doyuramıyoruz. Yoksul da zengin de satın aldığı maldan aynı oranda vergi ödüyorsa burada büyük bir sorun vardır. "Az kazanan az, çok kazanan çok vergi almalıyız." diyoruz ama dolaylı vergilerin vergi gelirleri içerisindeki payının yüksekliliği bize bambaşka bir şey söylüyor, bu konudaki birkaç puanlık iyileşme öngörüsünü de elbette takdirle karşılıyoruz.

Değerli milletvekilleri, eşit işe eşit ücret isteyen çalışanlar, ev hanımlarının görünmeyen emeği, öğrencilerin yetersiz KYK bursları, çiftçinin belini bükken mazot fiyatları; esnafı, işçiyi, borç batağına sürükleyen kredi sistemi; bunların tamamı aynı sorunun farklı yüzleridir. Faiz merkezli üretimden kopuk bir ekonomik modeldir sorunumuz. Bugün, vatandaşın borcu 5 trilyon lirayı aşmış durumda, neredeyse her 2 kişiden 1'i bankalara borçlu. İnsanlar geçinmek için çalışmıyor, borç çevirmek için yaşıyor. Bu sistem insanı yoran, aileyi dağıtan, toplumu çürüten bir sistemdir. HÜDA PAR olarak biz diyoruz ki çözüm, ayağımızı yorganımıza göre uzatmaktır, giderlerimizi gelirlerimize göre ayarlamaktır; çözüm, daha fazla tüketmek için borçlanmak değil tasarruf ve sosyal adalettir; çözüm, faiz değil üretimdir; çözüm, israf değil hakkaniyettir. Faizsiz, adil, insanı merkeze alan bir ekonomik düzen elbette mümkündür. Bu ülkenin kaynakları küresel tefecilere değil emekliye, işçiye, çiftçiye, gence harcanmalıdır. Biz bu düzeni sorgulamaya, bu adaletsizliği haykırmaya ve hakkı savunmaya devam edeceğiz. Bütçede adalet yoksa toplumda huzur olmaz, faiz varsa bereket olmaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sayın Düşünmez...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 3 Kasım tarihinde AİHM Büyük Dairesi Türkiye'nin itirazını reddetmiş ve Selahattin Demirtaş hakkında verilen ihlal ve tahliye yönündeki karar kesinleşmiştir. Bu karar üzerinden bir buçuk aydan fazla zaman geçti, buna rağmen mahkeme hâlâ herhangi bir karar tesis etmedi. AİHM açık biçimde tutuklamanın siyasi faaliyetleri engellemeye dönük olduğunu tespit etmiştir. Anayasa'mızın 90'ıncı maddesi ortada iken yargı makamlarının hareketsizliği nasıl açıklanacaktır? Burada geciken adaletin sorumluluğu kime aittir? Bakanlık bu süreçte müdahil midir? Yargıya görünmez bir talimat mı söz konusudur? Kamuoyu net bir cevap beklemektedir. Mahkeme hâlen neyi beklemekte, tahliye ne zaman gerçekleşecektir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Uçar...

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Kafkas Üniversitesi Araştırma Hastanesinde görevli bir profesör var, kendisi alenen ırkçılık yapıyor; Kürt halkına hakaret ediyor, Kürt'ün batı illerinden sürülmesinden bahsediyor, Kürtlerin kamu görevlerinden atılmasını açıkça savunabiliyor. Aynı şahıs Arap halkına da benzer ırkçı ifadelerle saldırıyor. Stadyumlardan üniversitelere kadar ırkçılık propagandası yapılıyor. Bu pervasızlığın cesaret aldığı asıl kaynak barışın, barış dilinin kararsızlığıdır. Bütün devlet mekanizması ve tüm siyasi yapılar bir an önce barış dilini koşulsuz şekilde sahiplenmelidir. Adalet Bakanlığı bu nefret söylemlerine karşı caydırıcı önlem almayı düşünüyor mu? ırkçı şahsı hakkında herhangi bir işlem başlatıldı mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında görev yapan avukatlarımız kamusal bir savunma hizmeti yürütmektedir ancak mevcut CMK ücret tarifesi verilen emeğin karşılığını yansıtmaktan uzaktır, ücretler düşüktür, ödemeler gecikmektedir. Bu durum savunma hakkını olumsuz etkilemektedir. CMK ücretleri hakkaniyetli biçimde artırılmalı, ödemeler zamanında yapılmalı ve bu hizmetten alınan KDV kaldırılmalıdır. Uygulamada bir sorun yaşanmaktadır, CMK kapsamında görevlendirilen müdafilerden beraat eden sanık lehine hükmedilen vekâlet ücretinin tahsilinde vekâletname istenmektedir. Oysa bu ilişki yasa gereği kuruludur, baro görevlendirme belgesi yeterlidir. CMK elektronik ödeme sisteminde yaşanan mağduriyetin giderilmesi için UYAP sisteminde güncelleme gerekmektedir. Bu konuda Türkiye Barolar Birliği ve Antalya Barosu Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğüne rapor sunmuştur. Sayın Bakan, bu sorunların çözümü için bir girişiminiz olacak mıdır?

BAŞKAN - Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, adalet hizmetlerinin hızlı, etkin ve çağdaş mekânlarda sunulması hukuk devleti ilkesinin en önemli unsurlarındandır. Bu anlayışla Bakanlığınızın ülke genelinde yürüttüğü adalet altyapısı yatırımlarını takdirle takip ediyoruz. Bu kapsamda, Malatya'da inşaatı devam eden adliye sarayının 2026 yılı içerisinde tamamlanabilmesi için geriye kalan ödeneğin 2026 merkezî yönetim bütçesine dâhil edilmesini, ayrıca Malatya ve çevre illere hizmet verecek, adli süreçlerin sağlıklı ve hızlı yürütülebilmesine büyük katkı sunacak yeni Adli Tıp Kurumu binası ihalesinin 2026 yılında yapılabilmesi için gerekli ödeneğin bütçeye alınması yönünde Bakanlığımızın bir çalışması var mıdır? Bu yatırımların hızla hayata geçirilmesi hususundaki destekleriniz için şimdiden teşekkür ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN - Sayın Altın...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aile üyelerinin cenazesine gitmek isteyen tutsaklardan hapisane idareleri tarafından fide misali ücretler alınmasının mevzuattaki karşılığı nedir? 200 bin liraya varan ücret talep edilmesini hukuki, etik ve politik olarak nasıl açıklıyorsunuz? Aynı zamanda Sayın Bakan, biliyorsunuz, cezaevlerinde çocuklar var, bir kısmı anneleriyle birlikte kalan çocuklar. Bu çocukların cezaevlerinde kalmamaları için annelerine yönelik ev hapsi ya da infaz erteleme gibi bir uygulama düşünüyor musunuz?

Ve bir de cezaevlerinde bulunan çocukların mevcut durumuna ilişkin nitelikli ayrışma ve periyodik olarak bilgi aktarımı neden yapmıyorsunuz? Cezaevindeki çocukların mevcut koşullarını merak ediyoruz ve içlerinde bulundukları koşulların da ne yazık ki çok iç açıcı olmadığını biliyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Koca...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sayın Adalet Bakanı, on birinci yargı paketinde depremzedelerin tüm itirazları ve uyarılarına rağmen deprem suçlarını neden kapsam dışında bırakmadınız? Deprem suçlarının her defasında halkın vicdanında büyük yaralar açan taksirli suçlar kapsamında değerlendirilmesi ve göstermelik cezalarla sonuçlanması bu suçları teşvik edici bir işlev görüyor. Büyük yıkımlara ve toplu ölümlere yol açan bu suçlarla ilgili özel yasalar çıkarılması gerekirken bu konuda neden hiçbir adım atılmıyor?

Bir diğer sorum Hatay Milletvekili Can Atalay'la ilgili. Hakkında Anayasa Mahkemesi tarafından verilen hak ihlali kararı bulunan ve hukuksuz şekilde cezaevinde bulunan Hatay Milletvekili Can Atalay neden tahliye edilmiyor?

BAŞKAN - Komisyon...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Sorulara Sayın Bakanımız cevap verecektir.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekillerimiz, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sorulara sürem içerisinde cevap vermeye çalışacağım.

Sayın Düşünmez'in Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının uygulanmasıyla ilgili olarak "Bakanlık sürece müdahil oldu mu?" şeklinde bir sorusu oldu. Bakanlığın sürece müdahil olması söz konusu olamaz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) 2. Daire 8 Temmuz 2025 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ilgili maddelerinin ihlali nedeniyle bir karar vermiştir özgürlük

ve güvenlik hakkı ve tutuklamaya yönelik. Tabii, bu dava, bildiğiniz gibi, Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen, Kobani davası olarak bilinen ve kırk iki yıl hapis cezası, tutukluluğun devamıyla ilk derece kararı sonuçlanan ve sonrasında istinaf edilen, Bölge Adliye Mahkemesi Ankara 22. Ceza Dairesinde devam eden bir dava. Tabii, burada tamamen AİHM kararı ilgili mahkeme tarafından değerlendirilecektir, ilgililer de bu konuda başvurularını yapmışlardır. Burada bizim yargıya müdahale etmemiz, Bakanlığın sürece müdahil olması söz konusu olamaz.

Sayın Uçar, nefret söylemleriyle ilgili olarak, Ceza Kanunu'muz 2005 yılında yenilendiğinde nefret suçları Ceza Kanunu'muzda yerini aldı. Bu noktada, eğer böyle bir ihlal varsa, kanunun bu maddesini ihlal eden bir fiil varsa bu noktada yargı makamlarına gerekli müracaatlar yapılabilir.

Sayın Kaya, "Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince ücretler hakkaniyetli bir şekilde düzenlensin." dedi. Evet, biz de katılıyoruz. Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görev alan avukatlarımızın özellikle hakkına uygun, emeklerinin karşılığını almaları gerekir. Genellikle genç avukatlarımızın Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince müdafî olarak görevlendirildiklerini görüyoruz. Bu konuda ocak ayında ücret tarifesini yenilenecek. Beraat vekâlet ücreti ve katılan vekâlet ücretiyle ilgili onlar lehine önemli bir, asgari ücret tarifesinde bir düzenleme yapmıştık. Yargıda birtakım farklı uygulamalar olmuştu ama bu da şu anda Ceza Genel Kurulu kararıyla yeknesak bir duruma kavuşmuş oldu. Burada özellikle CMK ödeme sistemindeki sorun, UYAP'tan kaynaklanan bir problem şu anda söz konusu değil ama münferit bazen olabilir; bu noktadaki hususu da araştıracağız.

Sayın Fendoğlu Malatya Bölge Adliye Mahkemesi, Malatya Adliyesi ve Malatya Adli Tıp Kurumu binalarıyla ilgili sordu. Malatya deprem yaşayan bir ilimiz, deprem bölgesinde bütün kamu binalarında olduğu gibi adalet binalarıyla ilgili de önemli çalışmalarımız var, Malatya da bunlardan biri. Malatya Bölge Adliye Mahkememizin temelini atmıştık, inşaatı devam ediyor. Malatya Adliyesi 100 bin metrekare kapalı alandan oluşan bir adliye binamız, onu da inşallah 2026'nın adli yılına yetiştirmeye çalışıyoruz. Malatya Adli Tıp Kurumu binamız da bölgeye hizmet edecek, onunla ilgili çalışmalarımız da devam ediyor.

Sayın Beritan Güneş Altın cezaevlerinde kalan çocukların durumunu sordu. Burada çocuklar devletimize emanet. Bu çocukların büyükleri, anneleri suç işlemiş olabilir ama çocukların cezalandırılmasını gerektirmez; onlara en iyi imkânları sunmak durumundayız orada eğitim ihtiyaçları ve onların özellikle iyi yetişebilmeleri anlamında. 0-3 yaş grubundaki çocuklar ceza infaz kurumu içerisindeki oyun alanlarından faydalanıyorlar. Yine, 3-6 yaş grubundaki çocuklar öncelikli olarak ve sıraya alınmaksızın Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ana okulları ve ana sınıflarından ücretsiz olarak faydalanıyorlar. Yine, 3-6 yaş grubundaki çocuklar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı denetimindeki özel kreşlerden de ücretsiz olarak yararlanıyorlar. Yine, kadın hükümlü ve tutukluların bulunduğu karma ve müstakil ceza infaz kurumlarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Peki, tamamlayın.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - ...orada da yine ana okulu ve diğer okullardan yararlanmaktalar ve onların özellikle sosyal etkinliklere; tiyatro, sinema, resim çalışması gibi, bunlara da özen gösteriyoruz.

Bir soru daha vardı Sayın Başkanım. On birinci yargı paketiyle ilgili olarak, Covid-19 düzenlemesinden özellikle 31 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla cezaevinde bulunanlar yararlanmıştı. Adalet Komisyonundan geçen düzenlemede cezaevinde bulunanların yanı sıra daha önce suç işleyen ama cezaevinde bulunmayan, mahkemesi, davası uzun sürdüğünden dolayı yararlanamayan kişilerin eşitlenmesi söz konusu. Burada, özellikle sadece tarih değişikliğiyle ilgili durum söz konusu. Yalnız, deprem bölgesindeki davalarla ilgili olarak deprem suçları tabii, taksirle ölüme neden olmak, bilinçli taksire gidenler var; yine, kolon kesme vesaire durumunda olası kast durumuyla ilgili tartışmalar söz konusu. Tabii, bunlarla ilgili yargının yeknesak bir uygulaması ilerleyen süreçte olması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Bağlıyorum efendim.

BAŞKAN - Peki, bağlayın.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Özellikle taksirle yaralamaya sebebiyet vermenin cezası da on birinci yargı paketinde artırılan suçlardan bir tanesi.

Herhâlde cevaplayamadığım başka bir soru...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bir soru kaldı Sayın Bakan.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, TCK 86/3 ve 87'nin tümünün de kapsam dışı bırakılması talebi var.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Ne kaldı?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Cezaevlerinde ailelerini kaybeden ve cenazeye gitmek için para istiyorsunuz ya...

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Evet, cezaevlerinde yakınlarını kaybeden, maddi durumu iyi olmayanlarla ilgili olarak da tabii, bu noktada ücretsiz cenazelere katılmasıyla ilgili kolaylığı da sağlamak istiyoruz.

BAŞKAN - Peki.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ederiz arkadaşlar.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Bakan, onlarca örnek var elimizde. İstanbul'dan Mardin'e bir taziye için 200 bin lira isteniyor.

BAŞKAN - 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.11

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.
Komisyon yerinde.
8'inci maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Harcamaları, Mahalli İdareler ve Fonlara İlişkin Hükümler

Yatırım Harcamaları

MADDE 8- (1) 2026 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamaz. Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sari işlere (Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro yapım projeleri ve diğer demiryolu yapımı ve çeken araç projeleri, Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecek 900 MW ve üzeri doğal gaz çevrim santrali kapasite artışı, yenileme, ikame ve idame projeleri hariç) 2026 yılında başlanabilmesi için proje veya işin 2026 yılı yatırım ödeneği, proje maliyetinin yüzde 10'undan az olamaz. Bu oranın altında kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler, 2026 Yılı Kamu Yatırım Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyulmak ve öncelikle kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilebilir.

(2) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, 2026 Yılı Yatırım Programında yıl içinde yapılması zorunlu değişiklikler ile yatırım programındaki müstakil, toplu, toplulaştırılmış projeler ve ilgili alt projelere ilişkin tüm işlemlerde, 2026 Yılı Kamu Yatırım Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar usul ve esasları uygulanır.

(3) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerine yatırım projeleri ile ilgili olarak yapılacak ödenek ekleme, devir ve aktarma işlemleri 2026 Yılı Kamu Yatırım Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usul ve esaslara göre yatırım programı ile ilişkilendirilir.

(4) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 28/A maddesi ile 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve geçici 5 inci maddesi gereği 2026 yılı bütçesine devren kaydedilecek ödenekler, Strateji ve Bütçe Başkanlığına bilgi vermek kaydıyla proje sahibi ilgili kurum tarafından Yatırım Programında yer alan projelerle ilişkilendirilir.

BAŞKAN - 8'inci madde üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Mesut Doğan'a ait.

Sayın Doğan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmelerinin sonuna geldik gibi ama bugüne kadar, bütçeyle ilgili, Bakanlarımız ve özellikle iktidar milletvekilleri bütçenin genellikle, ağırlıkta edebiyatını yaptılar. Ben de nasip olursa bu kısa vakit içerisinde matematiğini yapma niyeti taşıyorum. Bakalım, matematik bütçe için ne diyor; onu incelemek, onu önemsemek daha değerli diye düşünüyorum.

Şimdi, bütçeye baktığımız zaman, yirmi iki yıldır yapılan bütçenin üzerine 23'üncü bütçe de geleneksel hâle geldiği gibi açık bir bütçe olarak ortaya konuldu. Aslında, bütçe görüşmeleri yapılırken ilk sormamız gereken soru şu: Neden bütçeyi açık yapıyoruz? Yani bütçeyi açık yapmak sevap da haberimiz mi yok? Veya bütçeyi açık yapmak bir gelenek ve bir kural da bizim bir bilgimiz mi yok? Veya bütçeyi açık yapmak iktidarda kalmak için AK PARTİ'nin bir diyeti de söylemekten mi çekiniliyor? Yok, bunların hiçbirisi değil "Türkiye'nin gelirleri giderini karşılamıyor veya Türkiye'nin imkânları ihtiyaçlarını karşılamıyor." diyor isek bu, ülkemize yapabileceğimiz en büyük ayıp ve atılmış en büyük iftira olur çünkü Türkiye'nin ekonomiyi olumlu etkileyen potansiyelleri bakımından değil 86 milyon, 586 milyon insanı besleyecek gücü de imkânı da var ama bugüne kadar maalesef yirmi üç yıl boyunca bütçeyi açık yaptık ve açık yaptığımız bütçenin oluşturmuş olduğu her yıl devasa faizi ödemek mecburiyetinde kaldık.

Yine, 2026 yılında ödeyeceğimiz faiz ne kadar? 2 trilyon 742 milyar yani aylık 228,5 milyar yani günlük 7,5 milyar yani saatte 313 milyon faiz ödeyeceğiz. Bu rakamlar sadece konuşurken ifade edildiği zaman ne kadar büyük olduğuna dair bir hissiyat oluşturmuyor, ondan dolayı bu rakamların ne anlama geldiğine dair sadece iki tane örnek vermek isterim. Şimdi, biz, merkezî yönetim bütçesini yapıyoruz, aynen bizim gibi 81 il belediyesi de bu bütçeyi yaptı yani İstanbul, Ankara, İzmir, Kars, Ardahan, Tokat, Sivas, Edirne, Muğla... Arkadaşlar, 81 ilin 2026 bütçesinin toplamı ne kadar biliyor musunuz? Lütfen rakama dikkat edin; 81 ilin 2026 bütçesinin toplamı 1 trilyon 970 milyon yani faize vereceğimiz paranın sadece yüzde 73'ü yani sekiz buçuk aylık faiz parası demek. Bir ülke düşünün ki 81 ilin bütçesinin toplamı faize ödenecek miktarın sadece yüzde 73'ü. O ülkede ekonominin iflah olması mümkün olabilir mi? İşte, İstanbul, dünyanın başşehri, bir yıllık bütçesi, 2026 bütçesi 609 milyar yani iki buçuk aylık faiz parası demektir. İşte, Türkiye'nin başşehri Ankara, bütçesi 210 milyar yani sadece yirmi yedi günlük faiz parası demektir. İşte, İzmir, 2026 bütçesi 110 milyar yani on dört günlük faiz parası demektir. İşte, Çorum, 2026 bütçesi sadece 7,9 milyar, bir günlük faiz parası demektir. İşte, Çankırı, 920 milyon bir yıllık bütçesi yani üç saatlik faiz parası demektir. Geçen yıl söylediğim sözden daha ileri gitmek istemiyorum; AK PARTİ iktidarına bu ayıp yeter, bu günah yeter.

Bütçe boyunca bakanları dinlerken, milletvekillerimizi dinlerken en çok vurguda bulundukları husus deprem bölgelerinde yapılan konutlar. Yılbaşına kadar 500 bin konut yapılacağı ifade edildi. Ben gerçekten takdir ettiğimi ifade etmek isterim; amasız, lakinsiz, 500 bin konut yapmak büyük bir başarıdır ama bir de şu açıdan bakmak gerekmez mi: 500 bin konutun Türkiye Cumhuriyeti devletine maliyeti ne kadar? Arsa payı olmadan metrekaresine birim fiyatı şu anda 20 ile 25 bin arası. Ortalama yapılan konutları 100 metrekaresine kabul etsek bir dairenin maliyeti 2,5 milyon, ortak kullanım alanlarıyla dedik ki 3 milyon. 500 bin konut çarpı 3 milyon eşittir ne yapar arkadaşlar? 1,5 trilyon yapar; 1,5 trilyon yani altı buçuk aylık faiz parası demektir. Bu rakamları duyunca canınız acımıyor mu, kafanız karışmıyor mu, üzölmüyor musunuz yani?

Allah bir daha böyle bir deprem yaşatmasın. Depremi oluşturmuş olduğu manevi enkazı konuşamayız bile ama oluşturduğu maddi enkazı düşünürsek AK PARTİ iktidara geldiği günden beri her yıl deprem yaşıyoruz biz zaten. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) 2,7 trilyon faizin ödendiği bir dönemde 500 bin konutun karşılığı sadece ve sadece 1,5 trilyon. Bütün bunları şunun için ifade ediyorum: Yirmi iki yıl boyunca borç aldık, aldık, aldık; devlet bu borcu ödemek istedikçe millete, iş adamlarına yükledi, onlar da borç aldılar. Şu anda ülke olarak borcumuz ne kadar? Bakın, devletin iç ve dış borcu, özel sektörün iç ve dış borcu,

esnafın borcu, hane halkının borcu, toplam 56 trilyon borcumuz var, 56 trilyon borç. Peki, 56 trilyon borcun karşılığında yirmi üç yıl içerisinde faize ne kadar para ödemişiz? 61 trilyon faiz ödemişiz arkadaşlar, 61 trilyon. Allah'tan korkmak lazım.

Türkiye'de TÜİK'in vermiş olduğu rakama göre 26 milyon aile var yani 81 il, 973 ilçe, 51 bin köy ve mahalledeki bütün evleri yıksak hepsini sıfırdan yapsak zaten 60 trilyon etmez. Türkiye'yi sıfırdan imar edebilecek miktarı yirmi üç yılda biz faize kaptırmışız zaten. Hani atalarımız demiş ya: "Baba borç yapar, çocuk aç yatar." Siz de devlet olarak borç yaptınız, şimdi bedelini çoluğumuz çocuğumuz, gençliğimiz ödüyor ve bu noktada siz çok rahatsızsınız. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) Ben merak ediyorum, sizin iktidarda kalma bedelinizi neden çocuklarımız ödemek zorunda? Sizin pervasızlığınızın bedelini neden emeklilerimiz ödemek zorunda? Sizin plansızlığınızın faturasını üniversite mezunu gençlerimiz neden ödemek zorunda? Yani sizin iktidarda kalma saltanatınızın bedelini millet olarak neden ödemek mecburiyetindeyiz?

Arkadaşlar, bu söylediklerim sorun değil; kontrolden çıkmış sorun. Peki farkı ne? Bu konuştuklarımız sorun olsa otururuz çalışırız, hallederiz. Sorunlar halledilir ama kontrolden çıkmış sorunlar felakete açılan kapıdır ve ülke olarak büyük bir felaketin eşliğindeyiz. Yoksa rakamların üzerine ajansların hazırlamış olduğu görsellerle onlarca edebiyat yapabiliriz ama bugün, Ankara'da işsiz değil, hiç girdisi olmayan değil yirmi-otuz yıl kamuda veya özel sektörde çalışıp emekli olup da aldığı emeklilik maaşıyla geçinemediği için AŞTİ'ye sığınan büyüklerimiz var, otellere sığınmış insanlarımız var. Zerre miktar vicdanımız varsa, yetki ile vicdanı aynı anda taşıyor isek vallahi geceleri uyuyamamamız lazım. Ama bütçe görüşmeleri yapılırken sanki hiçbir sorunumuz yok, sanki hiçbir sıkıntımız yok, sanki her şey yolundaymış gibi bir tavır ve davranış içerisindeyiz. Bakın, net söylüyorum: Bugün, AK PARTİ'li arkadaşlar bilsinler ki mühür ellerinde olduğu için kendilerine oy veren veya vermeyenlerin sessizliği kendilerini aldatmasın. O mühür ellerinden gittiği anda vallahi yarın sokaklara çıkamayacaklar, aynaya bakmaktan kaçır duruma gelecekler. Sadece bugünün havasıyla olaylara bakıldığı zaman her şey tozpembe gözükebilir ama ülkemizin hâli tozpembe değil.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2026 yılı bütçesi ne büyüme hikâyesidir ne de istikrar programıdır. İktidar, bu bütçeyi "güçlü ekonomi" "denge" ve "rasyonel program" gibi kavramlarla sunadursun, bu kelimelerin sahada bir karşılığının olmadığını görüyoruz. Bu bütçe "Ne kadar harcayacağız?" sorusundan önce "Kimin için harcayacağız, kimden vazgeçeceğiz?" sorusunun cevabını verir. Bu bütçede vazgeçilen yurttaşın kendisidir. 2026 yılı için 18,9 trilyon liralık harcama öngörülürken 2,7 trilyon liralık bütçe açığının daha baştan meşrulaştırılması bilinçli bir borçlanma politikasıdır. Bütçenin en açık kalemi faizdir. 2026 yılında faize ayrılan 2,7 trilyon, sosyal harcama için ayrılan ise 2,4 trilyon liralık kaynağın üzerindedir. Daha açık söyleyeyim: Devlet, vatandaşın sofrasına koymadığını faiz lobisine koymaktadır. Her 100 liralık kamu harcamasının yaklaşık 15 lirası üretime, istihdama, refaha tek kuruş katkı sunmayan faiz ödemesine gitmektedir. Avrupa ülkelerine bakıyoruz; Almanya'da, Fransa'da, İskandinav ülkelerinde bütçenin merkezinde sosyal koruma var. Bizde sosyal koruma harcamalarının millî gelir içindeki payı sadece yüzde 9,94'tür, Avrupa ortalaması ise yüzde 26,8'dir yani Türkiye, vatandaşını Avrupa'nın üçte 1'i kadar bile korumayan bir devlet hâline dönüştürülmüş durumdadır. Yaklaşık 5 milyon hane derin yoksulluk içindeyken bu bütçe yoksulluğu azaltmayı değil yönetmeyi hedeflemektedir. Sosyal yardımlar hak temelli bir politika olmaktan çıkarılmış, kalıcı yoksulluğun geçici pansumanına dönüştürülmüştür. Borç tablosu da alarm vermektedir. Toplam kamu borcu 13 trilyon liraya ulaşmış, bunun 7,6 trilyon lirası borç stokundan oluşmuştur. Faiz yüküyle birlikte devletin toplam borç yükü 10 trilyon liraya yaklaşmaktadır. Bugün Türkiye'de doğan her çocuk, yalnızca anapara değil faiz dâhil edildiğinde yaklaşık 265 bin liralık kamu borcuyla hayata başlayacaktır.

Vergi tarafında ise adalet tamamen terk edilmiştir. Vergi gelirleri 13,7 trilyon lira olarak planlanmaktadır ancak bunun yüzde 61'inden fazlası dolaylı vergilerden oluşmaktadır. KDV, ÖTV, harçlar ve damga vergileriyle -yaklaşık yüzde 65'ini öderken- yük maaşlı çalışanın, emeklinin, esnafın omzuna bindirilmiştir; yüksek kâr elde eden kesimler istisna, muafiyet ve aflarla sistemin dışına çıkarılmıştır. OECD ortalamasında doğrudan vergilerin payı yüzde 60 iken Türkiye'de bu oran yüzde 38'de tutulmaktadır yani bütçe kazançtan değil tüketimden, servetten değil yoksulluğun içinden finanse edilmektedir.

Gelir dağılımı adaletsizliği bu bütçenin en ağır sonuçlarından biridir. Aynı bayrak altında yaşayan ama birbirinden kopmuş iki Türkiye vardır. Bir yanda krizden, kurdan, enflasyonundan beslenerek servetini katlayan küçük bir azınlık; diğer yanda barınma, beslenme ve ısınma gibi en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan milyonlar. En zengin yüzde 20 toplam gelirin yaklaşık yarısını alırken en yoksul yüzde 20'ye düşen pay ise sadece yüzde 6-7 seviyesinde kalmaktadır. Kişi başı millî gelirin 18 bin dolara ulaştığı iddia edilen bir ülkede bir emeklinin hâlâ 16 bin liraya mahkûm edilmesi nasıl açıklanabilir? Bu rakamlar kâğıt üzerinde var, yoksulun sofrasındaki ekmek büyümüyor. Gini katsayısının 0,41'e çıkması tesadüf değildir. Global bir "report"ta 2025 verilerine göre Türkiye 2023-2024 döneminde dolar milyoneri sayısı en hızlı artan ülke olmuştur. Devlete güven çökmüşse ekonomi de çöker, hukuk çökerse yatırım da kaçır.

TÜİK'in istatistiklerine göre, ÖSYM'nin sınavlarına bakarsak, Merkez Bankasının sözüne bakarsak, inanın, üçüne de güven kalmamıştır. Devletin en temel kurumları artık toplum nezdinde itibar kaybetmiş durumdadır.

Değerli milletvekilleri, üretim alanında durum daha da serttir. Tarıma ayrılan pay bütçenin yalnızca yüzde 0,9'udur. Yirmi yıl önce bu oran 2,7 iken, çiftçi mazot ve gübre desteği beklerken karşılığında borç almaktadır. Destekler enflasyonun gerisinde bırakılmış, maliyet artışları karşısında üretici korunmamıştır. Sonuç olarak, üretim düşmüş, ithalat artmış, gıda enflasyonu kronik hâle gelmiştir. Bu, piyasa hatası değil üretimden vazgeçmenin bütçeye yansımış hâlidir ama iş burada bitmiyor, sanayi tarafında da benzer bir çöküş yaşanmaktadır. Emek yoğun sektörler Mısır gibi ülkelere kaymakta, fabrikalar kapanmakta, istihdam daralmaktadır. Buna rağmen, bütçede sanayiye dönüştürecek, teknoloji ve verimlilik artışı sağlayacak yapısal bir çerçeve bulunmamaktadır. Sağlık ve eğitim alanlarına ayrılan kaynaklar kâğıt üzerinde artmış görünse de erişim pahalılaşmış, kamusal hizmet niteliği zayıflamıştır. Vatandaş ilaca ulaşamaz hâle gelmiş, eğitim aile bütçesinin en ağır kalemi olmuştur. Kamu hizmet sunan değil maliyeti vatandaşa aktaran bir aracıya dönüştürülmüştür. Enerji alanında faturalar dolaylı vergi mekanizmasına bağlanmış, enerji yoksulluğu büyürken

kamusal koruma mekanizmaları güçlendirilmiştir. Ulaşım yatırımlarında ise kamu yararı tamamen ikinci plana itilmiştir. 2026 yılında yalnızca garanti ödemeleri için bütçeden aktarılacak tutar 101 milyar lirayı aşmıştır, son altı buçuk yılda bu rakam 289 milyar liraya yaklaşmıştır. Çalışma hayatında gerçekler ortadadır; emekli yılda tek zamlı enflasyonun gerisine itilmektedir, asgari ücretli daha maaşını almadan kaybetmektedir. Gençler için bu bütçede umut yok; üniversite bitirmiş mühendis yoksul, öğretmen yoksul, avukat yoksul. Beyin göçü artık bir tercih olmaktan çıkıp ekonomik zorunluluğa dönüşmüştür.

Hukukun aşınması bu bütçenin görünmeyen ama en pahalı kalemidir. Bugün Türkiye, hukuk endekslerinde, basın özgürlüğünde, yolsuzluk algısında Avrupa'yla değil kriz ülkeleriyle aynı ligde anılıyor; Arjantin'le, Mısır'a hatta savaş ülkeleriyle aynı tabloda yer alıyoruz. Hukukun üstünlüğünde Türkiye'nin 117'nci sıraya gerilemesi doğrudan yatırımların neden gelmediğini, risk primlerinin neden düşmediğini, borçlanma maliyetlerinin neden kalıcılaştığını açıkça göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, bütçe sosyal devleti küçülten, faizi büyüten, adaletsizliği kalıcılaştıran bir siyasi tercih ürünüdür. Bu bütçe ne adildir ne sürdürülebilir ne de bu ülkenin gerçeklerine uygundur. Türkiye daha iyisini hak ediyor. Şeffaflığı, liyakati, hukuku ve sosyal adaleti merkeze alan bir bütçe mümkündür ama bunun için önce şu gerçeği kabul etmek gerekir: Sorun kaynak yokluğu değil yönetim yokluğudur. Bu bütçe geçerse bedelini yine halk ödeyecektir.

İYİ Parti olarak bizler bu tükeniş bütçesine razı değiliz diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili Sayın Ahmet Özyürek.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ÖZYÜREK (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sivas'ımıza dair bazı konuları buradan anlatmak istiyorum. Sivas, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde milletin kaderini kendi iradesiyle belirleme kararlılığını açıkça ortaya koyduğu sultan şehrimizdir. Millî egemenliği esas alan devlet anlayışı bu topraklarda güç kazanmıştır; bu sayede, Sivas, yalnızca bir şehir değil aynı zamanda, millî mücadelenin simgesi olmuştur. Sivas, Anadolu'nun kalbi olmayı başarmış ve bu rolünü günümüzde de kültürel, tarihî ve ekonomik bir merkez olarak sürdürmüştür.

Sivas'ımız kadim tarihinin yanı sıra, geniş tarım arazileri ve güçlü hayvancılık potansiyeliyle Türkiye'nin önemli üretim merkezlerinden biridir. Karasal iklimin sertliği, yağışlardaki azalma ve giderek artan kuraklık riski çiftçimizin ekininden aldığı verimi ciddi ölçüde azaltmaktadır. Sulama altyapısının bazı bölgelerde yetersiz kalması, üretimde istikrarı tehdit eder boyuta gelmiştir. Bu noktada, Sivas'ımız için büyük önem taşıyan Suşehri Serpinti Çataloluk Barajı projesinden bahsetmek isterim. Serpinti Çataloluk Barajı'nın yatırım programına tekrar alınarak projenin gerçekleştirilmesi hâlinde bölgemizin üretimi artacak, verimliliği yükselecek ve bu sayede ekonomik hareketlilik güçlenerek göçün önüne mutlaka geçilecektir.

Bugün burada, özellikle altını çizmek istediğim bir husus daha var, o da çiftçilerimizin yaşadığı ödeme güçlüğüdür. Bugün tarlalarda, harmanda, her yerde çalışan çiftçimiz yalnızca üretimle değil borçla, faizle ve vadeyle de mücadele etmektedir. Banka borçları, Tarım Kredi ödemeleri ve kooperatif taksitleri çiftçimizin omzunda ağır bir yüke dönüşmektedir. Çiftçimize nefes alıracak bir yapılandırma şarttır. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlar faiz yükünden arındırılmalı, mazot ve gübre destekleri ekimden önce mutlaka ödenmelidir. Ayrıca, köylerimizde bu yıl yaşanan şap hastalığı sebebiyle besicilerimiz büyük zorluklarla karşılaşmıştır. Bu zorluklar, besicilerimize de maddi kayıplar yaşatarak çiftçilerimiz de olduğu gibi ödeme güçlükleri oluşmuştur. Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilgili kurumlardan besicilerimizin ve çiftçilerimizin bu mağduriyetlerinin giderilmesini talep ediyoruz.

Yine, sağlıkla ilgili de birkaç konuya değineceğim. Geçen yıl da belirttiğimiz gibi, Divriği ilçemizde her sene maden şirketlerinde çalışan birçok işçimiz var, sayısı inanılmaz şekilde yüksektir; aynı zamanda, yaz mevsiminde ise turistlerden dolayı yine sayı artmaktadır, yılın yaklaşık altı ayı artış göstermektedir. Yine, Suşehri ilçemizin Afet Koordinasyon Merkezi olması, anjiyo ünitesinin olmaması, çevre illerden sekin artması gibi sebeplerle halkımıza daha etkin sağlık hizmetlerinin sunulması adına Divriği Sadık Özgür Devlet Hastanesinin C grubu hastanesine alınmasına, Suşehri Devlet Hastanemizin A grubu hastane sınıfına, Akıncılar Entegre İlçe Hastanemizin ilçe devlet hastanesine dönüştürülmesi taleplerimizi buradan yeniliyoruz. Bazı hastanelerimizde yenilenmesi gereken dijital röntgen cihazı, diyaliz ünitesi gibi tıbbi cihazlarımız vardır ve özellikle çocuk kardiyojloji, nöroloji, göğüs hastalıkları bölümlerine doktor desteği ve gerekli teçhizat sağlanmalıdır. Vatandaşlarımıza daha kaliteli bir sağlık hizmeti sunmak adına bunların yenilenmesi, kullanıma uygun hâle getirilmesi mutlaka gerekmektedir.

Sivas geçmişten bugüne bilim, sanat ve mimaride çağın önde gelen şehirlerindendir. Sultanlar bu topraklara medreseler, şifahaneler, hanlar ve hamamlar inşa ettirmiştir. Gök Medrese, Şifaiye Medresesi ve Çifte Minareli Medrese bu eserlerin sadece birkaç tanesidir.

Bu eserlerin yanı sıra, sahip olduğu şifa kaynaklarıyla da Anadolu'nun müstesna şehirlerinden biridir. Özellikle, Kangal Balıklı Kaplıcası'ndan bahsetmek istiyorum. Dünyada eşi benzeri olmayan Kangal Balıklı Kaplıcamız maalesef bazı sebeplerden dolayı kapatılmıştır. Kaplıcamız çok önemlidir çünkü sedef, egzama gibi hastalıklara birebir şifadır. Onun için biz de diyoruz ki bir an önce... Birçok hastamız hem yurt dışından hem de yurt içinden bizleri arayarak mutlaka Kangal Balıklı Kaplıcası'nın açılmasını istiyorlar çünkü hastalar bizden, oradan ve mutlaka önce Cenab-ı Allah'tan şifa bekliyorlar. O yüzden, biz de burası mutlaka hızlı bir şekilde açılmalı dedik ve ilgili kurumlarla görüşme yaptık. Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğümüz şöyle bir bilgi göndererek Balıklıgöl Tabiat Parkı içerisinde yapılacak uluslararası sağlık merkezinde sedef ve cilt hastalarının faydalanabileceği sağlık, kültür havuzları, konaklama alanları, klinik ve hastane, sosyal donatılar, açık ve kapalı tedavi alanları projesinin gerçekleştirileceğini bizlere beyan etmiştir. Biz de diyoruz ki o zaman, gecikme olmasın çünkü hastalar şifa bekliyor, bir an önce hem oradaki esnafımızın hem de hastalarımızın mağduriyetinin mutlaka giderilmesi gerekiyor, acil bir şekilde kaplıcamızın açılması lazım.

Yine, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızla ilgili de birkaç tane konu var, onları gündeme getireceğim. Akıncılar İlçe sınırından geçen D100 Kara Yolu'ndan ilçeye giriş ve çıkışlarda sık sık kazalar yaşanmakta, ölümlü kazalar da meydana gelmektedir. Kazaların önlenmesi adına kavşağın yeniden düzenlenmesi, gece görüşünün rahatlatılması ve güvenli sürüşün sağlanması için

ivedilikle eksik alanlarda ışıklandırma çalışması yapılması gerekiyor. Yıldızeli ilçe merkezinden geçen, yoğun olarak kullanılan E8 Sivas-Ankara Kara Yolu'ndan civarda bulunan eğitim alanları başta olmak üzere ticaret ve konut alanlarına daha güvenli erişimin sağlanabilmesi için kara yolu güzergâhına servis yolu eklenmesi, kaldırımların yenilenme çalışmaları ile orta refüjlerin bakım ve düzenlenmesinin yanı sıra, yüksek hızlı tren istasyonuna kolay erişim için mevkiye uygun kavşak yapımı önem arz etmektedir. Şarkışla, Altınyayla, Kangal, Halep Köprüsü arasında kalan ve üç ilçeyi birbirine bağlayan yolun yapımında yüzde 26'lık fiziksel gerçekleştirme sağlanmış ancak tamamlanmamış kısımlar mevcuttur. Bunlarla beraber, en önemli problemlerden biri de Geminbeli Tüneli'miz. Tabii, yıllardır açılmadığı için halkımız mağdur ve bununla ilgili, bu konuyla ilgili sık sık bizlere de bilgi almak için başvurular var. Biz de ulaşım ile ilgili kendilerine bilgi verebilmek için Karayolları Genel Müdürlüğümüzden bilgi aldık; ulaşımın daha güvenli, hızlı ve kesintisiz hâle geleceğini biz de beyan ettiler. Karayolu Genel Müdürlüğümüzden aldığımız bilgiler doğrultusunda da tünelimizin çalışmaları devam etmekte olup yüzde 83 fiziksel tamamlanma sağlanmıştır, tünel ve bağlantı yollarının Haziran 2026 sonuna kadar tamamlanacağını ve trafiğe açılacağını bizlere de beyan ettiler.

Değirmek isterim ki günümüzde -yine, en önemli şeylerden bir tanesi- dijital erişim en temel ihtiyaçlardan biri hâline gelmiştir. Önemli olan da bazı köylerimizde mobil iletişimde ve internet altyapısında yetersizlikler maalesef mevcuttur. Köylerimizdeki bu altyapı eksikleri günlük yaşamda etkilerini göstermekte, en önemlisi de özellikle imar problemi köylerimizde sorun olmaktadır. Hele hele özel idarelerle ilgili, köylerimizle bağlantılı olduğunda imar problemi yaşanmakta. Arkadaşlarımıza "KÖYDES projemiz var, mutlaka köye gidin, köyde yaşayın diyoruz." ama altyapılarını da mutlaka oluşturmamız gerektiğini buradan ifade etmek istiyorum. Bu kapsamda da köylerimizde yaşanan sıkıntıların mutlaka çözüme kavuşturulmalarıyla ilgili buradan da ilgili kurumlara bilgi vermiş olalım.

Tabii, Sivas'ın sanayiyle ilgili kalkınması gerekiyor, 6'ncı bölgenin sadece Sivas'ın merkezinde değil 16 ilçesinde olması gerekiyor. Sanayi Bakanımıza yine söylüyorum ben buradan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÖZYÜREK (Devamla) - Peki, siz bilirsiniz Sayın Başkanım ama herkese bir otuz saniye vermişsiniz.

BAŞKAN - 2 kişiye vermiştim.

AHMET ÖZYÜREK (Devamla) - Selamlayacağım, otuz saniye...

BAŞKAN - Peki, hadi, otuz saniye verelim.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Başkan, hiç kimse on dakikanın hakkını bu kadar yoğun bir şekilde vermemişti, bence bir dakika daha verebilirsiniz.

BAŞKAN - Ama Sivas'la ilgili bütün konulara değindiniz maşallah.

Buyurun.

AHMET ÖZYÜREK (Devamla) - Evet, Allah'ın izniyle inşallah.

6'ncı bölge çok önemli Sivas için. 6'ncı bölgeyi sadece Demirağ Organize'yle ilgili sınırlandırdılar ama diğer illere bakıyoruz, hepsinden 6'ncı bölge, özel teşvik, tamamına, hepsine verilmiş. Ya, Anadolu, İç Anadolu, lojistiği zor, o zaman insanların oraya yatırım yapabilmesi için mutlaka oranın bir cazibesi olması lazım. Bu cazibenin adı da 6'ncı bölge özel teşviktir. O yüzden de Sivas coğrafi olarak da baktığınızda ilçeler arasında 180 kilometre, 150 kilometre mesafededir. O zaman bırakın, insanlar ilçede de eğer özel teşvikten faydalanacaksa o zaman özel teşviki sadece merkez olarak değil ilçelere de yayalım diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. Hepinize teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SIRRI SAKİK (Ağrı) - Herkese iyi akşamlar "..."⁵ merhabalar. Neden bu çiçekle çıktım? Bir plastik çiçek üzerinden bir sistem eleştirisi yapacağım. Şu çiçek tam yirmi sekiz yıldır burada boynu bükük bir şekilde durur, Meclisin nasıl yönetildiğinin aslında bir göstergesidir. Buraya çiçekleri koymuşlar, sonra çok merak ettim, Park Bahçelerde ne kadar insan çalışır? Tam 150 kişi orada çalışır. Mevsim itibarıyla oralarda 250 bin çiçek üretilir, her mevsim ama oradaki o canlı çiçekler nereye gider? Meclis Başkanının odasına gider, Divan Üyelerinin, Meclis Başkan Vekillerinin odasına gider. Nereye gider? Komisyon Başkanlarına gider. Nereye gider? Grup Başkanlarına. Ama Parlamente'ye gelmez, buradan tasarruf sağlıyorlar. Bu çağda buranın maliyeti ne olabilir? Emin olun, işte, böylesi bir askerî kışla mantığıyla bu Meclis yönetiliyor. Şimdi, sevgili arkadaşlar, hiçbir soruna çözüm bulmayan bu Meclis devasa sorunları nasıl çözecek; şu çiçeği değiştirmeyi bile aklına koymayan bir Meclis?

Şuradan sizi küçük bir yolculuğa çıkaralım, şu kapıyı açıp gidelim, hemen sola dönelim, bir kat aşağı inelim, sağlı sollu, geçmişten bugüne kadar Meclis Başkanlığı yapmış insanların odasını görürsünüz. Neden oda verilmiş? Neden bu kadar... Her odada 4 personel onları bekler. Benim de imzam var altında, burada benim de günahım var Divan üyesi olduğumda. Biz Anadolu çocuklarıyız, safız, duygularımızla oynarlar. Ya, Meclis Başkanı geldi, alelacele dedi ki: "Ya, bir yasa çıkarmalıyız, Meclis Başkanları emekli olduktan sonra bilgi birikimlerini Parlamente'ye paylaşsınlar." "Eyvallah." dedik. Yine sevgili Muşlular diyor ki: "Ayağıma yer edeyim, başınıza ne edeyim." İlk önce küçük odalar, sonra devasa odalar, sonrası 4 personel, sonrası kapılarında araçları, şoförleri, korumaları; sonsuza dek, ölüme dek araç, yakıt Meclisten ve çocuklarını, torunlarını okula götüren bir Meclis. Şimdi, böylesi bir Mecliste hukuk uygulanır mı? Sonra ne yaptılar; bir de danışma kurulu oluşturdular Külliye'de, bir emekli maaşı kadar da oradan maaş alıyorlar. Külliye'nin bunlara danışmak gibi bir derdi de yok. Şimdi buradan çağırımdır Meclis Başkanına: Bu Divan üyelerinin aldığı kararı iptal edeceksiniz. Bu ülkede, bu kadar yoksulluğun olduğu, bakın, emeklilerin 16 bin lira aldığı ve asgari ücretin 22 bin lira olduğu bir ülkede bu kadar keyfi davranma hakkımız yoktur. Size de çağırımdır: Bakın, Parlamente'ye çok ciddi eleştiriler var, hep söylerler "2 maaş alıyorlar." doğrudur. Ben araştırdım, ben dâhil olmak üzere 499 milletvekili, hepimiz, 2 maaş alıyoruz ama gençler almıyor; asıl para gençlere lazım, genç milletvekillerine lazım ama genç milletvekilleri bu parayı almıyor. (DEM PARTİ sıralarından

alkışlar) Şimdi önerimdir: Bir kanun teklifi verelim, bunu popülizm adına söylemiyorum, şov adına söylemiyorum; Parlamento'ya bu kadar ciddi saldırı varken biz, totalde, yılda 1 milyar olan bu parayı yoksul Anadolu çocuklarına verebiliriz. Biz Parlamento'da bunu başlatabilsek Külliye'de onlarca maaş alanların da üstüne üstüne gideriz, kamu kurumlarını çarçur edenlerin üstüne gideriz; o zaman bu Parlamento'nun toplumda bir karşılığı olur. Genelde hep söylerler, her seçim bir vazgeçimdir; onurumuzu, haysiyetimizi kollayacaksa bir maaşımızdan vazgeçebiliriz, Türkiye'de örnek oluşturabiliriz. Bu sokakta olan insanlara örnek oluşturabiliriz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Siz başlayın bir önce.

SİRRI SAKİK (Devamla) - Bunu yapabiliriz diyorum.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, bu Parlamento -gerçekten Kenan Evren'in ruhu burada dolaşıyor- hiçbir şeyi değiştirmez. Bakın, bu Parlamento Kenan Evren'in getirdiği Anayasa'yla yönetiliyor. Hiç kimse de rahatsız değil bundan. Aslında her parti kurulduğunda bu Anayasa'yı, bu her parti kurulduğunda bu Seçim Kanunu'nu değiştireceğini söylüyor ama sonrası iktidar olduklarında hiçbir derteri yok. Valla ben utanıyorum; şuradan Genel Başkanlar, buradan Genel Başkanlar geldiğinde tarikat üyeleriyle şeyh-mürit hukuku var. Bütün vekiller mest oluyor, halılar mest oluyor, genel başkanlar içeri girmiş hatta koltuklar selama duruyor. Ya, böylesi bir demokrasi olur mu ya? Hiçbir partide demokrasi yok. İşte, onun için bu Parlamento'ya bir itibar yok.

Eminim hepiniz oradan Adalet Bakanlığına bağıyorsunuz, "Bu ülkede adalet." diyorsunuz ama adalet yok. Evet, adaletle ilgili kuşkularınıza, endişelerinize katılıyorum. Ama peki, siyasi partilerde adalet var mı? Siyaset hakkıyla, hukukuyla mı üretiliyor? Bir de genel başkanlara bu yapılırken genel başkanların gölgeleri de var burada; isim vermek istemiyorum, içeri girdiğinde her vekil ona yerini ikram etmek zorunda çünkü bir daha vekil olmak istiyor arkadaşlarımız. Valla vekil değil, bu topraklara hep beraber özgür bir ülke bırakacaksa hepimiz bir şeyden feragat etmeliyiz. İlk önce bu partilerde demokrasi büyümeli. Çok ayıp değil mi? Bakın, 12 Eylül öncesi bütün siyasi partiler hâkim denetiminde seçim yapardı. Cumhuriyet Halk Partisinde gençlik kollarındaydım, Muş gibi bir yerde 100 aday adayı, 100 kişi -bağışlayın- yarışır, içinden emekli bir öğretmen gelirdi ama şimdi listeleri genel başkanlar... Listeleri kim yapıyor? Merkezde birkaç arkadaş bunları yapıyor. Bunları hep beraber... Meclis başkanlarının bunlara öncülük etmesi lazım. Yani bu Kenan Evren'in ruhu bütün partilerde dolaşırken hiç kimse sesini sedasını çıkarmıyor. Herkes de cuntacılar, askerlere karşı olduğunu söylüyor. Karşıysanız ilk önce şu Anayasa'yı, şu Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Kanunu'nu değiştirin.

Şimdi, buradan son sözüm kendi partimdir: Benim partim bu partilere benzememelidir; benim partim demokrasiyi, özgürlükleri hayata geçirmelidir. Eğer biz parti olarak bu süreçte demokrasiyi önemsiyorsak, demokratik siyaseti esas alıyorsak ilk önce partimizin içinde demokrasiyi büyütmeliyiz, biz rol model olmalıyız. Türkiye'de bütün dostlarımız, bütün bize karşı olanlar vallahi, çıkıp demeli ki "DEM PARTİ'si işte, bakın, bir demokrasi dersi veriyor. Binler, on binler, yüz binler, sokakta milyonlar gidip belediye başkan adaylarını seçiyorlar, gidip milletvekillerini seçiyorlar. Şu partinin yakasına..." Vallahi, çok acı çektiğim... Birçok insan buraya... Biz bütün kimliklerin, inançların partisiyiz; burada her kimliğin, her inancın başımızın üzerinde yeri var ama birçok insana da kapımızı açtığımızda -bu da bir öz eleştiridir- vallahi 3 dönem vekillik yapmış, belediye başkanlığı yapmış, darı gördüğü zaman, zoru gördüğü zaman partinin aleyhinde beyanlarda bulunmuş, sonrası gitmiş, o ilde partiye karşı aday olmuş, 194 oy almış, 4 dönem olmuş. İl, ilçe başkanlarımızın hukukunu bunlara teslim etmemeliyiz. Demokrasiyi büyütmeliyiz. DEM PARTİ'si demokrasiye öncülük etmelidir, Türkiye'de demokrasinin adresi DEM PARTİ'si olmalıdır. Bunu özellikle rica ediyorum ve biz bunları yaparken bütün siyasi partilerle aslında ciddi bir şekilde diyalog oluşturmak istiyoruz. Bir araya gelelim, Anayasa değişikliği mi diyorsunuz, varız ama demokratik bir anayasayı bu topluma armağan edelim. Gelin, Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Kanunu'nu birlikte değiştirelim. Gelin, vallahi bu liderlerin sultasına son verelim. Mecbur değiliz, mahkûm değiliz, bunlara bu kadar biat etmek yani biz cemaat değiliz, halkın iradesiyiz, halkın iradesine hepimizin saygı duyması gerekir.

Yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Sakık, bir düzeltme ihtiyacı hissettim. Konuşmanızın bir yerinde Meclis Başkan Vekilleri ile Divan üyelerinin de odalarına çiçek gönderildiğini söylediniz. Ben yeni olabiliyim ama arkadaşlarıma sordum, hiçbir Divan üyesi arkadaşımızın odasına çiçek gönderilmiyor, keşke gönderilse de mis gibi odalarda çalışsak, konuşsak. Bir çay, kahve...

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Vallahi o da Meclisin ayıbı ama Sevgili Başkan, ben...

BAŞKAN - Bir saniye, bitireyim.

Çay, kahve içmeye lütfeder gelirsiniz odamızda neler olduğunu görürsünüz.

Teşekkür ediyorum.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oğuz Kaan Salıcı.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Size tarihten bir anekdotla başlayacağım: Dünya Birinci Dünya Savaşı'na gitmektedir, Osmanlı hükûmeti Osmanlı halkının başlılarıyla toplanan parayla İngilizlerden 1911 ve 1913 yıllarında 2 adet savaş gemisi satın almıştır. 1914 yılında 700 bin liralık son taksit ödenmiştir ve Rauf Orbay gemileri teslim almak için Londra'dadır. Ancak bu gemilere Osmanlı sancağının çekileceği gün İngiliz askerleri parasını ödediğimiz gemilere el koyar; yetmez, Osmanlı'nın satın almayı kararlaştırdığı torpido botlara da el koyar ve bu olay bizim ulusal hafızamıza kazınır. Değerli arkadaşlar, biz F-35'lerin ortağıydık, parasını ödedik, İsveç'in NATO üyeliğine onay vermemizin ardından F-16'ların da ilk taksitini ödedik ama elimizde ne F-35 var ne de F-16 var. Anlaşmasını yaptığımız ama teslim alamadığımız bu uçaklar size de Birinci Dünya Savaşı dönemini hatırlatmıyor mu? Bakın, ülkemiz yıllardır hava üstünlüğünü kaybetme riskiyle karşı karşıya. Haritada etrafımıza bir bakalım; 2 adet F-16 Block 70 yani F-16'nın son modeli geçen ay Bulgaristan'a indi, diğer uçaklarının da üretimi tamamlandı. Romanya 32 adet F-35A için anlaşma imzaladı, ilk teslimatın 2030 yılında yapılması planlanıyor. Yunanistan 20 adet F-35A alacak, ilk teslimat 2028 sonunda, tam 20 adetlik filo 2033 yılında tamamlanacak. İsrail 75 adet F-35 Adir kullanıyor, F-35 Adir yani elektronik harp sistemleriyle, kendi yazılımıyla modifiye edilmiş özel bir versiyon. Suudi Arabistan 48 adet F-35A için anlaşma yaptı. Mısır, hava filosunu Fransız Rafale uçaklarıyla çeşitlendiriyor. Akdeniz'den Körfez'e, Ege'den Balkanlara kadar çevremiz bizim Hava Kuvvetleri envanterimizde olmayan 4,5 ve 5'inci nesil uçaklarla kuşatılmış durumda. Peki, biz ne hâldeyiz? Hava Kuvvetlerimizin envanterine on üç yıldır muharip uçak girmedi arkadaşlar; parasını ödediğimiz, pilotlarını eğittiğimiz F-35'leri alamıyoruz, alamayınca başka iki uçağa talip oluyoruz; biri yeni nesil F-16 Block 70 Viper, diğeri Eurofighter Typhoon. F-16'nın ilk taksitini ödüyörüz, uçak yok; sona Eurofighter'a para saçıyoruz ama onun da ilk teslimi 2030 yılında. Millî muharip uçağımız KAAN'ı üretiyoruz ancak 2030'dan önce tamamlanmayacağını öngörüyor olmalıyız ki F-16 ve Eurofighter'a yöneliyoruz. Sonra diyoruz ki ikinci el olsa da olur. Katar ve Umman'dan ikinci el Eurofighter alıyoruz. Şimdi, AK PARTİ'li arkadaşlara sormak lazım: Alım gücünüz varken hatta ön ödemesini yapmışken ikinci el arabaya biner misiniz? Kendiniz ikinci el arabaya binmezken ülkemize ikinci el muharip uçağı neden layık görüyorsunuz? (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Arkadaşlar, bizim o uçaklara bugün ihtiyacımız var hatta dün ihtiyacımız vardı. Siz S-400'leri satın almaya karar verdiğinizde F-35'lerin verilmeyeceğini biliyor olmanız gerekirdi. S-400'leri ne zaman aldınız? 2019'da. Hava üstünlüğünü tekrar ne zaman sağlamayı planlıyorsunuz? 2030'da yani arada on bir yıl var yani 4,5 ve 5'inci nesil uçaklar için altı yıl önce düğmeye basmanız gerekiyor. Siz şöyle düşündünüz: "NATO üyesiyiz ama S-400'leri alırsak. NATO üyesi olduğumuz için F-35'lerden de bizi çıkaramazlar zaten." Döndük dolaştık nereye geldik? Basında bir haftadır haberler var, S-400'leri Rusya'ya iade etmek istediğiniz söyleniyor. Şimdi, "F-16'ları yenileyeceğimize F-35'leri alalım, F-35'leri almamız için de S-400'leri iade etmemiz lazım. Ruslara yapacağımız doğal gaz ödemesini de S-400'lere verdiğimiz 2,5 milyar dolarla biz mahsuplaşırız." diye düşünüyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, madem iade edecektiniz, S-400'leri neden satın aldınız; Türkiye'nin hava savunmasını on bir yıl boyunca neden riske attınız? İtiraf edin, sizin stratejik aklınız bu kadar. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) İsveç'in NATO üyeliğini konuşurken ben sizi bu kürsüden uyardım, "F-35'lerden sonra F-16'ları da getiremezseniz sakın ola Meclise gelmeyin, milletin yüzüne bakacak hâliniz kalmaz." dedim; aradan iki yıl geçti, uçak var mı? Hâlâ yok.

Bir de üstüne, siz "Üçüncü Dünya Savaşı çıkacak." diyorsunuz. Üçüncü Dünya Savaşı riskini bir buçuk yıl önce Sayın Fidan, sonra Sayın Erdoğan, sonra Yaşar Güler söyledi; daha kim söylesin? Üçüncü Dünya Savaşı riskini biliyorsun, hava üstünlüğümüz olmadığını da biliyorsun ve envantere muharip uçak katamıyorsun. Bölgemiz ateş çemberi değil mi? Filomuz ileri teknolojinin gerisinde kalmıyor mu? Biz İsviçre'ye mi komşuyuz da bu kadar rahat davranıyorsunuz değerli arkadaşlar? Lafa gelince tarih bilincinden bahsetmeyi seviyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ iktidara yirmi üç yıl önce geldi ama biz bu coğrafyaya bin yıl önce geldik. Siz bu coğrafyanın kurallarını bin yıldır öğrenemediniz mi? Siz bu bin yılın nasıl geçtiğini zannediyorsunuz? Bu ülkenin varsayımlarla, temennilerle korunduğunu mu düşünüyorsunuz yoksa zamanında alınan stratejik, askerî ve siyasi kararlarla mı?

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Bunları bize mi söylüyorsunuz?

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Gelip cevap verirsiniz.

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - İnşallah.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Eğer millî muharip uçak KAAN zaten 2030'da havalanacaksa geliş tarihi 2030 olan diğer uçakların bekleme sırasına niye giriyorsunuz? Erdoğan Başbakanken ALTAY tankının 2011'de tamamlanacağını duyurmuştu, proje ancak bu sene tamamlanabildi. Yoksa siz KAAN projesinin de ALTAY tankı gibi on beş yıl gecikeceğinden mi şüpheleniyorsunuz? Biliyorum, bu uçaklar bize en azından 2030'a kadar, aradaki dört yıllık zaman diliminde lazım ama siz sıkıştınız, şimdi panik içinde uçak arıyorsunuz. Ben de size tedbiri niye zamanında almadığınızı soruyorum.

Değerli milletvekilleri, unutmayalım ki Eurofighter Typhoon 5'inci nesil bir probleme 4'üncü nesil bir çözümdür. İkinci Dünya Savaşı'nda Amerikalı Hava Kuvvetleri Komutanı George Churchill Kenney -meşhur bir ifadesi var- diyor ki: "Hava gücü poker gibidir. En iyi ikinci ele sahip olmak hiçbir anlam ifade etmez, hem para kaybettirir hem de hiçbir şey kazandırmaz." Türkiye'nin meselesi de tam da budur. (CHP sıralarından alkışlar) Biz en iyi ele sahip olmak istiyoruz ama siz hâlâ en iyi ikinci ele sahip olma peşindesiniz.

Değerli milletvekilleri, bir diğer konumuz Doğu Akdeniz. Biz Ege'nin ve Akdeniz'in barış denizi olmasını istiyoruz ama aynı zamanda Avrupa'nın Rusya'ya bağımlılığını azaltma çabası Doğu Akdeniz'deki doğal gaz rezervlerinin önemini arttırdı. Güney Kıbrıs, NATO'nun barışçıl ortaklık girişimine katılmak için vites yükseltiyor. İsrail daha dün Mısır'la 35 milyar dolarlık tarihinin en büyük doğal gaz anlaşmasını yaptığını duyurdu ve yine İsrail, Yunanistan ve Güney Kıbrıs'ın Doğu Akdeniz'de Türkiye'ye karşı 2.500 kişilik askerî güç konuşlandırma hevesleri basına da yansıdı. Bakın, son iki ay içinde Amerika Birleşik Devletleri'nin öncülüğünde Yunanistan, Güney Kıbrıs ve İsrail Enerji Bakanları Atina'da toplandı. İsrail Güney Kıbrıs'a Barak MX hava savunma sistemi taşıdı. Lübnan ile

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi arasında bir deniz yetki alanları anlaşması imzalandı. Kıbrıs Adası üzerinde egemen, eşit haklara sahip olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkı bütünüyle yok sayıldı. Aslında Lübnan ile Güney Kıbrıs arasında 2007'den beri bekleyen bu anlaşmayı Lübnan Bakanlar Kurulu geçen ay imzaladı. Peki, ne oldu da bu anlaşmayı on sekiz yıldır engelleyen Türkiye şimdi engelleyemez duruma düştü?

Değerli arkadaşlar, normal şartlarda Güney Kıbrıs ile Lübnan arasında imzalanan bu anlaşmadan sonra Türkiye'nin Suriye'yle deniz yetki alanları anlaşması yapması gerekmez mi? Sayın Fidan'a bakarsak gerekmez. Kendisi sene başında Avrupa Birliği'nin Dışişleri Bakanı diyebileceğimiz Kaja Kallas'la görüştü. Yunan basını hanımefendiye görüşmeden sonra sordu, "Türkiye, Suriye arasında münhasır ekonomik bölge anlaşması olacak mı?" dedi. Hanımefendi de "Deniz yetki alanı meselesini Fidan'a sordum; böyle bir niyetlerinin olmadığını, bunun bir söylentiden ibaret olduğunu söyledi." diye yanıt verdi. Şimdi, siz böyle bir söz verdiniz mi, vermediniz mi Sayın Fidan? Eğer verdiyseniz gelin, bu Mecliste bunun hesabını verin, bunun açıklamasını yapın. (CHP sıralarından alkışlar) Diyelim ki Kaja Kallas konuşulanları çarpıtıyor, Suriye'yle karşılıklı deniz yetki alanları anlaşması yapmama yönünde bir talebiniz var mı? Varsa çıkın, bunu anlatın, yoksa buyurun, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin de haklarını gözeterek bu anlaşmayı yapın. Tüm dünyaya "Suriye'de bizden habersiz kuş uçmaz." mesajı veren siz değil misiniz? Baas rejimi devrildikten dört gün sonra Suriye'ye Sayın İbrahim Kalın gitmedi mi? Arabasını Ahmed eş-Şara kullanmadı mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Sayın Başkanım, toparlıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, çok güzel konuşuyor, bir dakika verin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Değerli Başkanım, benden bir dakika verin. Başkanım, benim süremden verin.

BAŞKAN - Toparlayalım.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - On gün sonra Sayın Fidan gitmedi mi? Şara'yla kucaklaşıp Kasiyun Dağı'nda kahve içmediler mi?

Bizim Suriye'yle karşılıklı sınırlarımız var. Suriye'nin kıyı sınırı Hatay'da bitiyor, Lazkiye'den başlayıp Tartus'a kadar uzanıyor. Deniz yetki alanları anlaşması yapmak için neyi bekliyorsunuz? Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi abluka altına alma oyunlarını neden bozmuyorsunuz? Sakın unutmayın, Türkiye Doğu Akdeniz'de ya masanın kurucusu olur ya da başkalarının kurduğu masaya uzaktan bakmakla yetinir, benden söylemesi.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Hulki Cevizoğlu, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubu adına, yatırım harcamalarını içeren 8'inci madde ve bütçenin geneli üzerine söz almış bulunuyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce bir espirole başlayalım: Sayın Oğuz Kaan Salıcı AK PARTİ'nin iktidara yirmi üç yıl önce geldiğini ama Türklerin Anadolu'ya bin yıl önce geldiğini söyledi, sanki bin yıl önce Orta Asya'dan Anadolu'ya CHP'liler gelmiş gibi. Böyle bir şey olabilir mi ya! Böyle bir şey olabilir mi ya! (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Hadi canım sen de. Ne alaka? Ne alaka? Çok boş konuşuyorsun! Utanmıyorsun! Ne alaka?

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Yani at sırtında CHP'liler mi geldi Orta Asya'dan? Bağlamsız, bağlantısız, yanlış örneklerle halkı yanıltmaya çalışmamak gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bir şey söyledin, ne olduğu belli değil yani. Ne söylediğini sen de bilmiyorsun.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Sayın Sırrı Sakık da ilginç bir konuşma yaptı, sanki DEM PARTİ'sinin kongresindeymiş gibi partisine ayar vermeye çalıştı. Eğer yanlış hatırlamıyorsam...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Yanlış anlıyorsun.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Sayın Sırrı Sakık, İmralı'ya gidemediği için partisine küskün, o nedenle partisine demokrasi dersi vermeye çalıştı.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Biz o kadar partimize güveniyoruz ki demokraside rahat rahat o kürsüde konuşuyor.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - İnşallah bir dahaki sefer İmralı'ya o gider.

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Daha neler, daha neler! Senaryo yazıyorsun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Polemik yapmak bir sanattır Sayın Başkan, zorlama, yapamıyorsun.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli üyeler; bugüne kadar bütçe görüşmelerinde rakamlar konuşuldu. Stratejik boyuttaki bu rakamlar temel ihtiyaçlara cevap verdiği gibi, en önemlisi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin yüksek seviyeye çıkarıldığını göstermektedir. Bizim siyaset anlayışımız hamasi nutuklarla değil işle, vaatle değil somut gerçeklerdir? AK PARTİ olarak bizler bütçeyi günü kurtaran değil yarını inşa eden bir belge olarak görüyoruz.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Belli, belli, belli!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Görüşmekte olduğumuz bütçe de kısa vadeli hesapların değil Türkiye Yüzyılı hedeflerinin mali zeminini oluşturmaktadır.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ne zamandan beri AK PARTİ'li oldun sen ya? Gitmediğin yer kalmadı.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Buraya çıkmadan evvel bana sataşılacağını biliyordum, kendi kendime "Eğer kimse sataşmazsa ben görevimi yapmamış olurum." dedim.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sataşılacak için konuşuyorsun.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Çok teşekkür ediyorum hepinize. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Belli, belli, belli!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Birileri sana sataşsın da gündem olur diye konuşuyorsun!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bütçede kamu yatırımlarımız rastgele değil orta ve uzun vadeli planlamaya dayalı, mali disiplinle uyumlu ve milletin en acil, en temel ihtiyaçlarını esas alan bir anlayışla yürütülmektedir. Bu ülke lafla değil

icraatlarla ilerlemiştir. Örnekler vermek istiyorum: Yıl 2002, başlangıç noktası; 2002 yılında Türkiye'de bölünmüş yol uzunluğu 6 bin kilometreydi, havalimanı sayısı 26 idi.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Sen on beş yıl önce ne anlatıyordun?

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Ya, siz bin yıl öncesinden örnek verdiniz, yirmi üç yıl öncesini vermek hata mı? Bin yıl öncesine gittiniz ya! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ya, dön, dön; döne döne durdun! Dönüp dönüp duruyorsun!

BAŞKAN - Sayın Cevizoğlu, Genel Kurula hitap edin.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Dön, dön, dur; dön, dön, dur!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bundan sonraki durak neresi?

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Başımı döndürdün!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - 2002 yılında Türkiye'de bölünmüş yol uzunluğu yaklaşık 6 bin kilometre idi, havalimanı sayısı 26 idi. Sağlıkta yoğun bakım altyapısı sınırlıydı, konut açığı büyüktü.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Kâğıdı ters çevir, ters çevir; kâğıdı ters çevir!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Savunma sanayisinde yeterlilik oranı, yerlilik oranı yüzde 20'ler düzeyindeydi, siyasi bir yalnızlıktan söz ediliyordu. Siyasi yalnızlık şu demektir: Uluslararası ilişkilerde bir devletin ya da aktörün izole edilmesi ve dış dünyadan kopukluğunu, ittifaklardan uzak duruşunu ve diplomatik yalnızlığını ifade etmektedir.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Geçmişinden utan, geçmişinden!

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Yazık, yazık, yazık!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - AK PARTİ iktidarında Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan bu siyasi yalnızlığı yırtıp çöp tenekesine atmıştır, bugün tablo tümüyle değişmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Hah, bir daha adaylık tamamlandı!

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Belli, belli, belli!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bir daha adaylık tamamlandı, olay bu!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Türkiye, Türkiye de yalnızlığın soğuk gölgesine karşı zaferle parlayan bir zirvede yerini almıştır. Son yirmi üç yılda, geldiğimiz noktada bugün bölünmüş yol uzunluğu yaklaşık 30 bin kilometreye çıkarıldı.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Ya, sizi dinlemeye gelen arkadaşlarınız yok ya, arkadaşlarınız dinlemiyor sizi; yazık günah!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Yapılan köprü ve viyadüklerin toplam uzunluğu yüzlerce kilometreye ulaştı. Sadece bir köprü değil lojistik, ticaret ve zaman kazancı sağlandı. Tünel uzunlukları bin kilometreyi aştı, dağlar delindi, mesafeler kısaldı. Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle, ulaşamadığınız yer sizin değildir. Biz bu ülkenin hiçbir noktasını ulaşılamaz bırakmadık, aksine aktif katılım ve diplomatik entegrasyonla ülkemizi uluslararası arenanın zafer tepesine, zaferin zirvesine taşıdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Havacılık alanında Türkiye dünyaya açılan bir dev oldu. Havalimanı sayısı 26'dan 50'nin üzerine çıktı. İstanbul Havalimanı bugün dünyanın en büyük küresel aktarma merkezlerinden biri oldu, rekorlar kırıyor.

Sağlık alanında sayılarla bir dönüşüm sağlanmıştır. Somut konuşalım: Türkiye genelinde binlerce yeni sağlık tesisi inşa edildi. Şehir hastaneleriyle birlikte yüz binlerce yatak kapasitesi oluşturuldu.

ULAŞ KARASU (Sivas) - En son pazara ne zaman gittin, pazara?

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Yoğun bakım yatak sayısı birçok gelişmiş ülkenin üzerine çıktı. Pandemi döneminde bu altyapı sayesinde hiçbir vatandaş "Yer yok." denilerek geri çevrilmedi.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Sermaye giderlerine ne kadar ayrıldı, bir söylesene.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - "Gelişmiş" dediğimiz Avrupa ülkelerinde hastalar yerlerde yatar, sürünür, sokaklarda pandemiden ölürken Türkiye dünyaya örnek bir sağlık sistemiyle başarı kazandı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Otoparlarda yatıyor insanlar, otoparlarda!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Devlet kriz anında sahada kaldı, kaçmadı.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Her şehrin otogarı evsizlerin yurdu olmuş!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Pandemi döneminde devletimiz kriz anındaki büyük mücadelesiyle dünyaya örnek oldu. CHP ise, muhalefet ise, pandemi döneminde "Eldiven bulamadık." diye propaganda yaptı, "Aşı bulamadık." diye propaganda yaptı.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, ne yalan atıyorsun ya!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Dünyaya örnek bir pandemi süreci yaşandı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Ne yalan atıyorsun be! Belediyelerin yaptığı hizmetleri engelleyen bir iktidar vardı! Ne yalan atıp iftira atıyorsun! Yakışmıyor, ayıp!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Sosyal devletin somut bir yüzü olarak konut ve şehircilik açısından son yirmi üç yılda yaklaşık 1 milyonun üzerinde sosyal konut inşa edildi.

CAVİT ARI (Antalya) - Belediyelerin yaptığı hizmetleri önleyen bir iktidar vardı. Belediyelerin katkılarını engellediniz, topladığı yardımları engellediniz! Daha ne yapacak belediyeler? Ne kadar ayıp!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - O gün bunu bin defa söylediniz, bin defa konteynerde yaşadıklarını söyledik.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Deprem bölgelerinde yüz binlerce konut yeniden yapıldı ya da yapım aşamasına alındı. Kentsel dönüşümle milyonlarca insan daha güvenli konutlara taşındı. Bu, insan onuruna yaraşır bir yaşam alanı demektir.

CAVİT ARI (Antalya) - 5 eldiveni o günlerde veremeyen bir iktidar vardı, ne çabucak unuttun!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Savunma sanayisi alanında bağımsızlık 2002'de yerlilik oranı olarak yüzde 20 civarındaydı, bugün yüzde 70'lerin üzerine çıkmıştır.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ne yaparsan yap, bir daha hiçbir önemin yok senin.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Sayın Salıcı az önce ikinci el uçak aldığımızdan, araç gereç aldığımızdan söz etti.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Bir daha seni vekil yapmazlar, vekil yapmazlar.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Biz yerlilik oranını yüzde 70'e çıkardığımızı söylüyoruz, yüzde 70'e çıkardık.

(AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Covid'de 5 eldiveni dağıtamadınız, ne çabucak unuttun.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bugün İHA'lar, SIHA'lar ve akıllı mühimmat kadar yazılım sistemleri Türkiye'de üretilmektedir.

CAVİT ARI (Antalya) - Covid'de 5 eldiveni dağıtamadınız, ne çabucak unuttunuz Beyefendi!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bu ürünler yalnızca kullanılmıyor, ihraç ediliyor. Bu da aynı zamanda genç mühendisler, yazılım ve teknisyenler için yüksek katma değerli bir gelecek vaat ediyor demektir.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Komşularındaki F-35'lerle, İHA'larınla mı baş edeceksin?

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Eğitim alanında, altyapıdan insan kaynağına, somut verileri sunmak istiyorum. Derslik sayısı ciddi biçimde artırıldı. Üniversite sayısı 208'e çıktı. Milyonlarca öğrenciye burs, kredi ve barınma desteği sağlandı.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Öğrencilerin hepsi aç, aç!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Evet, 3 bin lirayla geçindirmeye çalışıyorsunuz öğrencileri!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Burada açık konuşalım, bu altyapı gençlerin potansiyelini açığa çıkarmak içindir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Öğrenciler gece okulda yatıyorlar, okulda.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bundan sonrası bilim, teknoloji ve üretim kalitesi meselesidir. Dünyayla nasıl rekabet edeceğiz, teknolojiye nerede duracağız gibi sorular çok önemlidir.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yerinde duruyorsun zaten teknolojiye.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - AK PARTİ iktidarı bu soruların cevabını sahada somut gerçekliklerle vermiştir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Siz halkla rekabet ediyorsunuz.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Görevimiz nettir: Daha fazla bilim, daha fazla teknoloji, daha fazla kültür ve daha fazla nitelik. Lafla değil ölçülebilir işle karşınızdayız, lafla değil ölçülebilir rakamlarla karşınızdayız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sokağa çık, sokağa çık da halka sor, halka! Pazara git, esnafa git, ondan sonra konuş; ayıp, ayıp sana!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Yirmi üç yılın sonunda ortada on binlerce kilometrelik yol, yüzlerce köprü, onlarca havalimanı ve devasa bir sosyal konut hamlesi vardır.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Millet aç, aç!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Öğrencilerin üçte 2'si aç!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bunlar slogan değil bunlar ölçülebilir gerçekliklerdir. Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan'ın şu sözleriyle bitiriyorum: "Biz eser ve hizmet siyaseti yapıyoruz."

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sokağa çık da konuş. Belli, halkın durumundan belli!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bu söz, yirmi üç yılda parlak rakamlarla elde edilen başarıyı ifade etmektedir. Türkiye, dünyanın dört bir köşesinde yalnızlığın soğuk gölgesine karşı zaferin zirvesinde yerini almıştır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sen sokağa çıkıyor musun, halka gidiyor musun? Sen caddeye çık, sokağa çık, sokağa! Sen halka çık da...

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bugün bu gelişmeler...

Sizin ağzınızdan eksik etmediğiniz Atatürkçülüğü bilmediğinizi şimdi kanıtlamak istiyorum: "Atatürkçüyüm" diye geçinenler... Bakın, ne güzel, "Atatürk" deyince sessizleştik. Ben de size sakın sakın bir soru soracağım.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Ağzına yakışmıyor ama.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Sakin sakın bir soru soracağım arkadaşlar. Başöğretmen Atatürk değil mi? Harf inkılabını kim yaptı? Atatürk değil mi? Alfabeyi bize kim öğretti? Atatürk. Büyük harfi, küçük harfi kim öğretti? Atatürk. Şimdi, sizlere soruyorum, özellikle CHP'li milletvekili arkadaşlarıma: Burada "Kemal Atatürk" yazıyor. Atatürk'ün "a"sı özel isim, niye küçük? Bir taneniz cevap versin bana.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Hadi buyurun, hadi buyurun!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Atatürkçüler, bana bir tane... Atatürk'ün A'sından başlıyoruz, soru soruyorum. "Atatürk" özel isim, özel soyadı. Aklinize bile gelmemiştir. Söyleyin bir tane bilen varsa Atatürk'ün A'sı niye küçük? Harf devrimi yaptık, hadi söyleyin. Böyle Atatürkçülük olmaz, hadi cevap verin. (CHP sıralarından gürültüler)

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Buyurun, buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - İmzasıdır kardeşim, ne var bunda ya? A mı büyük, a mı küçük; bununla mı Atatürkçülük yapacaksın?

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bugün bu gelişmeler, Atatürk'ün, AK PARTİ'nin yaptığı gelişmeler antiemperyalizm ve tam bağımsız Türkiye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bununla Atatürkçülük olur mu yani? "A" neden büyük, 'a' neden küçük?" Bütçede çok önemli bir yer tutuyor bu söylediğin, tabii.

BAŞKAN - Otuz saniye, buyurun; herkese otuz saniye verdim.

Buyurun.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Bugün bu gelişmeler -tekrar ediyorum- Atatürk'ün antiemperyalizm ve tam bağımsızlık ilkelerinin Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan tarafından gerçekleştirildiğini göstermektedir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir de Atatürk üzerine biraz çalışmanız gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından "Yuh!" sesleri, gürültüler)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Nereden nereye(!)

CAVİT ARI (Antalya) - Hayırdır ya, hayırdır?

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Sakik, buyurun.

Yeni bir tartışmaya gerek yok.

Size satışmadan iki dakika söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Sevgili arkadaşlar, ben burada bir sisteme eleştiri getirdim. Aslında, en büyük hedefim de sizdiniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Kurduğunuz her cümlede "Sayın Recep Tayyip Erdoğan" demeden cümle kuramıyorsunuz.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - O bizim konumuz, sizi ilgilendirmez!

SİRRI SAKİK (Devamla) - Bakın, bir şey söyleyeyim size: Benim bu Parlamentoda bütün partilere eleştirimdir, partim de bu konuda bu eleştiriden payını alır. Eğer bir partide ön seçim yoksa bu demokrasinin ayıbidir.

Efendim, "Siz İmralı'ya gitmediniz." Bakın, Sayın Cevizoğlu, ben nereye gittim biliyor musun? Şam'a gittim, dünyanın dört... Bütün barış görüşmelerinde oldum ama hep mutfakta oldum, benim böyle bir derdim yok yani partisine küskün... Ben her gün sahadayım, partimin emrindeyim, halkımın emrindeyim, barışın emrindeyim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu bütün Kürt halkı da Türk halkı da biliyor. Böyle fitne fesat sokarak bu işler olmaz. Ben hepimizi göreve davet ediyorum. Gelin, bu Kenan Evren'in getirdiği Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Kanunu'nu birlikte değiştirelim diyoruz ama siz adresi başka tarafa götürüyorsunuz. Ben, liderlerden bahsederken bizim liderler buradan geldiğinde bizim masalarımız mest olmuyor, halılar mest olmuyor; kimleri kastettiğimizi siz de biliyorsunuz. Bundan, buralardan demokrasi çıkmaz. Bu partilerde eğer hukuk yoksa bu topraklarda neden Parlamente'ye rağbet yok, gençler niye gelmiyor? Neden Parlamente'nin toplumda bir karşılığı yok? Çünkü demokrasi yok, partilerde demokrasi yok, Parlamente'de demokrasi yok yani bunları seslendirdim. Benim kastım, niyetim o kadar açıkken çarpıtmaya hiç gerek yok. Biz halkımızın emrindeyiz, barışın emrindeyiz diyorum.

İyi akşamlar diliyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Yanlış anlaşılmalari düzeltmiş oldunuz(!)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hocam, ilk önce parti içinde demokrasiyi sağla sen!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın hatip grubumuza sataştı, 69'a göre söz istiyorum.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ne dedi ki ya?

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Sataşmadı, soru sordu Murat Bey.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Bir de Ankara'da sular neden akıyor, merak ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - 1071'de Alparslan'ın orduları Malazgirt'te bir zafer kazandılar ve Türklere Anadolu'nun kapısını açtılar, orada CHP yoktu; orada CHP yoktu ama 1920'de Yunan'ı denize dökerken o ordunun Başkomutanı Mustafa Kemal Atatürk'tü. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ama CHP gene yoktu!

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - CHP yine yoktu!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - CHP'yle ne alakası var?

MURAT EMİR (Devamla) - Ve Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetinden kaynaklanan, Kuvayımiliyeden köklerini alan, bir yıl sonra Cumhuriyet Halk Partisi olacak olan parti bu cumhuriyeti kurdu ve İstiklal Savaşı'nı kazandı. İşte bu, bizim onurumuzdur! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Hadi oradan!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Herkese ait olan şeyleri kendinize ait zannediyorsunuz!

MURAT EMİR (Devamla) - Bakın, çok öyle ciddiye alacağım birisi değilsiniz, ceviz kabuğu kadar ciddiye almam sizi! (CHP sıralarından alkışlar) Ama sizinle yaptığım son Halk TV programını hatırlıyorum; Kanal İstanbul'un bir vatana ihanet projesi olduğunu, Montrö'yü kaldırmak üzere tasarlandığını ve bu ihanetin başsenaristinin de Tayyip Erdoğan olduğunu siz göbeğiniz yırtılırcasına söylüyordunuz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Hadi oradan! Hadi be!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sen yanlış anlamışsın, hiç de öyle bir şey yok!

MURAT EMİR (Devamla) - Ve bugün bu tartışmayı niye açıyorsunuz biliyor musunuz? Kapıldığınız yer iyice görsün istiyorsunuz! Şu tartışma çıksın da Reis görsün senin ne kadar AKP'li olduğunu, bunun için tartışma büyütüyorsun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - AK PARTİ, AK!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - AK PARTİ!

MURAT EMİR (Devamla) - Nazım Hikmet bugün burayı seyretseydi dostu Abidin Dino'ya "Ya, Abidin, sen yağdanlığın resmini yapabilir misin?" diye sorardı, o kadar! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şahısları adına Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Aşıla...

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - İyi de ama bunun sonu yok ki.

CAVİT ARI (Antalya) - Otur yerine be, otur!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Size göre bir şey yok ki ya, Grup Başkan Vekili konuşur ya!

BAŞKAN - Böyle bir şey olur mu ya! Konuşmanızın başında bir sürü isim zikrettiniz, tartışmayı açtınız, ondan sonra da olay bu hâle geliyor ya!

Buyurun...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ama hatibin ismini vermedi ki ya, hatibin ismini vermedi ki!

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, sataşma yok Başkanım.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, sataşma yok.

Grup Başkan Vekili cevap verebilir ya, siz ne hakla çıkıyorsunuz kürsüye, size söylenmiş bir şey yok!

BAŞKAN - Buyurun... Şimdi devam ettireceğim bunu, herkese söz vereceğim!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Grup Başkanı konuşabilir, ismiyle hitap edilmedi Sayın Başkan.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, sataşma olmadı, niye söz verdik ya?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, tamam, söz verdim, hatip kürsüde, lütfen... Lütfen...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Başkan, baştan başlatın, bırakmıyorlar!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Atatürk'ün attığı imza üzerinden tartışma çıkarıyorsunuz. Siz onun bağımsızlığını, halkçılığını, milliyetçiliğini konuşabiliyor musunuz?

BAŞKAN - Evet, buyurun.

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Hülki Cevizoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (İstanbul) - Sayın Murat Emir'in "Ben Atatürkçüyüm, Atatürk'ün baş harfinin niye küçük olduğunu açıklayacağım." demesini bekliyordum.

SEYİT TORUN (Ordu) - Ne alaka ya?

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Ya, bırak Allah aşkına!

CAVİT ARI (Antalya) - Senin daha önceki eleştirilerin, sözlerin ne olacak? Şimdi niye oradasın, onu açıkla! Şimdi niye AK PARTİ'desin, onu açıkla önce sen!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen bundan sonra hangi partiye gideceksin, onu söyle!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sözü olmayanın sataşması olur, sözü yok bunların.

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Şimdi, şunları söyleyeyim...

CAVİT ARI (Antalya) - Daha önce o kadar eleştiri yapıp yapıp şimdi niye oradasın, onu açıkla!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sen oraya polemik yapmak için çık; ayıp ya, ayıp!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Ben Kanal İstanbul konusunda, CNN televizyonunda, sizin şu anda sabık İstanbul eski Belediye Başkanınız...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Hâla... Hâla...

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - ..."Hiçbir Atatürkçü Kanal İstanbul'a 'evet' diyemez." dediği zaman ona cevap vermek için, CNN'de kayıtlar ortadadır.

MURAT EMİR (Ankara) - Halk TV kayıtlarını söyle!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Diyemez tabii!

MURAT EMİR (Ankara) - Halk TV kayıtlarını söyle!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - "Ben Kanal İstanbul'a 'evet' diyen bir Atatürkçüyüm." dedim orada, CNN'de. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Halk TV kayıtlarını söyle, CNN'i sen söylersin tabii; Halk TV'yi söyle!

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Halk TV'de ne söylediniz?

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Ayrıca, "Atatürkçülük sizin tekelinizde değil hatta bana göre Kanal İstanbul yetmez, Anadolu tarafına da bir başka kanal daha yapılması gerekiyor." bunu da söyledim.

CAVİT ARI (Antalya) - Böl ülkeyi, böl ülkeyi; bölücü! Böl ülkeyi, daha ne kadar böleceksin!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Ayrıca, Atatürkçülük konusunda tartışmadan kaçtığınızı anlıyorum. Atatürk'ü savunamazsınız. Siz Cumhuriyet Halk Partisi...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen yarın bunları da inkâr edeceksin!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Senin konuşmaya hakkın yok ya, ayıp ya!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bunları da inkâr edeceksin yarın!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Tamam, bir dahaki dönem milletvekilliğini garanti altına aldın! Bravo(!)

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi cumhuriyeti kuran parti değildir, Atatürk kurmuştur cumhuriyeti. Tarihini okuyun önce! Atatürk Eylül 1923'te Cumhuriyet Halk Partisini kurmuş, bir ay sonra da cumhuriyeti kurmuştur. Cumhuriyeti kuran parti CHP değildir.

Siz, ayrıca, Atatürk'ün partisi değil İnönü'nün partisi oldunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Yapma ya! Yapma ya!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - İnönü'nün kim olduğunu söyleyeyim size: 1960 darbesinde Cemal Gürsel'e "Emrinizdeyiz Paşam, çok güzel iş yaptınız." diyen kişidir İnönü.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - O senin zihniyetin, "2 ayyaş" diyor onlara; "2 ayyaş" senin zihniyetin, öyle diyor!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (Devamla) - Çok teşekkür ediyorum.

İnönü ile Atatürkçülüğü öğrenin önce!

Teşekkür ederim Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Senin orada ne işin var, onu bir açıkla bakalım.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

9.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Hülki Cevizoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Herkesin tanık olduğu üzere, Halk TV'de Kanal İstanbul için "İhanet projesidir." dediğini reddedemedi. Sonrasında, döndükten sonra CNN'de neler söylediğini anlattı; bu bir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, hayır, siz bizi yanlış anlamışsınız. Yine, her zamanki gibi yanlış anlamışsınız.

MURAT EMİR (Devamla) - İkincisi: Arkadaşlar, bakın, bizim her siyasete saygımız var. 86 milyon başımızın tacıdır. Sağcısı, solcusu, ortası, muhafazakârı, milliyetçisi; hiçbirisiyle sorunumuz olmaz. AK PARTİ'lilerle de sorunumuz olmaz, zamanla görüşü değişenlerle de sorunumuz olmaz ama bir günde değişenlerden öğreniyoruz! Öğreniyoruz bir günde değişenlerden! Size de tavsiye ederim. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, burada hiç kimsenin haddi, hakkı, bize soru soramaz; bize bu konularda test yapamaz. Sen kimsin de soru soruyorsun!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bravo!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sizin partinize geçenlerden de öğrenseniz! Hani var ya, İzmir Milletvekili Seda Kâya, ondan da öğreniyor musun?

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Bir günde değişenler orada. "Bir günde değişen." dedin ya, sizler onu bir günde sattınız, bir günde!

MURAT EMİR (Devamla) - Bu cesareti kimden alıyorsun! Ne biliyorsan biliyorsun ama bu millet seni görüyor, bu halk seni değerlendirdi! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hadi be!

MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU (İstanbul) - Böyle bir şey olur mu!

MURAT EMİR (Devamla) - Otur yerine! Otur yerine! Buraya mı geleceksin! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Otur yerine! Buraya mı geleceksin! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Buraya mı geleceksin! Otur yerine!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sen kimsin de "Otur yerine!" diyorsun!

(Kürsü önünde toplanmalar; AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.49

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Adil Biçer (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - 2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz. Komisyon yerinde.

Şimdi şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Aşıla'ya aittir.

Buyurun Sayın Aşıla.

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi saygı muhabbetle selamlıyorum.

Artık bütçeye geçelim.

2026 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Lakin bu bütçede maalesef yine israf var, yine kamu kaynaklarının faize harcanması var. Yine tek gelir kaynağı vergi olan bir bütçe var, yine borçlanma var, vergilerin artışı var, bütçe açığı var, yine imtiyazlılara sağlanan ayrıcalıklar var. 2026 yılında ödenecek 2,74 trilyon liralık faiz yaklaşık 60 milyar dolara tekabül etmektedir. Bir önceki yıla göre bütçe toplamı yüzde 28,4 kadar artırılırken faiz ödemeleri ise yüzde 41 oranında artmıştır. Bu rakam, faiz ödemelerinin yıldan yıla artış gösterdiğinin bir ispatı niteliğindedir. 2026 yılında faiz ödemelerinin bütçedeki payı 2025 yılına göre 1,27 puan artarak yüzde 14,5'e yükselmiştir. 2026 yılında faize verilecek parayla Türkiye genelinde 750 bin adet 3+1 konut yapabiliyor ve neredeyse bir yıllık konut ihtiyacını vatandaşın ücret almadan karşılayabiliyorsunuz. Yine, İstanbul'da 3+1 500 bin adet konut yaparak İstanbul'un kentsel dönüşüm ihtiyacının üçte 1'ini karşılayabiliyorsunuz. Bu parayla imalat sanayisinde 63 bin adet orta ölçekli yeni işletme kurarak 1 milyon yeni istihdam oluşturabiliyorsunuz. Ülkemizde 3 bin SMA hastasının tamamının tedavisi için gereken paranın 140 milyar TL olduğunun yani faize harcanan paranın yüzde 5'i kadar bir tutara tekabül ettiğinin de altını çiziyoruz. Faize verdiğimiz parayla tek seferde 215 bin öğretmen atayıp yirmi yıl boyunca da maaşını ödeyebiliyorsunuz. Faize ödediğimiz paranın sadece yüzde 7'siyle en düşük emekli aylığını alan 3 milyon emeklimizin maaşını asgari ücretle eşitleyebiliyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Faize ödediğimiz paranın sadece yüzde 22'siyle 2,5 milyon memur emeklimize 20 bin lira seyyanen zam yapabiliyorsunuz. Faize verdiğimiz parayla 11 milyon asgari ücretlinin maaşını 44 bin liraya çıkarabiliriz. Bir maaş işverenden, bir maaş devletten verebiliriz. Evet, bütçede ailenin korunması ve güçlendirilmesine ayrılan payın 126 katı faize, bağımlılıkla mücadeleye ayrılan payın 183 katı faize, çocukların korunması ve gelişiminin sağlanmasına ayrılan payın 50 katı faize, kırsal kalkınmaya ayrılan payın 45 katı faize; sanayinin geliştirilmesi, üretim ve yatırımların desteklenmesine ayrılan payın 15 katı faize, tarıma ayrılan payın 6 katı faize gidiyor, borçlanma da devam ediyor. Bütçe her zaman olduğu gibi bu yıl da yine açık veriyor ve 2,72 trilyon liralık bu açığın tamamının iç ve dış borçlanmayla kapatılacağı da açıkça ifade ediliyor. Yani ödenecek faiz kadar yeni borçlanma yapılacak. Borç ve faiz ekonomisi tam gaz devam edecek. Dar gelirliye vergi zammı, cezası, yeni vergiler; imtiyazlılara ise vergi affı, vergi indirimi, vergi muafiyeti.

Evet, yine, "vergi harcamaları" kalemi altında açıklanan vergi muafiyetleri devam ediyor. Bu sene 1,57 trilyon TL gelir vergisi alınmayacak, 794 milyar TL de kurumlar vergisi alınmayacak yani 2,4 trilyon liralık gelir ve kurumlar vergisinden vazgeçiliyor. Bu 2,4 trilyon TL'lik vergi muafiyetinin yaklaşık 1 trilyon liralık kısmı iki elin parmaklarını geçmeyen holdinglere kıyak olarak verilecek. 2026 bütçesindeki garanti ödemelere de devam ediliyor. 238 milyar TL şehir hastaneleri ve garantili köprüler, otoyollar için bu seneki bütçeden ödenecek. Sayın Cumhurbaşkanımız bu projeler için "Cebimizden tek kuruş çıkmayacak." demişti ama önceki iki yılda 403 milyar lira bütçeden ödeme yapıldı, bu sene de 238 milyar TL daha ödeme yapılacak. Maalesef cebinden tek kuruş çıkmayan devlet değil, millet değil imtiyazlı holdingler olmuştur.

Enflasyonu kalıcı olarak ortadan kaldırmak istiyorsak işsizlikle mücadele edilmeli, verimlilik artırılmalı, üretim artırılmalı, gelir dağılımında adalet sağlanmalıdır. Enflasyonla bu şekilde mücadele edilir. Talebi ve arzı kısarak, vergileri astronomik şekilde artırarak mücadele edilmez. (CHP sıralarından alkışlar) Tüm faturayı dar gelirli milyonlara keserek de enflasyonla mücadele edilmez.

Evet, borçsuz, faizsiz, israfsız, bölüşümde adaleti esas alan bütçeler yapmak dileğiyle diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Şahıslar adına ikinci söz Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer'e ait.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, bütçe geldi önümüze, bütçeye bakıyoruz; süslü süslü kelimeler, güzel güzel rakamlar var, her şey çok güzel ama dışarı çıktığınızda, sokağa baktığınızda her taraf yangın yeri. (CHP sıralarından alkışlar) Emekli geçinemiyor, asgari ücretli ay sonunu getiremiyor, esnaf siftah yapmadan kepenk kapatıyor, gençler ülkeden umudunu kesmiş, yurt dışında umut arıyor. Peki, bu bütçe kime hitap ediyor? Yani bu bütçede hiçbir kesim kendini bulamadı. Dolayısıyla bu dönem baktığımız, 28'inci Dönemde getirdiğiniz yasa tekliflerine bakıyoruz, büyük bir bölümü ya ceza artırıcı ya yeni vergi ihdası ya yeni belgeler icat edip onlardan ücret alınması; nedir bu ya! Ya da bizim kıymetli topraklarımızı, ormanlarımızı maden şirketlerine peşkeş çekmek. Başka bir yasa teklifi halkın yararına gelmedi, bunları göremedik.

Şimdi, size bir iki şey ifade edeceğim. Hepimiz seçim bölgemize gidiyoruz, esnafı karşılarıyoruz. Ülkede 2,5 milyon esnaf var, orta ölçeklilerle 3,5 milyon. Şimdi, bunların büyük sorunları var. Burada birçok milletvekili arkadaşlarımız da bahsetti, bunlar da dile getirdiler. Belli talepler yaptık, dedik ki: "Ya, şu, esnafın 9000 prim gün sayısını 7200'e düşürün." Buna Sayın Cumhurbaşkanı da

-Sayın Bakan da burada- Kayseri'de söz verdi 2023'te. Ya, o günden bu tarafa bakıyoruz, hiçbir gelişme olmadı. Bu ne demektir? Sayın Cumhurbaşkanını ülkedeki 3,5 milyon esnafı kandırdı, bunun başka izahı yok. (CHP sıralarından alkışlar) Ve dedik ki: "Esnafın üzerinde prim yükü fazla, bunu biraz indirelim, kolaylık sağlayalım." Bir değişiklik yaptınız, evet, yaptınız. Ne yaptınız biliyor musunuz? Esnafın prim yükünü işveren listesine 11'den 12'ye çıkardınız, "Yükü az." dediniz. Öbür taraftan dedik ki: "Ya, bu geçmiş dönemlerde krizler oldu, esnaf borcunu ödeyemedi. Şimdi emekli olacak, geçmiş dönemi borçlansın, ihya hakkı tanıyın bunlara, ihya verin." Bir düzenleme yaptınız. Ne yaptınız biliyor musunuz iktidar milletvekilleri? Esnafın ihya borçlanmasını 34'ten 45'e çıkardınız. Ya, bu kadar olur mu? Bu kadar bu esnafa bu cezalar verilir mi? Ha, yetmedi, onun yanında, emekli maaşını en düşüğe indirdiniz. Otuz yıl çalışıp devletine vergi veren, eleman çalıştıran, istihdam yaratan esnafa tuttunuz, en düşük maaşı layık gördünüz ve esnafı bir dilim ekmeğe mahkûm ettiniz.

Değerli milletvekilleri, onunla da kalmadı, şimdi, esnafın tek finansman kaynağı esnaf kefalet kooperatifi kredileri; ya, esnafın yüzde 7,5'la aldığı kredisini faizler yükseldi diye yüzde 17,5'a çıkardınız otomatikman. Şimdi esnaf yüzde 25'le kredi kullanmaya çalışıyor. Şimdi yeni bir şeyi daha icat ettiniz, dediniz ki: "Esnafın kredi kullanması için vergi ve sigorta borcu olmayacak." Böyle bir zorunluluk getirdiniz. Ya, esnaf krediyi niye çeker? BAĞ-KUR'unu, efendime söyleyeyim, SSK'sini, vergisini ödesin diye. Ya, şunu şu şekilde sokamadınız; esnaf kredisini alsın, içinden kamu alacaklarını ödesin, bunu koyamadınız. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu söylüyoruz, ikna edemedik daha bugüne kadar.

Dolayısıyla şimdi, bu bütçe, esnafın bütçesi mi oluyor? Bu bütçe, emeklinin bütçesi mi oluyor? Bu bütçe, dar gelirlinin bütçesi mi oluyor; ürettiği ürünü satamayan çiftçinin bütçesi mi oluyor? Ya, anayasal hakkını bile vermedik biz çiftçiye. Daha geçen gün tarladaydık, marul 2 lira değerli milletvekilleri, 2 lira; maliyeti 10 liranın üstünde. Mandalına, 10 liranın üstünde maliyeti var; 3 lira, 4 lira, dalında, alan yok. Ya, bu nasıl bir tarım politikası? Bu nasıl çiftçiye destekleme? Şimdi, bu mu çiftçinin bütçesi olmuş oluyor? Dolayısıyla bu bütçe, nereden bakarsanız bakın, aksak, eksik ve sıkıntılı. Bu kadar muhalefet milletvekili bir şeyler söylüyor, ya, hiç mi doğru bir şey söylemiyor bu insanlar? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) - Ya, bir uzlaşma kültürünüz yok.

Başkanım, çok kısa, otuz saniye rica ediyorum.

BAŞKAN - Otuz saniye, hadi buyurun.

Artık, son konuşmalar, buyurun.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Burada yapılan konuşmaların hepsine baktığımızda genelde süslü laflar, yok "asrımızın lideri" yok "önderimiz" yok bilmem ne. Değerli milletvekilleri, bu ülkede bir önder lider arıyorsanız; bütün dünyanın imrendiği, örnek aldığı ve hepimizin burada olmasına vesile olan ve egemenliği saltanattan alıp halka veren Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk' bakın. Bir tek önder odur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini yerine getireceğim.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen'e aittir.

Süreniz altı dakika.

Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Bugün görüştüğümüz maddeler; aslında, ödenek aktarımları, ödeneklerin kullanım esasları, yedek ödenekler, harcama yetkisi devri gibi bütün maddeler maalesef yürütmeye, yasamanın zaten üzerinde hiçbir etkisi bulunmayan bütçede istediği gibi hareket etme imkânı vermektedir. Özellikle ödenek aktarımları, yasa yoluyla yapılan düzenlemeleri tamamen boşa çıkartacak bir keyfîlik sağlamaktadır.

Sayın Başkanım, Maliye Bakanlığımız bürokratları da bütçenin tamamına eşlik ettikleri gibi bugün de aramızdalar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ses gelmiyor.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, bu ses mevzusu geçen de böyle oldu.

MEHMET MUŞ (Samsun) - Biraz kaldırın mikrofonu.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Yok, mikrofonla ilgili değil, geçen de söz konusu oldu.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Gelmiyor, çok gelmiyor sesiniz.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Halil Bey, duyuyor musunuz sesimi?

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Duyuyorum Başkanım.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Evet, teşekkür ediyorum.

Ben de Maliye Bakanlığının bürokratlarımızın yakından takip ettiği birkaç konuya kısaca işaret etmek istiyorum. Türkiye'deki akademik kapasitenin ne kadar daraldığı, akademisyenliğin ne kadar zor olduğu ve bilim üretiminin ne kadar gerilere düştüğü hepimizin malumudur. Bu alanda, 1416 sayılı Kanun kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı burslusu olarak yurt dışına gönderilen bursiyerlerin artan kur artışı nedeniyle tazminat ödeme yükümlülüklerinin fahiş bir şekilde artmasından kaynaklanan ciddi bir sorunla karşı karşıyayız. İki yıldır bu vatandaşlarımız, bu hocalarımız sürekli olarak milletvekilleri nezdinde bir çalışma yürütüyor. Maliye Bakanlığı bürokratlarımızdan ricamız, toplam 1.200 kişiyi ilgilendiren ve 200 milyon Amerikan dolarına tekabül eden ama aileleriyle birlikte 12 bin kişiyi bulan bu aşırı kur oynaklığı nedeniyle mağdur duruma düşen bursiyerlerin, TÜBİTAK bursluları ile Millî Eğitim Bakanlığı bursiyerlerinin sorunlarını çözecek bir yasal düzenlemenin önümüzdeki dönemde Meclisimizin huzuruna getirilmesidir.

Şimdi, Maliye Bakanlığının en büyük iş partneri malumunuz olduğu üzere aslında mali müşavirler ama son üç yıla baktığımızda en çok müşteki olan meslek kuruluşu da mali müşavirler. Aslında bu partnerliğin güçlendirilmesi gerekiyor ama sürekli değişen mevzuat ve aşırı iş yükü, dijitalleşmenin sorumluluğu artırması, artan cezalar ve bu artan cezalarla orantısız bir şekilde yüklenen sorumluluklar ciddi bir psikolojik yük ve tükenmişlik getirmiş durumda. Mesleki itibar kaybı yerlerde sürünüyor, enflasyon muhasebesinin geçmişte yaratmış olduğu stresi hep birlikte gördük. Hele hele birinin mükellef nezdinde şüpheli görüldüğü işlemleri

MASAK veya Bakanlığa bildirme yükümlülüğü kabul edilemez bir sorumluluk türü. Hiçbir avukat veyahut da hiçbir kişi doğrudan ilişkili olduğu bir suç fiilini devlete bildirme yükümlülüğü altında olmadığı hâlde bunun mali müşavirlere yüklenme isteği ve son olarak yayınlanan tebliğle teknik bilgisi olmayan odalara muhasebe ve vergi yetkisinin verilmesi gerçekten bir birikim yarattı. Mali müşavirler ve muhasebecilerle ilgili olarak Bakanlık tarafından bir an önce bunların gerçek anlamda bir partner, bir paydaş olarak ele alınıp bu meslek alanının rahatlatılması ve bu şekilde vergi işlemlerinin veyahut da tahsilat işlemlerinin veyahut da tahakkuk işlemlerinin artırılması veya kolaylaştırılmasının hedeflenmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Yine, Maliye Bakanlığımızla ilgili olarak çiftçilerimizden gelen bir talep var. Şimdi, bir çiftçimiz Ziraat Bankasına gerekli bütün prosedürü yerine getirerek bitkisel üretim ya da işletme kredisi için başvuruda bulunuyor. Olumlu neticeleniyor süreç ama bu süreç olumlu neticelendiğinde bile banka parayı on beş gün bloke ediyor. Zaten çiftçimizin çok zor şartları var. Bu on beş günlük blokaj süresinin ortadan kaldırılması noktasında Maliye Bakanlığımızın veyahut ilgili bürokratlarımızın da inisiyatif alarak Ziraat Bankası ve varsa diğer bankalar nezdinde bir takdirde bulunmasını rica ediyoruz.

Asgari ücret görüşmeleri bir yandan devam ediyor. Burada sürekli olarak asgari ücret artışının enflasyon üzerinde yarattığı etkiden bahsedildi, maalesef bu bir siyasi argüman olarak da ileri sürüldü. Ben sadece bir cümle söyleyip yarınki konuşmamda bu konuya geniş olarak kürsüden değineceğimi ifade etmek istiyorum.

2004 yılında enflasyon yüzde 9,32 iken asgari ücret yüzde 34,7 artırıldı. Bu nasıl oldu? Eğer bugünkü iktidar, siyasi yönetim, ekonomi yönetimi o günün kodlarını ve böyle bir artışa izin veren ekonomik yapıyı çözmez ve onun kodlarını bugün uygulamaz ise maalesef, geçen yıl olduğu gibi, asgari ücretlinin hakkından yenilen tablolarla, fotoğraflarla karşı karşıya kalırız.

Bugün Hükümetimizi burada Adalet Bakanımız temsil ediyor. Kendisinden, iki gündür medyayı meşgul eden bir konuda, eğer hızlıca bilgi edinebilirse Genel Kurulumuzu bilgilendirmesi noktasında bir ricamız olacak. Karadeniz'den ülkemize girdiği bilinen bir İHA'nın Esenboğa'ya kadar ulaşması, Ankara'daki en önemli savunma sanayi tesislerinin üzerinden geçmesi, Esenboğa'da uçuşların durması, uçuşların yönlendirilmesi gibi sebepler sonucunda bu İHA'nın düşürülmesiyle ilgili bir durum var. Millî Savunma Bakanı sözcüsü aracılığıyla Bakanlık açıklama yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son bir cümle... Son bir cümle...

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Tamam efendim.

Ancak biz hâlâ bu İHA'nın hangi ülkeye ait olduğunu, Karadeniz'den gelip Ankara'ya kadar nasıl ulaştığını ve bunun gerçek anlamda bir güvenlik zafiyeti oluşturup oluşturmadığı gibi, menşei ülkeyle aramızda bir diplomatik temasın olup olmadığı konusunda bilgi sahibi değiliz. Sayın Bakanımız bizi bilgilendirirse memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez'e ait.

Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarına baktığımızda aslında birkaç rakam nereden nereye geldiğimizi gösteriyor. Yirmi üç yıllık dönem içerisinde tam 1,5 trilyon dolar dış ticaret açığı verdik ve 130 milyar dolarlık borcu getirdik, 550 milyar dolar borca taşındık; yer altında, yer üstünde ne var ne yoksa sattık; cumhuriyet döneminde yapılmış bütün fabrikaları, limanları, işletmeleri haraç mezat birilerine peşkeş çektik ve gelecek garantili projelerle yavrularımızın istikbalini ipotek altına aldık ve böyle bir atmosferde dünyanın en yüksek gıda enflasyonunu yaşıyoruz. Bu ülkenin insanları açlık ve sefaletle boğuşmak zorunda kalıyorlar. Size sorarsak kişi başına millî gelir 17 bin dolar. 5 kişilik ailede çarpın, 85 bin dolar; çarpın 42'yle, bölün 12'ye, aile başına 300 bin lira maaş eder. Allah aşkına, bu ülkede kaç tane aile 300 bin lira maaş alıyor? Dönün bakın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının rakamlarına, 20 milyona yakın insan sosyal yardımla geçiniyor, 25 milyondan fazla insan da ne yazık ki -asgari ücret ve emekli maaşını hesap ettiğimizde- açlık sınırının altında maaşla hayata tutunma çabası içerisinde. Böyle bir atmosferde Türkiye'nin her bir kuruşu, her bir lirası son derece kıymetli, büyük bir sorumlulukla harcanması gerekiyor.

Peki, gelelim S-400'lere, onun için anlattım, girizgâhı onun için yaptım. Şimdi, öğreniyoruz ki önce Tom Barrack açıklama yaptı, dedi ki: "S-400'ler meselesi çözülüyor. Altı ay içerisinde bu iş bitecek." Ben de bu laf üzerine not düşmek için söylüyorum, en geç altı ay ila bir yıl içerisinde o S-400'leri ya Rusya'ya iade edeceksiniz ya 3'üncü ülkeye iade edeceksiniz, parasını da almak için yıllarca uğraşacaksınız; Meclis kayıtlarına düşüyorum. Tom Barrack açıkladı, birkaç gün önce de önemli bir dış medya kuruluşundan, Bloomberg'ten bir haber geldi: Türkmenistan'da Sayın Erdoğan ile Putin bir pazarlık yapmış, bir görüşme yapmış. Bu görüşme neticesinde Sayın Erdoğan S-400'lerin Rusya'ya iadesiyle ilgili birtakım taleplerde bulunmuş. Biz ne yazık ki Türkiye'yle ilgili meseleleri ya dış basından ya yabancı misyon şeflerinden öğreniyoruz. Sizler bize bir tek kelime açıklama yapmıyorsunuz ve bu açıklama üzerine de Sayın Erdoğan'dan ya da Dezenformasyonla Mücadele Başkanlığından bir tek kelime yalanlama gelmedi. Peki, bunlar geri iade edilirse ne olacak? Gelin, bunun faturasını hep beraber hesap edelim. Bakın, S-400'lere 2,5 milyar dolar para ödedik, bir daha söylüyorum 2,5 milyar dolar. Biz bu ülkede her Allah'ın günü 7,5 milyar lira faiz ödemek zorundayız. Niye? Çünkü bu ülke borçla ayakta duran bir ülke, İngiliz tefecisinin faizli parasına mahkûm edilmiş bir ülke ve günde 7,5 milyar lira faiz ödüyoruz. Şimdi, bu para bizim paramız da değil, biz bunu faizle aldık götürdük, Ruslara boca ettik 2,5 milyar dolar ve şu anda S-400'ler bir soba bacası veya borusu mesabesinde; hiçbir işe yaramıyor, "demonte" vaziyette duruyor. Peki, bu 2,5 milyarın dışında başka neler oldu, ne tür zararlar ettik? Amerika dedi ki: "Ben seni F-35 projesinden çıkartıyorum." E, biz 1,5 milyar dolar para verdik 6 tane uçak için "Fark etmez, paranızı vermiyorum." dedi. Hadi onu da ekleyin faiziyle beraber. Ne uçak var orta yerde ne para var. Yanı sıra, projeden dışlandığımız için ekonomistlerimiz çalıştı, tam 9 milyar dolarlık projeden dışlanmamızın da bir maliyeti var. Peki, başka neler var? Geçtiğimiz günlerde Dışişleri Bakanınız açıkladı, dedi ki: "Ya, CAATSA yaptırımları varmış, motor alamıyormuşuz, KAAN uçaklarını yapamıyoruz." Sözde 48 tanesini Endonezya'ya satmıştık. Hadi KAAN uçakları da elimizde patladı -bakalım, CAATSA yaptırımları ne zaman kalkacak- bu da bize ilave bir fatura. Yanı sıra, tam 40 tane F-16 alacaktık, onlar da iptal oldu. 79 tane F-16'yı modernize

edecektik, onlar da iptal oldu. En son dedik ki: "Bari, hiç olmazsa yıllardan beri uçak alamadık ve Yunanistan'a karşı..." Yine, bugün Yunan medyasında bir haber çıktı, bütün adaları İsrail füzeleriyle donatmışlar, Meriç boyuna da dünya kadar füze koymuşlar. "On iki-on üç senedir uçak alamadık, bari, hiç olmazsa ikinci el uçak alalım." dediniz; gittiniz Katar'dan, Ürdün'den ikinci el Eurofighter pazarlığı yaptınız. Bu arada, başka bir pazarlık daha yaptınız İngilizlerle, 20 tane uçak alacaksınız. Uçakların pazarlık notlarına baktım ve bundan önce alınan uçak fiyatlarına da baktım. Bizden bir hafta önce Almanlar aldı aynı uçağı, 165 milyon paund ödedi uçak başına; bizim aldığımız uçaklar 400 milyon paund. Oturun, bunları tek tek bir hesap edin; ülkeye bir kişinin verdiği karar ya da birilerinin verdiği karar milyarlarca dolara mal oldu. Bu ülkenin ekonomisini böyle yönetmeye, bu ülkenin parasını çarçur etmeye "Biz kafamıza göre karar veriyoruz." demeye hakkınız yok ve biz artık, sorduğumuz soruların veya öğrenmek istediğimiz bilgilerin muhataplarından cevaplarını bekliyoruz; Amerikan medyasından, Amerika'daki büyükelçilerden falan duymak istemiyoruz. Bakın, geçtiğimiz yıl -bir buçuk yıl oldu aslında soru önergesini vereli- Çevre Bakanına bir soru önergesi vermişim "Biz ne kadar çöp ithal ettik Avrupa Birliğinden?" Muhatap bile almamış. Oturdum, EUROSTAT verilerine baktım -yine dışarıdan, yabancı kaynaklardan edindik- 12,4 milyon ton çöp almışız Avrupa'dan. Allah aşkına yani ben bunları Avrupa'nın rakamlarından öğreniyorum, resmî rakamlarından öğreniyorum ama Çevre Bakanına soru soruyoruz, muhatap bile olmuyor.

Sayın Başkanım, bitmek üzere, bir dakika rica edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Az önce ifade edildi, teyiden bir daha söyleyeceğim: Bakın, kaç gündür bekliyoruz, Millî Savunma Bakanlığından bu düşürülen veya düşen -her neyse- İHA'yla ilgili ikna edici bir açıklama yok. Önce dendi ki Karadeniz üzerinde, sonra meskûn olmayan bir mahalde ve sonra dendi ki "küçük olduğu için" "hızı falanca süratte olduğu için" falan gibi gerekçeler açıklandı. Allah aşkına, bu ülkeye Karadeniz'den girmiş, 300 kilometre yol almış, Ankara'ya kadar gelebilmiş, oradaki roket fabrikalarımızın üzerine kadar yaklaşmış bir İHA varsa, biz bunu tespit edemediysek, etmediyse veya neden etmediyse bunun mutlaka ve mutlaka cevabının verilmesi lazım; Parlamentoda cevabının verilmesi lazım, millete karşı cevabının verilmesi lazım. Eğer bu füzeler veyahut da bu İHA'lar çok sayıda gelmiş olsaydı ne olacaktı? Bununla ilgili de ciddi kaygılarımız var. Millî Savunma Bakanlığının buna dair net ve ikna edici bir açıklama yapması lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Sayın Filiz Kılıç.

Buyurun lütfen.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milleti; gecemizi gündüzümüze katarak günlerdir süren bütçe görüşmelerinin sonuna yaklaşıyoruz. Her ne kadar az önce hiç istemediğimiz bir manzarayla karşılaşsak da, karşı karşıya kalsak da gönül rahatlığıyla şunun altını çizmek istiyorum: Geride bıraktığımız bu görüşmeleri geçmiş yıllarla mukayese ettiğimizde, geçmiş yıllardaki, milletimizin yüreğini burkan o sert, kırıcı sahneleri çok fazla yaşamadık. Hakaretin değil nezaketin, kavganın değil olgunluğun konuştuğu, eleştirinin hakarete varmadığı temiz siyaset iklimini muhafaza etmek için gösterilen her çaba bizim nazarımda çok kıymetlidir. Her daim grubumuz olarak temiz dilden bahsettik ve bu noktada da çok dikkatli olma gayreti içerisinde olduk. Elbette fikirlerimiz başka olabilir, demokrasinin tadı tuzu da zaten burada fakat biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak şuna da inanıyoruz: Siyasetin dili ne ise milletin hâli de odur. Gazi Meclisin kubbesinde yankılanan her söz sadece Meclis tutanaklarına değil doğrudan milletimizin hafızasına kaydedilir. Bu sebeple, kavgadan değil uzlaşmadan, kutuplaşmadan değil kucaklaşmadan yana tavır almak bir tercih değil bu millete karşı olan sorumluluğumuzdur. Bizim anlayışımızda rakibini düşman bellemek yoktur; mevzubahis milletin menfaati ise amasız, fakatsız el ele vermek vardır. Gelin, bu bütçe vesilesiyle yakaladığımız bu nezaket iklimi geçici bahar havası olmasın; buradan ülkemize Yunus'un nefesiyle seslenelim, Mevlâna'nın gözüyle bakalım. 85 milyon vatandaşımız bizden hizmet bekliyor, birlik bekliyor, dirlik bekliyor; hepsinden öte, terörün gölgesinin vatan topraklarından ebediyen silindiği; dağında, taşında, sokağında huzurun hâkim olduğu bir terörsüz Türkiye bekliyor. Çağrımız birliğe, hedefimiz terörsüz ve tam bağımsız bir geleceğe doğrudur. Bu vesileyle, bütçe görüşmelerindeki bu demokratik olgunluğun daim olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bu hafta idrak ettiğimiz Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası'nı sadece okul sıralarında okunan şiirlerden, nostaljik bir anmadan ibaret göremeyiz; bu hafta, özümüze dönmenin, kendi bileğimize güvenmenin ve alın terimizin bereketini hatırlamanın da haftasıdır diyoruz. Yerli ve millî üretim dediğimiz şey, bir milletin kimseye muhtaç olmadan kendi ayakları üzerinde durma iradesidir, evlatlarımıza bırakacağımız en büyük miraslardan biridir. Bugün göğsümüzü kabartan bir tablo var önümüzde: Türk mühendislerinin zekâsı, işçisinin nasırlı elleri ve devletin çelikten iradesi birleşince "Yapılamaz." denilen ne varsa bir bir gerçeğe dönüşüyor. Rakamlar yalan söylemez, tablo ortada, Türkiye ekonomisi tam 21 çeyrek aralıksız büyüyor, üretim gücünü dosta düşmana gösteriyor. Bakın, yollarda süzülen Togg bir otomobilden ibaret değil, sanayimizin "Küresel ligde bende varım!" haykırışıdır; mavi vatanda süzülen TCG ANADOLU barışın ve güvenliğin çelikten teminatıdır. Bunlar tesadüf eseri olmadı; savunma sanayisinde yerlilik oranını yüzde 20'lerden alıp yüzde 82'lere taşıdıysak bu, bütçeden teknolojiye, AR-GE'ye ayırdığımız kaynakların, o vizyonun bereketli sonucudur. Daha fazla pek çok şey sayabiliriz ama zamanımız kısıtlı. İşte, yerli malı demek bu gurur tablosuna sahip çıkmak demektir. İhracatımız 261 milyar doları aşmış cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdıysa bu başarı fabrikada ter döken işçimizin, tarlada çapa vuran çiftçimizin, bilgisayar başında sabahlayan o pırıl pırıl mühendislerimizin, gençlerimizindir. Biz kalkınmayı sadece rakamların büyümesi olarak değil toplumun her ferdinin refahtan pay aldığı, millî birliğin perçinlendiği bir süreç olarak görüyoruz.

Sözlerime son verirken çağrım şudur: Markette, mağazada, sanayide tercihimizi bizden olandan yana kullanalım. Sayın Genel Başkanımızın her daim ifade ettikleri gibi "Önce ülkem, önce milletim." diyerek el birliğiyle daha müreffeh, yarınlardan emin bir

Türkiye'yi inşa edelim. Üreten, değer katan, Türk ve Türkiye Yüzyılı ülküsüne omuz veren her bir kardeşime şükranlarımı sunuyorum. Üreten, büyüyen ve güçlenen Türkiye'nin Türk Malı Haftası kutlu olsun.

Bütçemiz hayırlara vesile olsun diyor, yüce Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, dün Bursaspor taraftarının ve bugün Ankaragücü taraftarlarının aslında, gerçek anlamda insanlığa sığmayan, tamamen ırkçı, faşist yaptıkları tezahüratları hepimiz gördük. Şimdi, Kürt siyasetinin ve kadın mücadelemizin önemli isimlerinden Sayın Leyla Zana'ya yönelik ağır hakaretler ettiler. Biz buradan söyleyelim: Leyla Zana Kürt halkının, biz kadınların onurudur, gururudur; onun varlığıyla da mücadelesiyle de onur duyuyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu saldırı, erkek egemen sistemin ve ırkçı kodların nasıl cinsiyetçi bir küfürle birleştiğini ve münferit olmadığını, sistematik olduğunu açık ve net bir şekilde ortaya koyuyor. Bu hakaretler sadece Sayın Zana'ya yapılmamış, onun şahsında Kürt kadın hareketine ve Kürt halkına yapılmıştır. Yapanlara misliyle iade ediyoruz, bu alçak saldırıların altında kalacaklar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu ülkede Kürt'e saldırmak, bir Kürt kadına saldırmak, bir Alevi kadına saldırmak, bir emekçi kadına saldırmak, bu ülkede mücadele edene saldırmak hiçbir sorun doğurmuyor ki yapanın yanına kâr kalıyor, herkes elini ovuşturuyor ve bu ırkçı, bu cinsiyetçi sistem her gün birbirini büyütüyor. Bakın, üzerinden saatler geçti; bir devlet yetkilisi çıkıp açıklama yaptı mı, bir soruşturma açıldı mı, görevden alınan biri var mı, açığa alınan biri var mı? Bir tane, herhangi bir siyasi partinin "Ya, bu kabul edilemez, böyle bir küfrü kabul etmiyoruz..." Sayın Zana bu kürsülerde oturmuş, bu Mecliste milletvekilliği yapmış bir milletvekilidir; Kürt halkının onurudur, gururudur. Siz bize o spor salonlarında ırkçı, faşist sloganlar atarak, bir zamanların faili meçhul cinayet zanlılarının resmini açarak; yeşillerin, Torosların resmini göstererek bir hafızayı canlandırmaya çalışıyor olabilirsiniz ama biz söyleyelim: Fabrikadan tarlaya, Meclisten okula, Türkiye'nin dört bir yanında barışı, eşitliği, özgürlüğü ilmek ilmek öreceğiz ve bize bu küfür ve hakareti edenler o küfür ve hakaretlerinin altında kalacaklar, tarihin çöp sepetine gidecekler ve o günleri biz göreceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın Adalet Bakanı da burada, ben Sayın Adalet Bakanına ve resen bütün savcılara buradan çağrı yapmak istiyorum: Bu, üzeri kapatılacak bir mesele değildir. Bu atılan sloganlar, bu yapılan ırkçı hezeyanlar, bu faşist tutumların her biri bize olduğu kadar aynı zamanda Hükûmete de bir mesajdır; aynı zamanda, yürüyen çözümü baltalamaya çalışan, çözüm karşıtı bir aklın sistematik olarak devrede olduğunu gösteriyor. Artık, yapanın yanına kâr kalan; Kürt'ün canını, iffetini, onurunu hiçe sayan bu anlayışın karşısında bizim durduğumuz gibi Hükûmetin de durmasını istiyoruz, Bakanlıkların da durmasını istiyoruz ve tutum alınması gerekiyor Sayın Başkan. Tek bir kişi cezalandırılmazsa -bugün Ankaraspor yapmış, yetmemiş, bir grup, kendisine "Fenerbahçe taraftarı" diyen bir grup yapmış- yarın öbür gün başka yerlerde böyle çirkin saldırılara her birimizin maruz kalma ihtimali vardır. Onun için bir kez daha özel olarak istirham ediyoruz: Bu, görmezden gelinecek bir şey değildir; bu, üç beş kendini bilmezin yaptığı bir şey değildir. Bakın, sorumluluk mevkisinde oturanların yaptığı açıklamaya bakalım. Bursaspor'un Başkanı özrü kabahatinden büyük açıklama yapmış. Kamuoyundan özür dileyeceğine, öz eleştiri vereceğine, "Kabul edilemez." diyeceğine çıkmış, bunu savunan, süresini ölçen, kronometre tutan açıklamalar yapıyor. Biz bunu kabul etmiyoruz. Yetmiyor, bunun üzerinden bir de bu açıklamaları eleştiren Vanspor'u ve Vanspor Başkanını hedef gösteriyor. Ya, ben soruyorum: Bu neyin aklıdır? Bu neyin aklıdır? Bu neyin düşmanlığıdır? Bu neyin nefretidir? Doymadınız mı? Doymadınız mı diye gerçekten buradan sormak istiyorum. Bu Mecliste bir gün Kürt siyasetine ve Kürt halkına, Kürt kadınlarına yönelik bir saldırı olduğunda, bu Mecliste herkes elini masaya vurduğunda işte o zaman toplumsal barışı biz inşa etmiş olacağız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü biz, hangi kadına yönelik yapılırsa yapılsın, nerede olursa olsun; kadına yönelik suçların, ırkçı, cinsiyetçi söylemlerin karşındayız, karşısında olmaya da devam edeceğiz. Burada da oturan bütün milletvekili, kadın milletvekili arkadaşlarıma sesleniyorum: Bu herkese, hepimize yapılmış bir hakarettir; buna sessiz kalmayınız, buna göz yummayınız. Gelin, yeni bir süreçteyse, işte burada, hep beraber bu ırkçı saldırılara, bu cinsiyetçi küfürlere birlikte tutum alarak yeni bir başlangıç yapalım sözünü de ifade etmek istiyorum.

Şimdi, gerçekten bütçeyi konuşmak istiyoruz ama ne yazık ki bütçeyi konuşamayacak kadar da büyük dertlerimiz var, onun için bunu söyledim. Bakın, yarın Maraş katliamının yıl dönümü. Maraş'ı her yıl buradan anıyoruz, Maraş'ta yaşamını yitirenleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayın lütfen, son bir dakika.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - 19 Aralık 1978'de başladı ve 111 insan yaşamını yitirdi. Maraş tanıklarının anlattıkları var, videoları var; bilmiyorum hiç izleyeniniz oldu mu, denk geleniniz oldu mu? Bir videoyu tamamlamak için insanın 3 defa o videoyu durdurması lazım, o kadar acı tanıklıklar var; karnı deşilen hamile kadınlar mı, kazana atılıp kaynatılan çocuklar mı, yağmalanan iş yerleri mi... Ama bakın, kırk yedi yıldır Maraş'taki Aleviler adalet arıyor, Aleviler adalet arıyor. Maraş'ın hesabı sorulmadığı için diğer katliamların kapısı aralandı. Yüzleşme, yeni bir süreç, barış, çözüm; o zaman, gelin, Maraş'la da yüzleşelim; gelin, Maraş'ta yapılanın hakikatini açığa çıkaralım; gelin, bir defa da bu ülkede ölen Kürt'ün ve Alevi'nin canının kıymetli olduğunu zabıtlara geçirelim ve hakkını verelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen, son bir cümle, lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çünkü sağlamak, onarmak, yeni bir başlangıç yapmak ancak gerçekçi bir yüzleşmeyle mümkün olur. Gerçekçi bir yüzleşme olmazsa, acıların üstü örtülürse biz sağlıklı bir geleceği birlikte inşa edemeyiz. Bugün her zamankinden fazla onarmaya ihtiyacımız var. Onarmanın yolu yüzleşmekten, konuşmaktan, hakikati açığa çıkarmaktan ve hakikate uygun bir adaleti tesis etmekten geçer diyorum; Maraş'ta yaşamını yitiren bütün canları bir kez daha saygıyla, sevgiyle, minnetle anıyorum. Onları hiç unutmadık, hiçbir zaman da unutmayacağız, her zamanki gibi onları minnetle yâd edeceğiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepimizin, her birimizin sağduyulu, soğukkanlı ve öteki saydığı kim varsa ona sonuna kadar saygılı olması gerektiğini düşünüyoruz. Kim yaparsa yapsın, kime yapılırsa yapılsın, her türlü ırkçı ve cinsiyetçi saldırıyı, kaba sözü ve yaralayıcı sözü şiddetle reddettiğimizi belirtmek isterim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Adalet Bakanı, HSK'nin Başkanı olarak size bazı sorular sormak isterim, hepimizin bildiği konular: Biri Tayfun Kahraman kararı. Daha geçenlerde -daha on gün olmadı- Anayasa Mahkemesi adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini söyledi ve birinci derece mahkemeye "Tayfun Kahraman'ı serbest bırak ve yeniden yargıla." dedi. Daha önceki Anayasa Mahkemesi kararlarına uyan bu mahkeme bu kez ne hikmetse "Benim hiyerarşik üstüm değilsiniz." dedi ve Anayasa Mahkemesi kararını hiçe saydı. Sayın Bakan, bu sizi ilgilendiriyor çünkü siz HSK'nin başındasınız. Bir heyetin, bir yargıcın Anayasa'yı açıkça çiğnemesine asla göz yummamalısınız, bu sizin de bir göreviniz.

Aynı şekilde, bir skandal... Bir kişi tutuklanmış İBB davası kapsamında, 8 milyon dolar bir avukata güya "vekâlet ücreti" adı altında vermiş, her şey apaçık ortada. Şikâyetçi kişi 26 Mayıs'ta gözaltına alınmış, 28-29 Mayıs'ta 8 milyon doları kuyumcu üzerinden bir yere transfer etmiş kurtulurum umuduyla, 30 Mayıs'ta da TMSF bu kişinin şirketlerine el koymuş; beklemiş, 8 milyon dolar cebe girene kadar beklemiş, sonra TMSF el koymuş. Sizin de buna el koymanızı bekliyoruz Sayın Bakan. İstanbul'u o kadar uzaktan ve o kadar dışarıdan izlemeyin. Orada yapılan hukuksuzluklar sizi de ilgilendiriyor çünkü siz HSK'nin başındasınız ve buraya da mutlaka bakmalısınız, buradan size şikâyet ediyorum.

Değerli arkadaşlar, burada bir bütçe yapıyoruz ama önce bir kendimize bakmamız lazım. Bizim çalışanlarımız, bizim uzmanlarımız, danışmanlarımız... Bir gerçeği açıkça ifade etmeliyiz: Biz burada kaçak işçi çalıştırıyoruz; yasal statüsü belirsiz, âdeta kaçak konumda danışman, uzman, çalıştırıyoruz arkadaşlar; buna hakkımız yok. Yasa yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir yasayı kendi çalışanları için yapmaması asla düşünülemez ve onların zam beklentileri var. Bakın, bizim çay ocağında çalışan kardeşlerimiz var, hepsine teşekkür ediyorum, çok değerli bir iş yapıyorlar, gece gündüz yanımızdalar ama şu anda bir uzmanın maaşı çay ocağındaki arkadaşım ile eşitlenmiş durumda. Bu da adaletli değil. (CHP sıralarından alkışlar) Biz adil olmak zorundayız ve en yakınımızdakilerin sorunlarını dile getirmek zorundayız. Tam zamanıdır; bütün gruplar, Meclis Başkanlığı, Plan ve Bütçe Komisyonu el koyalım ve bu sorunu çözelim arkadaşlar.

Bir asgari ücret sorununuz var, sürekli asgari ücretliyi enflasyonun altında ezim ezim eziyorsunuz. Mehmet Şimşek geleli yirmi dokuz ay olmuş, yirmi dokuz ayda toplam -inanırsanız- TÜİK enflasyonu yüzde 164, asgari ücretin artışı yüzde 93,9 yani neredeyse yüzde 100 asgari ücretli ezilmiş, kaybetmiş, yok sayılmış. Şimdi, yeni bir asgari ücret tartışması var. Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplanıyor, işçi kesimi orada yok ve Sayın Bakan son derece sorumsuzca "İşçi kesiminin burada olmaması bir sorun değil." diyor, düşünebiliyor musunuz... Sayın Bakan, işçiler; yanarken orada, alın teri dökerken orada, emeğiyle çalışırken orada, bu kölelik düzeninde oradalar ama asgari ücret tespit edilirken orada olmasalar oluyor! Kim olsun? Yeter ki patronlar olsun. İşte, patronların iktidarı, patronların hükûmetisiniz diye boşuna demiyoruz. Her işinizi patronlarla görüyorsunuz ve patronlara göre görüyorsunuz. İşte bu nedenle de değerli arkadaşlar, bu anlayış yıkılmak zorunda. Artık halkın bütçesini yapmalıyız. 15 milyon asgari ücretlinin, emeklinin, memurun, yok sayılanın, işçinin, eğitimi bitirmiş olmasına rağmen evde bekleyen, kimsesizin bütçesini yapmak zorundayız. Ama bu bütçe bir faiz bütçesidir, bir rant aktarımı bütçesidir ve sonuç olarak halkı yine ezen bütçedir. Ama yol yakındır, asgari ücret konusunda mutlaka işçinin bugüne kadarki kayıplarının telafi edilmesi ve mevcut enflasyonunun üzerinde bir ücretin tespit edilmesi gerekir.

Sayın Bakan, bir de "Merak etmeyin, bugüne kadar yaptığımız gibi, işçimizi enflasyona ezdirmeyeceğiz." demez mi alay eder gibi. İşte bu aymazlığa pes doğrusu değerli arkadaşlar.

Bakın, bu ekonomik modelin hiçbir başarısı yoktur. "Dezenflasyon programı" dediler; yirmi dokuz aydır Mehmet Şimşek işbaşında, dezenflasyon yapacaktı, geldiğinde enflasyon yüzde 38'di, şimdi yüzde 31. Yirmi dokuz ayda sadece 7 puanlık bir düşüş var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Dünyanın en yüksek enflasyonunu yaşıyoruz arkadaşlar ve bu enflasyonu dünyanın neredeyse en büyük faizini verirken yaşıyoruz, ikisi aynı anda. Birisi olsa anlayacaksınız yani o nas dönemde yaptığınız gibi faizi indir, enflasyon patlasın ama Türkiye'de istihdam kaybı olmasın, Türkiye'de ekonomi ısınsın; bu bir tercihti, aptalcaydı ama tercihti veya faizleri yükseltelim, ekonomiyi soğutalım, enflasyonu baskılayalım; bu da bir tercih ama ikisini aynı anda tercih ediyorsunuz, aynı anda fiyasko. Niye biliyor musunuz, şu basit gerçeği görmek istemiyorsunuz: Türkiye'deki enflasyonun temel kaynağı talep kaynaklı değil girdi maliyetleriyle ilgili ve -talep ede ede- bizim işçimiz, memurumuz, emeklimiz, işsizimiz gıda talebinde bulunuyor, gıda talep ediyor; peynir alabilirse peynir, alabilirse zeytin, alabilirsek ekmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son cümle lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, bu koşullarda faizi istediğiniz kadar yükseltin, istediğiniz kadar ücret vermeyin, enflasyonu düşüremiyorsunuz, düşüremeyeceksiniz. Duvara tosladınız, başka kaçacak yeriniz kalmadı.

Gelin, bu faiz ekonomisinden, faiz ödemekten vazgeçin ve halkın bütçesini yapın ama siz yapamazsınız; kalkın, biz yapacağız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Son olarak, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu.

Buyurun lütfen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Gazi Meclisimizin 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddeleri üzerinde yoğun, yapıcı ve sorumluluk bilinci yüksek görüşmeler gerçekleştirdik hep beraber. Bütçe görüşmeleri rakamların, kalemlerin ve tabloların konuşulduğu teknik bir süreç olmanın yanı sıra, bir milletin önceliklerini, yönünü ve geleceğe dair iradesini ortaya koyan en temel siyasi belge niteliğindedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliği, ortaya koyduğu vizyon doğrultusunda hazırlanan 2026 yılı bütçesi siyasi istikrarın, kurumsal sürekliliğin ve uzun vadeli planlamanın son bir tezahürüdür. Bu bütçe, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 8'inci bütçesi olarak hızlı karar alma kapasitesinin, etkin kamu yönetiminin sahadaki karşılığını açık biçimde yansıtmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ortak sorumluluğumuz milletimizin emaneti olan bütçeyi en doğru şekilde değerlendirmek ve geleceğe güvenle taşımaktır. Ancak bugün yapılan konuşmalardan bir kısmına gerçekler çerçevesinde cevap verme zorunluluğu hasıl olmuştur. Hükümetimizin ekonomi ve sosyal politikalar ve kamu yönetimine ilişkin uygulamalarına yönelik haksız, eksik, maalesef algıya dayalı bazı değerlendirmeler dile getirilmiştir. Öncelikle şunun altını çizmek isterim ki rakamlar ortadadır ve gerçekler algıyla değişmez. 2025 yılı bütçemizin yarıdan fazlası doğrudan vatandaşımıza ayrılmıştır. Sağlık, eğitim, sosyal yardımlar ve dezavantajlı kesimlere yönelik destekler bütçenin ana omurgasını oluşturmaktadır. 2002 öncesi Türkiye ile bugünün Türkiye'sini yan yana koyduğumuzda sosyal devlet anlayışının ne ölçüde güçlendiğini çok açık şekilde görüyoruz. Biz bütçe disiplini güçlendirerek faiz giderlerinin payını azaltıyor, kaynağı yatırıma ve üretime yönlendiriyoruz. Buna karşılık, kendi yönettikleri belediyelerde biriken borçlar, ödenmeyen SGK primleri ve maaşlarını alamadığı için eylem yapan çalışanlar ne yazık ki görmezden gelinmektedir.

Deprem konusu ise siyasetin üstünde tutulması gereken hayati bir meseledir. Kentsel dönüşümde yıllarca karşı çıkanların bugün bu alandaki çalışmaları eleştirmesi en azından tutarsızdır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siyasete alet etmeyin depremi lütfen, lütfen siyasete alet etmeyin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başka bir milletvekili arkadaşımız da bütçeyi rakamlar ve politikalar üzerinden tartışmak yerine meseleyi ideolojik bir kampaşmanın diliyle ele almayı tercih etmiştir. Oysa bütçe, sloganların, ithamların ya da ideolojik etiketlerin değil devletin gelir ve giderlerini, önceliklerini, sorumluluklarını ortaya koyan hukuki bir belgedir. Bu çatı altında bulunan her bir milletvekili milletin oyuyla, sandığın iradesiyle görev yapmaktadır. Seçilmiş temsilcilere yönelik küçültücü ifadeler kullanmak siyasi eleştiri sınırlarını aşar, doğrudan Meclisin meşruiyetini hedef alır. Demokratik siyaset hakaret diliyle değil sorumluluk bilinciyle yapılır.

Sonuç olarak, bu bütçe, bir kesimin değil milletin tamamının bütçesidir; tarih ve sloganları değil milletin iradesine saygı duyan, sorumluluk üstlenen ve çözüm üretenleri kaydedecek mutlaka.

Yine, bir hatip kürsüden bildik ezberleri tekrarlamıştır, isterseniz bir parça değinelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yok, gerek yok.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yargı görevini yapınca hemen "yargı darbesi" diye bağırıyoruz. Yolsuzluk ve rüşvet iddialarını soruşturan savcılar cuntacı ilan etmek hukukun üstünlüğüne doğrudan saldırıdır. Savcılar görevlerini Anayasa ve yasalar çerçevesinde yapar. Beğenilmeyen soruşturmalar karşısında hukuki suçlama hesap vermekten kaçma refleksinden başka bir şey değildir. Yapılması gereken, iddiaları karalamak değil iddialara hukuki zeminde cevap vermektedir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Süre doldu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bir de bir hatibimiz...

Ali Mahir sürekli benim insicamımı bozmaya çalışıyor ama ben onun Grup Başkan Vekili konuşurken tek bir söz söylemedim.

BAŞKAN - Sayın Başkan, lütfen...

Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ali Bey'in bunu yapıyor olmasını esefle kınıyorum.

Bir de hatip cuntadan bahsetti. Bu kelimeyi ağızına alanların Türkiye'nin her darbe döneminde ya suskunluğunun ya da parmak izinin olduğunu çok iyi biliyoruz. Bizim sicilimizde darbe yok ama devletimizin kurumlarını itham edenlerin sicillerinde vardır. O yüzden tarihe girmiyoruz çünkü bugünü konuşmakla mecburiyiz. Burası Türkiye Cumhuriyeti'dir; iktidar sandıkla gelir, sandıkla gider. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Son yirmi üç yılda 7 genel seçim, 5 yerel seçim, 3 referandum yaptık; millet ne dediyse başımızın üstünde yeri oldu ama derdi millet olmayanın bahanesi de çok olurmuş.

Bu düşüncelerle, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ve 2024 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Ayan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Yılmaz Bakanım, hoş geldiniz. Bakın, bize cezaevlerinden her gün böylesi mektuplar geliyor ve Türkiye hapishanelerinden gelen mektuplara göre de Türkiye hapishanelerinin koşullarının hiç iyi olmadığını açıkça görebiliyoruz. Şu an Türkiye hapishanelerinin kapasitesinin 300 bin olmasına rağmen 400 bine yakın insan maalesef ki Türkiye hapishanelerinde insani olmayan koşullarda kalmaya devam ediyor. Sizler bu bütçeden, 2026 yılının bütçesinden Türkiye hapishanelerine dair bir iyileştirme mi yapacaksınız yoksa yeni hapishaneler mi açacaksınız?

Yine, Sayın Bakan, 2020'deki ayrımcı İnfaz Kanunu'yla birlikte idari gözlem kurulları kendilerini mahkeme yerine koyuyor. Her gün cezaevlerinden buna dair talepler geliyor. Bu dönem idari gözlem kurullarına dair bir değişiklik yapacak mısınız? İdari gözlem kurullarını kapatacak mısınız?

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Bazen deli divane dağlara taşlara bağırasım geliyor. Türkiye demokratik bir hukuk devletiyse ülkenin dört bir yanından neden adalet feryatları yankılanıyor? Türkiye bir hukuk devletiyse kesinleşmiş AİHM kararına

rağmen neden Figen ve Demirtaş başta olmak üzere siyasi tutsaklar serbest bırakılmıyor? Kartalkaya otel yangınında 78 kişi, Dilovası parfüm fabrikasında 7 insan kavrularak, yanarak hayatını kaybetti. Türkiye bir hukuk devletiyse neden denetlemeyi yapan tek bir bakanlık yetkilisi yargılanmadı? Türkiye demokratik bir hukuk devletiyse mahkemenin beraat kararına rağmen Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk neden görevine iade edilmiyor? Türkiye sosyal bir hukuk devletiyse neden KHK zulmü devam ediyor? Sayın Bakan, sözde değil pratikte ne zaman bir hukuk devleti olacağız? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olan...

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - 2017 yılında açılan Elâzığ 2 no.lu F Tipi Cezaevinde hak ihlalleri, baskı ve işkence aralıksız devam ediyor. Benim de bir dönem kaldığım bu cezaevinde dokuz yıldır değişen hiçbir şey yok. Cezaevi yönetimi tarafından koşullarda aramalar fırsat bilinerek tutukluların eşyaları, yatakları, mektupları ve özel yazışmaları tahrip edilip dağıtılıyor. Bugün basına düşen görüntülü haberde, temmuz ayında, koşullara giren görevliler pusula nerede bahanesiyle Suriye uyruklu Ömer Cuma Salih'e koşunun asıl kamerasının olmadığı üst katta, kendisine işkence yapıldığı sırada yaka kamerası olan görevliye "Arkanı dön." denildiği, sopa ve tokat sesleriyle birlikte "Vurmayın." diye bağırma seslerinin geldiği, on dört dakika süren görüntülerde duyulduğu ve tutuklunun ağzından kan geldiği görülmektedir. Temmuz ayında meydana gelen bu işkence ve darp olayıyla ilgili herhangi bir soruşturma açılmış mı? Açılmışsa soruşturma hangi aşamadadır? Görevliler hakkında herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır Sayın Adalet Bakanı?

BAŞKAN - Sayın Dindar...

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Leyla Zana Kürtlerin ve kadın siyasal mücadelesinin onurlu abidelerindendir. Leyla Zana tarihimize altın harflerle geçen bir mücadelenin sahibidir. Kirli söylem ve saldırılar ona dokunamaz. İki gündür Leyla Zana şahsında tüm Kürtlere ve tüm kadınlara yapılan alçakça hareketler kamuoyuna yansımaktadır; bir eril zihniyet toplum düşmanı bir anlayıştır, barış iklimini zehirlemektedir. Bu holiganlığın münferit bir vaka gibi ele alınmaması ve sahalara yansıyan bu zihniyetin sorgulanması gerekmektedir. Söz konusu çirkin eylemin hakaret ve nefret saikiyle işlenen suç olarak değerlendirilip değerlendirilmediğini ve bir soruşturma açılıp açılmadığını kamuoyuna açıklayacak mısınız?

Futbol müsabakalarında yaygınlaşan küfür, şiddet ve holiganlığa dair mevcut mevzuatın uygulanmasında yaşanan yetersizlikler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - 19 Aralık 2000 cezaevi katliamının yıl dönümü. Türkiye yirmi beş yılda F tipi, YGC, şimdi S, Y tiplerini giderek artırmaktadır. Yargısal bir karara tabi olmayan, idari bir tasarruf olarak belirleyen bir mimari tercih. Tip tercihinin neye göre gerçekleştiriyorsunuz? CPT'nin izolasyon eleştirilerine rağmen tecrit tipi mimari, hücre tipi mimari cezaevi devam ediyor. Önergelerimizde sorduk "Hangi bilimsel, kriminolojik ve insan hakları kriterlerine dayanıyorsunuz?" diye, cevap vermediniz; yeniden soruyoruz. Yine, hapisanelerde hastaneye sevklerde ağır içi aramalar, kelepçeli muayene, ringde kelepçeli tutma, ameliyat sırasında yatağa kelepçelenmelerle ilgili insan onurunu zedeleyen işkence iddialarını her seferinde size iletiyoruz. Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığını, İçişleri Bakanlığı Adalet Bakanlığını sorumlu olarak tutuyor ancak üçlü protokolü hatırlatarak diyoruz ki üçlü protokol ya kaldırılmalı ya da yeniden güncellenmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç 9 Şubat 2024 tarihinde Malatya'da yaptığı açıklamada Malatya Adli Tıp Bölge Başkanlığını yatırım programına aldıklarını, bütün çevre illere hizmet edecek 16 bin metrekare kapalı alana sahip olacak, İnönü Üniversitesi bahçesinde yapılacak Adli Tıp Bölge Başkanlığı binasının inşaatının başlatılacağı açıklamasını yaptı ancak aradan iki yıl geçmesine rağmen inşaat henüz başlamamış durumda. Adli Tıp Bölge Başkanlığının önce Bulgurlu, sonra Yakınca, nihayetinde Yaka Mahallesi'nde yapılacağı açıklandı. İki yılda ancak binaya yer bulunabildi, Sayın Bakanın söylediği yerde değil farklı bir bölgede binanın yapılacağı ortaya çıktı. Adli Tıp Kurumu, bölgedeki adli tıp hizmetlerini güçlendirip hukuki süreçlere hız kazandıracak önemli bir kurum. Bir an önce Adli Tıp Kurumunun inşaatının başlamasını Sayın Bakandan Malatya halkı adına rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Komisyon...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Sorulara Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz Tunç cevap verecektir.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekillerimiz, tekrar selam ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Ağbaba, Malatya Adli Tıp Bölge Başkanlığı binasıyla ilgili yerle ilgili bir problem oldu, o nedenle bugüne kaldı, bugünlere kaldı. Yalnız, Malatya'da Bölge Adliye Mahkemesinin temelini attık, inşaatı hızla devam ediyor. Yine, Malatya Merkez Adliyesinin binası da tamamlanmak üzere, 2026 yılında inşallah tamamlayacağız.

Cezaevlerindeki şartlarla ilgili, birçok milletvekilimiz, Sayın Ayan, Sayın Olan, Sayın Dündar, Sayın Uysal; hepsi birbirine benzer ifadeler kullanarak şartları eleştirdiler. Şimdi, Türkiye'nin cezaevlerinde bir kere tecrit sistemi yoktur, işkence söz konusu değildir, işkenceye sıfır tolerans vardır.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - CPT, F tipini, Y tipini tecrit ve izolasyon tipi cezaevi diye kategorize ediyor.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Bakınız, son yirmi üç yılda yaptığımız yatırımlarla 409 cezaevini biz kapattık.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Elâzığ Hapishanesinde ne oldu?

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - İnsan haklarına uygun olmayan, insani şartlar yerine getirilmeyen cezaevlerinin tamamını kapattık.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kuyu tipleri inşa ettiniz, bu mu insan haklarına uygun?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen... Siz soru sordunuz, Sayın Bakan cevaplıyor.

BURÇUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bakan Bey cevaplamıyor.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Diyarbakır Cezaevini hatırlayın, kültür merkezi hâline geldi; Sinop Cezaevi kültür merkezi hâline geldi. O acı hatıraların yaşandığı yerlerdi buralar ve cezaevlerimiz hem ulusal denetim mekanizmaları hem de uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından da denetleniyor.

Özellikle hasta hükümlü ve tutuklularla ilgili, Ceza İnfaz Kanunu'muzun ilgili maddeleri çerçevesi içerisinde bunların tedavileriyle ilgili çalışmalar da yapılıyor.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ağız içi arama hangi mevzuatta var Sayın Bakan? Kanunda yok, Anayasa'da yok, üçlü protokolde var ama hasta mahpuslar gidemiyor. Hangi kanuni dayanağı diyorsunuz? Ağız içi arama hangi kanuna dayanıyor?

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Ekmen ve Sayın Çömez, Karadeniz'de düşürülen İHA'yla ilgili Millî Savunma Bakanımızla biraz önce görüştüm. Tabii, Karadeniz üzerinden hava sahamıza girmek üzereyken takibe alındı ve uygun bir ortamda F-16'larımız tarafından düşürüldü. Tabii, küçük bir cihaz, çok küçük parçalara ayrıldı F-16 tarafından vurulunca. Bu parçalarda da hangi ülkeye ait olduğuna dair bir iz bulunamadı ama bu parçalarla ilgili incelemenin devam ettiğini bizlere ifade etti.

Sayın Koçyiğit ve Sayın Dindar, Bursa'da ve bazı stadyumlarda meydana gelen sloganlarla ilgili hususlara değindi. Tabii, spor kardeşliktir. Spor barıştır, sevgidir. Dayanışmamızı daha da kuvvetlendirmemiz gereken evrensel bir değerdir spor; tabii, asla ayrıştırmanın sebebi ve ötekileştirmenin aracı olmamalı spor, biz bu düşüncededeyiz. Hassas bir süreçten geçiyoruz, "terörsüz Türkiye" sürecinin başarıya ulaşmasını hepimiz istiyoruz, bu süreçte zarar verecek herhangi bir tutum ve davranışın olmamasını istiyoruz; bu noktada, herkesin sorumlu davranması bu ülkenin ve bu milletin menfaatine olacaktır. Tabii, bu tür olaylar karşısında tepkimizi ortaya koyarken de bir genelleme yapmamak gerekir, burada da özellikle sürece zarar veren bir durum söz konusu olur; o nedenle, hepimizin, bu provokasyonlara gelmeden, özellikle ülkemizin huzur ve güvenliği için, geleceğimiz için sorumlu davranması gerekir; aksi takdirde ülkemiz zarar görür.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Atılan sloganlar ile sloganlara gösterilen tepkileri eşit değerinde göremezsiniz Sayın Bakan.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Olaylarla ilgili gerekli idari, adli soruşturmalar yapılıyor; bu noktada, özellikle orada meydana gelen olaylarla alakalı -bant çözümlemeleri vesaire- yetkili kuruluşlar bunun üzerinde duruyor.

Diğer yandan, Sayın Emir "Bu bütçe, halkı ezen bütçedir." dedi. Bu, tabii, AK PARTİ ve Cumhuriyet'in 24'üncü bütçesi. Demokrasi tarihimizde 24 bütçeyi art arda yapmak hiçbir iktidara, hiçbir lidere nasip olmadı ve ben de Parlamentoda, burada 16 bütçeye şahit olmuşum. Tabii, konuşmalarda bir farklılık yok. Hükümet icraatları anlatıyor, ülkede yapılan yatırımları anlatıyor; muhalefet de eleştiriyor. Burada halkı ezen bir bütçe değil halkı koruyan bir bütçe söz konusu. Bütçenin rakamlarına baktığınız zaman, en fazla pay eğitime ayrılıyor; çocuklarımıza, geleceğimize ayrılıyor ve 2 trilyon 896 milyar lira çocuklarımızın eğitimi için harcanacak bu bütçede, 3 trilyon 307 milyar lira halkımızın sağlığı için harcanacak bu bütçede, 917 milyar sosyal destek vatandaşlarımıza, engellilerimize, yaşlılarımıza, kadınların ve çocukların korunmasına harcanacak; savunma harcamaları hep gündeme geldi, 1,2 trilyon lira sadece savunma sanayisine.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Tamamlıyorum.

Yine, üretimi desteklemek için üreticiye ve tarıma yönelik teşviklerle ilgili de 713 milyar lira bu bütçede.

Bir de en önemlisi: Deprem afeti yaşadık, 11 vilayetimizin ayağa kaldırılması sürecini hep beraber gururla takip ediyoruz. Binaların teslim sürecine artık geldik ve bu noktada da özellikle depreme de bu sene yine 564 milyar lira kaynak aktarılacak. Geçen sene de yine bir o kadar para ayrılmıştı ve bu kaynaklar, milletimizin paraları yine milletimize bu bütçede aktarılıyor. O nedenle, halkı ezen değil halkı, milletimizi koruyan bir bütçedir diğer bütçelerde olduğu gibi. Ve inşallah nice bütçeler böyle 24 değil 34'lere ulaşsın, ülkemiz istikrar içerisinde büyüsün diyoruz.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Borca ayrılını da söyleseydiniz.

BAŞKAN - Teşekkürler.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, size de teşekkür ediyorum açıklamanız için fakat benim hassasiyetle üzerinde durduğum konu şuydu: Bu İHA, Karadeniz üzerinde tespit edildi ve 300 kilometre bizim hava sahamız içerisinde seyretti. Alçak irtifadan yaklaşık 200 kilometre, 250 kilometre hızla seyretti ve Elmadağ yakınlarına kadar geldi; dolayısıyla benim kaygım, endişem, millet adına anlatmak istediğim bu. Tabii ki F-16'larla vurulduğu için onun tespit edilmesi kolay bir iş değil. Azerbaycan'dan kalkan uçağımızla ilgili de bakın, hiçbir spekülasyon yapmadık, neticeyi bekliyoruz ama burada bizim hava sahamızda 300 kilometre bir İHA'nın gelebiliyor olması, yarın bol miktarda İHA'nın gelme ihtimali bizi endişeye sevk etti. Ben Millî Savunma Bakanından buna açıklama yapmasını bekledim.

Teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, bir dakika lütfen...

BAŞKAN - Ama bunu sonuçlandırmıştık artık.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamam Başkanım.

BAŞKAN - Lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Turhan Bey'e veriyorsunuz, bize gelince mi sonuçlandırdık oluyor?

BAŞKAN - Yani Grup Başkan Vekillerine söz verdik, bitirdik.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Anladım, ben de bir şey söyleyeceğim, bize de bir şey söyledi.

BAŞKAN - Tamam, baştan bütün Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, şimdi, Sayın Çömez, Bakanın sözü üzerine söz aldı, devamında verdiniz; ben de istedim, bir yorum yaptı Sayın Bakan, belki bir şey söyleyeceğim, niye sorun oluyor?

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekili, bakın, daha önce size geniş bir zaman diliminde söz verdim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamam, ya hiç vermeyeceksiniz Sayın Başkan ya da eğer bir talep varsa eşit karşılayacaksınız.

BAŞKAN - E, ne yapayım? İsrar ediliyorsa veriyorum, ne yapayım? Peki, bundan sonra ısrar da edilse vermeyeceğim.

Buyurun.

15.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamam.

Şimdi, bir eleştiri yaptık. Sayın Bakana öncelikle açıklama için teşekkür ediyorum. Videoların incelendiğini, demin yanınıza geldiğimde de görüntülere bakıldığını ifade ettiniz, hassasiyet için çok teşekkür ederim fakat şunu kabul etmemiz mümkün değil Sayın Bakan: Yapılan ırkçı, cinsiyetçi hakaretler, küfürler ile bu hakaretleri ve küfürleri tenkit eden, eleştiren yaklaşımlara aynı kategoride bakamayız. Evet, dilimize hepimiz dikkat etmeliyiz, evet, konuşurken yeni bir reaksiyona yol açmamalıyız; bu konuda katılıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım Sayın Başkan.

Ama en nihayetinde biri cinsiyetçi ve bir kadın milletvekiline, eski vekile, bir Kürt siyasetçiye yapılmış ve onun şahsında da bir topluma, kadınlara ve bütün bir Kürt toplumuna yapılmış bir hakaret. O anlamıyla burada eşitlediniz gibi bir yaklaşım açığa çıktı.

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Yok, eşitlemedim, böyle bir eşitleme olmadı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - En azından onu ifade etmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Söz istiyor musunuz?

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Evet.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet bence Sayın Başkan, söylese iyi olur.

BAŞKAN - Lütfen çok kısa...

16.- Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ADALET BAKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Çömez, tabii, hava sahamıza girmeden önce bu cihazın takip edildiği ve hava sahamıza girdikten sonra güvenli bir şekilde vurulabilmesi için güvenli bir ortama kadar takip edildiği Millî Savunma Bakanlığımızın açıklamasında da var.

Sayın Koçyiğit, böyle bir eşitleme söz konusu değil yani benim açıklamamdan böyle anlaşılması lazım.

Teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GELİR BÜTÇESİ (Devam)

BAŞKAN - 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, programımız gereğince bugünkü görüşmeler tamamlanmıştır.

Programa göre, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin oylanmamış maddelerini görüşerek oylamalarını yapmak için 19 Aralık 2025 Cuma günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

